

Závěrečná zpráva
z třetí etapy projektu

ZPRACOVÁNÍ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ PRO PŘÍPRAVU HODNOCENÍ PRŮBĚŽNÉHO PLNĚNÍ CÍLŮ SRR ČR A DOPADŮ KOHEZNÍ POLITIKY NA REGIONY ČR

hlavní zpracovatel projektu společnost



ve spolupráci s výzkumným centrem



PROSINEC 2011

OBSAH

Seznam grafů	4
Seznam tabulek.....	8
I. ÚVOD.....	9
II. METODIKA	10
III. VÝSTUPY Z I. A II. ETAPY	11
IV. VÝSTUPY III. ETAPY.....	14
IV.1 Hrubý domácí produkt	14
IV.1.1 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele, Kč.....	14
IV.1.2 Regionální HDP na 1 obyvatele, ČR = 100	19
IV.1.3 Regionální HDP na 1 obyvatele, EU27 = 100.....	33
IV.1.4 Variační koeficient HDP na 1 obyvatele	46
IV.2 Čistý disponibilní důchod domácností.....	49
IV.2.1 Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele, Kč	49
IV.2.2 Regionální ČDDD na 1 obyvatele, ČR = 100	53
IV.2.3 Variační koeficient ČDDD na 1 obyvatele	68
IV.3 Zaměstnanost celkem.....	71
IV.4 Struktura zaměstnanosti podle sektorů	73
IV.5 Míra ekonomické aktivity	73
IV.6 Míra nezaměstnanosti dle VŠPS	75
IV.7 Míra nezaměstnanosti (okres).....	89
IV.8 Míra nezaměstnanosti (správní obvod ORP)	91
IV.9 Míra ekonomické aktivity	96
IV.10 Průměrná mzda (podnikatelská sféra).....	101
IV.11 Průměrná mzda (nepodnikatelská sféra).....	104
IV.12 Znalostní ekonomika	107
V. ZÁVĚR.....	112
V.1 Konvergence vs. divergence	112

V.2	Naplnění cílů regionální politiky definovaných Strategii regionálního rozvoje České republiky (NUTS II a III).....	114
VI.	SYNTÉZA, NÁVRHY A DOPORUČENÍ.....	114
VI.1	Návrh stěžejních úkolů pro Strategii regionálního rozvoje ČR ve vztahu k Evropské unii pro období po roce 2013	117
VI.2	Návrhy na zlepšení konzistence kohezní politiky a Strategie regionálního rozvoje ČR	119
VI.3	Dílčí shrnutí a doporučení	121
VI.4	Celkové shrnutí a doporučení.....	122

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Vývoj směrodatné odchytky HDP na obyvatele (regiony soudržnosti), ČR = 100, NUTS II	20
Graf č. 2: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Severovýchod.....	21
Graf č. 3: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Praha.....	21
Graf č. 4: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Jihozápad	22
Graf č. 5: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Severozápad.....	22
Graf č. 6: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Střední Morava	23
Graf č. 7: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Jihovýchod	23
Graf č. 8: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Střední Čechy	24
Graf č. 9: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Střední Čechy	24
Graf č. 10: Vývoj směrodatné odchytky HDP na obyvatele (kraje), ČR = 100, NUTS II	26
Graf č. 11: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Liberecký kraj	27
Graf č. 12: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Plzeňský kraj.....	27
Graf č. 13: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Královéhradecký kraj	28
Graf č. 14: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Jihočeský kraj	28
Graf č. 15: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Karlovarský kraj.....	29
Graf č. 16: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Hlavní město Praha	29
Graf č. 17: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Pardubický kraj.....	30
Graf č. 18: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Olomoucký kraj	30
Graf č. 19: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Ústecký kraj.....	31
Graf č. 20: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Středočeský kraj.....	31
Graf č. 21: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Vysočina.....	32
Graf č. 22: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Jihomoravský kraj.....	32
Graf č. 23: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Zlínský kraj	33
Graf č. 24: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Moravskoslezský kraj.....	33
Graf č. 25: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, NUTS II Česká republika	34
Graf č. 26: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, NUTS II Praha	35
Graf č. 27: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, NUTS II Střední Čechy	35
Graf č. 28: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, NUTS II Jihozápad	36
Graf č. 29: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, NUTS II Severozápad.....	36
Graf č. 30: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, NUTS II Jihovýchod	37
Graf č. 31: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, NUTS II Střední Morava	37
Graf č. 32: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, NUTS II Moravskoslezsko.....	38
Graf č. 33: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Hlavní město Praha	39
Graf č. 34: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Středočeský kraj	40

Graf č. 35: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Ústecký kraj.....	40
Graf č. 36: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Jihomoravský kraj.....	41
Graf č. 37: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Olomoucký kraj	41
Graf č. 38: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Zlínský kraj	42
Graf č. 39: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Karlovarský kraj	42
Graf č. 40: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Liberecký kraj	43
Graf č. 41: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Plzeňský kraj.....	43
Graf č. 42: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Královéhradecký kraj	44
Graf č. 43: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Pardubický kraj.....	44
Graf č. 44: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Vysočina	45
Graf č. 45: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Moravskoslezský kraj.....	45
Graf č. 46: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Jihočeský kraj	46
Graf č. 47: Vývoj variačního koeficientu HDP na obyvatele, 1995 až 2009, NUTS II	47
Graf č. 48: Vývoj variačního koeficientu HDP na obyvatele, 1995 až 2009, NUTS II (bez Hl. m. Prahy).....	47
Graf č. 49: Vývoj variačního koeficientu HDP na obyvatele, 1995 až 2009, NUTS III	48
Graf č. 50: Vývoj variačního koeficientu HDP na obyvatele, 1995 až 2009, NUTS III (bez Hl. m. Praha)	48
Graf č. 51: Vývoj směrodatné odchylky ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II.....	55
Graf č. 52: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Praha	55
Graf č. 53: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Střední Čechy.....	56
Graf č. 54: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Jihozápad	56
Graf č. 55: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Jihovýchod.....	57
Graf č. 56: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Střední Morava	57
Graf č. 57: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Moravskoslezsko.....	58
Graf č. 58: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Severovýchod	58
Graf č. 59: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Severozápad	59
Graf č. 60: Vývoj směrodatné odchylky ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS III.....	61
Graf č. 61: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Hlavní město Praha	62
Graf č. 62: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Středočeský kraj.....	62
Graf č. 63: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Jihočeský kraj	63
Graf č. 64: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Ústecký kraj	63
Graf č. 65: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Pardubický kraj.....	64
Graf č. 66: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Jihomoravský kraj.....	64
Graf č. 67: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Olomoucký kraj	65
Graf č. 68: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Moravskoslezský kraj	65
Graf č. 69: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Plzeňský kraj	66
Graf č. 70: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Liberecký kraj.....	66

Graf č. 71: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Královéhradecký kraj.....	67
Graf č. 72: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Kraj Vysočina.....	67
Graf č. 73: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Karlovarský kraj.....	68
Graf č. 74: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Zlínský kraj.....	68
Graf č. 75: Vývoj variačního koeficientu ČDDD na obyvatele, 1995 až 2009, NUTS II.....	69
Graf č. 76: Vývoj variačního koeficientu ČDDD na obyvatele, 1995 až 2009, NUTS II (bez regionu Praha).....	69
Graf č. 77: Vývoj variačního koeficientu ČDDD na obyvatele, 1995 až 2009, NUTS III.....	70
Graf č. 78: Vývoj variačního koeficientu ČDDD na obyvatele, 1995 až 2009, NUTS III (bez Hl. m. Praha).....	70
Graf č. 79: Zaměstnanost 2005, 2009, NUTS III a ČR, rozdíl podílu mužů a žen, % (muži – ženy).....	72
Graf č. 80: Míra ekonomické aktivity 2005, 2009, NUTS III a ČR, rozdíl podílu mužů a žen, % (muži – ženy).....	75
Graf č. 81: Vývoj směrodatné odchylky míry nezaměstnanosti, ČR = 1, NUTS II.....	77
Graf č. 82: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS II Moravskoslezsko.....	78
Graf č. 83: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS II Střední Čechy.....	78
Graf č. 84: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS II Praha.....	79
Graf č. 85: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS II Jihozápad.....	79
Graf č. 86: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS II Severovýchod.....	80
Graf č. 87: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS II Severozápad.....	80
Graf č. 88: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS II Jihovýchod.....	81
Graf č. 89: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS II Střední Morava.....	81
Graf č. 90: Vývoj rozptylu míra nezaměstnanosti dle VŠPS, ČR = 1, NUTS III.....	82
Graf č. 91: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Plzeňský kraj.....	82
Graf č. 92: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Moravskoslezský kraj.....	83
Graf č. 93: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Jihomoravský kraj.....	83
Graf č. 94: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Karlovarský kraj.....	84
Graf č. 95: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Hlavní město Praha.....	84
Graf č. 96: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Středočeský kraj.....	85
Graf č. 97: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Jihočeský kraj.....	85
Graf č. 98: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Ústecký kraj.....	86
Graf č. 99: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Liberecký kraj.....	86
Graf č. 100: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Královéhradecký kraj.....	87
Graf č. 101: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Pardubický kraj.....	87
Graf č. 102: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Kraj Vysočina.....	88
Graf č. 103: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Olomoucký kraj.....	88
Graf č. 104: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Zlínský kraj.....	89
Graf č. 105: Míra nezaměstnanosti, 12/2005, nárůst 12/2005 až 12/2009, okres, %.....	89
Graf č. 106: Míra nezaměstnanosti, 12/2005, nárůst 12/2005 až 12/2009, správní obvod ORP, %.....	92

Graf č. 107: Míra nezaměstnanosti, 12/2005, nárůst 12/2005 až 12/2009, správní obvod ORP, % (bez extrémní hodnoty – Železný Brod)	92
Graf č. 108: Vývoj míry ekonomické aktivity, %, ČR	98
Graf č. 109: Vývoj míry ekonomické aktivity a míry nezaměstnanosti, %, ČR	99
Graf č. 110: Vývoj míry ekonomické aktivity, %, NUTS II Moravskoslezsko.....	99
Graf č. 111: Vývoj míry ekonomické aktivity, %, NUTS III Liberecký kraj.....	100
Graf č. 112: Vývoj míry ekonomické aktivity, %, NUTS II Severovýchod	100
Graf č. 113: Vývoj míry ekonomické aktivity, %, NUTS III Hlavní město Praha	101
Graf č. 114: Průměrná mzda v podnikatelské sféře, 2005, 2009, NUTS III, Kč.....	102
Graf č. 115a: Průměrná mzda v podnikatelské sféře, 2005, nárůst 2005 až 2009, NUTS III, Kč, %	103
Graf č. 115b: Průměrná mzda v podnikatelské sféře, 2005, nárůst 2005 až 2009, NUTS III, Kč, % (bez Hl. m. Praha).....	103
Graf č. 116: Průměrná mzda v podnikatelské sféře, 2005, 2009, NUTS III, Kč.....	105
Graf č. 117: Průměrná mzda v nepodnikatelské sféře, 2005, nárůst 2005 až 2009, NUTS III, Kč, %	106
Graf č. 118: Průměrná mzda v nepodnikatelské sféře, 2005, nárůst 2005 až 2009, NUTS III, Kč, % (bez Hl. m. Praha).....	106
Graf č. 119: Podíl znalostní ekonomiky v podnikatelské sféře, 2005, 2009, rozdíl, NUTS III, %	110
Graf č. 120a: Vývoj podílu znalostní ekonomiky v podnikatelské sféře, 2005, nárůst 2005 až 2009, NUTS III, %.....	111
Graf č. 120b: Vývoj podílu znalostní ekonomiky v podnikatelské sféře, 2005, nárůst 2005 až 2009, NUTS III, % (bez Hl. m. Praha).....	111

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1a: Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele 2003 až 2009, Kč, regiony soudržnosti NUTS II	14
Tabulka č. 1b: Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele 1995 až 2002, Kč, regiony soudržnosti NUTS II	15
Tabulka č. 2: Výše HDP na 1 obyv. 2005, průměrné tempo růstu HDP na 1 obyv. 2006 až 2009, NUTS II	15
Tabulka č. 3a: Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele 1995 až 2002, Kč, NUTS III Kraje	16
Tabulka č. 3b: Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele 2003 až 2009, Kč, NUTS III Kraje	17
Tabulka č. 4: Výše HDP na 1 obyv. 2005, průměrné tempo růstu HDP na 1 obyv. 2006 až 2009, NUTS III	18
Tabulka č. 5: Regionální HDP na 1 obyvatele (regiony soudržnosti), ČR = 100	19
Tabulka č. 6: Regionální HDP na 1 obyvatele (kraje), ČR = 100	25
Tabulka č. 7: Regionální HDP na 1 obyvatele, EU27 = 100, NUTS II	34
Tabulka č. 8: Regionální HDP na 1 obyvatele, EU27 = 100, NUTS II	38
Tabulka č. 9a: ČDDD na 1 obyvatele 2003 až 2009, Kč, regiony soudržnosti NUTS II	49
Tabulka č. 9b: ČDDD na 1 obyvatele 1995 až 2002, Kč, regiony soudržnosti NUTS II	49
Tabulka č. 10: Výše ČDDD na 1 obyv. 2005, průměrné tempo růstu ČDDD na 1 obyv. 2006 až 2009, NUTS II	50
Tabulka č. 11a: ČDDD na 1 obyvatele 1995 až 2002, Kč, NUTS III Kraje	51
Tabulka č. 11b: ČDDD na 1 obyvatele 2003 až 2009, Kč, NUTS III Kraje	51
Tabulka č. 12: Výše ČDDD na 1 obyv. 2005, průměrné tempo růstu ČDDD na 1 obyv. 2006 až 2009, NUTS III	52
Tabulka č. 13: Výše ČDDD na 1 obyv., ČR = 100, NUTS II	53
Tabulka č. 14: Výše ČDDD na 1 obyv., ČR = 100, NUTS III	59
Tabulka č. 15: Zaměstnanost 2005, 2009, NUTS III a ČR, %	71
Tabulka č. 16: Zaměstnanost 2005, 2009, NUTS III, podíl muži a ženy, rozdíl %	71
Tabulka č. 17: Míra ekonomické aktivity 2005, 2009, NUTS III a ČR, %	73
Tabulka č. 18: Míra ekonomické aktivity 2005, 2009, NUTS III, podíl muži a ženy, rozdíl %	74
Tabulka č. 19: Míra nezaměstnanosti dle VŠPS	75
Tabulka č. 20: Absolutní nárůst míry nezaměstnanosti v letech 2005 až 2009	76
Tabulka č. 21: Míra nezaměstnanosti dle VŠPS, ČR = 1	77
Tabulka č. 22: Míra nezaměstnanosti 2005, 2009, nárůst 2005 až 2009, okres, %	90
Tabulka č. 23: Míra nezaměstnanosti 2005, 2009, nárůst 2005 až 2009, okres, %	93
Tabulka č. 24: Míra ekonomické aktivity, %	97
Tabulka č. 25: Průměrná mzda v podnikatelské sféře, 2005, 2009, NUTS III, Kč	101
Tabulka č. 26: Průměrná měsíční mzda v nepodnikatelské sféře, 2005, 2009, NUTS II, Kč	104
Tabulka č. 27: Struktura zaměstnanosti v podnikatelské sféře, 2005, 2009, NUTS III, %	107

I. ÚVOD

Strategie regionálního rozvoje jako jeden z klíčových národních rozvojových dokumentů ČR byla schválena vládou ČR dne 17. 5. 2006.

Strategie regionálního rozvoje je v souladu s vládním usnesením také pravidelně vyhodnocována, a to ve spolupráci MMR a dalších ministerstev. První vyhodnocení realizace Strategie regionálního rozvoje bylo provedeno v roce 2009.

Úkol "ZPRACOVÁNÍ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ PRO PŘÍPRAVU HODNOCENÍ PRŮBĚŽNÉHO PLNĚNÍ CÍLŮ SRR ČR A DOPADŮ KOHEZNÍ POLITIKY NA REGIONY ČR" byl rozdělen do 3 etap:

První etapa se soustředila na vztah mezi výstupy, výsledky a přínosy realizace operačních programů realizovaných na území ČR v rámci programového období 2007-2013 a regionálního rozvoje, přičemž vychází z premisy, že právě realizace programů financovaných z fondů EU na území ČR představuje vůbec nejvýznamnější finanční nástroj pro realizaci SRR ČR.

Druhá etapa tohoto projektu byla zaměřena na zhodnocení vlivu realizace jednotlivých sektorových politik a programů na naplnění cílů SRR a dále na zhodnocení vlivu realizace lokálních regionálních politik a programů na naplnění cílů SRR.

Třetí etapa projektu je zaměřena na zajištění spolupráce se zadavatelem na vypracování a projednání druhé „Zprávy o plnění SRR ČR“ a na zhodnocení míry, v jaké jsou v dosavadním vývoji naplňovány základní strategické cíle SRR a zda dochází k růstu a konvergenci tuzemských regionů navzájem i ve vztahu k regionům EU či nikoli.

Následující text tedy představuje výstup z třetí etapy druhého hodnocení SRR ČR, v zadání uvedený jako:

Spolupráce s objednatelem na vypracování a projednání druhé "Zprávy o plnění Strategie regionálního rozvoje ČR".

V rámci této etapy mimo spolupráce na přípravě druhé Zprávy o hodnocení Strategie regionálního rozvoje ČR jsou vypracovány: analytické podklady pro vypracování zprávy o plnění SRR a podklady pro argumentační podporu obhajobu předložené zprávy.

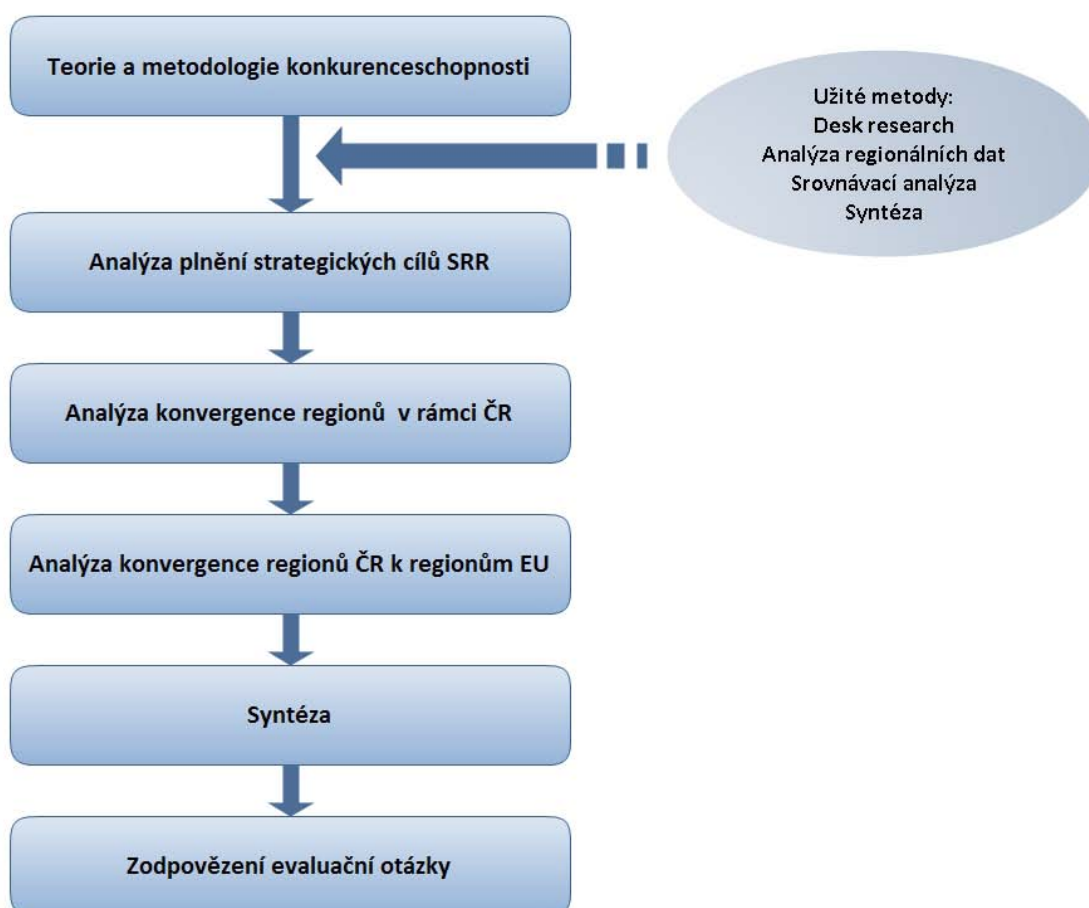
II. METODIKA

Závěrečná etapa z pohledu metodické struktury má odpovědět na evaluační otázku č. 4:

JAK JSOU V DOSAVADNÍM VÝVOJI NAPLŇOVÁNY ZÁKLADNÍ STRATEGICKÉ CÍLE SRR, A ZDA DOCHÁZÍ K RŮSTU A KONVERGENCI TUZEMSKÝCH REGIONŮ NAVZÁJEM I VE VZTAHU K EU?

Navržený postup řešení úkolů vyplývajících z 3. etapy:

Pro zanalyzování analýzy plnění strategických cílů SRR a sledování konvergence regionů ČR (vzájemně i ve vztahu k EU) a pro zodpovězení třetí evaluační otázky je využito následujícího postupu:



III. VÝSTUPY Z I. A II. ETAPY

Jak jsou v dosavadním vývoji naplňovány základní strategické cíle SRR, a zda dochází k růstu a konvergenci tuzemských regionů navzájem i ve vztahu k regionům EU?

Pro korektní zodpovězení výše uvedené evaluační otázky je třeba vycházet z již zpracovaných dokumentů, zejména z hodnocení SRR realizovaného v roce 2009 a našich dosavadních výstupů. Ve druhé etapě (i první etapě) došlo k posouzení a prověření vztahu jednotlivých operačních programů a jednotlivých prioritních os a priorit SRR ČR.

V první a druhé etapě byly v podstatě identifikovány následující hlavní závěry a doporučení:

1) Hlavní závěry plynoucí z posouzení plnění SRR ČR prostřednictvím intervencí operačních programů podporovaných v ČR v průběhu programového období 2007-2013

Z analýz vyplývá, že zatím nejvíce k plnění cílů SRR ČR přispěly tyto operační programy: Operační program Doprava, regionální operační programy celkem a Operační program Podnikání a inovace. Mezi další programy, které k plnění cílů SRR ČR přispěly již v menší míře patří Operační program Životní prostředí, Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, Operační program Věda a výzkum pro inovace a Integrovaný operační program. Dosud nejméně k plnění cílů SRR ČR přispěly Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, a to zejména s ohledem na pomalé čerpání zaznamenané u tohoto operačního programu, a dále pražské operační programy, a to zejména s ohledem na jejich relativně malou celkovou alokaci ze strukturálních fondů EU.

Zpracované analýzy a hodnocení také ukazují, že z ROP je nejvíce rovnoměrná podpora ve třech krajích: Vysočina, Pardubický a Liberecký kraj.

Naopak nejméně rovnoměrná je podpora v Jihomoravském kraji, za kterým následuje kraj Plzeňský. V těchto dvou krajích nebyla podpora vyhodnocena jako rovnoměrná v žádné z prioritních os SRR. Navíc je třeba poznamenat, že v krajích je podpora velmi intenzivně koncentrována do okresů krajských měst, a to především v případě okresu Brno-město, v menší intenzitě potom v okrese Plzeň-město. V Jihomoravském kraji lze pak identifikovat ještě okres Břeclav, který zaznamenává ve třech prioritních osách velmi intenzivní podporu.

Zbýlých osm krajů vykazuje rovněž nerovnoměrnou podporu. Nicméně, mezi těmito kraji je třeba upozornit na dva případy, u nichž je nerovnoměrnost podpory kompenzována faktem, že v různých osách získávají nejvíce intenzivní podporu různé okresy. Jde o kraje Zlínský (6. místo v nerovnoměrnosti) a Karlovarský (7.-9. místo v nerovnoměrnosti). Celkově je u těchto krajů možné považovat podporu za víceméně rovnoměrnou.

Do plnění cílů SRR ČR vzhledem ke skutečnosti, že většina těchto cílů je plněna právě prostřednictvím operačních programů realizovaných veřejnými výdaji, nevstoupila výrazněji ekonomická krize. Plnění cílů SRR je proto i přes tuto krizi výrazné.

2) Hlavní doporučení plynoucí z posouzení plnění SRR ČR prostřednictvím intervencí operačních programů podporovaných v ČR v průběhu programového období 2007-2013

Při přípravách na nové programové období by bylo vhodné zdůraznit vazbu mezi novou Strategii regionálního rozvoje a jednotlivými připravovanými operačními programy. Nová SRR by totiž měla vzniknout ještě před ukončením příprav jednotlivých nových operačních programů, což umožní, aby již sami zpracovatelé programových dokumentů identifikovali vazby na jednotlivé prioritní osy nové SRR. Tímto se výrazně zrychlí a zefektivní proces hodnocení plnění SRR, který byl v roce 2009 zahájen právě formulací těchto vazeb.

Při přípravě programové a zvláště prováděcí dokumentace by bylo vhodné identifikovat typy činností s přímým vztahem k plnění SRR a tyto aktivity podporované v jednotlivých projektech např. bodově zvýhodnit tak, aby synergie mezi realizací jednotlivých operačních programů a plněním SRR ČR byla co nejvyšší.

Již na úrovni centrálního monitorovacího systému MSC 07 by mělo být sledováno průběžné plnění SRR ČR zajištěné prostřednictvím realizace jednotlivých operačních programů. Prostřednictvím této nové funkce MSC 07 by bylo možné tato hodnocení provádět i operativně na základě aktuálních potřeb zadavatele.

Největší příspěvek národních strategií, politik a programů k prioritám Strategie regionálního rozvoje vzhledem k alokovaným finančním prostředkům je v prioritní oblasti 3 Lidé a osídlení, zejména díky finančně největšímu programu, který realizuje MPSV Program podpory sociálních služeb, který tak naplňuje prioritu 3.3 Sociální soudržnost v regionech založená na rovnosti příležitostí. Dále je z pohledu finančních prostředků nejvíce naplňována prioritní oblast 7 Kultura a 2 Ekonomika regionů. Nejméně peněz je potom prostřednictvím národních programů a politik určeno ve vztahu k prioritám SRR do oblastí 8 Problémové území a 6 Cestovní ruch.

Na základě zjištění z druhé etapy jsou navržena určitá doporučení do následujících oblastí, přičemž jsou rozvedena v závěrech třetí etapy:

- **KONCEPČNÍ A SYSTÉMOVÁ SPOLUPRÁCE** - Kraje a resorty by měly explicitně stanovovat ve svých programech vazby na indikátorovou soustavu a cíle, priority, resp. prioritní oblastí SRR ČR.

- TEMATICKÁ INTEGRACE - Kraje a resorty by měly opět jasně stanovit svou podporu regionům se soustředěnou podporou státu. Dále by mělo dojít k tematické integraci dotačních programů resortů a krajů.

Z hlediska vývoje výše a směřování finanční alokace jsou vidět dva směry. První směr je definován prorůstovým trendem výše celkové finanční alokace pro rok 2011 a současně s vnitřním nárůstem podílu vazby na prioritní oblast 3. Druhý směr je vymezen stabilním podílem alokovaných prostředků na vazbu s prioritními oblastmi 1, 2, 6 a 7. Specifickým a pro většinu regionů společným prvkem je alokace část finančních prostředků bez přímé vazby na prioritu, resp. prioritní oblast. Často se jedná o programy na prevenci různých aktuálních rizik nebo odstranění aktuálních problémů.

Nejzávažnějším zjištěním z pohledu provázanosti vládních politik, zejména regionální a SRR na krajské programy a strategie je, že je jenom minimální vazba konkrétních finančních alokací do regionů se soustředěnou podporou státu ze strany krajů. Tato skutečnost je, a to i při maximálním respektu ke krajské samosprávě, alarmující a bude třeba ji zohlednit v budoucnu tak, aby došlo k výraznějšímu propojení prioritních oblastí v krajských programech a strategiích na SRR. Bude třeba respektovat regionální specifika, a případně zvážit jejich implementaci do SRR v míře relevantní pro republikovou úroveň.

IV. VÝSTUPY III. ETAPY

Pro hodnocení regionální diferenciace na úrovni regionů soudržnosti a krajů byly použity dostupné a především relevantní ukazatele, indikátory jako hrubý domácí produkt (konkrétně hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v Kč, regionální HDP na 1 obyvatele v porovnání v rámci ČR a v EU27), čistý disponibilní důchod domácností (konkrétně čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele v Kč a regionální ČDDD na 1 obyvatele v rámci ČR), míra nezaměstnanosti dle VŠPS, míra ekonomické aktivity, průměrná mzda v podnikatelské sféře a znalostní ekonomika.

IV.1 Hrubý domácí produkt¹

IV.1.1 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele, Kč

NUTS II Regiony soudržnosti

Nejvyšší úroveň hrubého domácího produktu dosahuje NUTS II Praha. Nejnížší hodnoty dosahuje region NUTS II Severozápad.

Tabulka č. 1a: Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele 2003 až 2009, Kč, regiony soudržnosti NUTS II

Území	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Česká republika	252617	275770	291561	313868	342494	353701	345601
Praha	530334	567946	608975	659756	735980	756883	761596
Střední Čechy	238328	262192	268429	296556	321021	325996	317199
Jihozápad	230436	255481	268494	288610	303988	299251	298904
Severozápad	206543	223541	232168	247042	263936	273114	264341
Severovýchod	216150	234492	247107	262100	281842	284185	274757
Jihovýchod	229105	246683	259629	280298	306487	323565	311763
Střední Morava	200071	217705	227836	243702	266474	282280	273169
Moravskoslezsko	195864	226089	246825	261316	288610	305458	281634

Zdroj: ČSÚ

¹ V souvislosti s využitím HDP na obyvatele je třeba zmínit problém absence sledování cenové úrovně v rámci jednotlivých regionů. Proto je vhodné HDP vždy uvažovat v kombinaci s dalšími ukazateli.

Tabulka č. 1b: Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele 1995 až 2002, Kč, regiony soudržnosti NUTS II

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Česká republika	141957	163183	175772	193929	202357	213110	230064	241593
Praha	242161	278128	313344	366866	395392	425316	475750	506109
Střední Čechy	122544	140572	153390	175277	189083	200538	213711	230393
Jihozápad	134939	157478	167603	182162	188408	197820	211898	219549
Severozápad	134075	151883	155831	167684	170845	175024	182700	192974
Severovýchod	129675	147770	161146	174742	181038	191784	202999	211205
Jihovýchod	131437	151458	159480	175393	181715	191165	209999	218416
Střední Morava	122591	139691	151809	161252	165456	173681	184618	192653
Moravskoslezsko	124311	145756	152617	160642	162531	166891	179741	186130

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší tempo růstu HDP na 1 obyvatele ve sledovaném období 2006 až 2009 vykazují regiony soudržnosti NUTS II s nejvyšším hodnotou HDP na 1 obyvatele v roce 2005. Korelační koeficient mezi uvedenými ukazateli dosahuje hodnoty 0,67. Uvedený ukazatel tak naznačuje divergenci ekonomického růstu na úrovni NUTS II. V případě, že Praha není uvažována dosahuje korelační koeficient hodnoty - 0,095, což naznačuje konvergenci (s minimální významností). Divergence tak způsobena zejména zvyšováním rozdílu mezi Prahou a ostatními regiony NUTS II.

Tabulka č. 2: Výše HDP na 1 obyv. 2005, průměrné tempo růstu HDP na 1 obyv. 2006 až 2009, NUTS II

Území	Pořadí dle výše HDP 2005	Výše HDP na obyvatele 2005	Pořadí dle růstu HDP 2006 až 2009	Průměrné tempo růstu HDP 2006 až 2009
Praha	1	608975	1	5,75%
Jihozápad	2	268494	7	2,72%
Střední Čechy	3	268429	4	4,26%

Území	Pořadí dle výše HDP 2005	Výše HDP na obyvatele 2005	Pořadí dle růstu HDP 2006 až 2009	Průměrné tempo růstu HDP 2006 až 2009
Jihovýchod	4	259629	2	4,68%
Severovýchod	5	247107	8	2,69%
Moravskoslezsko	6	246825	5	3,35%
Severozápad	7	232168	6	3,30%
Střední Morava	8	227836	3	4,64%

Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

NUTS III Kraje

Nejvyšší úroveň hrubého domácího produktu dosahuje NUTS III Hlavní město Praha. Nejnižší hodnoty dosahuje region NUTS III Karlovarský kraj. Viz

Tabulka č. 3a: Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele 1995 až 2002, Kč, NUTS III Kraje

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Hlavní město Praha	242161	278128	313344	366866	395392	425316	475750	506109
Středočeský kraj	122544	140572	153390	175277	189083	200538	213711	230393
Jihočeský kraj	132949	154749	165643	182997	188479	195948	207727	217511
Plzeňský kraj	137183	160559	169821	181215	188328	199944	216637	221866
Karlovarský kraj	132660	147613	153191	164607	168661	178465	183083	196232
Ústecký kraj	134597	153461	156805	168820	171650	173756	182559	191766
Liberecký kraj	128721	146592	159848	170623	180525	190641	201861	211426
Královéhradecký kraj	132420	152362	168270	181212	188782	201667	212580	219043
Pardubický kraj	127497	143775	154506	171191	173071	182033	193575	202533
Kraj Vysočina	121363	139998	144977	158140	168767	178550	203257	209289
Jihomoravský kraj	135960	156609	166002	183154	187539	196834	213042	222544

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Olomoucký kraj	118290	139695	146867	154569	160792	169573	179075	186316
Zlínský kraj	127250	139686	157157	168480	170498	178119	190616	199507
Moravskoslezský kraj	124311	145756	152617	160642	162531	166891	179741	186130

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 3b: Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele 2003 až 2009, Kč, NUTS III Kraje

Území	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Hlavní město Praha	530334	567946	608975	659756	735980	756883	761596
Středočeský kraj	238328	262192	268429	296556	321021	325996	317199
Jihočeský kraj	225621	246523	262632	281664	294181	298052	298058
Plzeňský kraj	235913	265681	275169	296510	315100	300594	299846
Karlovarský kraj	202270	214218	219627	225263	243777	243860	233629
Ústecký kraj	208128	226991	236810	255100	271400	283933	275653
Liberecký kraj	204456	221558	244447	255133	263987	257638	240057
Královéhradecký kraj	226640	247572	255518	266319	291430	295834	291241
Pardubický kraj	214667	231273	240245	263436	286630	294153	286518
Kraj Vysočina	217097	235264	247109	264423	288061	277913	270743
Jihomoravský kraj	234537	251841	265278	287472	314805	344098	330145
Olomoucký kraj	193848	216033	220972	232639	254081	266339	260450
Zlínský kraj	206803	219514	235265	255695	279928	299589	286977
Moravskoslezský kraj	195864	226089	246825	261316	288610	305458	281634

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší tempo růstu HDP na 1 obyvatele ve sledovaném období 2006 až 2009 dosahuje kraj Hlavní město Praha, který ve výchozím roce 2005 dosahoval zároveň nejvyšší absolutní hodnotu sledovaného ukazatele. Korelační koeficient ve výši 0,3944 naznačuje zvyšování

meziregionálních rozdílů. V případě, že kraj Hl. m. Praha není uvažován dosahuje korelační koeficient hodnoty 0,086, což naznačuje opět divergenci avšak s minimální významností. Divergence tak způsobena zejména zvyšováním rozdílu mezi Prahou a ostatními regiony NUTS III.

Tabulka č. 4: Výše HDP na 1 obyv. 2005, průměrné tempo růstu HDP na 1 obyv. 2006 až 2009, NUTS III

Území	Pořadí dle výše HDP 2005	Výše HDP na obyvatele 2005	Pořadí dle růstu HDP 2006 až 2009	Průměrné tempo růstu HDP 2006 až 2009
Hlavní město Praha	1	608975	1	5,75%
Plzeňský kraj	2	275169	12	2,17%
Středočeský kraj	3	268429	5	4,26%
Jihomoravský kraj	4	265278	2	5,62%
Jihočeský kraj	5	262632	10	3,21%
Královéhradecký kraj	6	255518	9	3,33%
Kraj Vysočina	7	247109	11	2,31%
Moravskoslezský kraj	8	246825	8	3,35%
Liberecký kraj	9	244447	14	-0,45%
Pardubický kraj	10	240245	4	4,50%
Ústecký kraj	11	236810	7	3,87%
Zlínský kraj	12	235265	3	5,09%
Olomoucký kraj	13	220972	6	4,19%
Karlovarský kraj	14	219627	13	1,56%

Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

IV.1.2 Regionální HDP na 1 obyvatele, ČR = 100

NUTS II Regiony soudržnosti

Vývoj poměru HDP na 1 obyvatele jednotlivých regionů soudržnosti NUTS II a České republiky charakterizuje Tabulka č. 5.

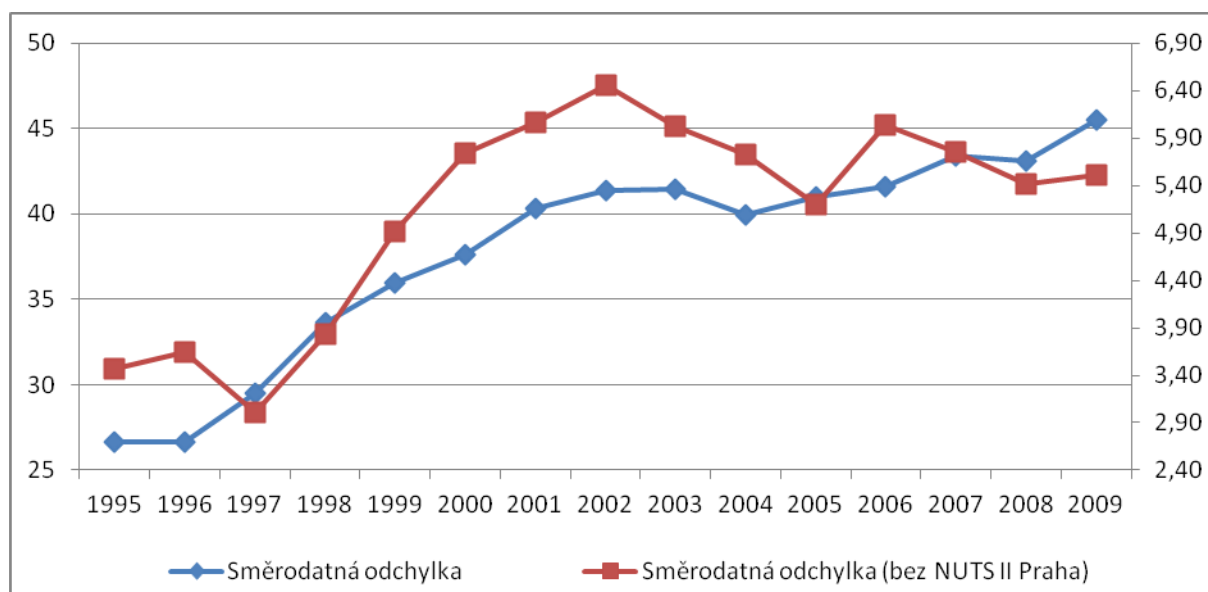
Tabulka č. 5: Regionální HDP na 1 obyvatele (regiony soudržnosti), ČR = 100

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Praha	170,6	170,4	178,3	189,2	195,4	199,6	206,8	209,5	209,9	205,9	208,9	210,2	214,9	214	220,4
Střední Čechy	86,3	86,1	87,3	90,4	93,4	94,1	92,9	95,4	94,3	95,1	92,1	94,5	93,7	92,2	91,8
Jihozápad	95,1	96,5	95,4	93,9	93,1	92,8	92,1	90,9	91,2	92,6	92,1	92	88,8	84,6	86,5
Severozápad	94,4	93,1	88,7	86,5	84,4	82,1	79,4	79,9	81,8	81,1	79,6	78,7	77,1	77,2	76,5
Severovýchod	91,3	90,6	91,7	90,1	89,5	90	88,2	87,4	85,6	85	84,8	83,5	82,3	80,3	79,5
Jihovýchod	92,6	92,8	90,7	90,4	89,8	89,7	91,3	90,4	90,7	89,5	89	89,3	89,5	91,5	90,2
Střední Morava	86,4	85,6	86,4	83,2	81,8	81,5	80,2	79,7	79,2	78,9	78,1	77,6	77,8	79,8	79
Moravskoslezsko	87,6	89,3	86,8	82,8	80,3	78,3	78,1	77	77,5	82	84,7	83,3	84,3	86,4	81,5
Směrodatná odchylka	26,68	26,62	29,48	33,6	35,99	37,65	40,34	41,35	41,44	39,91	41,01	41,61	43,37	43,1	45,54
Směrodatná odchylka (bez Hl. m. Praha)	3,47	3,64	3,01	3,83	4,92	5,74	6,06	6,45	6,23	5,72	5,20	6,04	5,76	5,41	5,50

Zdroj: ČSÚ

Vývoj směrodatné odchylky jednoznačně dokládá divergenční charakter vývoje HDP na obyvatele dle jednotlivých regionů. Zatímco v roce 1995 dosahovala směrodatná odchylka hodnoty 26,68, v roce 2004 je to již 39,91 a v posledním sledovaném roce 2009 je to 45,54. Pokud není uvažován NUTS II Praha, je směrodatná odchylka podstatně nižší, avšak i v tomto případě lze identifikovat divergenční charakter vývoje regionálního HDP. V roce 1995 dosáhla směrodatná odchylka hodnoty 3,47, v roce 2002 to bylo 6,45 a posledním sledovaném roce 2009 je to 5,50.

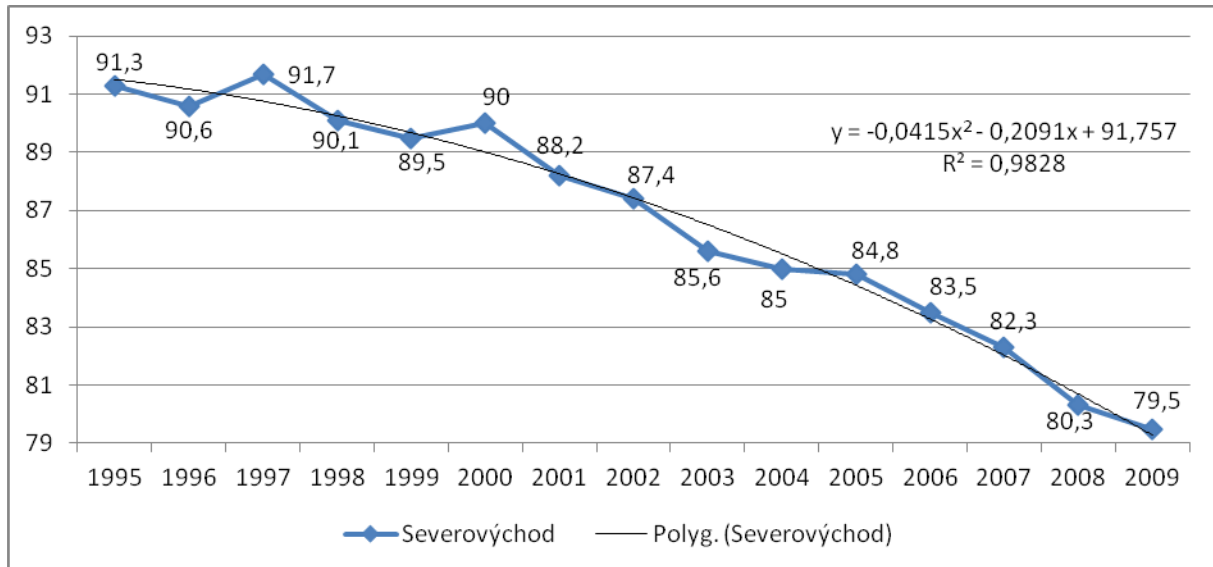
Graf č. 1: Vývoj směrodatné odchyly HDP na obyvatele (regiony soudržnosti), ČR = 100, NUTS II



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

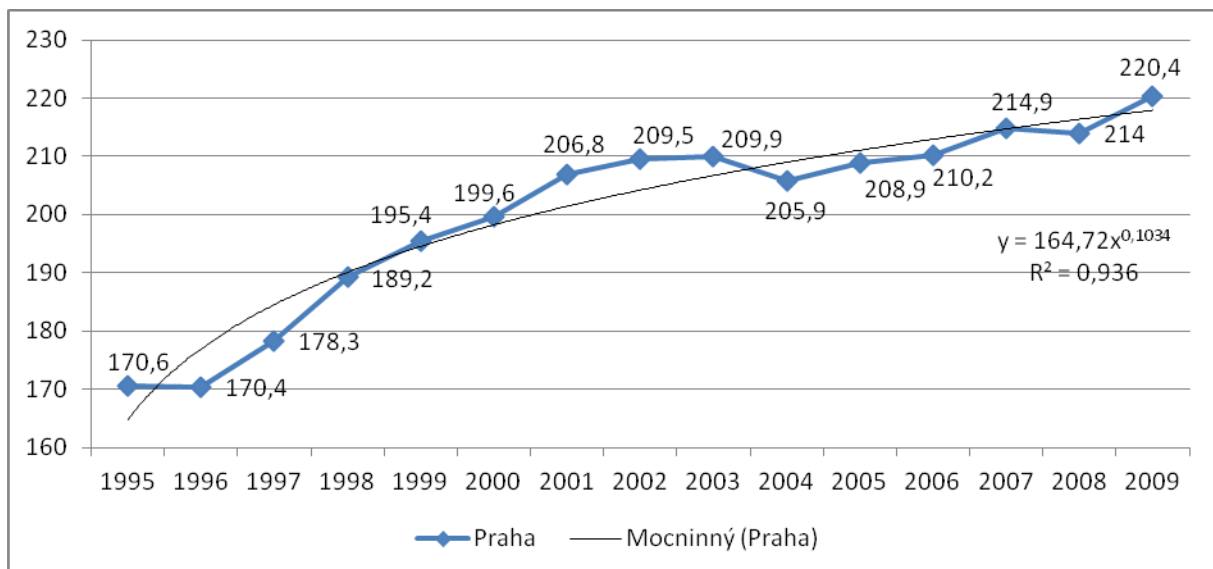
K divergenci regionálního rozvoje jednoznačně přispívá region soudržnosti Severovýchod, který vykazuje podprůměrné HDP a velmi negativní trend. Dále regiony Praha a Jihozápad. Spíše divergenční charakter má vývoj v regionech Severozápad a Střední Morava (rok 2009 naznačuje možnou konvergenci). Nejednoznačný vývoj vykazuje region soudržnosti Jihovýchod. Region Střední Čechy se až do roku 2002 přibližoval celostátnímu průměru, avšak od roku 2003 lze zaznamenat opačný trend. Zrcadlový vývoj lze identifikovat v regionu Moravskoslezsko, který se v roce 2002 dostal na nejnižší hodnotu ve sledovaném období. Následně se však hodnota sledovaného ukazatele v tomto regionu začala zlepšovat.

Graf č. 2: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Severovýchod



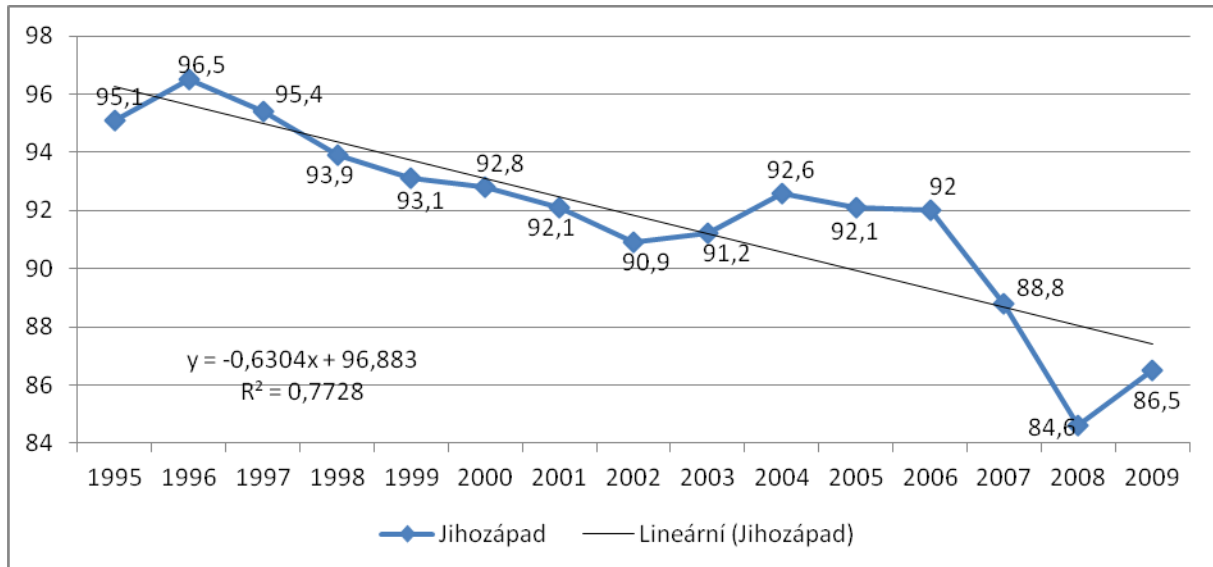
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 3: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Praha



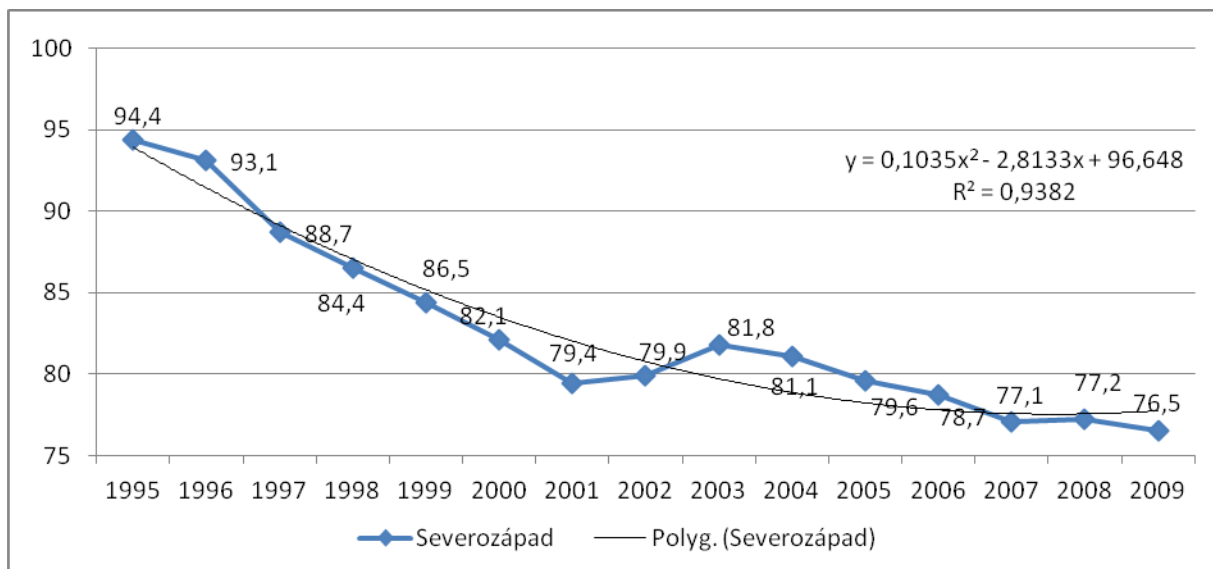
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 4: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Jihozápad



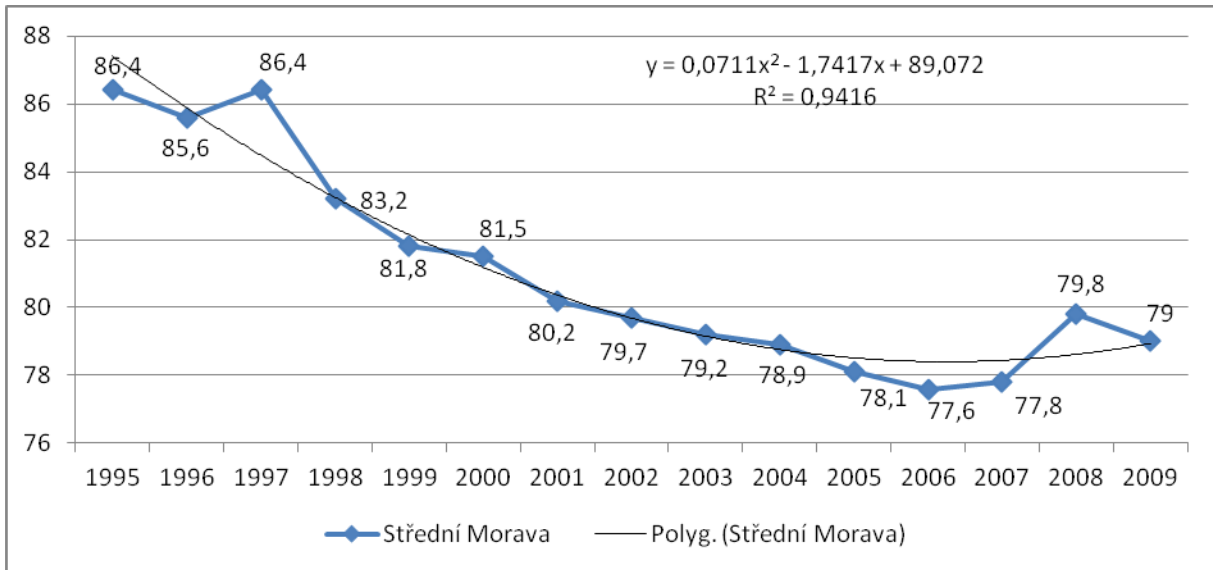
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 5: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Severozápad



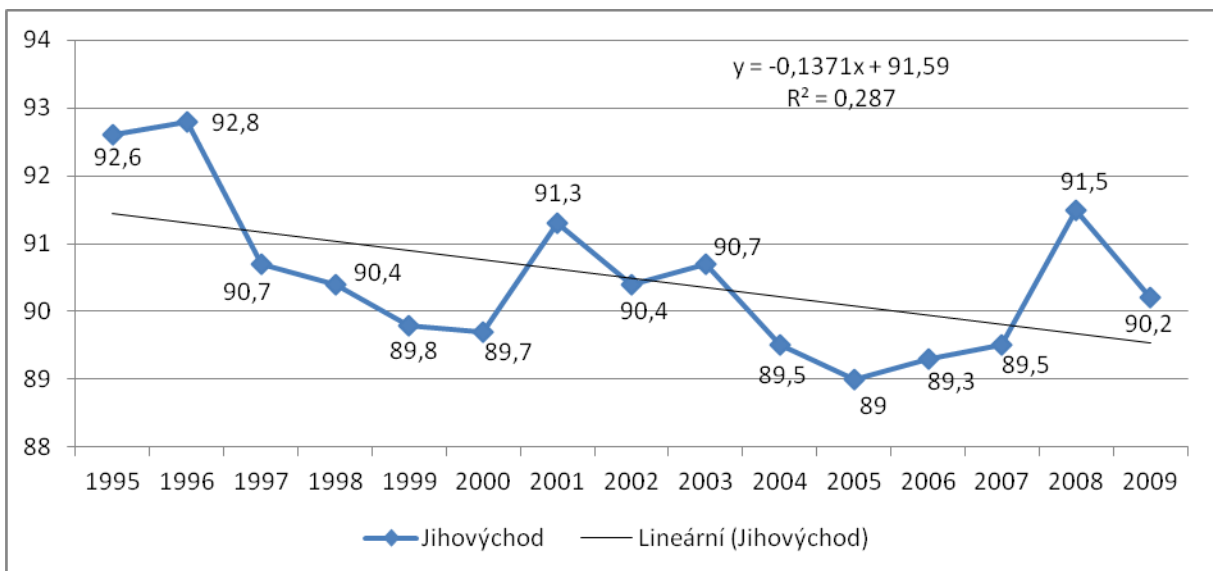
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 6: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Střední Morava



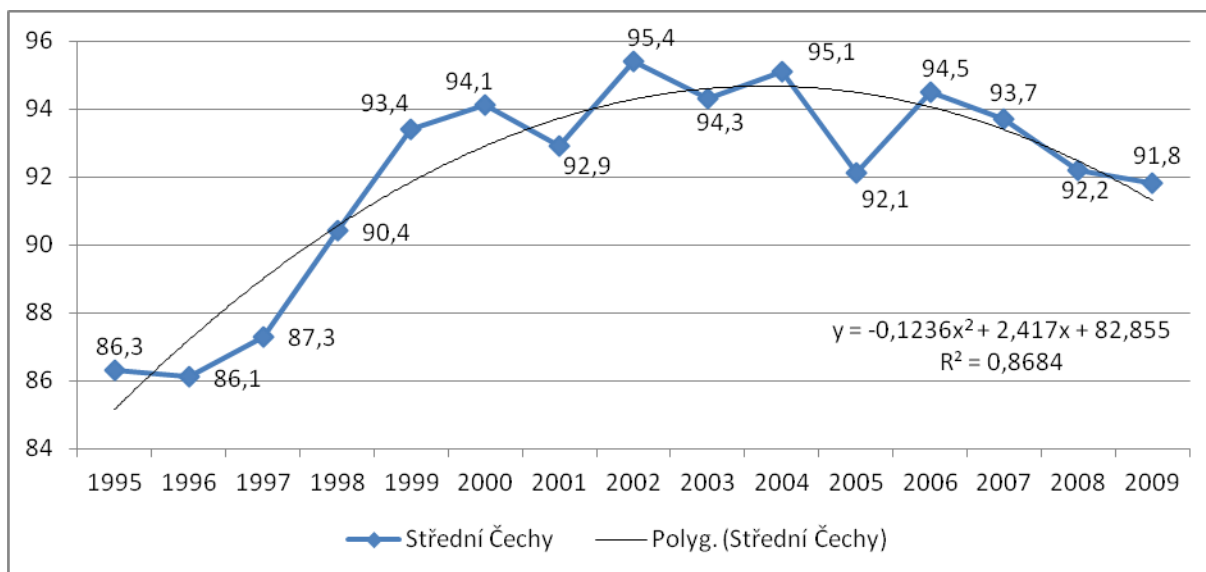
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 7: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Jihovýchod



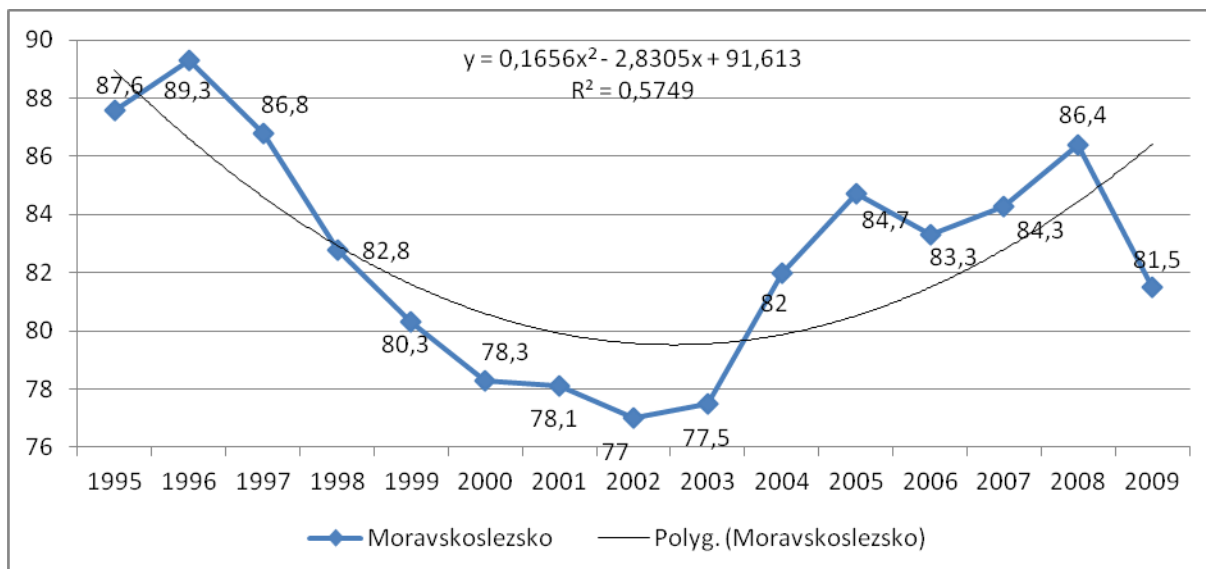
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 8: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Střední Čechy



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 9: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Střední Čechy



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

NUTS III Kraje

Vývoj poměru HDP na 1 obyvatele jednotlivých krajů NUTS III a České republiky charakterizuje Tabulka č. 6.

Tabulka č. 6: Regionální HDP na 1 obyvatele (kraje), ČR = 100

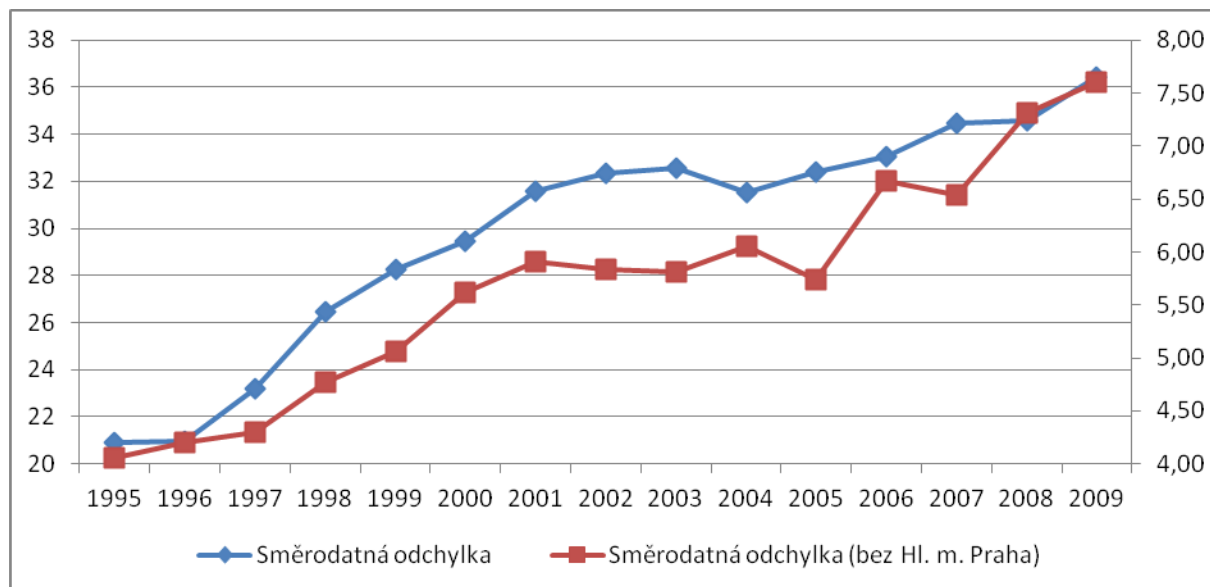
Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Hlavní město Praha	170,6	170,4	178,3	189,2	195,4	199,6	206,8	209,5	209,9	205,9	208,9	210,2	214,9	214	220,4
Středočeský kraj	86,3	86,1	87,3	90,4	93,4	94,1	92,9	95,4	94,3	95,1	92,1	94,5	93,7	92,2	91,8
Jihočeský kraj	93,7	94,8	94,2	94,4	93,1	91,9	90,3	90	89,3	89,4	90,1	89,7	85,9	84,3	86,2
Plzeňský kraj	96,6	98,4	96,6	93,4	93,1	93,8	94,2	91,8	93,4	96,3	94,4	94,5	92	85	86,8
Karlovarský kraj	93,5	90,5	87,2	84,9	83,3	83,7	79,6	81,2	80,1	77,7	75,3	71,8	71,2	68,9	67,6
Ústecký kraj	94,8	94	89,2	87,1	84,8	81,5	79,4	79,4	82,4	82,3	81,2	81,3	79,2	80,3	79,8
Liberecký kraj	90,7	89,8	90,9	88	89,2	89,5	87,7	87,5	80,9	80,3	83,8	81,3	77,1	72,8	69,5
Královéhradecký kraj	93,3	93,4	95,7	93,4	93,3	94,6	92,4	90,7	89,7	89,8	87,6	84,9	85,1	83,6	84,3
Pardubický kraj	89,8	88,1	87,9	88,3	85,5	85,4	84,1	83,8	85	83,9	82,4	83,9	83,7	83,2	82,9
Kraj Vysočina	85,5	85,8	82,5	81,5	83,4	83,8	88,3	86,6	85,9	85,3	84,8	84,2	84,1	78,6	78,3
Jihomoravský kraj	95,8	96	94,4	94,4	92,7	92,4	92,6	92,1	92,8	91,3	91	91,6	91,9	97,3	95,5
Olomoucký kraj	83,3	85,6	83,6	79,7	79,5	79,6	77,8	77,1	76,7	78,3	75,8	74,1	74,2	75,3	75,4
Zlínský kraj	89,6	85,6	89,4	86,9	84,3	83,6	82,9	82,6	81,9	79,6	80,7	81,5	81,7	84,7	83
Moravskoslezský kraj	87,6	89,3	86,8	82,8	80,3	78,3	78,1	77	77,5	82	84,7	83,3	84,3	86,4	81,5
Směrodatná odchylna	20,92	20,95	23,2	26,44	28,24	29,48	31,58	32,35	32,56	31,55	32,41	33,04	34,45	34,6	36,45
Směrodatná odchylna (bez Hl. m. Praha)	4,06	4,20	4,30	4,77	5,06	5,61	5,90	5,83	5,82	6,05	5,73	6,67	6,54	7,31	7,60

Zdroj: ČSÚ

Vývoj směrodatné odchylny jednoznačně dokládá divergenční charakter vývoje HDP na obyvatele dle jednotlivých krajů. Zatímco v roce 1995 dosahovala směrodatná odchylna hodnoty 20,92, v roce 2004 je to již 31,55 a v posledním sledovaném roce 2009 je to 36,45. Pokud není uvažován kraj Hl. m. Praha je směrodatná odchylna podstatně nižší, avšak trend

je velmi podobný. Tato směrodatná odchylka vzrostla z hodnoty 4,06 v roce 1995 na 7,60 v posledním sledovaném roce 2009.

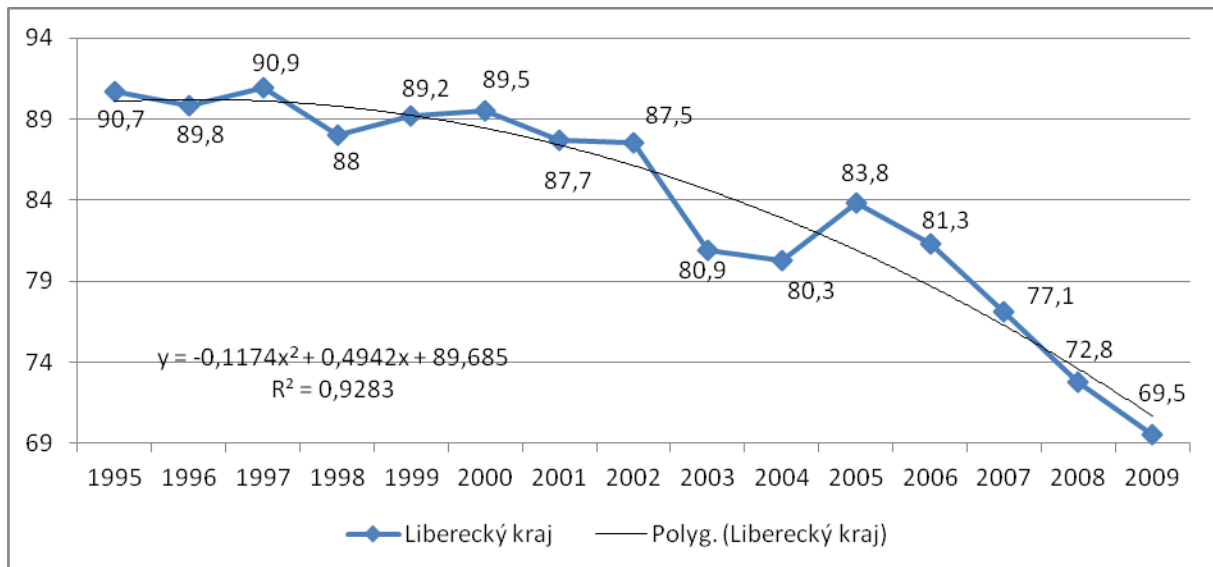
Graf č. 10: Vývoj směrodatné odchylky HDP na obyvatele (kraje), ČR = 100, NUTS II



Zdroj: ČSÚ, *dopočet autoři*

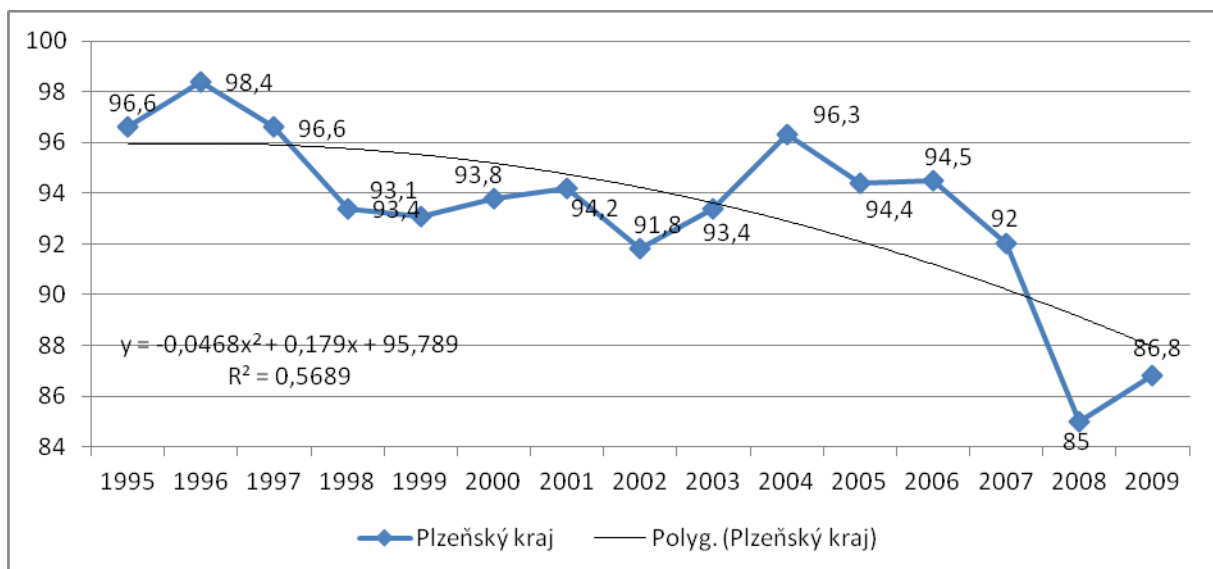
K divergenci regionálního rozvoje jednoznačně přispívá Liberecký, Plzeňský, Královéhradecký, Jihočeský kraj. Tyto kraje navíc vykazují negativní trendy. K divergenci regionálního rozvoje přispívají dále Hlavní město Praha, Pardubický a Olomoucký kraj. Trendy vývoje v těchto krajích naznačují možné zlepšení v budoucnu. Nejednoznačný vývoj vykazuje Ústecký, Středočeský, Jihomoravský, Zlínský a Moravskoslezský kraj a dále Vysočina.

Graf č. 11: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Liberecký kraj



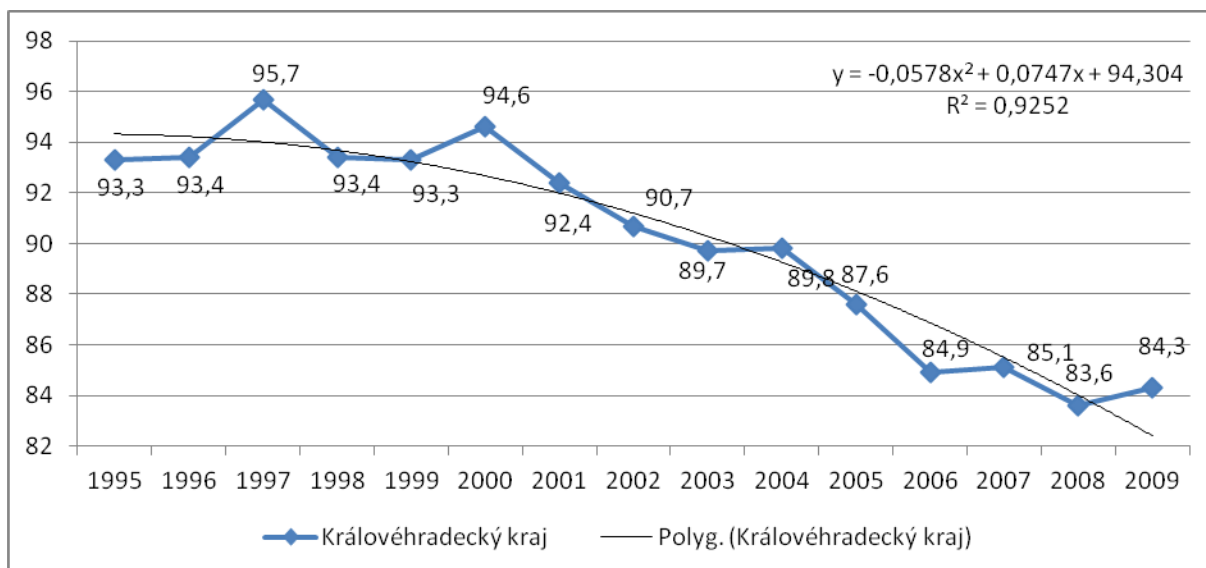
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 12: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Plzeňský kraj



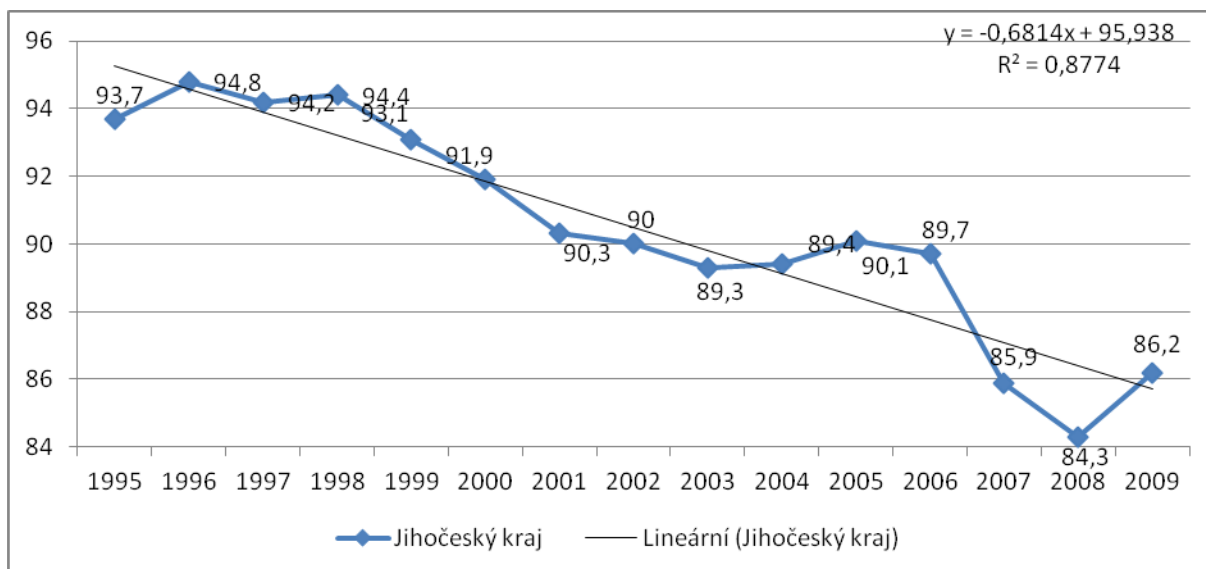
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 13: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Královéhradecký kraj



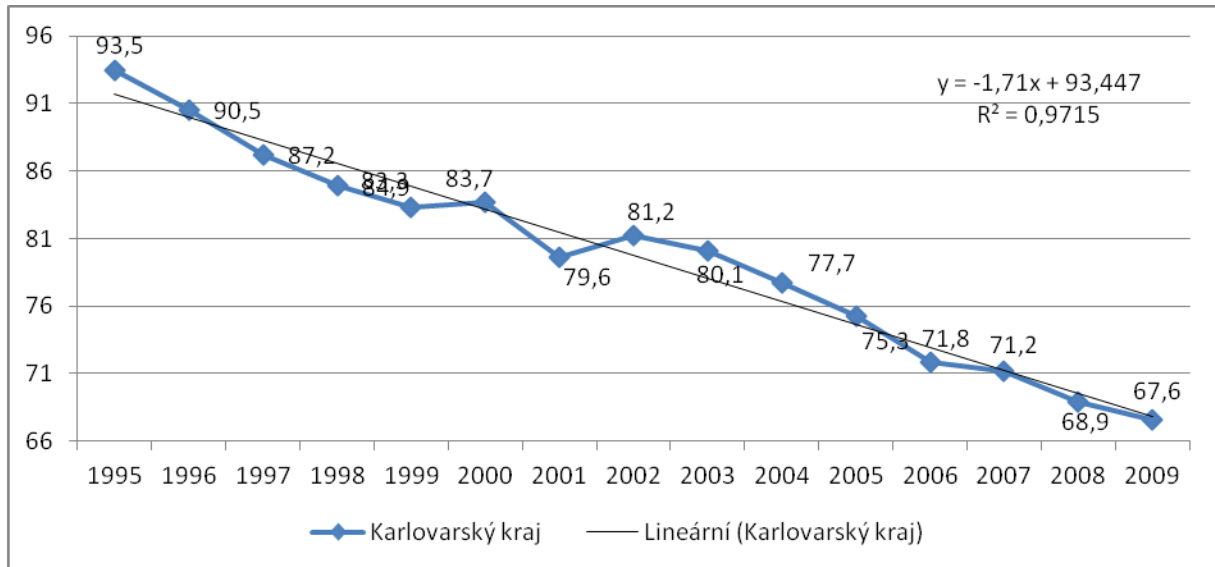
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 14: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Jihočeský kraj



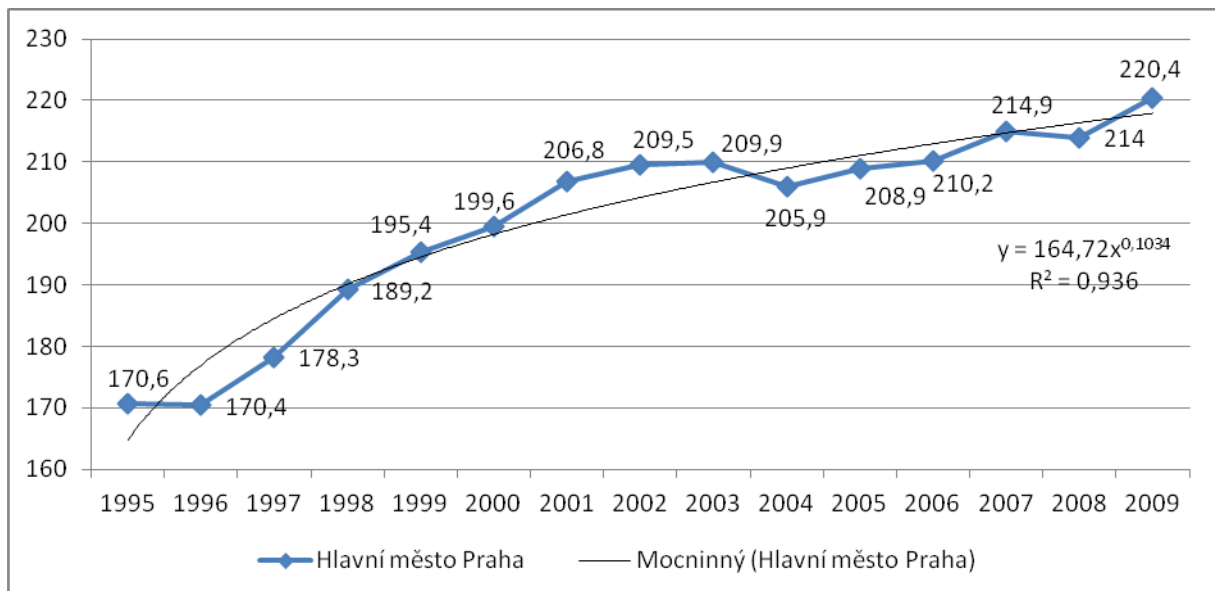
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 15: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Karlovarský kraj



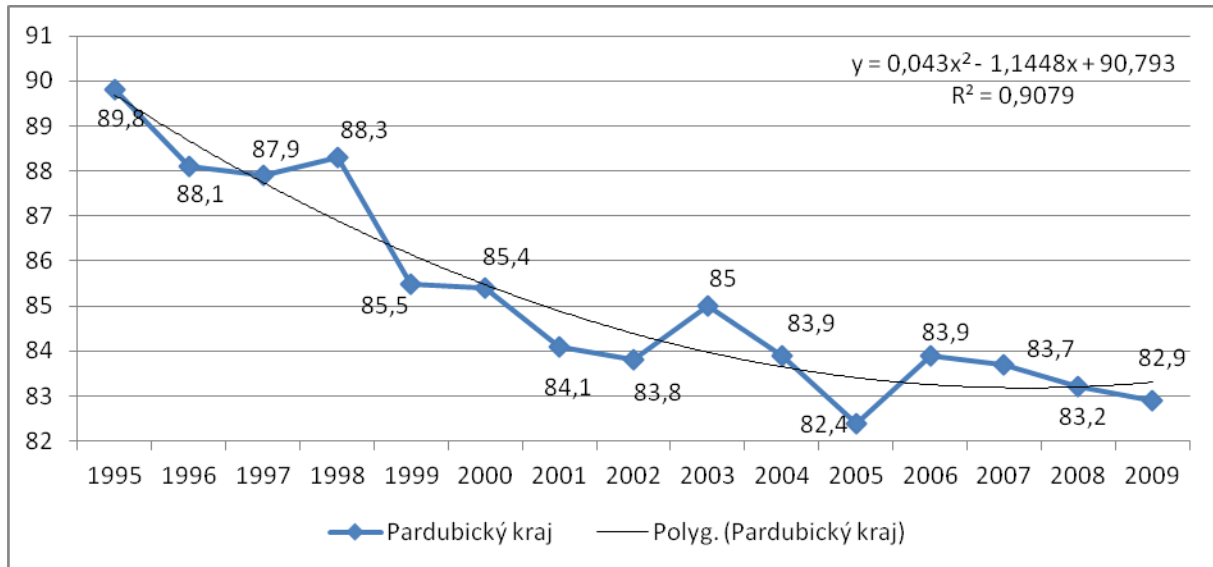
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 16: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Hlavní město Praha



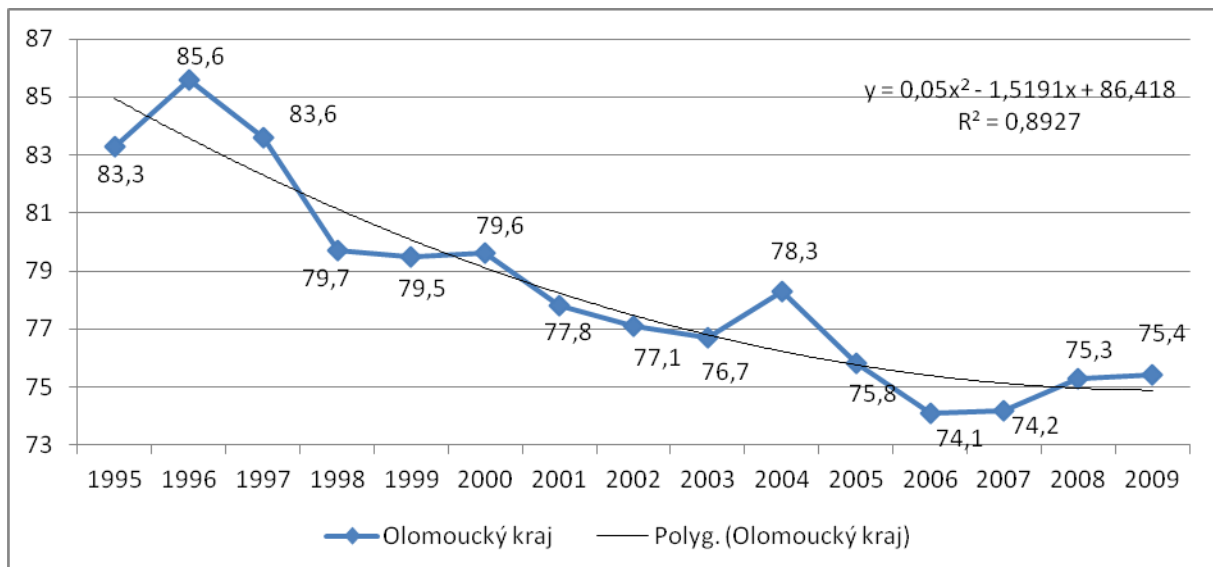
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 17: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Pardubický kraj



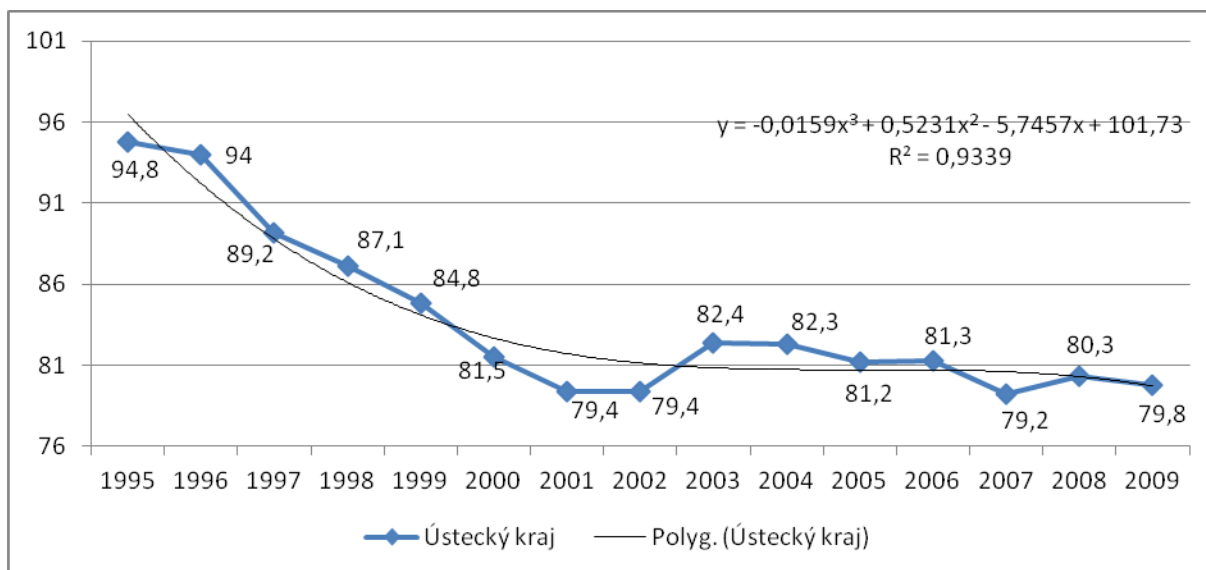
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 18: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Olomoucký kraj



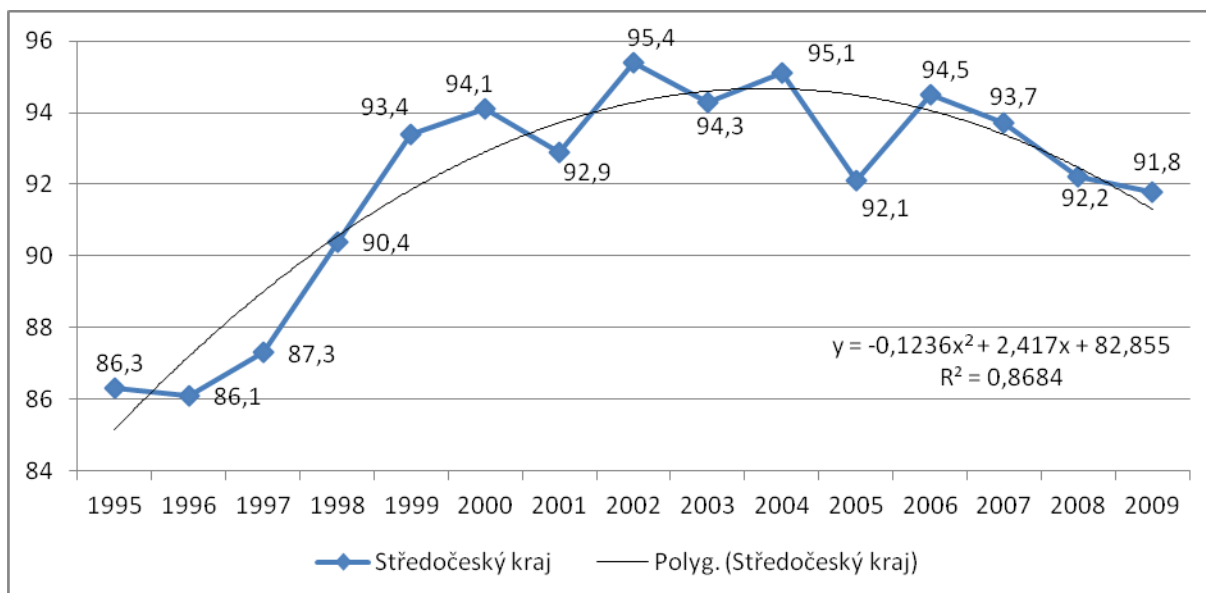
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 19: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Ústecký kraj



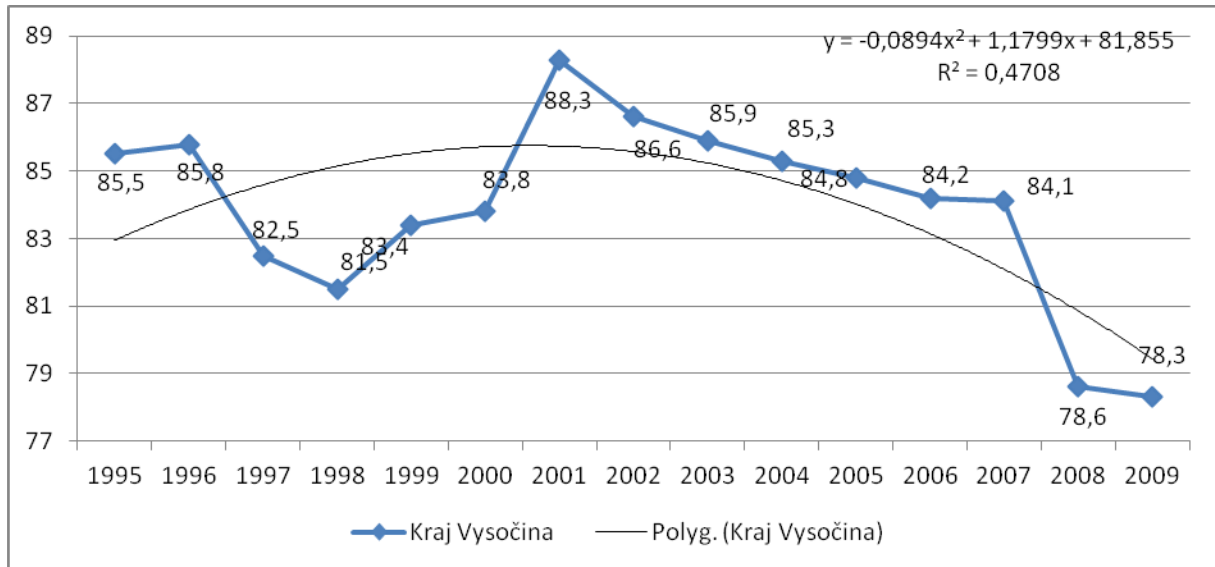
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 20: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Středočeský kraj



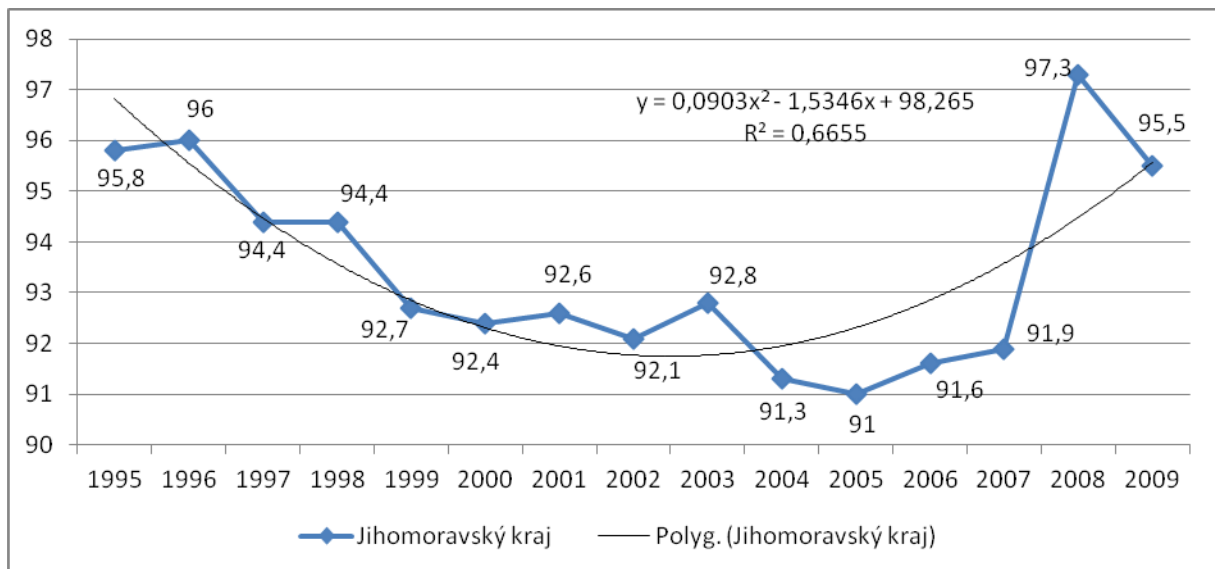
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 21: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Vysočina



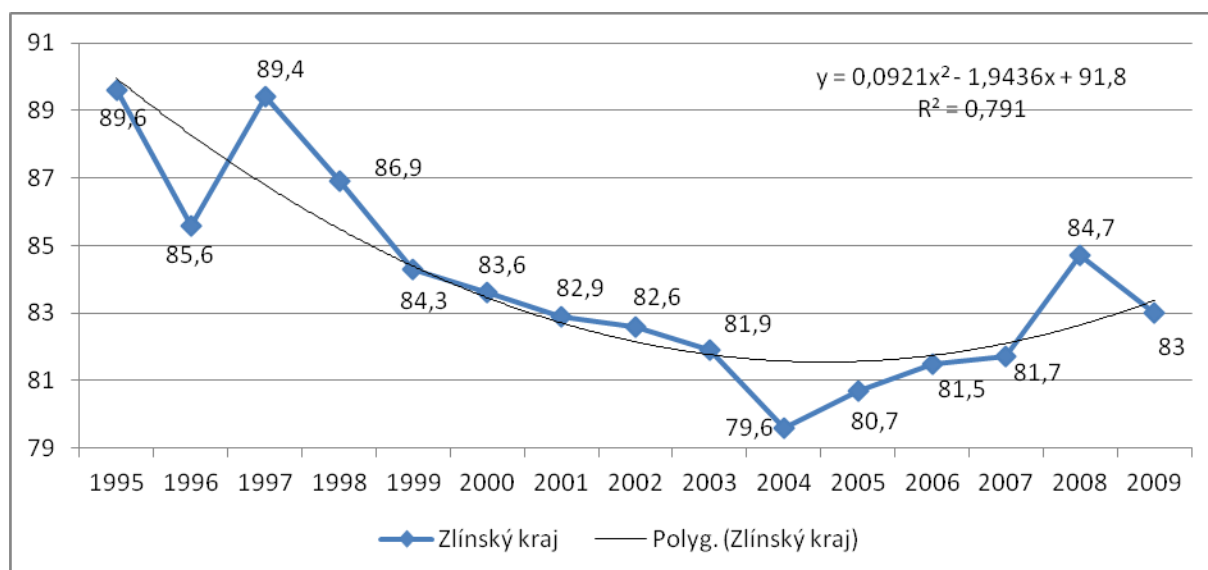
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 22: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Jihomoravský kraj



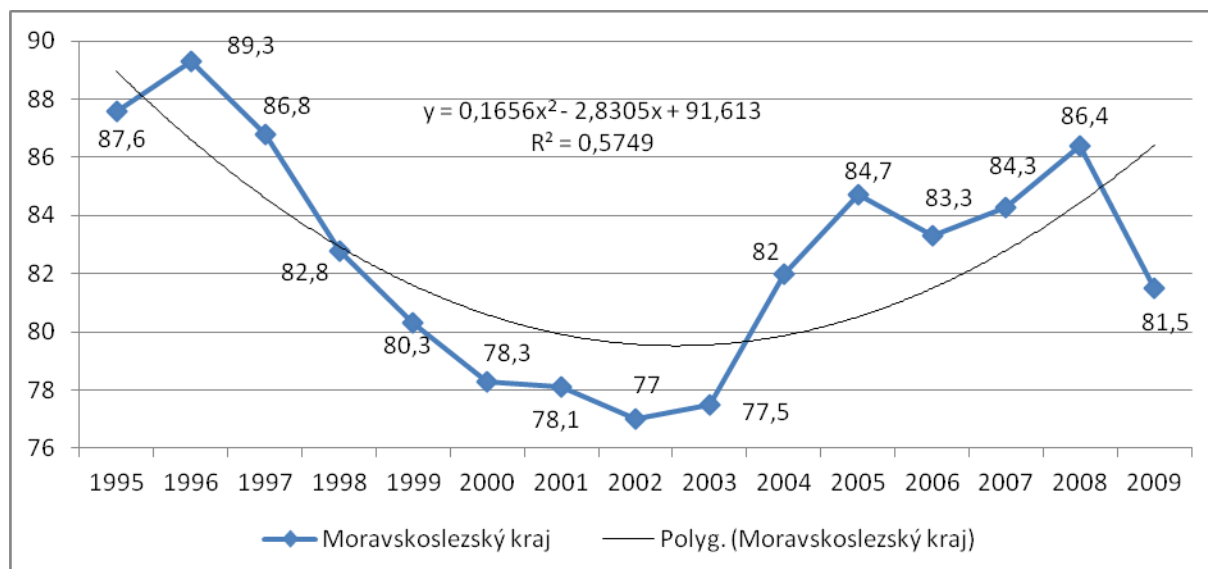
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 23: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Zlínský kraj



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 24: Vývoj HDP na obyvatele, ČR = 100, NUTS III Moravskoslezský kraj



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

IV.1.3 Regionální HDP na 1 obyvatele, EU27 = 100

NUTS II Regiony soudržnosti

Vývoj regionálního hrubého domácího produktu na 1 obyvatele, EU27 = 100, NUTS II, charakterizuje Tabulka č.7.

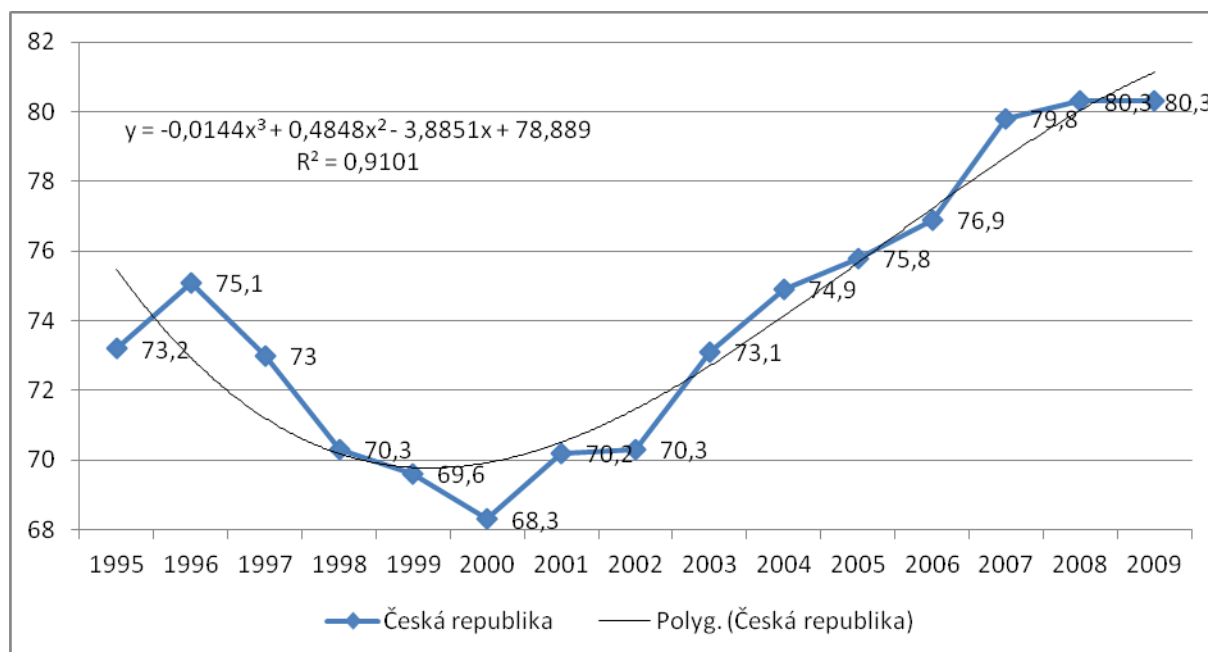
Tabulka č. 7: Regionální HDP na 1 obyvatele, EU27 = 100, NUTS II

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Česká republika	73,2	75,1	73	70,3	69,6	68,3	70,2	70,3	73,1	74,9	75,8	76,9	79,8	80,3	80,3
Praha	124,8	128	130	133	135,9	136,3	145,1	147,4	153,6	154,3	158,3	161,6	171,5	171,7	177
Střední Čechy	63,2	64,7	63,7	63,6	65	64,2	65,2	67,1	69	71,2	69,8	72,6	74,8	74	73,7
Jihozápad	69,5	72,5	69,6	66	64,8	63,4	64,6	63,9	66,7	69,4	69,8	70,7	70,8	67,9	69,5
Severozápad	69,1	69,9	64,7	60,8	58,7	56,1	55,7	56,2	59,8	60,7	60,4	60,5	61,5	62	61,4
Severovýchod	66,8	68	66,9	63,4	62,2	61,4	61,9	61,5	62,6	63,7	64,3	64,2	65,7	64,5	63,9
Jihovýchod	67,7	69,7	66,2	63,6	62,5	61,2	64	63,6	66,3	67	67,5	68,6	71,4	73,4	72,5
Střední Morava	63,2	64,3	63	58,5	56,9	55,6	56,3	56,1	57,9	59,2	59,2	59,7	62,1	64,1	63,5
Moravskoslezsko	64,1	67,1	63,3	58,2	55,9	53,5	54,8	54,2	56,7	61,4	64,2	64	67,2	69,3	65,5

Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

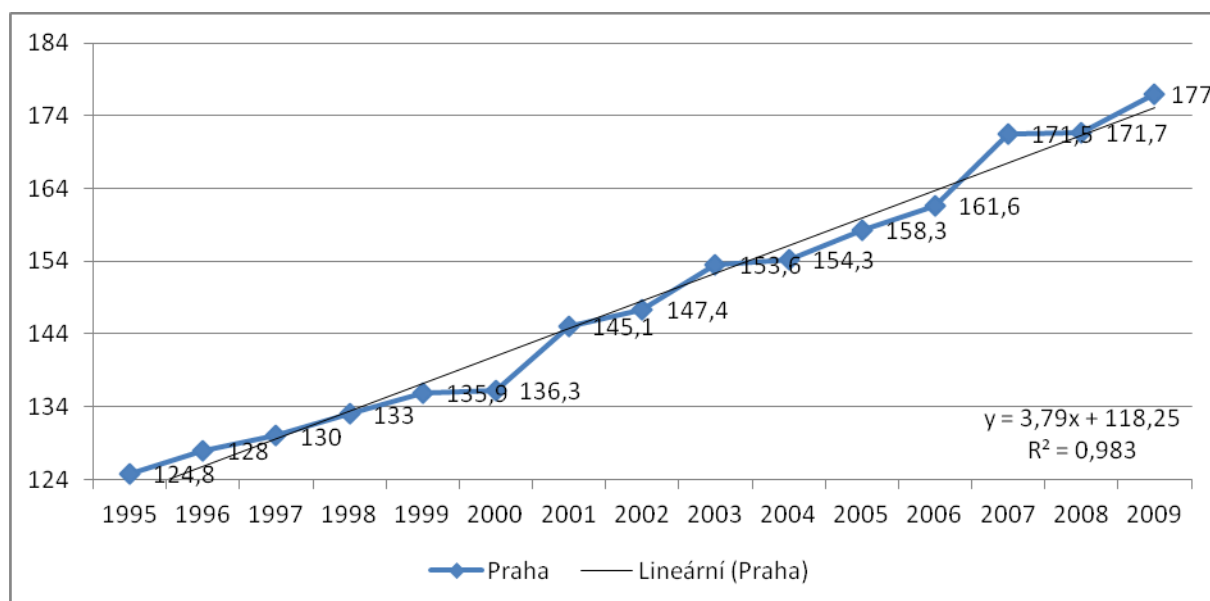
Ve sledovaném období 2005 až 2009 svou pozici v rámci EU27 vylepšily regiony soudržnosti Praha, Střední Čechy, Severozápad, Jihovýchod, Střední Morava a Moravskoslezsko. Naopak si pohoršily regiony soudržnosti Jihozápad a Severovýchod. Svou pozici zlepšila také Česká republika jako celek.

Graf č. 25: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, NUTS II Česká republika



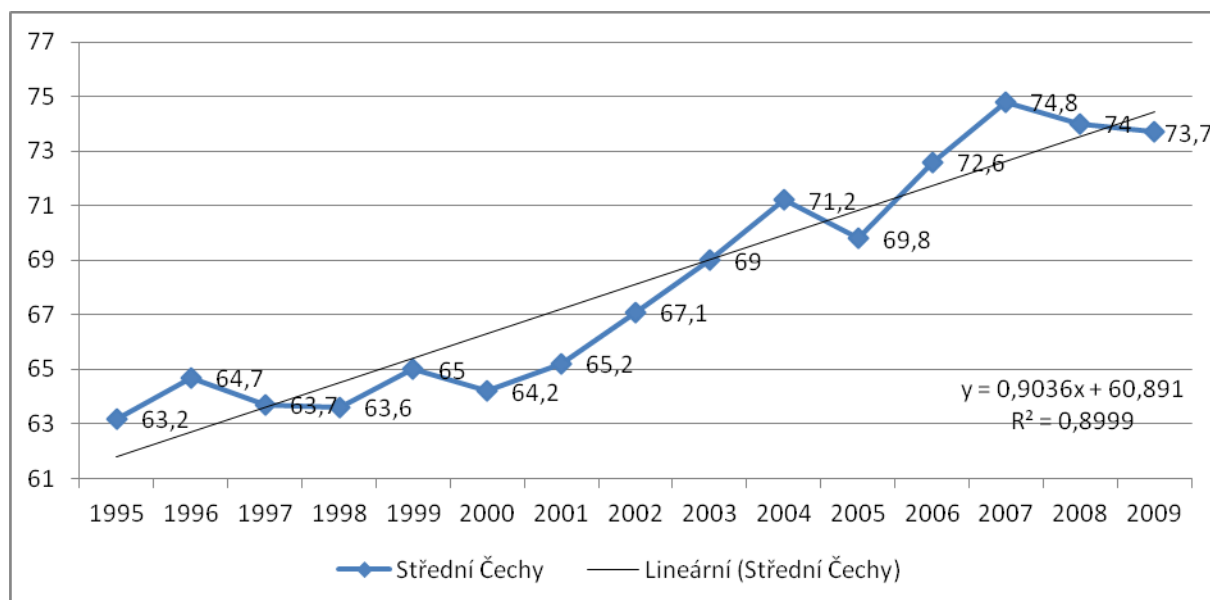
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 26: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, NUTS II Praha



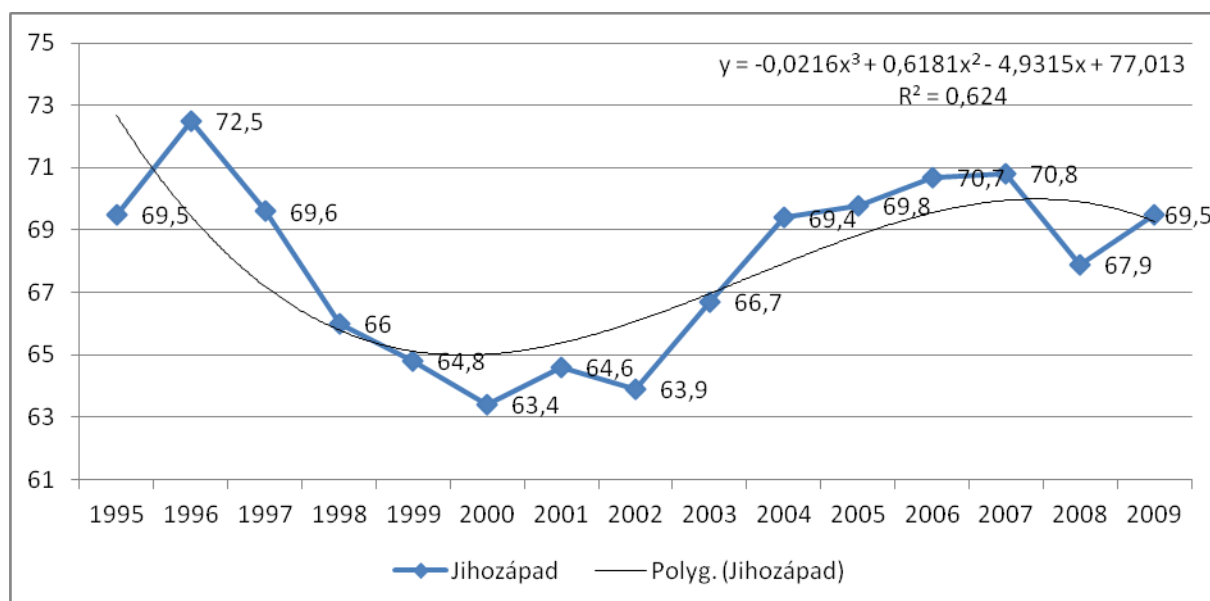
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 27: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, NUTS II Střední Čechy



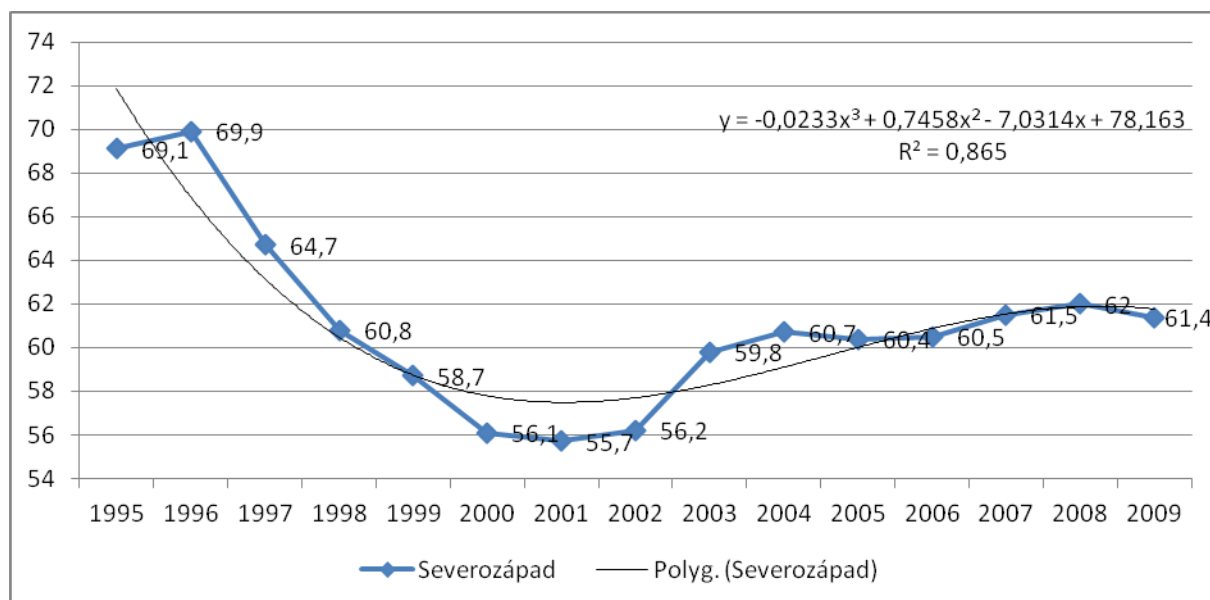
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 28: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, NUTS II Jihozápad



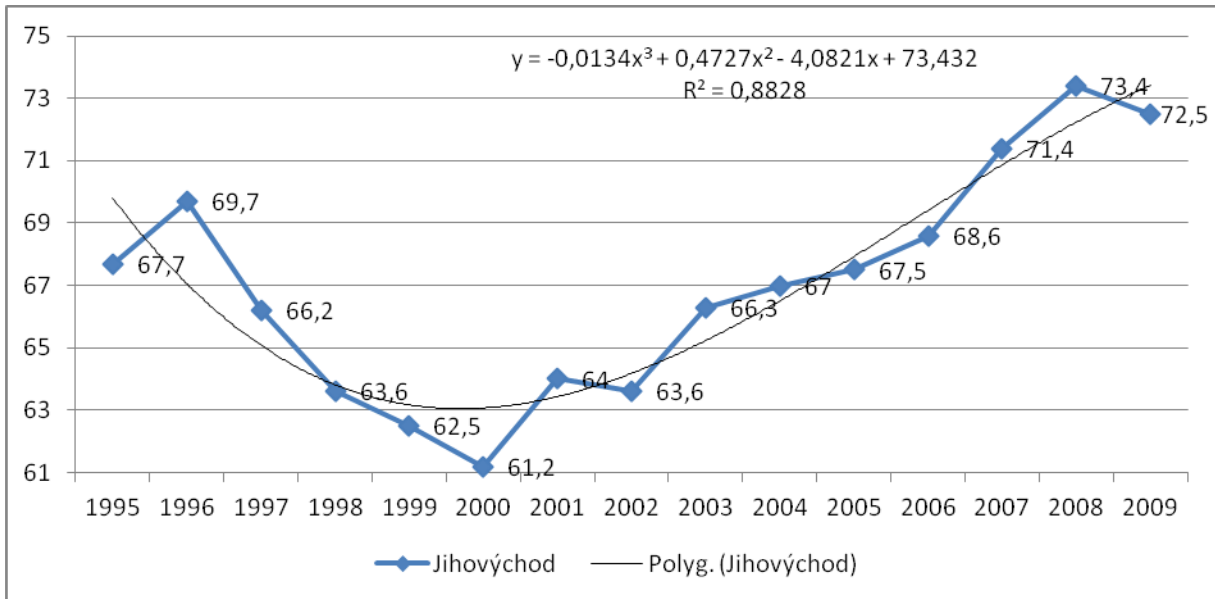
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 29: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, NUTS II Severozápad



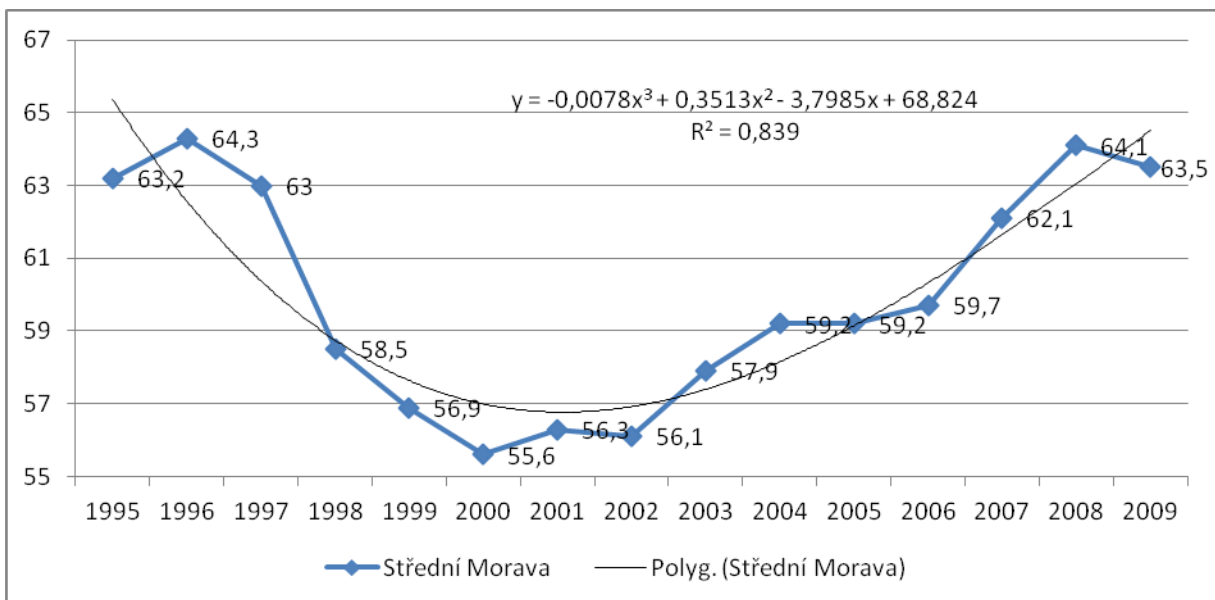
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 30: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, NUTS II Jihovýchod



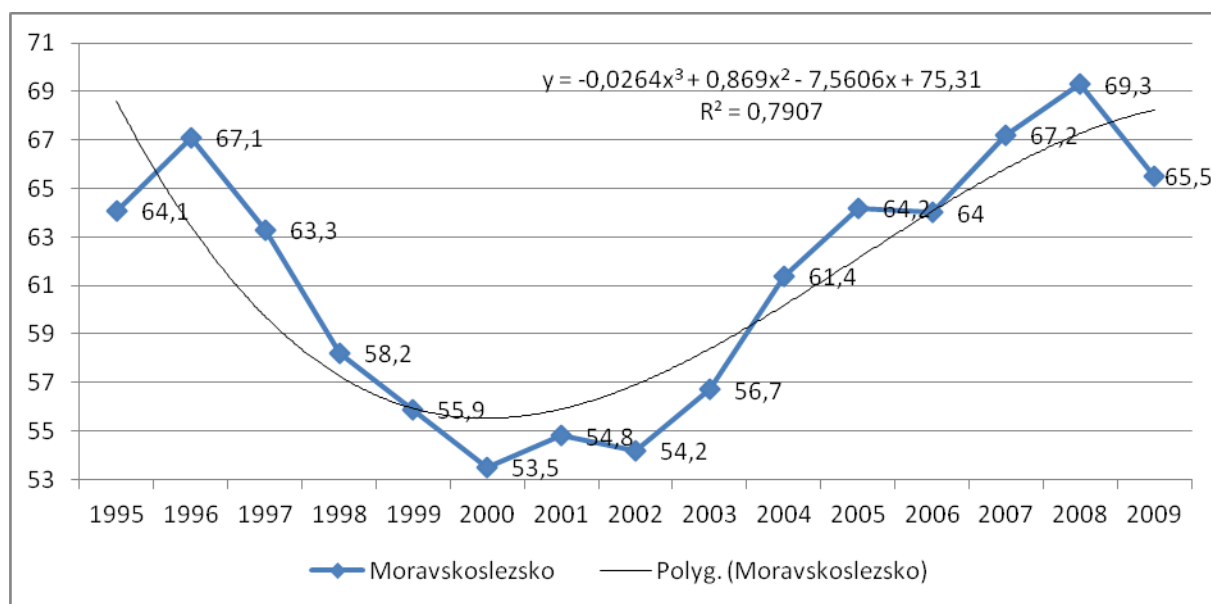
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 31: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, NUTS II Střední Morava



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 32: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, NUTS II Moravskoslezsko



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

NUTS III kraje

Ve sledovaném období 2005 až 2009 svou pozici v rámci EU27 vylepšily kraje Hlavní město Praha, Středočeský, Ústecký, Jihomoravský, Olomoucký, Zlínský. Svou pozici naopak zhoršily kraje Karlovarský, Liberecký. Nejednoznačný je vývoj v krajích Jihočeský, Plzeňský, Královéhradecký, Pardubický, Vysočina a Moravskoslezský.

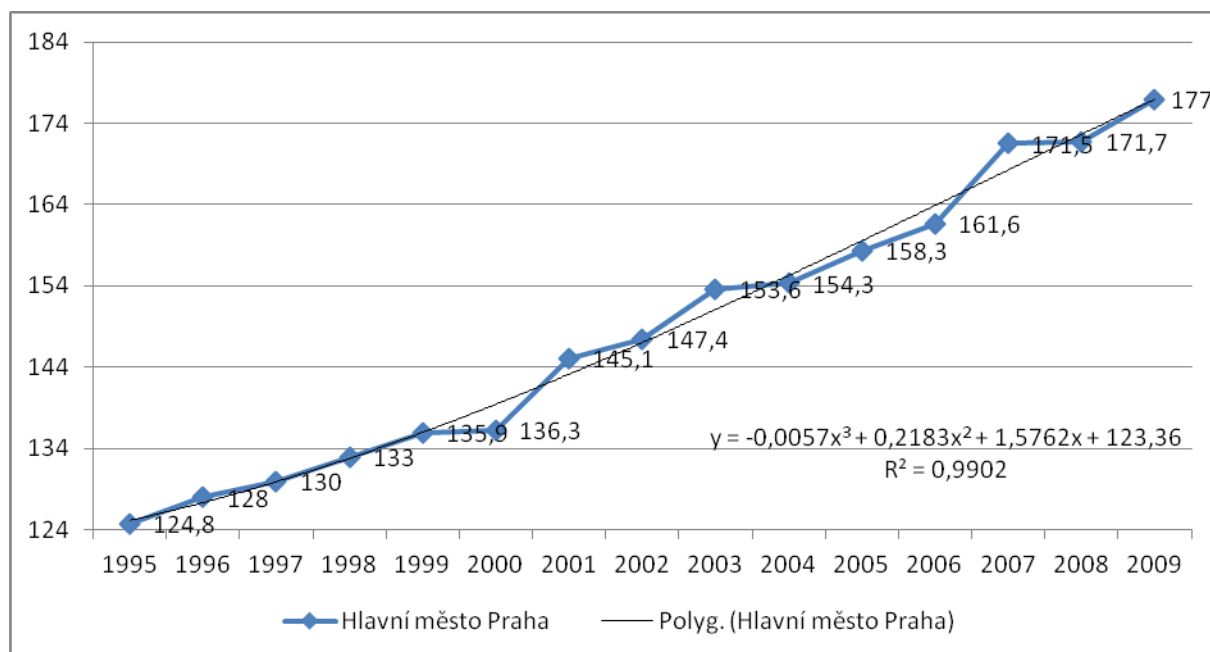
Tabulka č. 8: Regionální HDP na 1 obyvatele, EU27 = 100, NUTS II

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Hlavní město Praha	124,8	128	130	133	135,9	136,3	145,1	147,4	153,6	154,3	158,3	161,6	171,5	171,7	177
Středočeský kraj	63,2	64,7	63,7	63,6	65	64,2	65,2	67,1	69	71,2	69,8	72,6	74,8	74	73,7
Jihočeský kraj	68,5	71,2	68,7	66,4	64,8	62,8	63,3	63,3	65,3	67	68,3	69	68,5	67,6	69,3
Plzeňský kraj	70,7	73,9	70,5	65,7	64,7	64,1	66,1	64,6	68,3	72,2	71,5	72,6	73,4	68,2	69,7
Karlovarský kraj	68,4	67,9	63,6	59,7	58	57,2	55,8	57,1	58,6	58,2	57,1	55,2	56,8	55,3	54,3
Ústecký kraj	69,4	70,6	65,1	61,2	59	55,7	55,7	55,8	60,3	61,7	61,6	62,5	63,2	64,4	64,1
Liberecký kraj	66,3	67,5	66,3	61,9	62,1	61,1	61,6	61,6	59,2	60,2	63,6	62,5	61,5	58,5	55,8
Královéhradecký	68,2	70,1	69,8	65,7	64,9	64,6	64,8	63,8	65,6	67,3	66,4	65,2	67,9	67,1	67,7

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
kraj															
Pardubický kraj	65,7	66,2	64,1	62,1	59,5	58,3	59	59	62,2	62,8	62,5	64,5	66,8	66,7	66,6
Kraj Vysočina	62,5	64,4	60,2	57,3	58	57,2	62	60,9	62,9	63,9	64,3	64,8	67,1	63,1	62,9
Jihomoravský kraj	70,1	72,1	68,9	66,4	64,5	63,1	65	64,8	67,9	68,4	69	70,4	73,3	78,1	76,7
Olomoucký kraj	61	64,3	61	56	55,3	54,3	54,6	54,3	56,1	58,7	57,5	57	59,2	60,4	60,5
Zlínský kraj	65,6	64,3	65,2	61,1	58,6	57,1	58,1	58,1	59,9	59,6	61,2	62,6	65,2	68	66,7
Moravskoslezský kraj	64,1	67,1	63,3	58,2	55,9	53,5	54,8	54,2	56,7	61,4	64,2	64	67,2	69,3	65,5

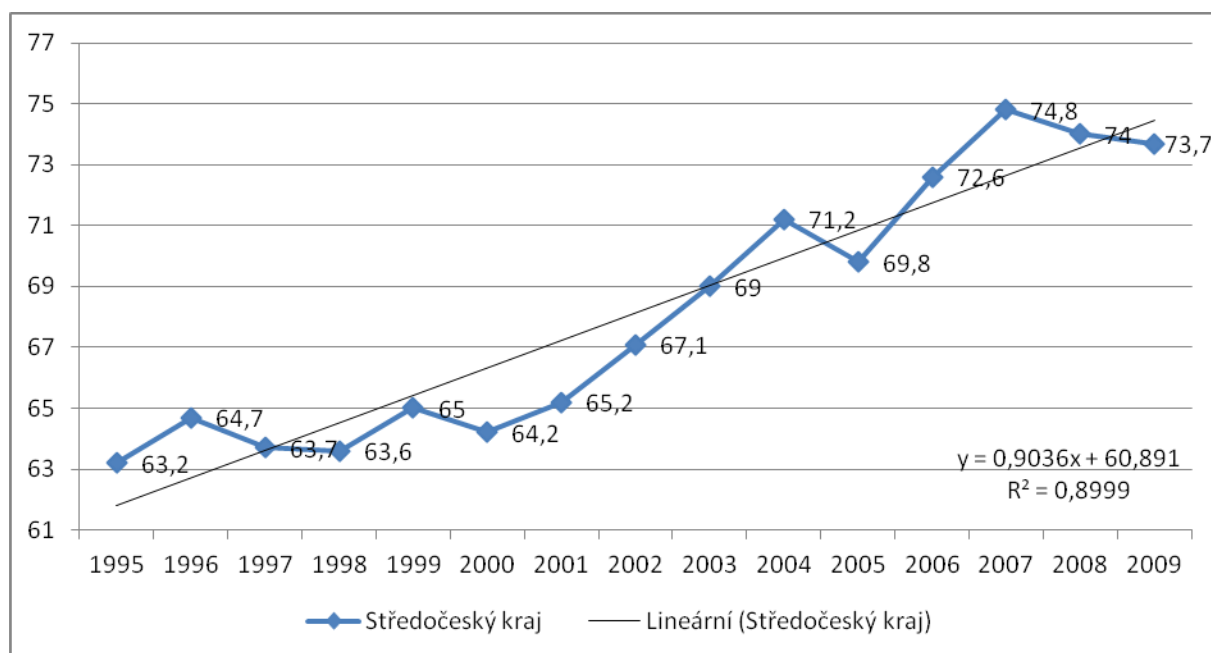
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 33: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Hlavní město Praha



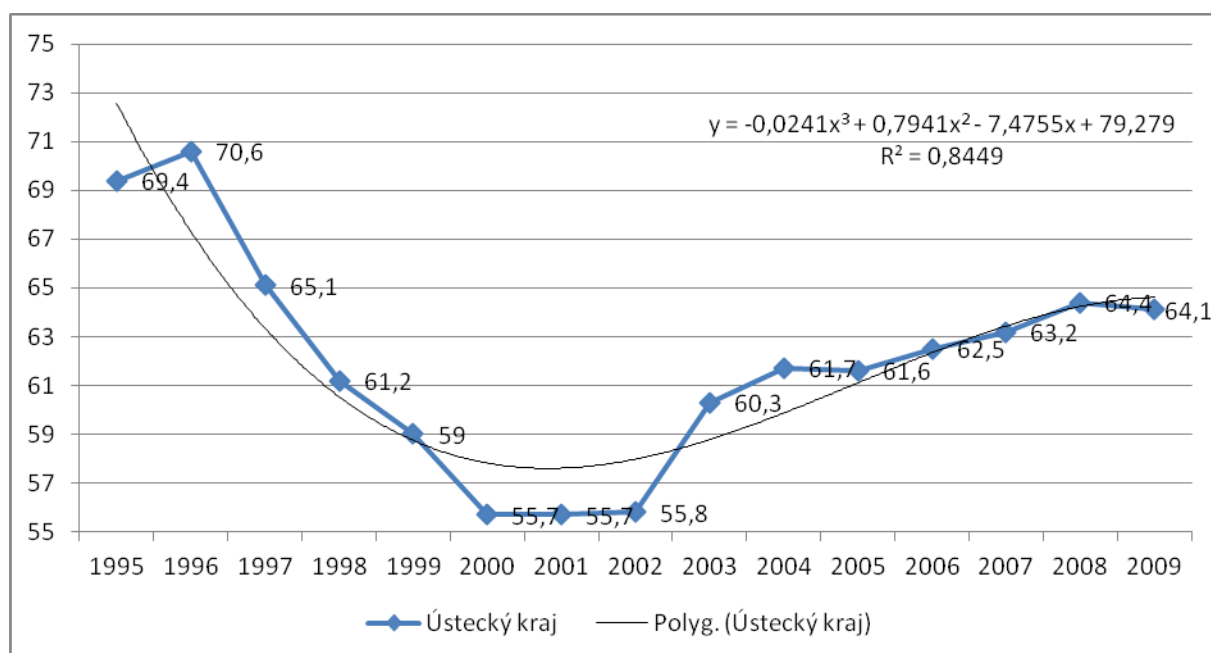
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 34: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Středočeský kraj



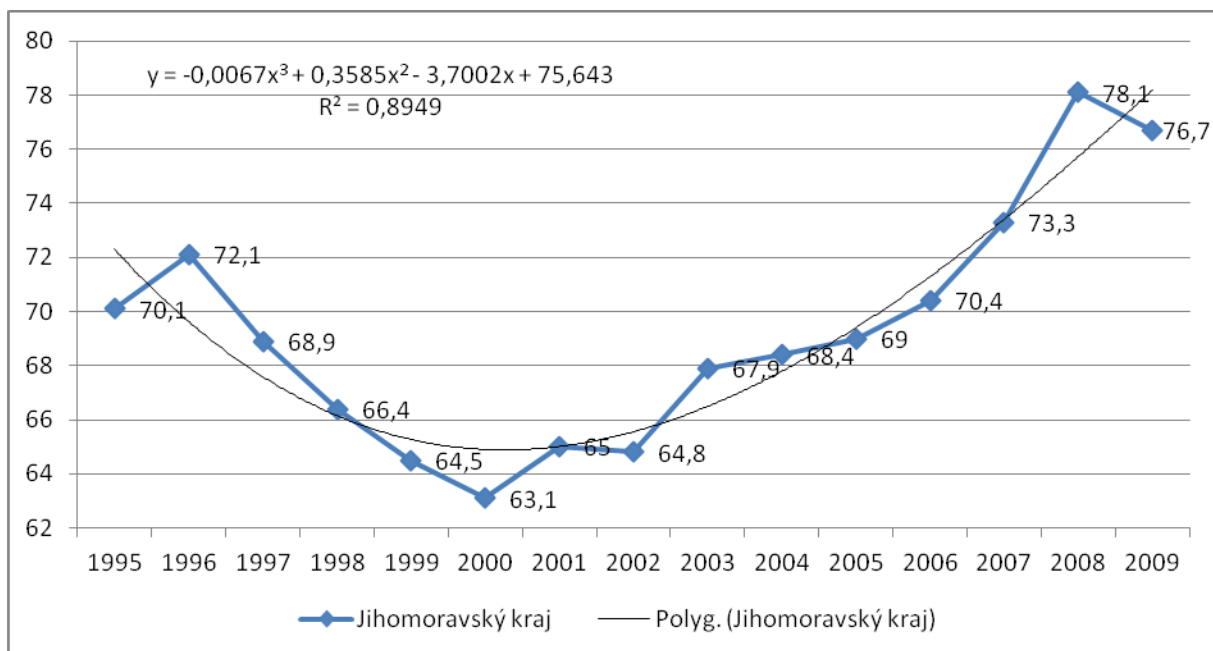
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 35: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Ústecký kraj



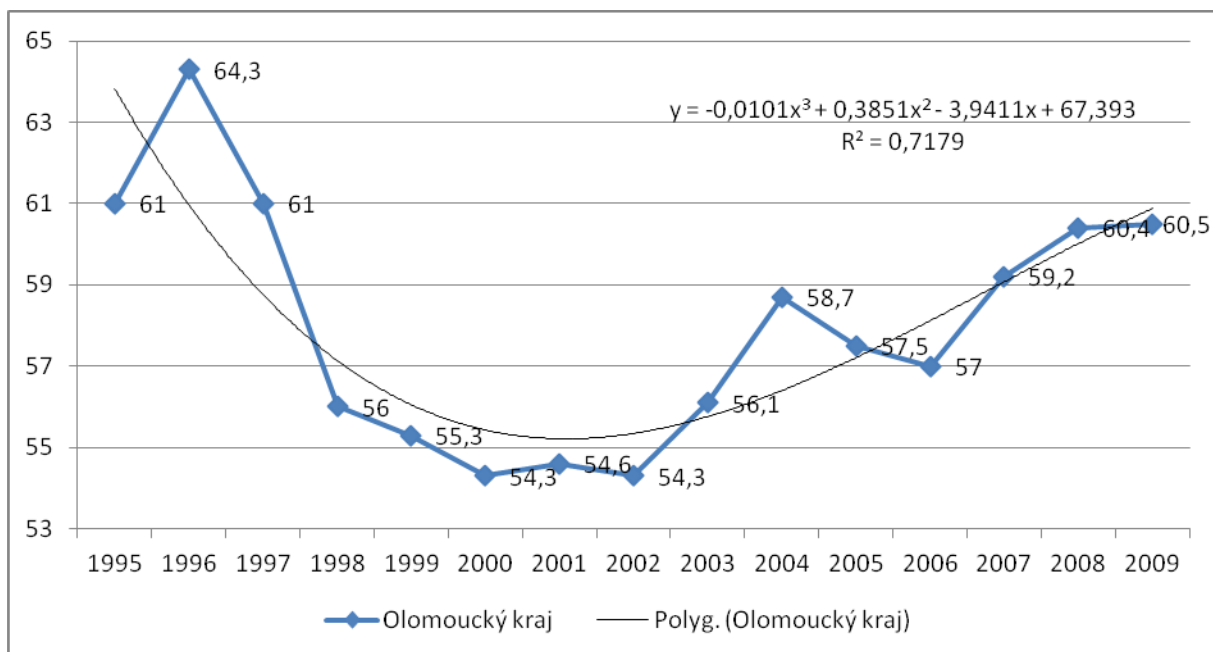
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 36: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Jihomoravský kraj



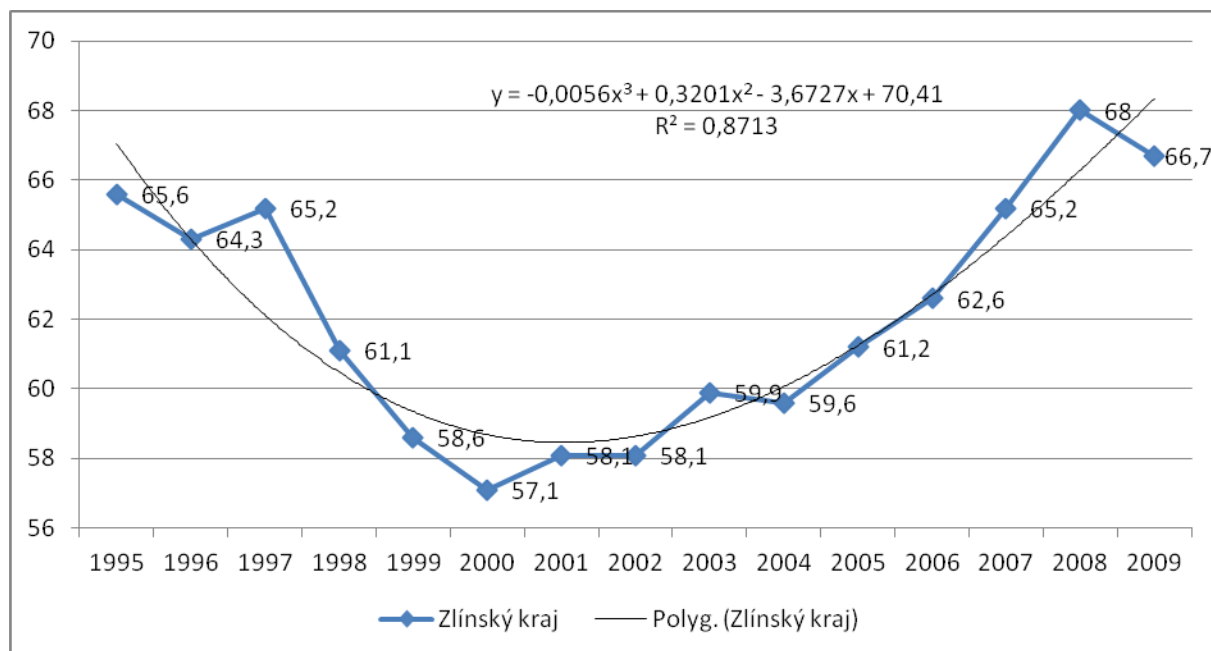
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 37: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Olomoucký kraj



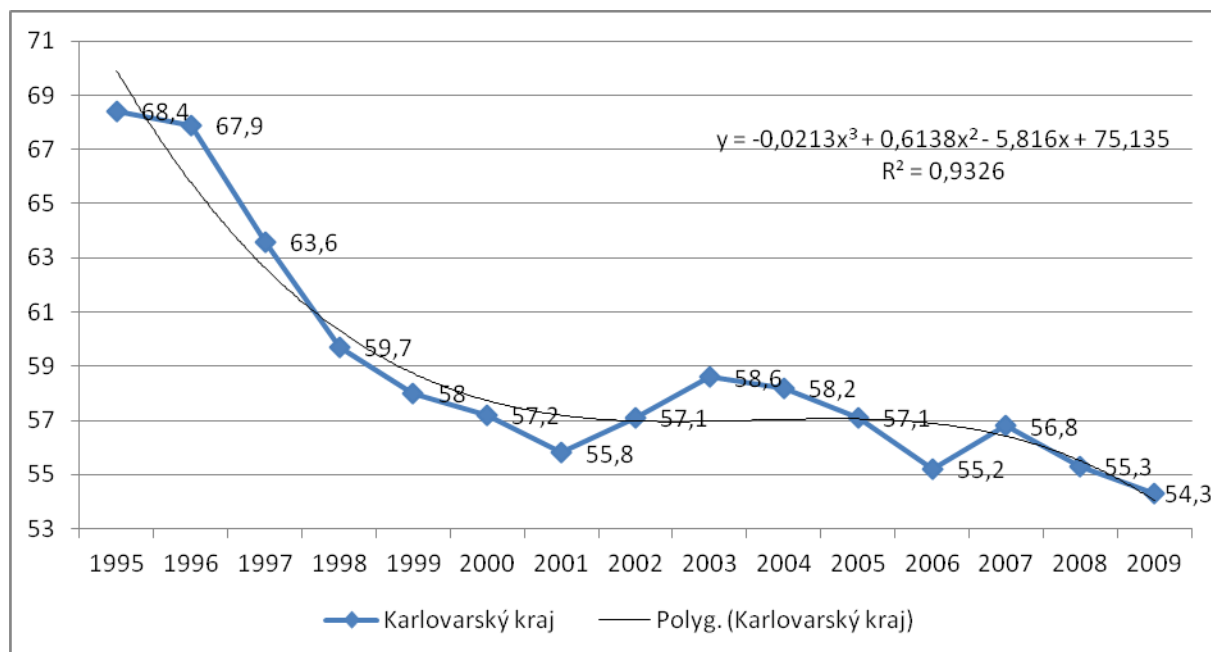
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 38: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Zlínský kraj



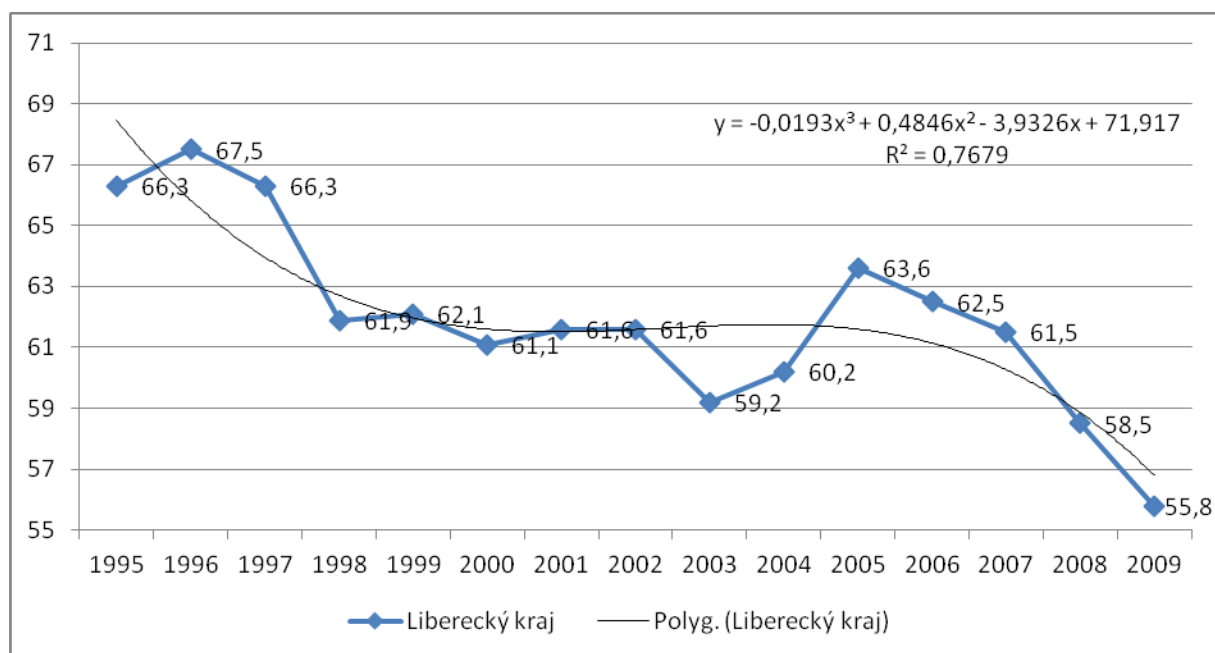
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 39: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Karlovarský kraj



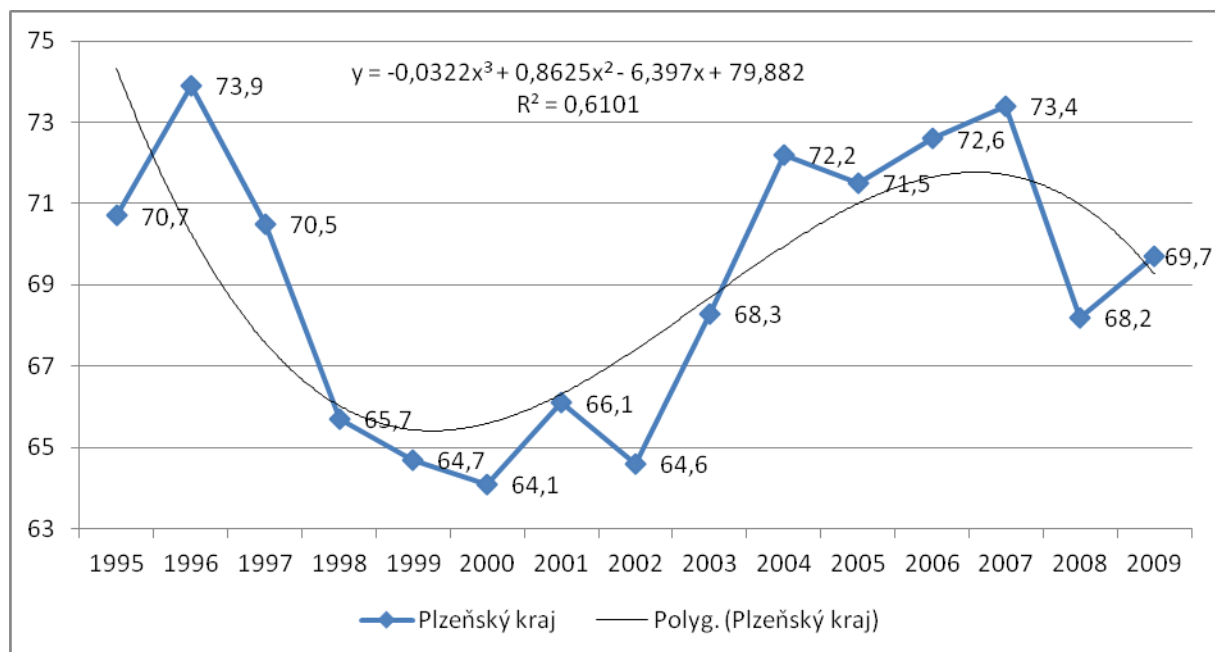
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 40: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Liberecký kraj



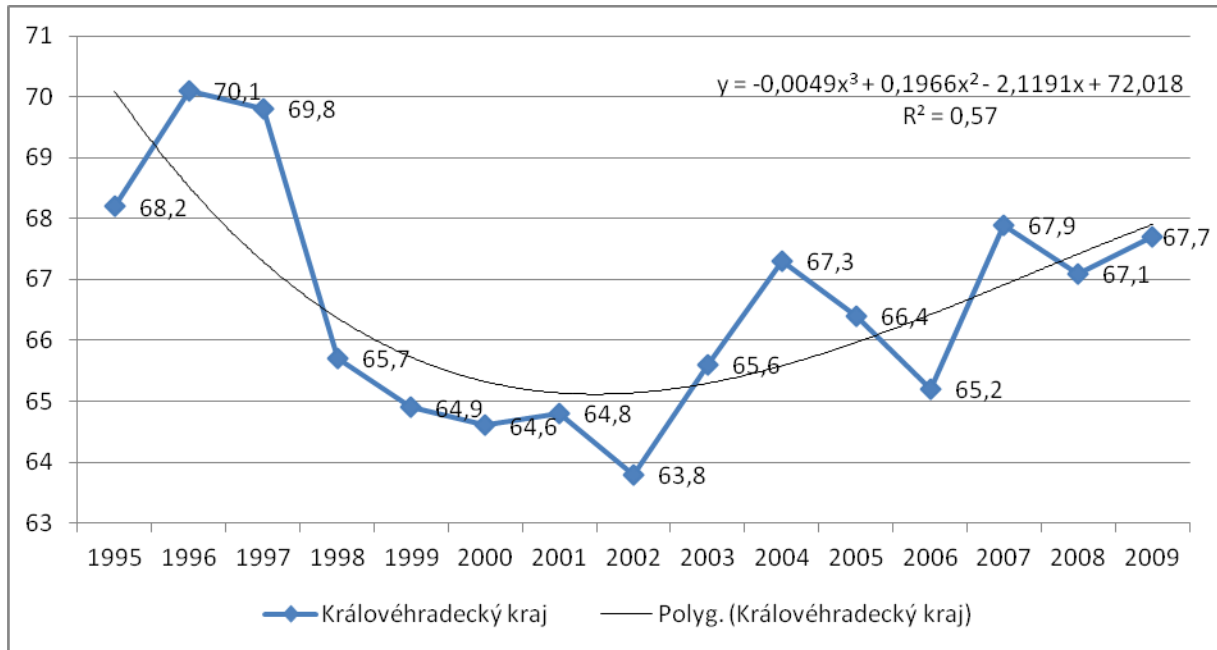
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 41: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Plzeňský kraj



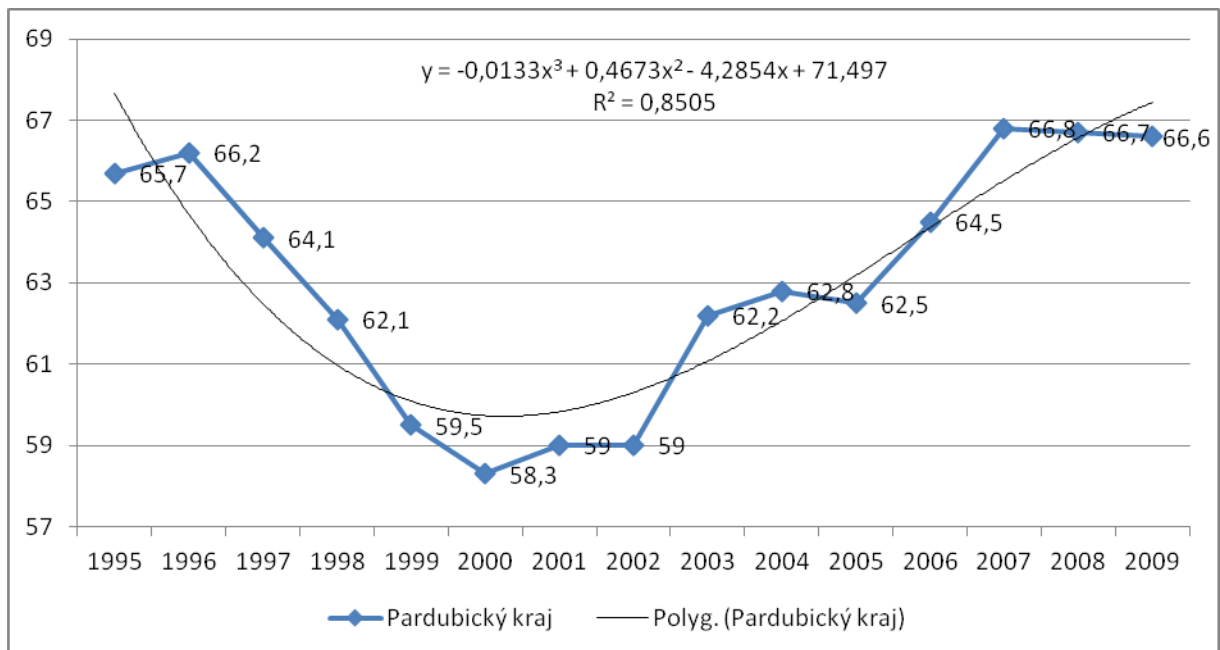
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 42: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Královéhradecký kraj



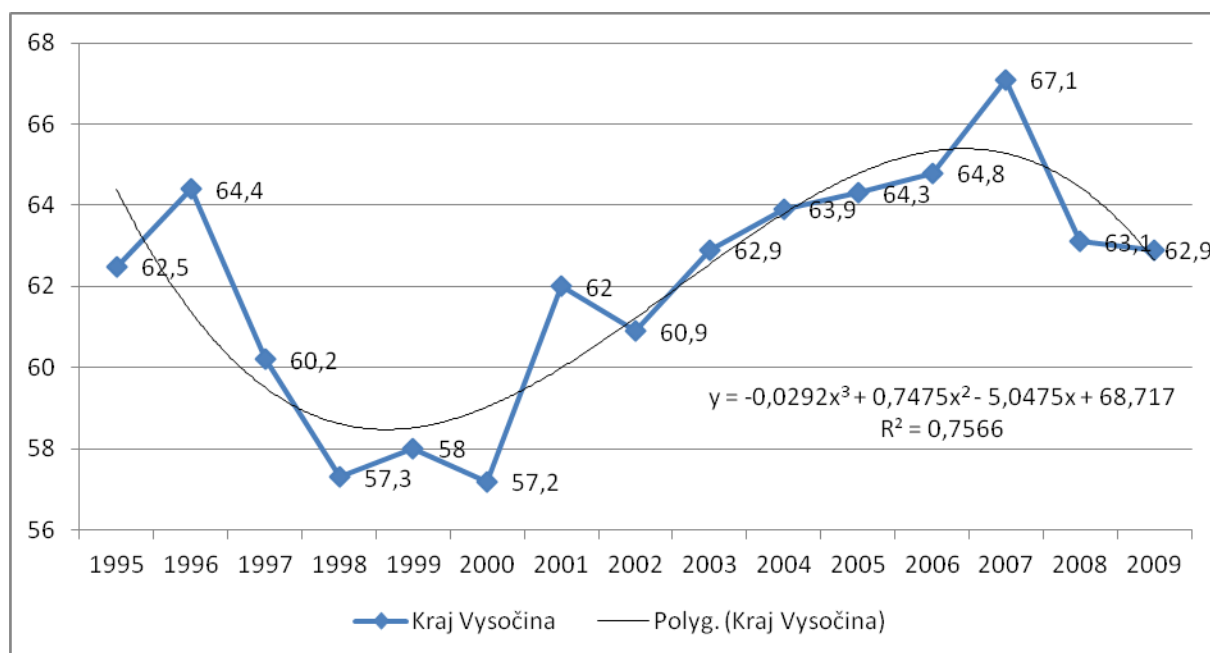
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 43: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Pardubický kraj



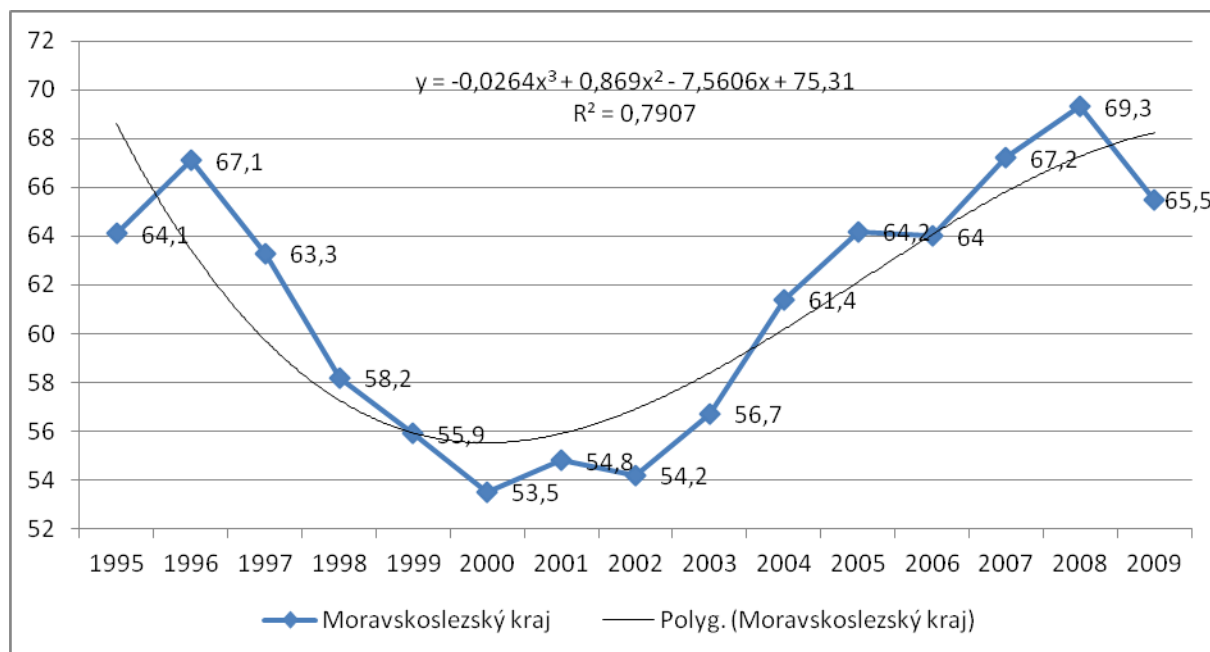
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 44: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Vysočina



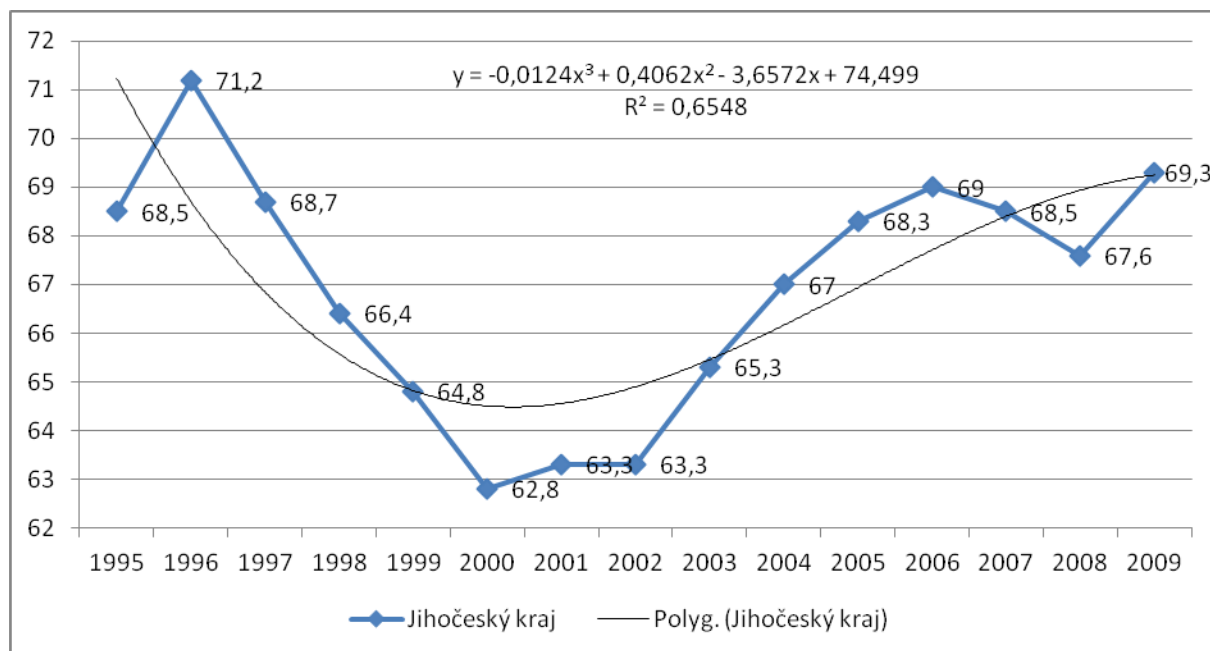
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 45: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Moravskoslezský kraj



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 46: Vývoj HDP na obyvatele, EU27 = 100, Jihočeský kraj

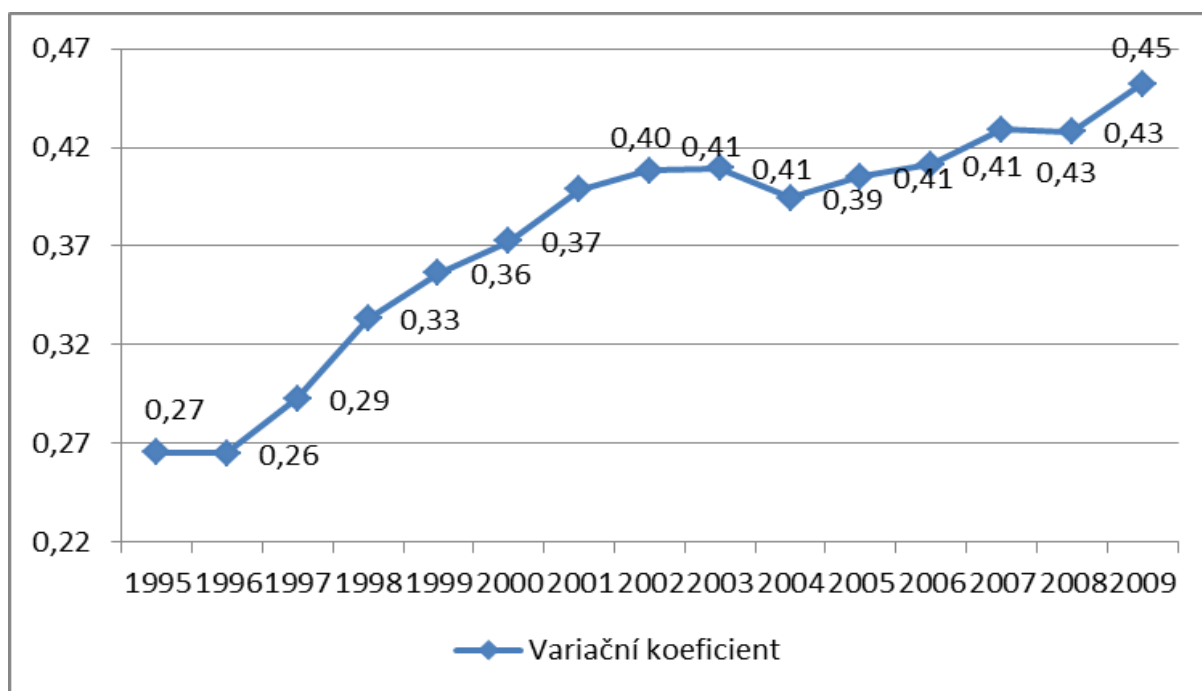


Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

IV.1.4 Variační koeficient HDP na 1 obyvatele

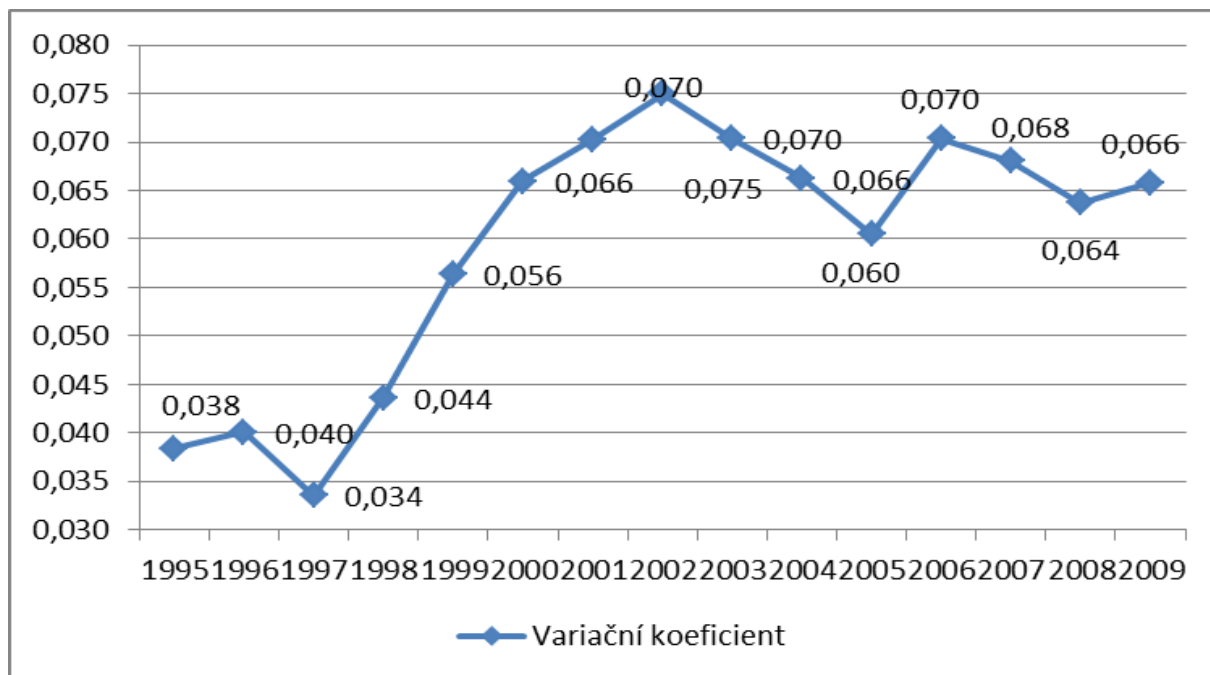
Vývoj variačního koeficientu HDP na obyvatele (v Kč) naznačuje divergenci na úrovni regionů soudržnosti NUTS II při zahrnutí Prahy. Při vyloučení Prahy je situace nejednoznačná. Divergenční vývoj způsobuje zvyšování rozdílů mezi regionem Praha a ostatními regiony.

Graf č. 47: Vývoj variačního koeficientu HDP na obyvatele, 1995 až 2009, NUTS II



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

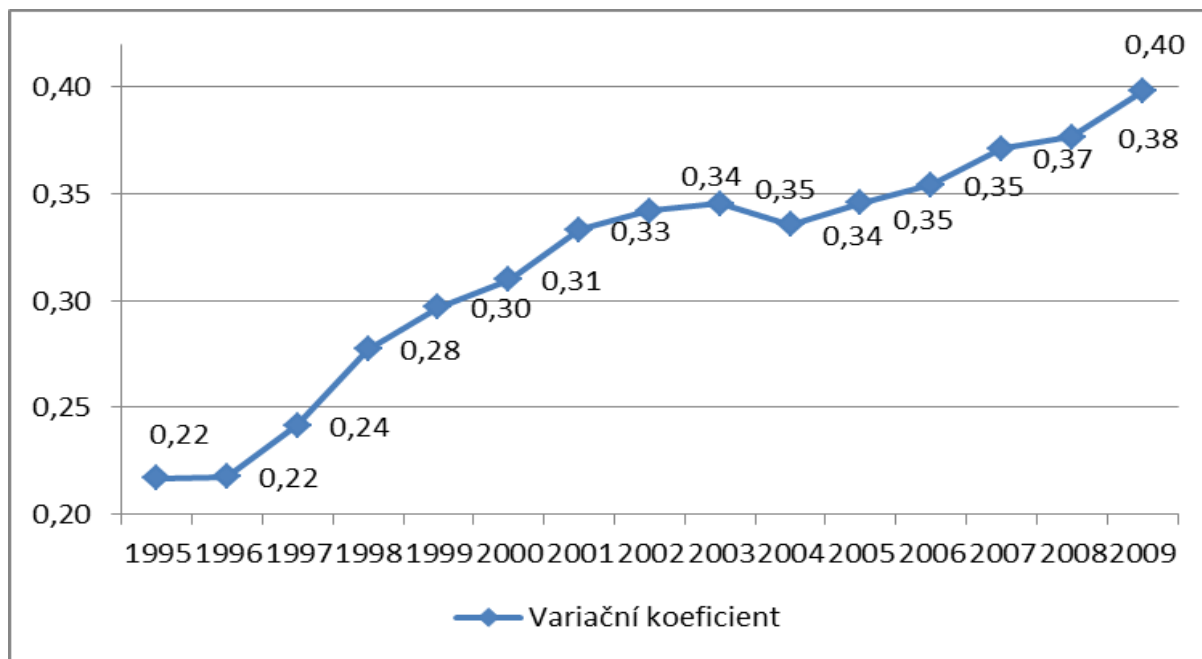
Graf č. 48: Vývoj variačního koeficientu HDP na obyvatele, 1995 až 2009, NUTS II (bez Hl. m. Prahy)



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

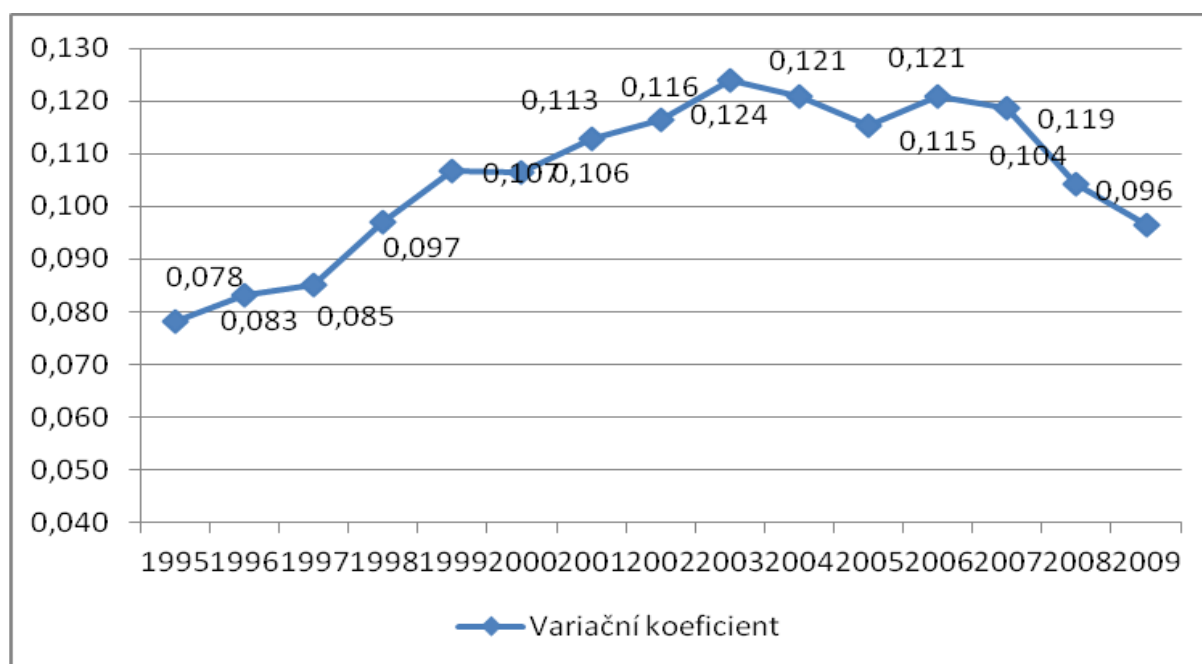
Obdobná situace je také na úrovni krajů. Mezi lety 1995 a 2009 vzrostl variační koeficient z 0,22 na 0,40 (resp. z 0,045 na 0,093).

Graf č. 49: Vývoj variačního koeficientu HDP na obyvatele, 1995 až 2009, NUTS III



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 50: Vývoj variačního koeficientu HDP na obyvatele, 1995 až 2009, NUTS III (bez Hl. m. Praha)



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

IV.2 Čistý disponibilní důchod domácností

IV.2.1 Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele, Kč

NUTS II Regiony soudržnosti

Nejvyšší úroveň ČDDD na 1 obyvatele dosahuje NUTS II Praha. Nejnižší hodnoty dosahuje region NUTS II Jihozápad. Viz Tabulka č. 9a a Tabulka č. 9b.

Tabulka č. 9a: ČDDD na 1 obyvatele 2003 až 2009, Kč, regiony soudržnosti NUTS II

Území	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Česká republika	130945	136795	143841	155232	169219	181557	179909
Praha	181308	187074	194277	212792	229253	238106	232252
Střední Čechy	140937	147494	152842	165869	181147	189145	187430
Jihozápad	128838	134867	141518	152526	165773	179296	178896
Severozápad	117751	121521	127373	137953	147614	160628	163000
Severovýchod	123054	129584	137434	147322	159876	172044	170944
Jihovýchod	124196	131939	138709	147476	163865	177602	174307
Střední Morava	121260	125405	132280	145304	158389	169307	167249
Moravskoslezsko	116767	121892	130866	138305	152114	168818	167627

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 9b: ČDDD na 1 obyvatele 1995 až 2002, Kč, regiony soudržnosti NUTS II

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Česká republika	78600	88365	98503	104343	108805	113398	119778	125282
Praha	97184	110582	124714	135743	144620	150994	162270	170588
Střední Čechy	80744	90594	100674	109295	115230	118665	123845	133403
Jihozápad	78312	88359	98219	102542	106945	111855	118503	122444
Severozápad	75406	84305	93839	97525	100899	105586	109632	112491
Severovýchod	75821	84406	95684	100667	104052	109140	114893	120077

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Jihovýchod	75142	84295	93243	98812	103034	107590	114323	119150
Střední Morava	73209	82127	92248	97585	100776	104943	110792	116414
Moravskoslezsko	75260	85086	92613	96433	99456	103028	108873	113211

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší tempo růstu ČDDD na 1 obyvatele ve sledovaném období 2006 až 2009 vykazují regiony soudržnosti NUTS II s nižší hodnotou ČDDD na 1 obyvatele v roce 2005. Korelační koeficient mezi uvedenými ukazateli dosahuje hodnoty -0,753. Uvedený ukazatel tak naznačuje konvergenci ekonomického růstu na úrovni NUTS II. V případě, že není uvažován region Praha, dosahuje korelační koeficient hodnoty -0,079 (malou statistickou významnost).

Tabulka č. 10: Výše ČDDD na 1 obyv. 2005, průměrné tempo růstu ČDDD na 1 obyv. 2006 až 2009, NUTS II

Území	Pořadí dle výše ČDDD 2005	Výše ČDDD na 1 obyvatele 2005	Pořadí dle růstu ČDDD na 1 obyv. 2006 až 2009	Průměrné tempo růstu ČDDD na 1 obyv. 2006 až 2009
Praha	1	194277	8	4,56%
Střední Čechy	2	152842	3	6,04%
Jihozápad	3	141518	4	6,03%
Jihovýchod	4	138709	5	5,88%
Severovýchod	5	137434	6	5,61%
Střední Morava	6	132280	7	5,23%
Moravskoslezsko	7	130866	1	6,38%
Severozápad	8	127373	2	6,36%

Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

NUTS III Kraje

Nejvyšší úroveň ČDDD na 1 obyvatele dosahuje NUTS III Hlavní město Praha. Nejnižší hodnoty dosahuje region NUTS III Karlovarský kraj. Viz Tabulka č. 11a a Tabulka č. 11b.

Tabulka č. 11a: ČDDD na 1 obyvatele 1995 až 2002, Kč, NUTS III Kraje

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Hlavní město Praha	97184	110582	124714	135743	144620	150994	162270	170588
Středočeský kraj	80744	90594	100674	109295	115230	118665	123845	133403
Jihočeský kraj	77354	87062	96929	101659	104873	110459	115704	119103
Plzeňský kraj	79392	89824	99678	103542	109296	113439	121683	126243
Karlovarský kraj	75648	85018	96490	100834	103701	110701	112060	116243
Ústecký kraj	75316	84042	92861	96304	99866	103702	108732	111100
Liberecký kraj	74566	82528	93928	98527	102591	108753	114910	119654
Královéhradecký kraj	78966	88307	99156	104852	108143	113871	119633	124372
Pardubický kraj	73460	81749	93394	97929	100847	104338	109742	115783
Kraj Vysočina	71844	80937	89480	94838	99421	103358	110422	118589
Jihomoravský kraj	76623	85805	94935	100600	104659	109492	116084	119404
Olomoucký kraj	72221	81758	91553	95894	99026	103623	109452	115749
Zlínský kraj	74280	82527	92999	99412	102667	106369	112242	117133
Moravskoslezský kraj	75260	85086	92613	96433	99456	103028	108873	113211

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 11b: ČDDD na 1 obyvatele 2003 až 2009, Kč, NUTS III Kraje

Území	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Hlavní město Praha	181308	187074	194277	212792	229253	238106	232252
Středočeský kraj	140937	147494	152842	165869	181147	189145	187430
Jihočeský kraj	126962	132149	139075	151520	163091	178514	178186
Plzeňský kraj	130972	137961	144302	153671	168811	180173	179688
Karlovarský kraj	121402	124103	129048	138179	149542	160827	162262

Území	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ústecký kraj	116396	120566	126752	137869	146901	160555	163272
Liberecký kraj	123017	128899	135001	144672	156275	166465	167460
Královéhradecký kraj	125752	131362	140095	150528	163173	174917	172998
Pardubický kraj	120166	128239	136611	146095	159368	173680	171694
Kraj Vysočina	123792	130310	134889	146485	160948	172941	169876
Jihomoravský kraj	124378	132675	140433	147923	165181	179698	176293
Olomoucký kraj	120213	124640	130331	141862	155141	166576	166159
Zlínský kraj	122393	126233	134389	149036	161917	172271	168431
Moravskoslezský kraj	116767	121892	130866	138305	152114	168818	167627

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší tempo růstu ČDDD na 1 obyvatele ve sledovaném období 2006 až 2009 dosahuje Ústecký kraj, který ve výchozím roce 2005 dosahoval nejnižší absolutní hodnotu sledovaného ukazatele. Korelační koeficient ve výši -0,835 naznačuje snižování meziregionálních rozdílů. V případě, že není uvažován kraj Hl. m. Praha dosahuje korelační koeficient hodnoty -0,716.

Tabulka č. 12: Výše ČDDD na 1 obyv. 2005, průměrné tempo růstu ČDDD na 1 obyv. 2006 až 2009, NUTS III

Území	Pořadí dle výše ČDDD na 1 obyv. 2005	Výše ČDDD na obyvatele 2005	Pořadí dle růstu ČDDD na obyv. 2006 až 2009	Průměrné tempo růstu ČDDD na obyv. 2006 až 2009
Hlavní město Praha	1	194277	14	4,56%
Středočeský kraj	2	152842	13	5,23%
Plzeňský kraj	3	144302	10	5,64%
Jihomoravský kraj	4	140433	8	5,85%
Královéhradecký kraj	5	140095	12	5,42%
Jihočeský kraj	6	139075	2	6,39%

Území	Pořadí dle výše ČDDD na 1 obyv. 2005	Výše ČDDD na obyvatele 2005	Pořadí dle růstu ČDDD na obyv. 2006 až 2009	Průměrné tempo růstu ČDDD na obyv. 2006 až 2009
Pardubický kraj	7	136611	7	5,88%
Liberecký kraj	8	135001	11	5,53%
Kraj Vysočina	9	134889	5	5,93%
Zlínský kraj	10	134389	9	5,81%
Moravskoslezský kraj	11	130866	3	6,38%
Olomoucký kraj	12	130331	4	6,26%
Karlovarský kraj	13	129048	6	5,89%
Ústecký kraj	14	126752	1	6,53%

Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

IV.2.2 Regionální ČDDD na 1 obyvatele, ČR = 100

NUTS II Regiony soudržnosti

Vývoj čistého disponibilního důchodu domácností na 1 obyvatele, ČR = 100, NUTS II, je charakterizován v Tabulce č. 13.

Tabulka č. 13: Výše ČDDD na 1 obyv., ČR = 100, NUTS II

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Praha	123,6	125,1	126,6	130,1	132,9	133,2	135,5	136,2
Střední Čechy	102,7	102,5	102,2	104,7	105,9	104,6	103,4	106,5
Jihozápad	99,63	99,99	99,71	98,27	98,29	98,64	98,94	97,73
Severozápad	95,94	95,41	95,27	93,47	92,73	93,11	91,53	89,79
Severovýchod	96,46	95,52	97,14	96,48	95,63	96,25	95,92	95,85
Jihovýchod	95,6	95,39	94,66	94,7	94,7	94,88	95,45	95,11
Střední Morava	93,14	92,94	93,65	93,52	92,62	92,54	92,5	92,92

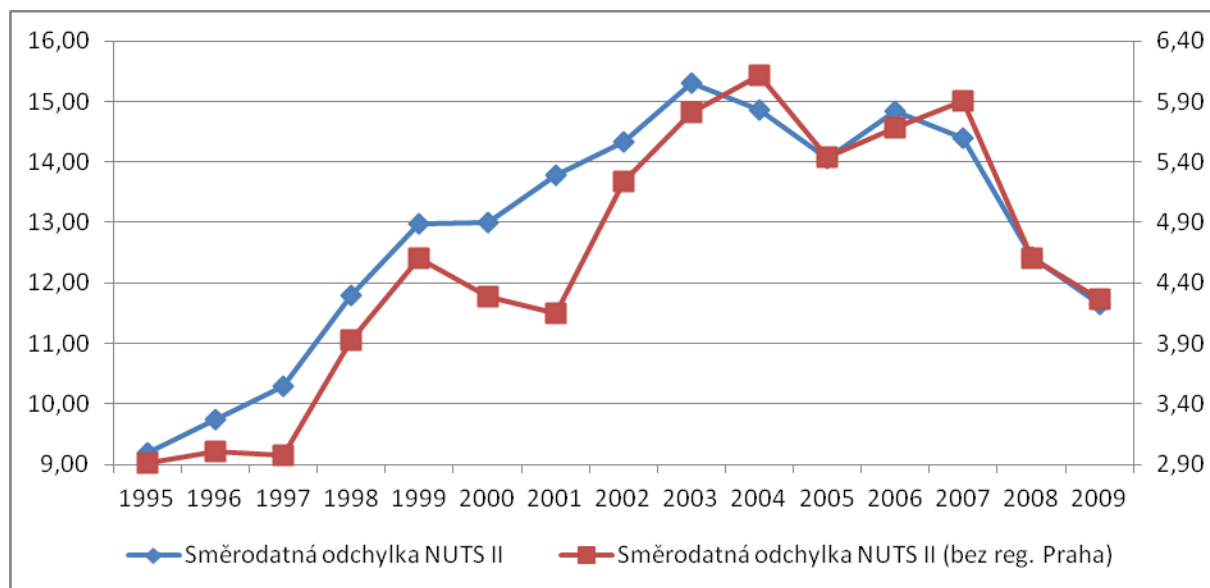
Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Moravskoslezsko	95,75	96,29	94,02	92,42	91,41	90,86	90,9	90,36
Směrodatná odchylka NUTS II	9,213	9,767	10,29	11,79	12,98	12,98	13,77	14,32
Směrodatná odchylka NUTS II (bez HI. m. Praha)	2,91	3,01	2,98	3,92	4,60	4,29	4,15	5,24

Území	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Praha	138,5	136,8	135,1	137,1	135,5	131	129,1
Střední Čechy	107,6	107,8	106,3	106,9	107	104	104,2
Jihozápad	98,39	98,59	98,39	98,26	97,96	98,8	99,44
Severozápad	89,92	88,83	88,55	88,87	87,23	88,5	90,6
Severovýchod	93,97	94,73	95,55	94,9	94,48	94,8	95,02
Jihovýchod	94,85	96,45	96,43	95	96,84	97,8	96,89
Střední Morava	92,6	91,67	91,96	93,6	93,6	93,3	92,96
Moravskoslezsko	89,17	89,11	90,98	89,1	89,89	93	93,17
Směrodatná odchylka NUTS II	15,3	14,85	14,05	14,82	14,4	12,5	11,64
Směrodatná odchylka NUTS II (bez HI. m. Praha)	5,81	6,12	5,44	5,68	5,91	4,61	4,26

Zdroj: ČSÚ, *dopočet autoři*

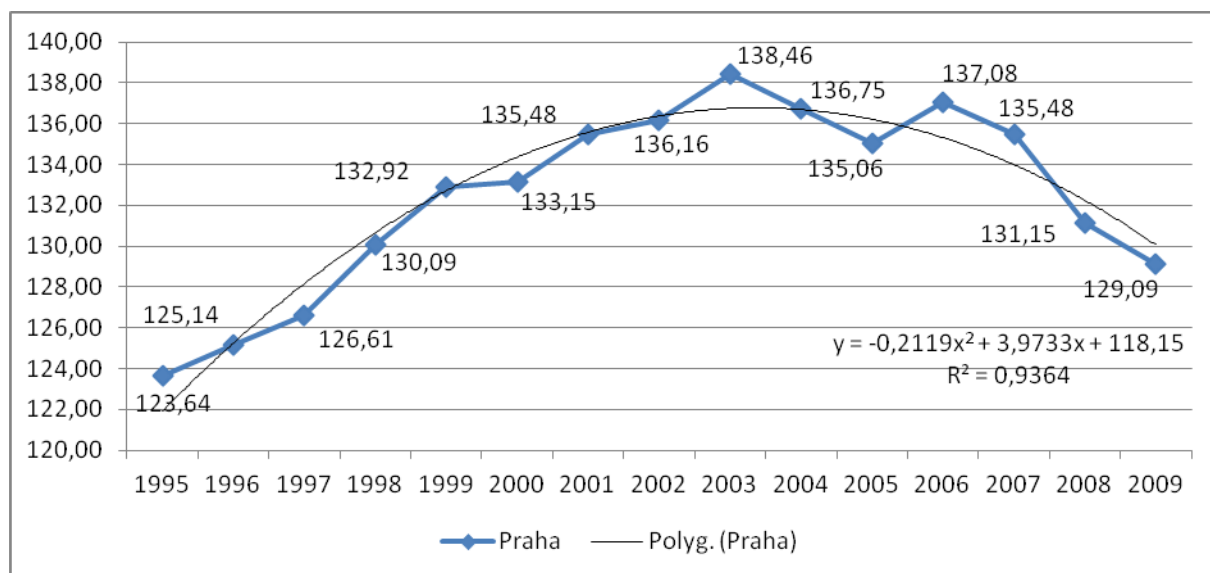
Jednoznačně konvergenční charakter lze dovést z analýzy vývoje ukazatele „regionální ČDDD na 1 obyvatele, ČR = 100“. Ve sledovaném období 2006 až 2009 vykazují konvergenci regiony soudržnosti NUTS II Praha, Střední Čechy, Jihozápad, Jihovýchod, Střední Morava a Moravskoslezsko. Naopak divergenční tendence lze vykazovat u regionů NUTS II Severovýchod. Nejednoznačný je vývoj regionu Severozápad.

Graf č. 51: Vývoj směrodatné odchylky ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II



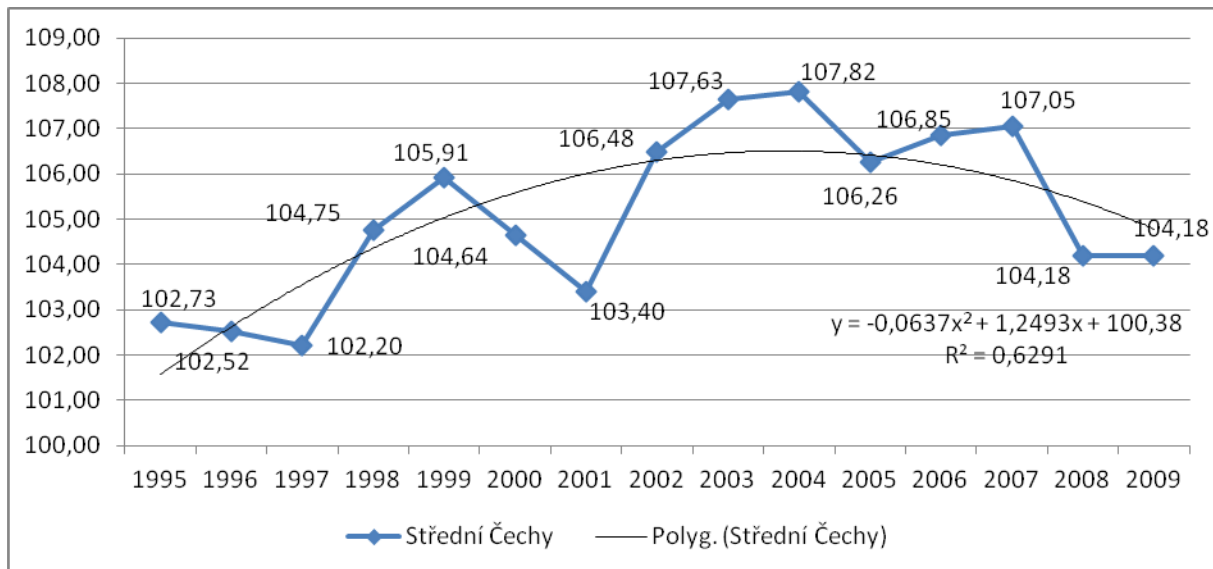
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 52: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Praha



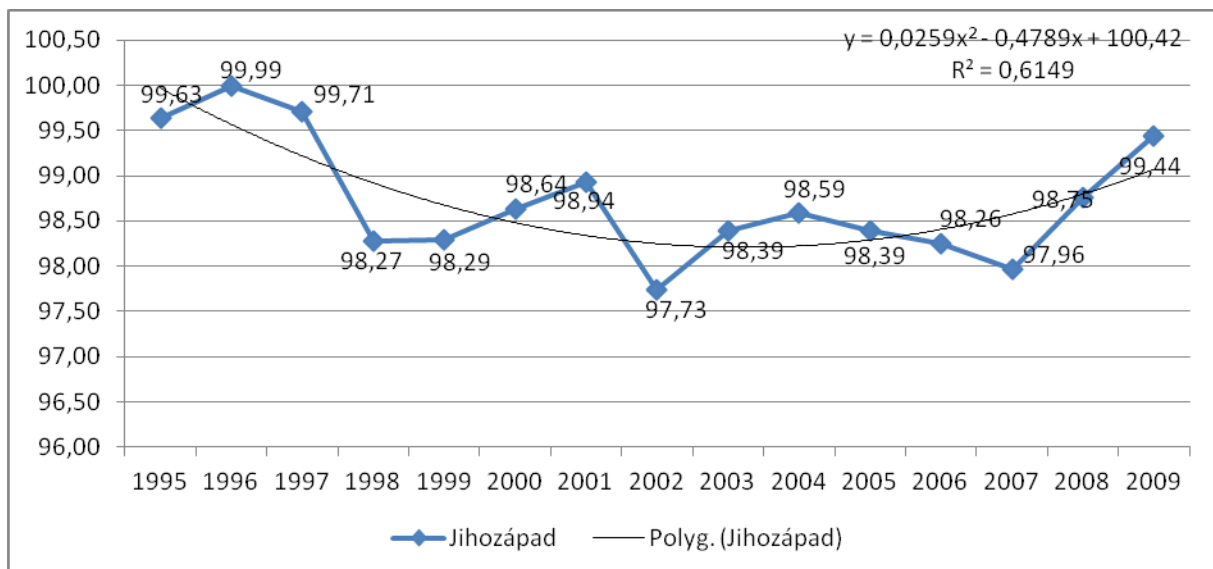
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 53: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Střední Čechy



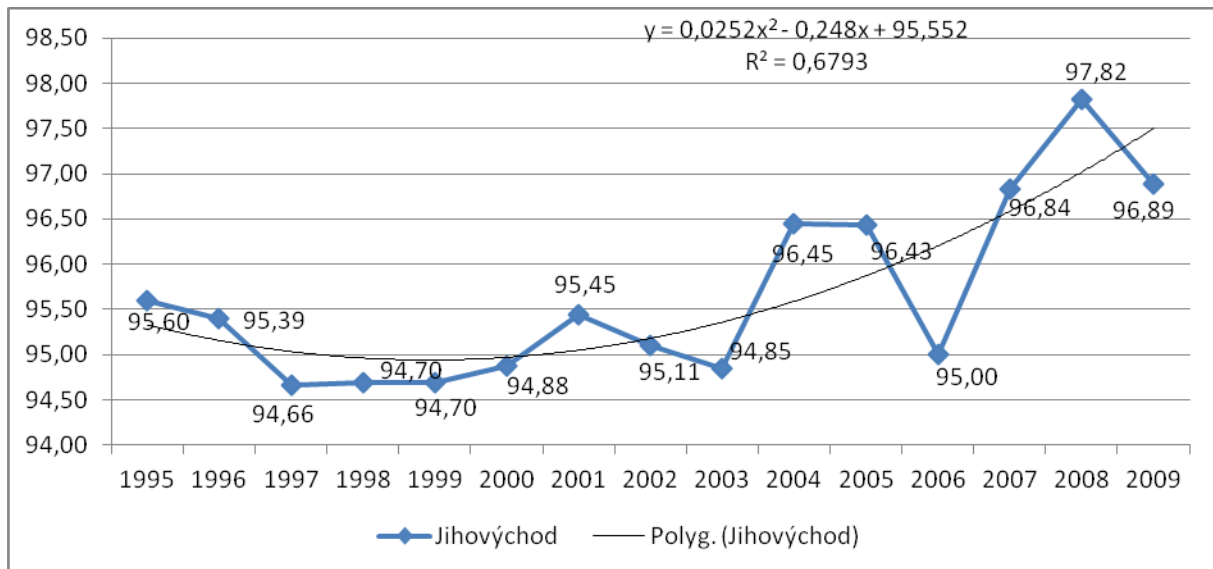
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 54: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Jihozápad



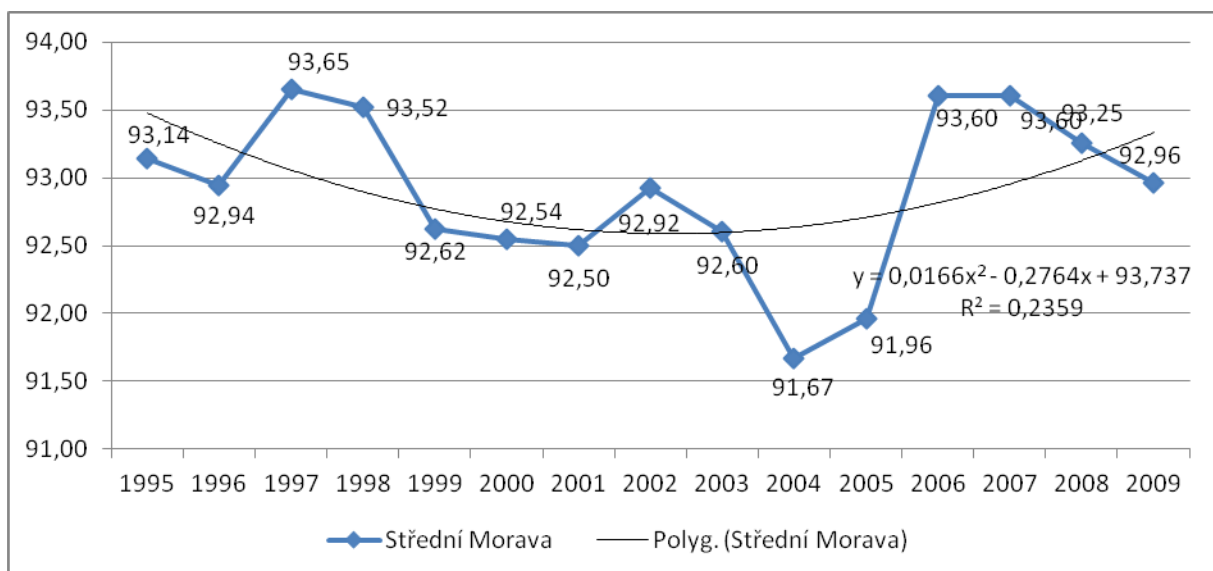
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 55: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Jihovýchod



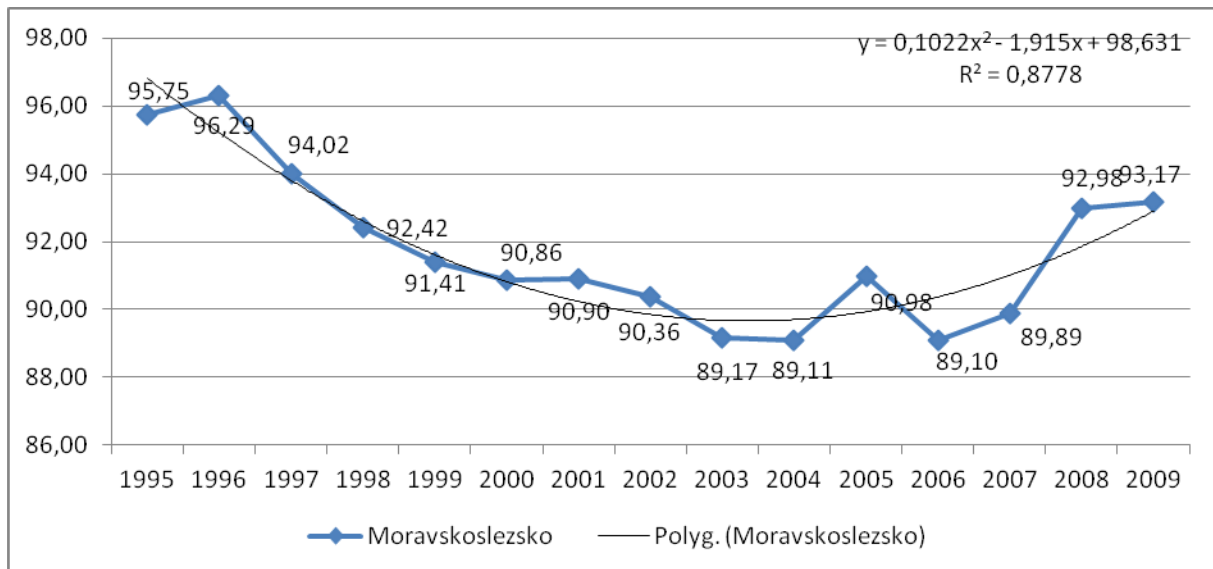
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 56: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Střední Morava



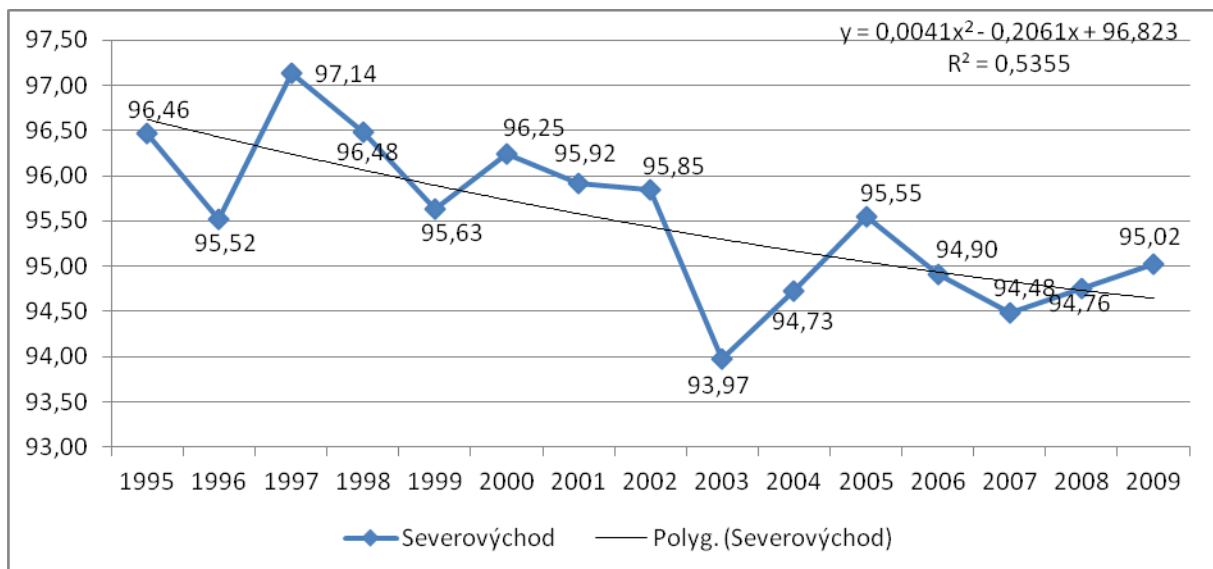
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 57: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Moravskoslezsko



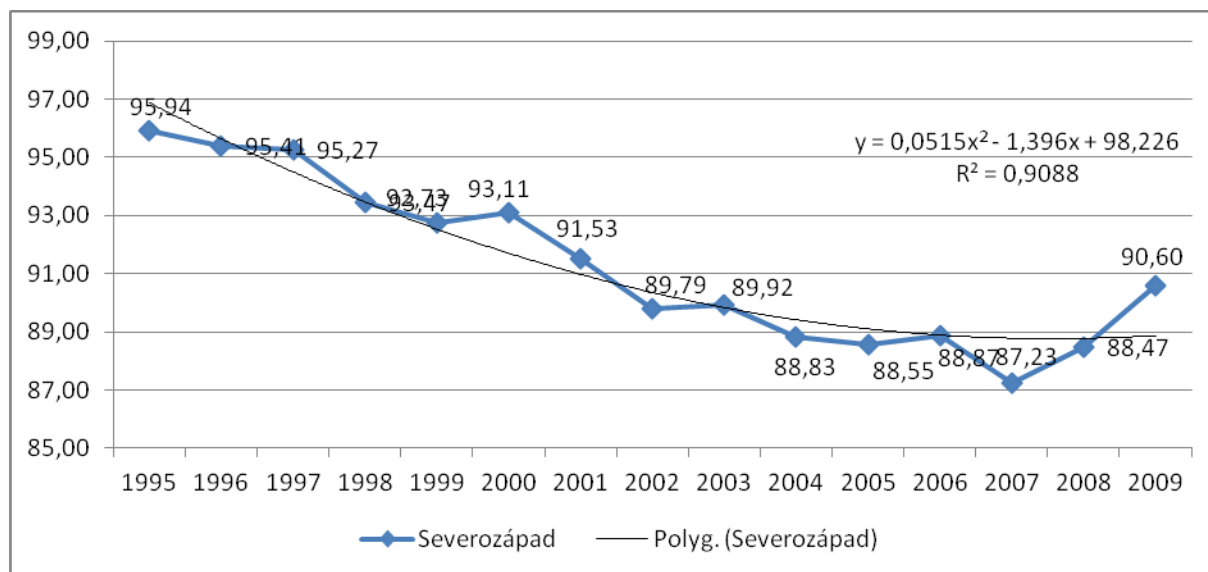
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 58: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Severovýchod



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 59: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS II Severozápad



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

NUTS III Kraje

Vývoj čistého disponibilního důchodu domácností na 1 obyvatele, ČR = 100, NUTS III, je charakterizován v Tabulce č. 14.

Tabulka č. 14: Výše ČDDD na 1 obyv., ČR = 100, NUTS III

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Hlavní město Praha	123,6	125,1	126,6	130,1	132,9	133,2	135,5	136,2
Středočeský kraj	102,7	102,5	102,2	104,7	105,9	104,6	103,4	106,5
Jihočeský kraj	98,41	98,53	98,4	97,43	96,39	97,41	96,6	95,07
Plzeňský kraj	101	101,7	101,2	99,23	100,5	100	101,6	100,8
Karlovarský kraj	96,24	96,21	97,96	96,64	95,31	97,62	93,56	92,79
Ústecký kraj	95,82	95,11	94,27	92,3	91,78	91,45	90,78	88,68
Liberecký kraj	94,87	93,39	95,36	94,43	94,29	95,9	95,94	95,51
Královéhradecký kraj	100,5	99,93	100,7	100,5	99,39	100,4	99,88	99,27
Pardubický kraj	93,46	92,51	94,81	93,85	92,69	92,01	91,62	92,42
Kraj Vysočina	91,4	91,59	90,84	90,89	91,38	91,15	92,19	94,66

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Jihomoravský kraj	97,48	97,1	96,38	96,41	96,19	96,56	96,92	95,31
Olomoucký kraj	91,88	92,52	92,94	91,9	91,01	91,38	91,38	92,39
Zlínský kraj	94,5	93,39	94,41	95,27	94,36	93,8	93,71	93,5
Moravskoslezský kraj	95,75	96,29	94,02	92,42	91,41	90,86	90,9	90,36
Směrodatná odchylka NUTS III	7,698	8,16	8,401	9,545	10,46	10,47	11,07	11,42
Směrodatná odchylka NUTS III (bez Hl. m. Praha)	3,324	3,458	3,308	3,780	4,187	4,162	4,066	4,526

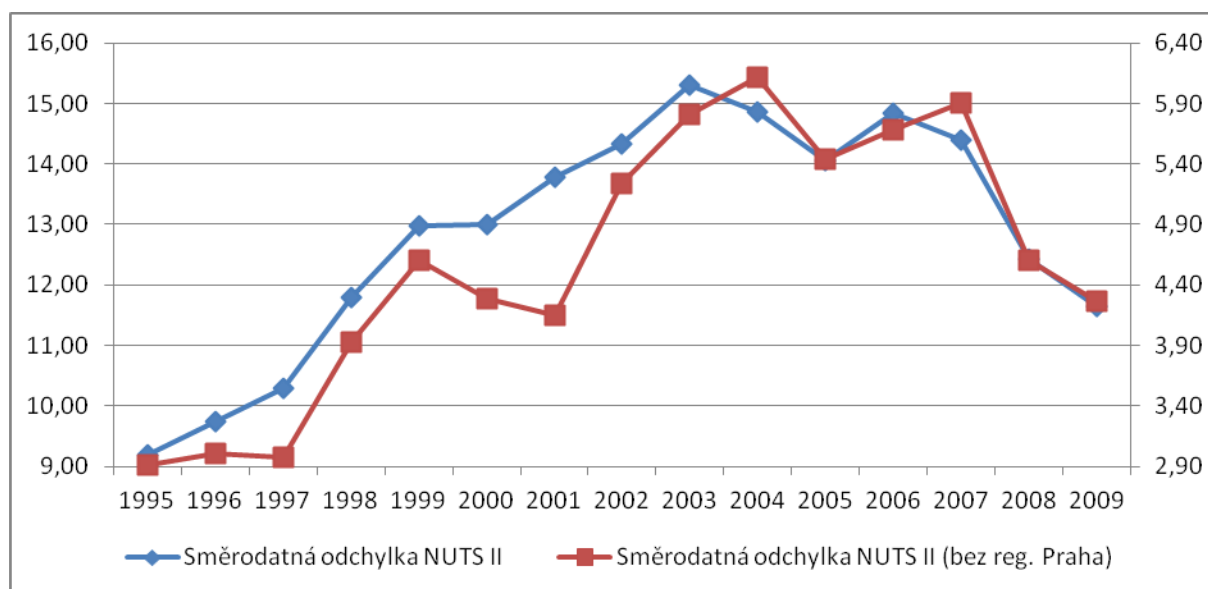
Území	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Hlavní město Praha	138,5	136,8	135,1	137,1	135,5	131	129,1
Středočeský kraj	107,6	107,8	106,3	106,9	107	104	104,2
Jihočeský kraj	96,96	96,6	96,69	97,61	96,38	98,3	99,04
Plzeňský kraj	100	100,9	100,3	98,99	99,76	99,2	99,88
Karlovarský kraj	92,71	90,72	89,72	89,01	88,37	88,6	90,19
Ústecký kraj	88,89	88,14	88,12	88,81	86,81	88,4	90,75
Liberecký kraj	93,95	94,23	93,85	93,2	92,35	91,7	93,08
Královéhradecký kraj	96,03	96,03	97,4	96,97	96,43	96,3	96,16
Pardubický kraj	91,77	93,75	94,97	94,11	94,18	95,7	95,43
Kraj Vysočina	94,54	95,26	93,78	94,37	95,11	95,3	94,42
Jihomoravský kraj	94,98	96,99	97,63	95,29	97,61	99	97,99
Olomoucký kraj	91,8	91,11	90,61	91,39	91,68	91,7	92,36
Zlínský kraj	93,47	92,28	93,43	96,01	95,68	94,9	93,62
Moravskoslezský kraj	89,17	89,11	90,98	89,1	89,89	93	93,17
Směrodatná odchylka NUTS III	12,14	11,84	11,29	11,83	11,58	10,2	9,426

Území	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Směrodatná odchylnka NUTS III (bez Hl. m. Praha)	5,81	6,12	5,44	5,68	5,91	4,61	4,26

Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

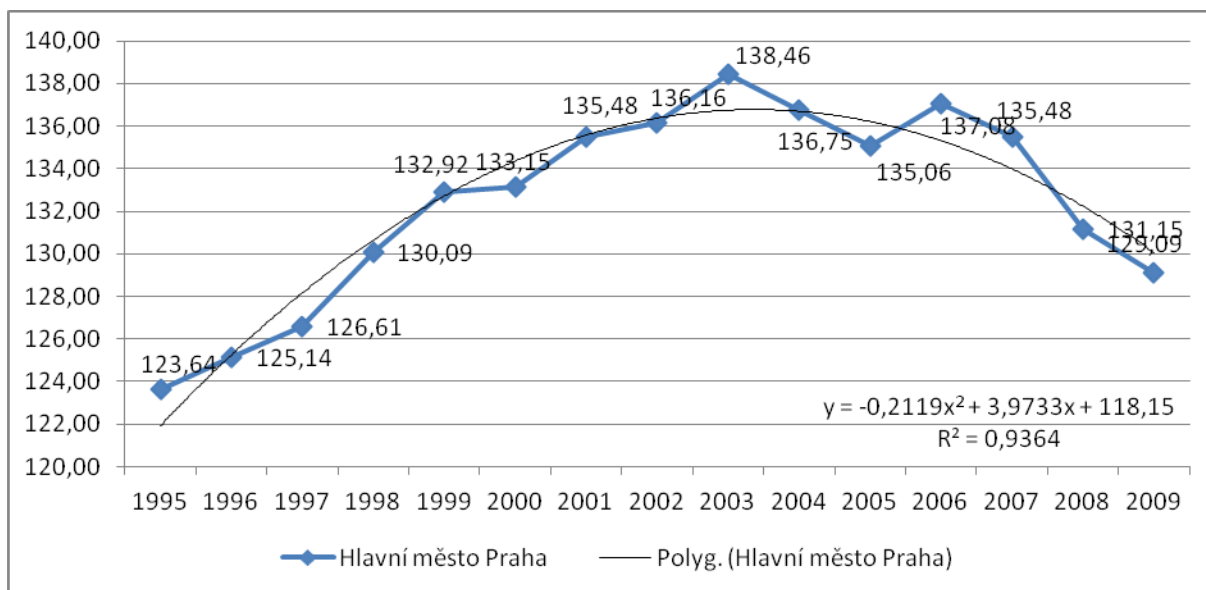
Také vývoj ukazatele „regionální ČDDD na 1 obyvatele, ČR = 100“ na úrovni NUTS III potvrzuje konvergenci v ekonomické vývoji ČR. Ve sledovaném období 2006 až 2009 vykazují konvergenci kraje Hlavní m. Praha, Středočeský, Jihočeský, Ústecký, Pardubický, Jihomoravský, Olomoucký, Zlínský a Moravskoslezský. Naopak k divergenci přispívá vývoj v Plzeňském, Libereckém, Královéhradeckém. Nejednoznačný je vývoj v Karlovarském, Zlínském kraji a v kraji Vysočina. Konvergenci potvrzuje také vývoj směrodatné odchylnky.

Graf č. 60: Vývoj směrodatné odchylnky ČDDD na obyvatele, ČR = 100, NUTS III



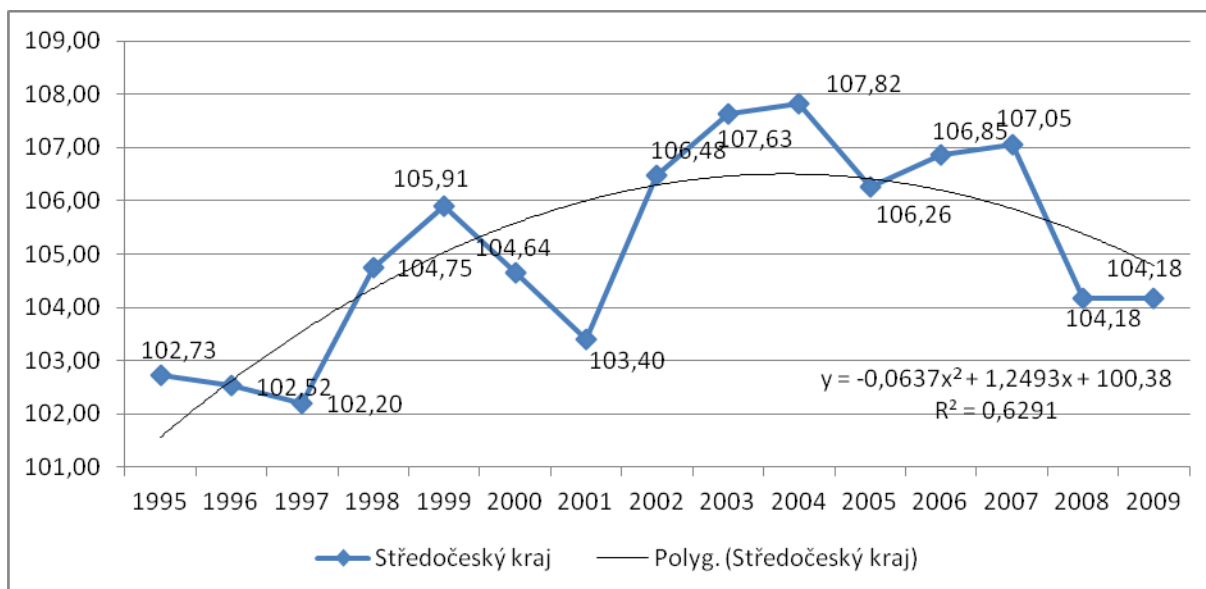
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 61: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Hlavní město Praha



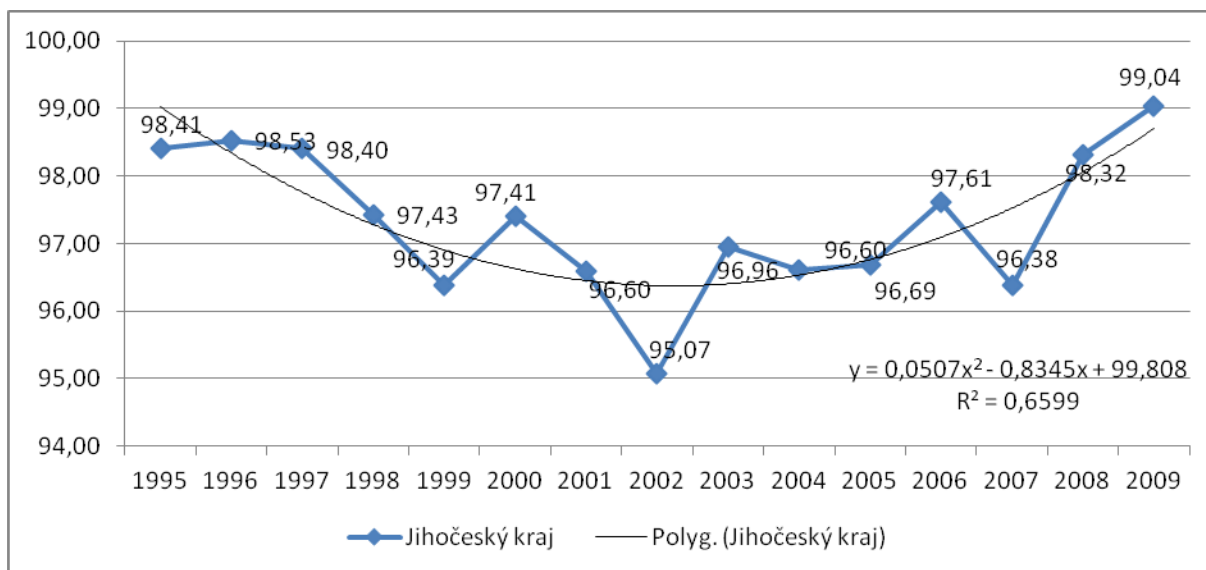
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 62: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Středočeský kraj



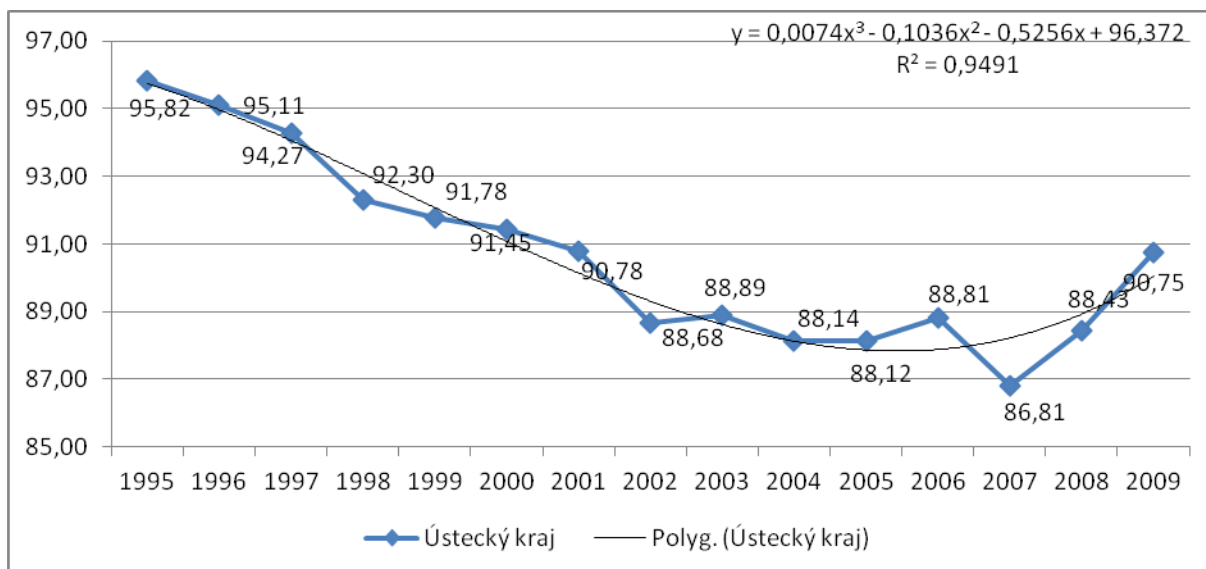
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 63: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Jihočeský kraj



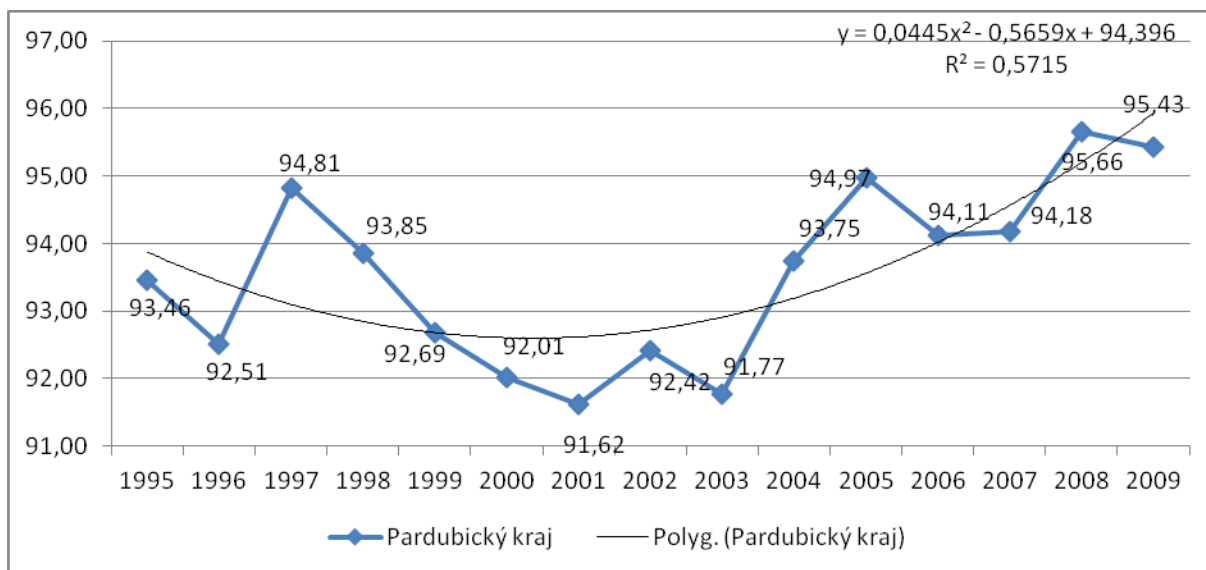
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 64: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Ústecký kraj



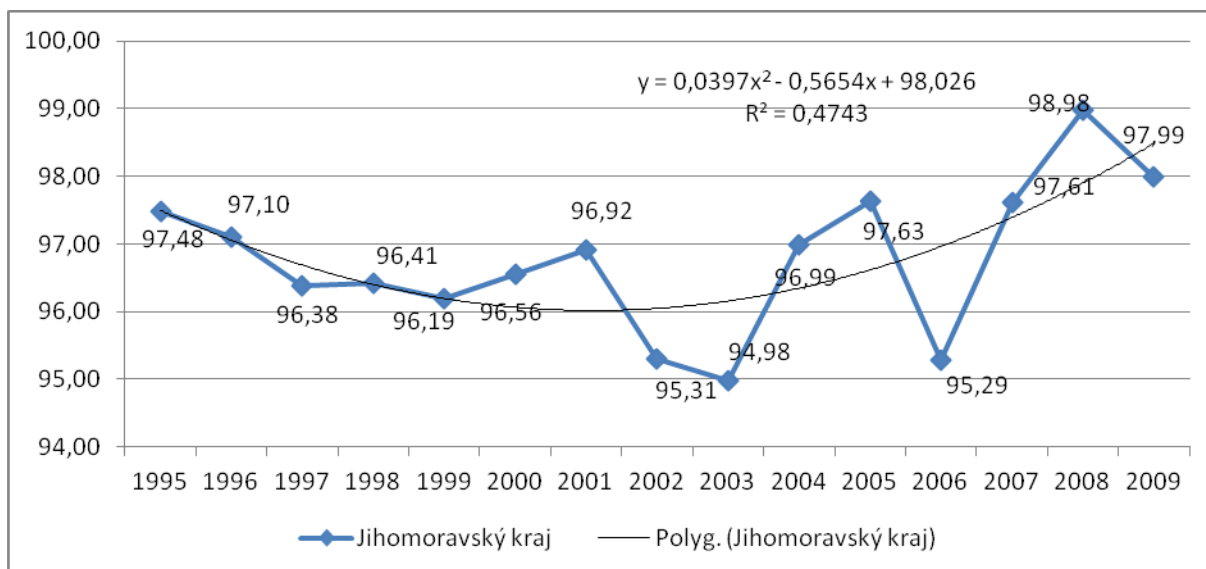
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 65: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Pardubický kraj



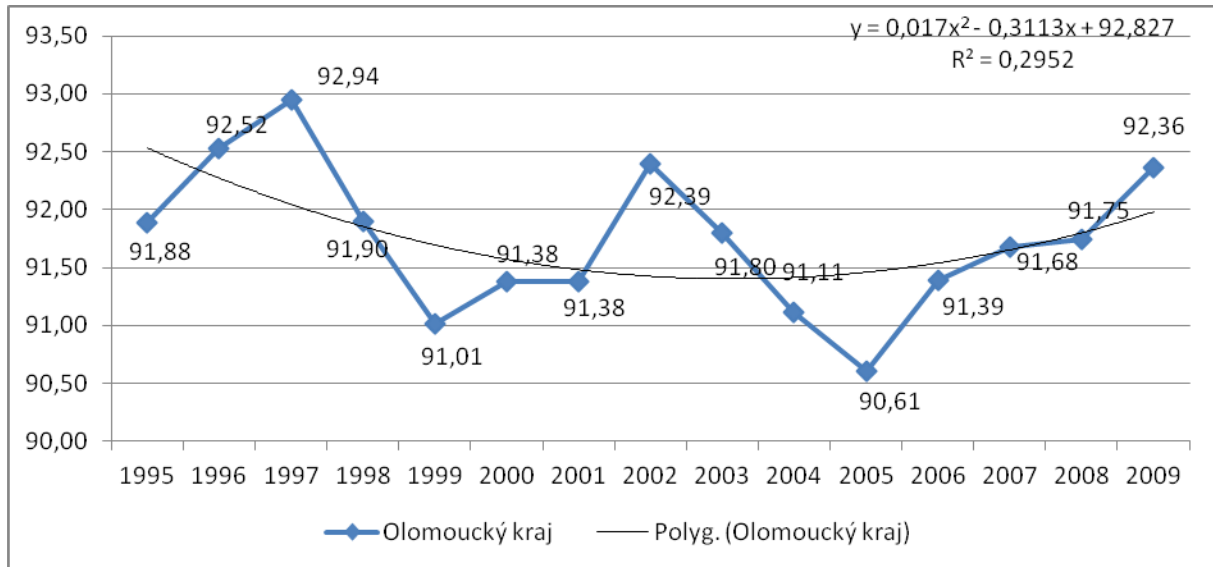
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 66: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Jihomoravský kraj



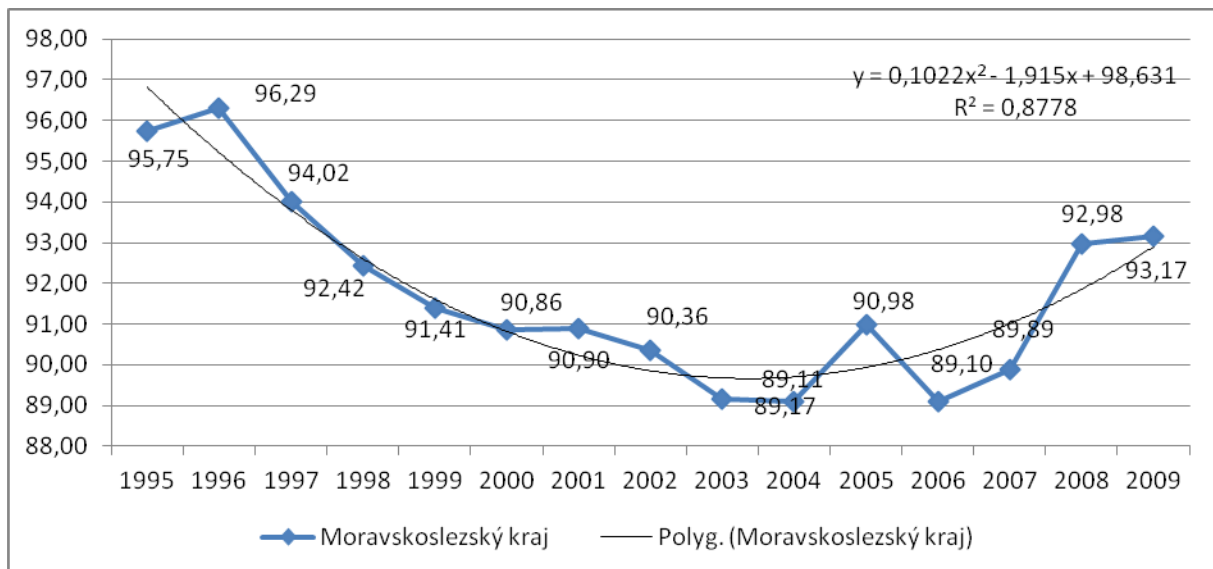
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 67: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Olomoucký kraj



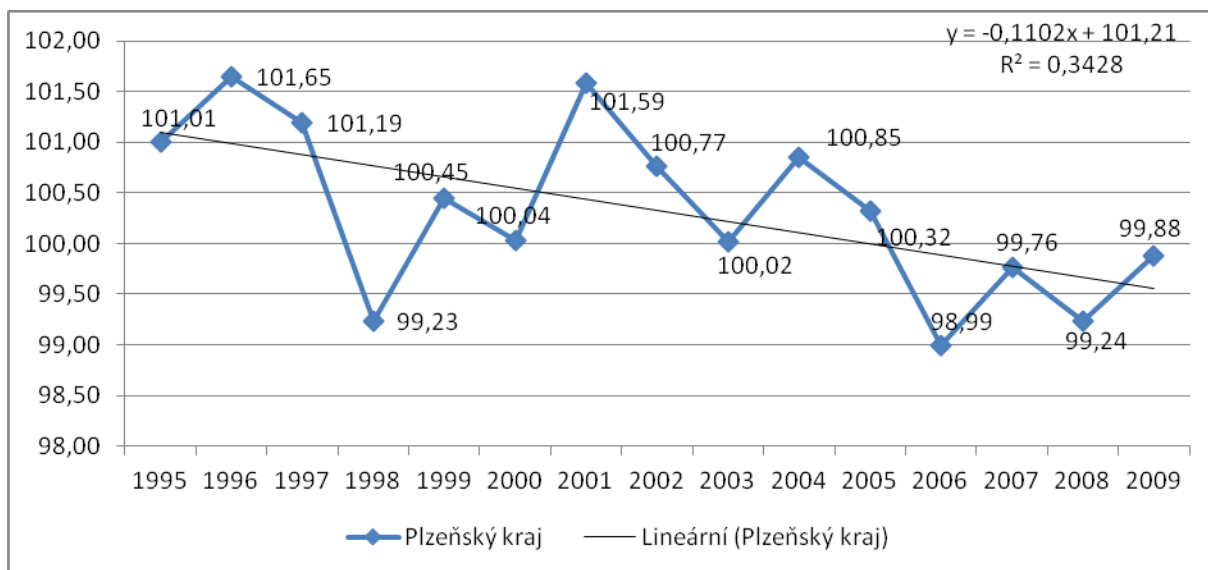
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 68: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Moravskoslezský kraj



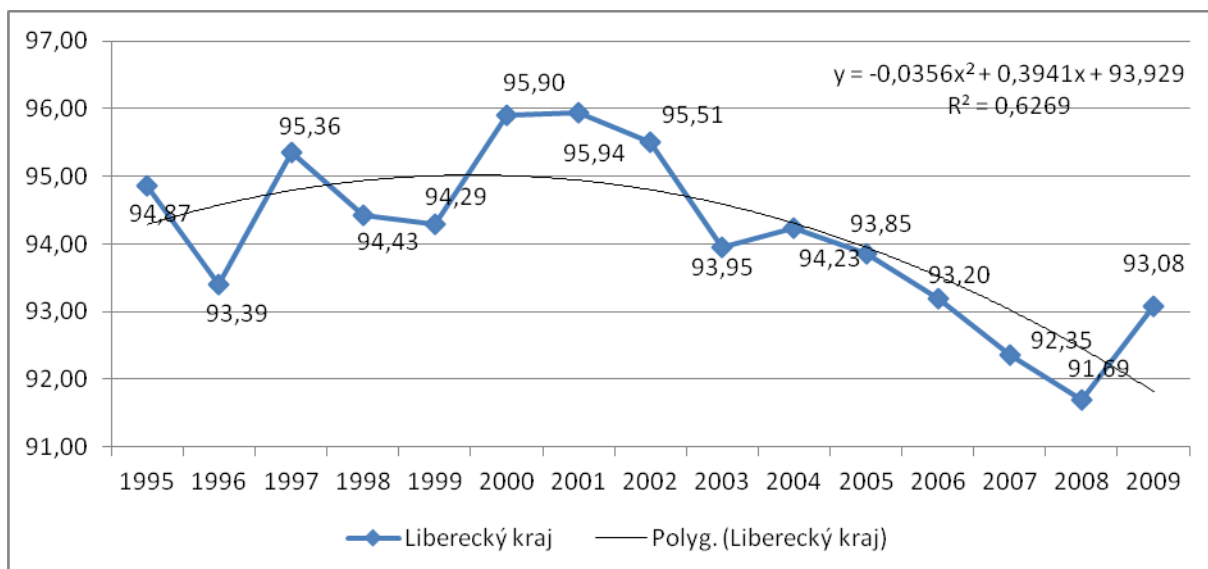
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 69: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Plzeňský kraj



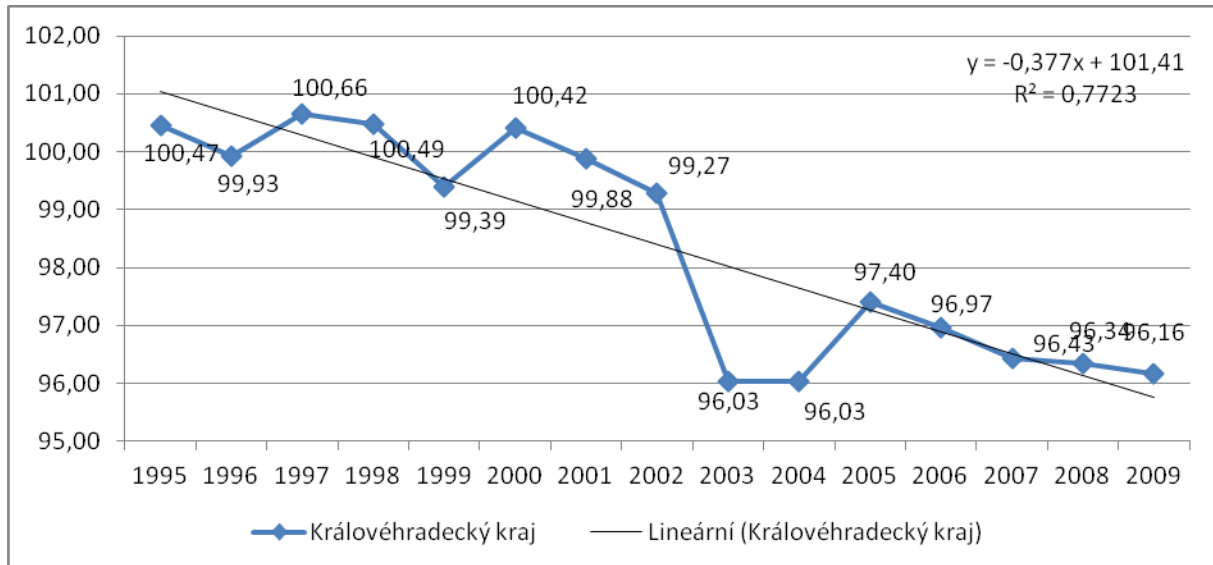
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 70: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Liberecký kraj



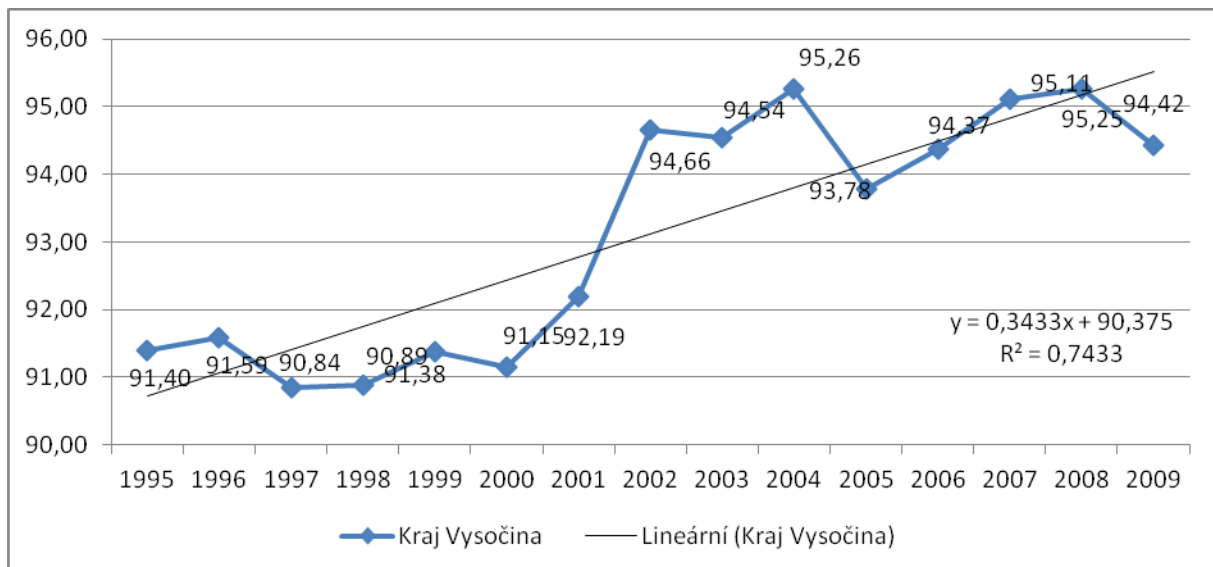
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 71: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Královéhradecký kraj



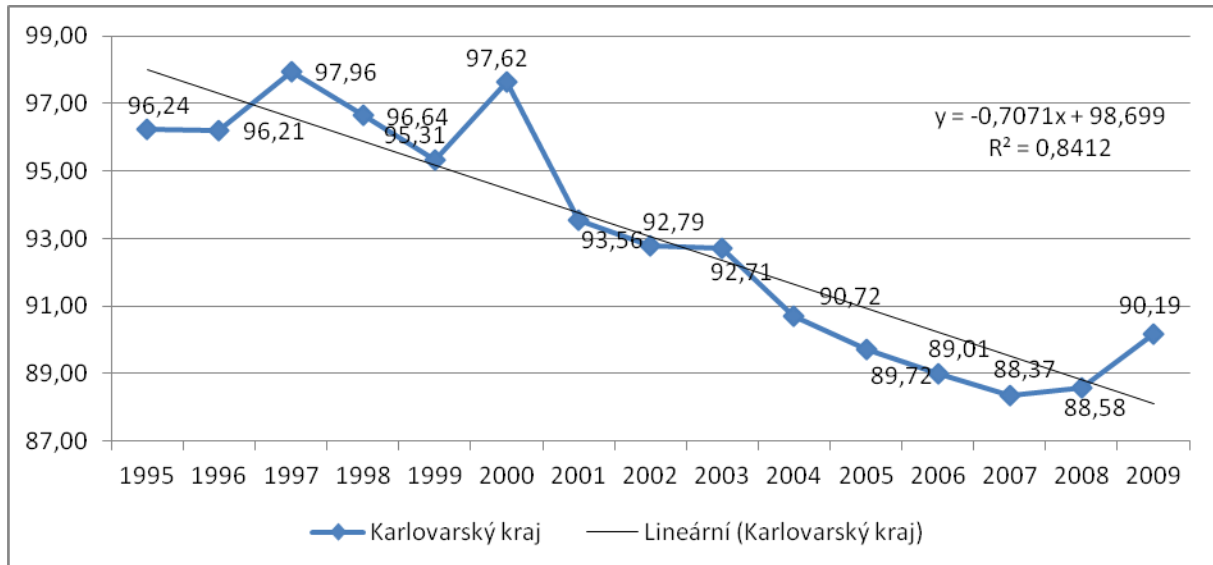
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 72: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Kraj Vysočina



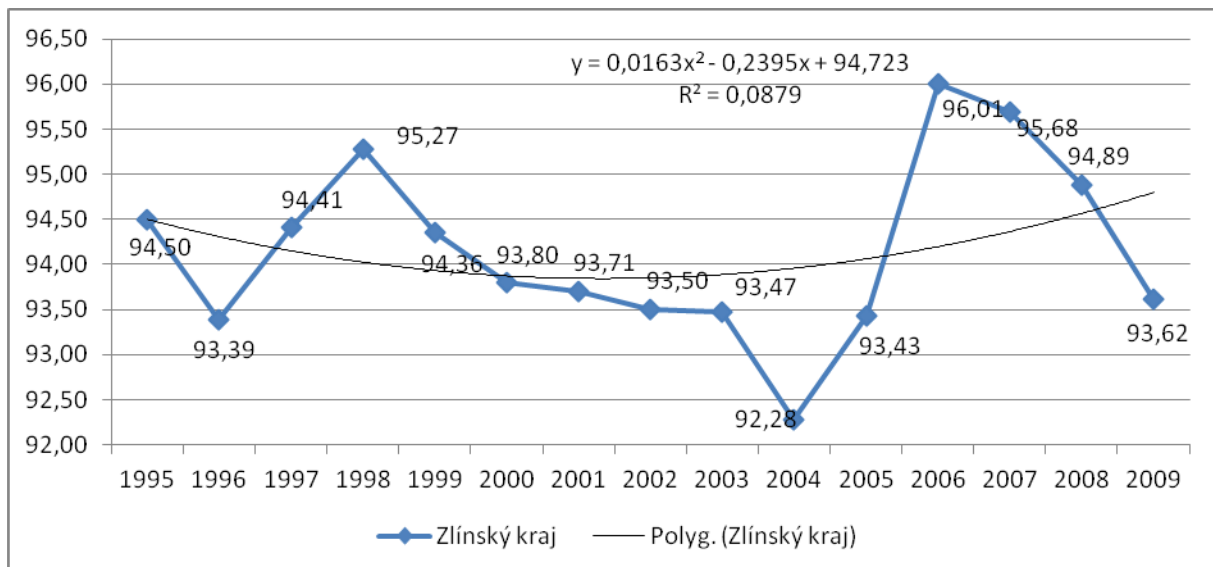
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 73: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Karlovarský kraj



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 74: Vývoj ČDDD na obyvatele, ČR = 100, Zlínský kraj

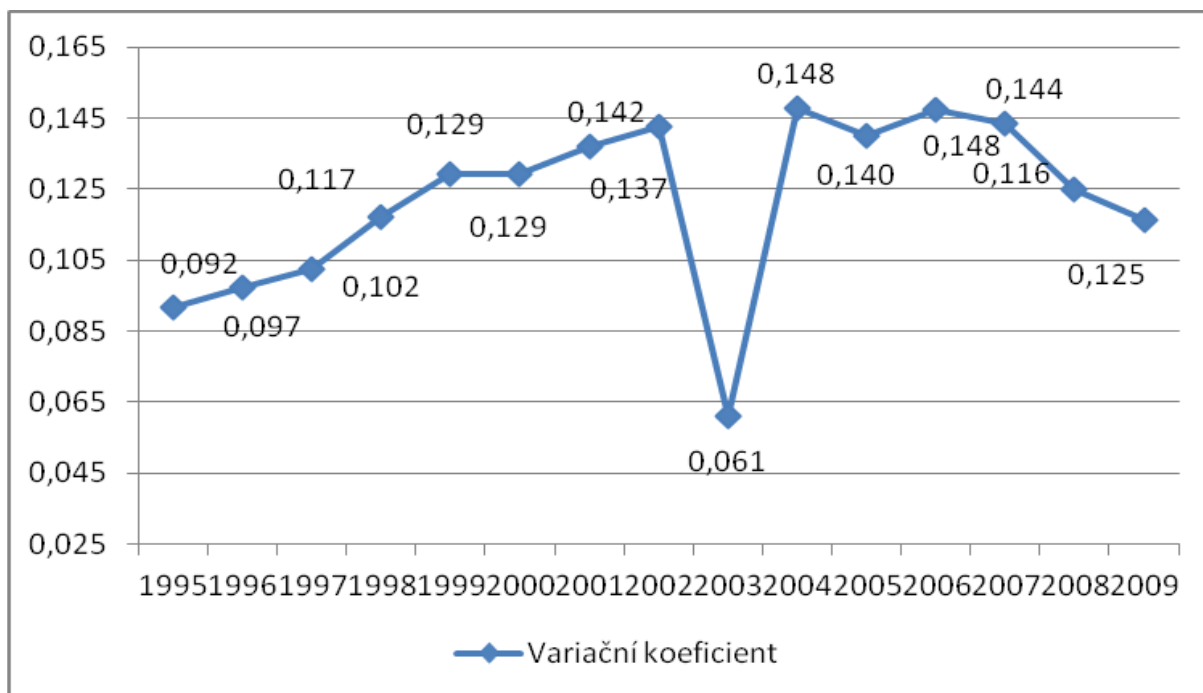


Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

IV.2.3 Variační koeficient ČDDD na 1 obyvatele

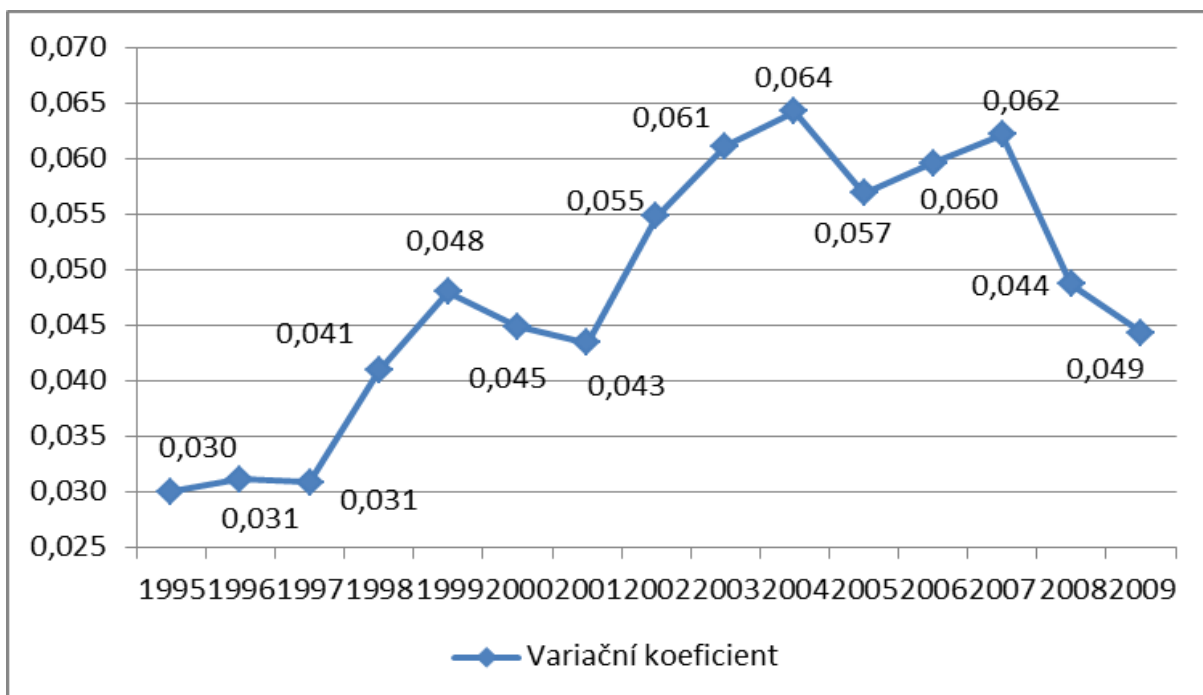
Variační koeficient ČDDD na 1 obyvatele vykazuje na úrovni NUTS II ve sledovaném období 2006 až 2009 konvergenční charakter jak při zařazení, tak i při nezařazení regionu Praha. Obdobná situace je také na územní úrovni NUTS III.

Graf č. 75: Vývoj variačního koeficientu ČDDD na obyvatele, 1995 až 2009, NUTS II



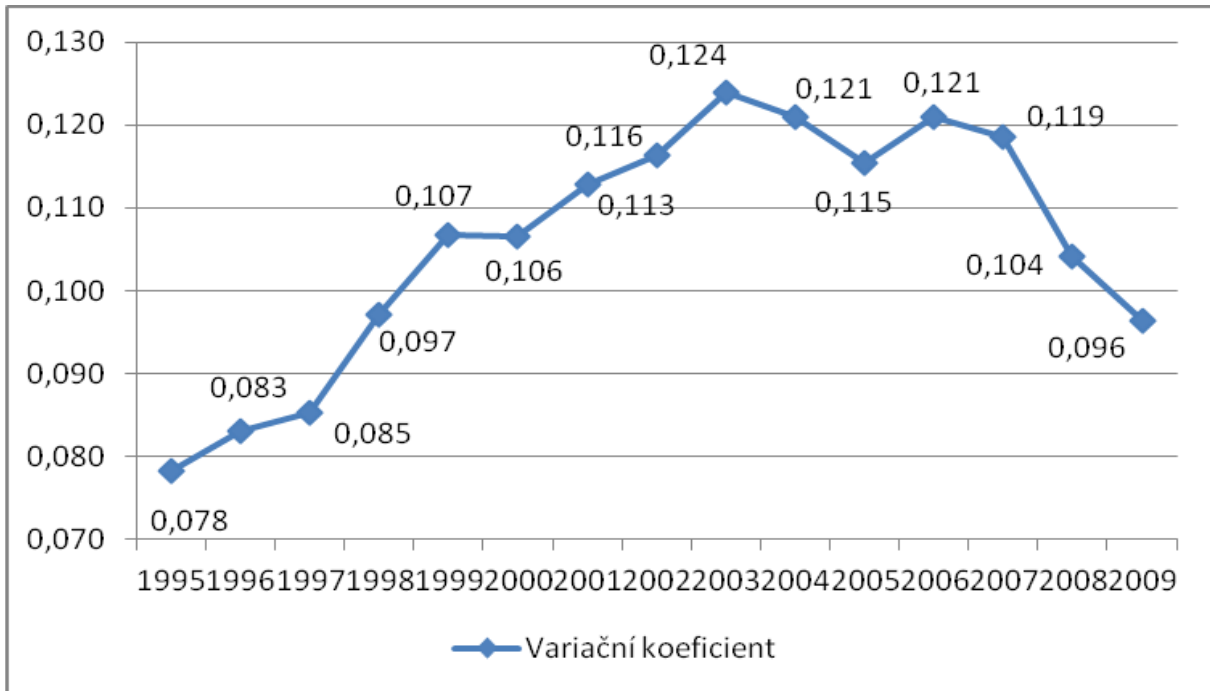
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 76: Vývoj variačního koeficientu ČDDD na obyvatele, 1995 až 2009, NUTS II (bez regionu Praha)



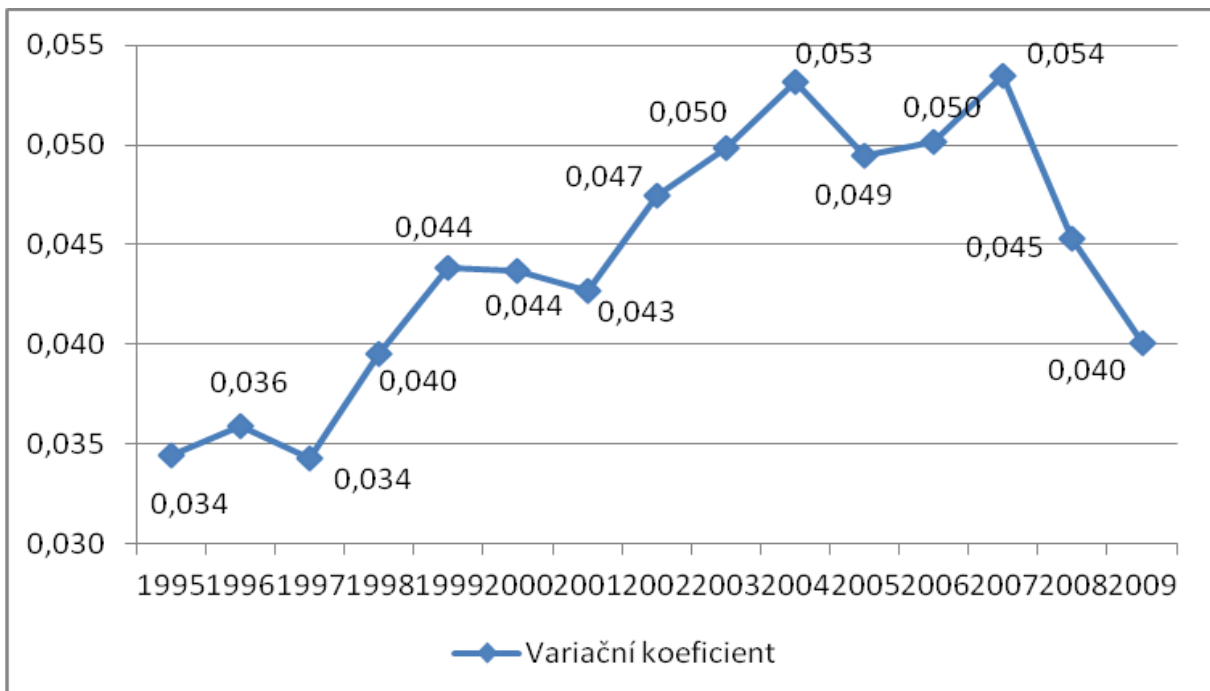
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 77: Vývoj variačního koeficientu ČDDD na obyvatele, 1995 až 2009, NUTS III



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 78: Vývoj variačního koeficientu ČDDD na obyvatele, 1995 až 2009, NUTS III (bez Hl. m. Praha)



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

IV.3 Zaměstnanost celkem

Stejně jako míra ekonomické aktivity vykazuje ve sledovaných letech 2005 a 2009 také zaměstnanost velmi malé meziregionální rozdíly. Nejvyšší rozdíly mezi zaměstnaností mužů a žen ve sledovaných letech 2005 a 2009 vykazují kraje Ústecký, Moravskoslezský a Olomoucký.

Tabulka č. 15: Zaměstnanost 2005, 2009, NUTS III a ČR, %

NUTS III	2005	2009
Česká republika	54,7	54,8
Hl. m. Praha	59,9	60,7
Středočeský	56,4	57,0
Jihočeský	56,6	56,3
Plzeňský	57,4	55,8
Karlovarský	55,9	54,5
Ústecký	51,7	51,5
Liberecký	55,8	52,8
Královéhradecký	55,2	53,5
Pardubický	55,1	54,1
Vysočina	54,4	54,6
Jihomoravský	53,4	53,5
Olomoucký	52,3	53,0
Zlínský	52,2	53,0
Moravskoslezský	50,3	52,0

Zdroj: ČSÚ

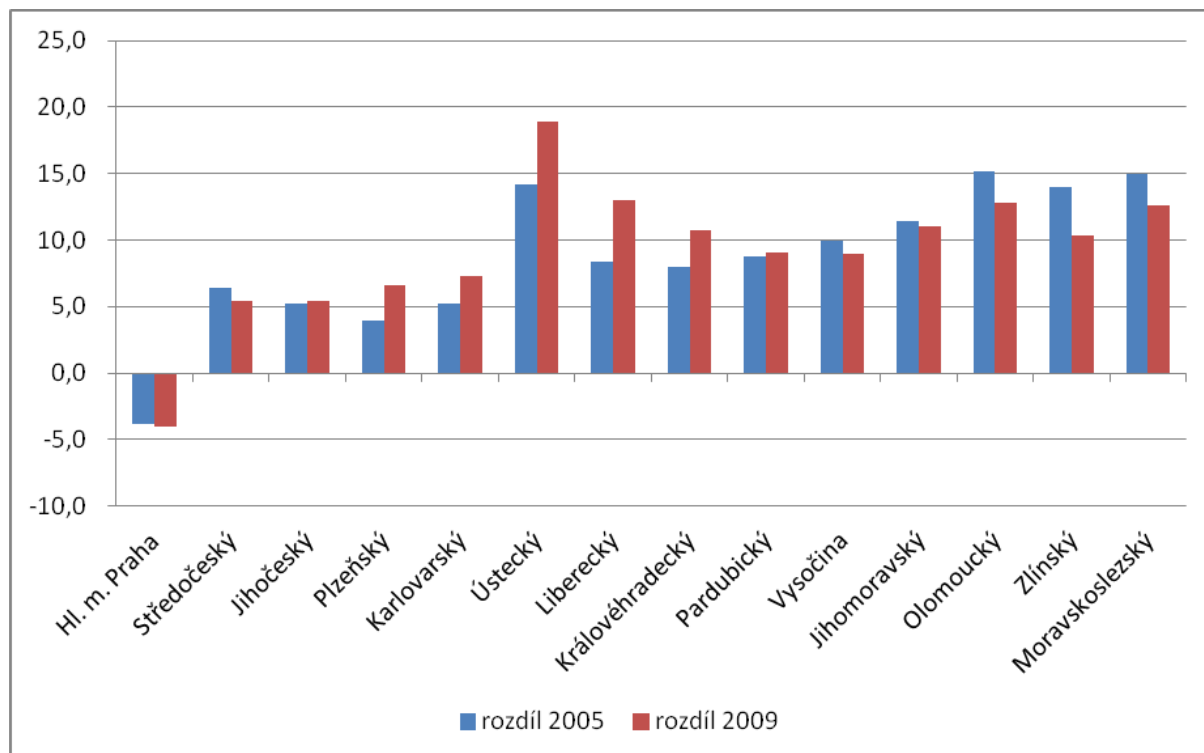
Tabulka č. 16 Zaměstnanost 2005, 2009, NUTS III, podíl muži a ženy, rozdíl %

NUTS III	ženy (2005)	muži (2005)	ženy (2009)	muži (2009)	rozdíl 2005	rozdíl 2009
Hl. m. Praha	51,9	48,1	52,0	48,0	-3,8	-4,0
Středočeský	46,8	53,2	47,3	52,7	6,4	5,4
Jihočeský	47,4	52,6	47,3	52,7	5,2	5,5
Plzeňský	48	52,0	46,7	53,3	4,0	6,6

NUTS III	ženy (2005)	muži (2005)	ženy (2009)	muži (2009)	rozdíl 2005	rozdíl 2009
Karlovarský	47,4	52,6	46,4	53,6	5,2	7,3
Ústecký	42,9	57,1	40,5	59,5	14,2	18,9
Liberecký	45,8	54,2	43,5	56,5	8,4	13,0
Královéhradecký	46	54,0	44,6	55,4	8,0	10,7
Pardubický	45,6	54,4	45,5	54,5	8,8	9,1
Vysočina	45	55,0	45,5	54,5	10,0	8,9
Jihomoravský	44,3	55,7	44,5	55,5	11,4	11,0
Olomoucký	42,4	57,6	43,6	56,4	15,2	12,8
Zlínský	43	57,0	44,8	55,2	14,0	10,3
Moravskoslezský	42,5	57,5	43,7	56,3	15,0	12,6

Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 79: Zaměstnanost 2005, 2009, NUTS III a ČR, rozdíl podílu mužů a žen, % (muži – ženy)



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

IV.4 Struktura zaměstnanosti podle sektorů

Ve vývoji sektorové struktury krajských ekonomik dle podílu na zaměstnanosti nedochází ve sledovaném období k závažným změnám. Trvale dochází k poklesu podílu primárního sektoru a nárůstu podílu služeb. Nevyšší variabilitu vykazuje primární sektor. Sekundární a terciální sektor vykazují velmi nízké hodnoty. Variabilitu významným způsobem zvyšuje Hl. m. Praha.

IV.5 Míra ekonomické aktivity

Míra ekonomické aktivity vykazuje ve sledovaných letech 2005 a 2009 velmi malé meziregionální rozdíly. Nejvyšší rozdíly mezi ekonomickou aktivitou mužů a žen ve sledovaných letech 2005 a 2009 vykazují regiony Hl. m. Praha, Karlovarský a v roce 2009 také Ústecký kraj.

Tabulka č. 17: Míra ekonomické aktivity 2005, 2009, NUTS III a ČR, %

NUTS III a ČR	2005	2009
Česká republika	59,4	58,7
Hl. m. Praha	62	62,6
Středočeský	59,5	59,6
Jihočeský	59,5	58,8
Plzeňský	60,4	59,6
Karlovarský	62,8	61,2
Ústecký	60,4	57,3
Liberecký	59,7	57,3
Královéhradecký	58	58,0
Pardubický	58,4	57,8
Vysočina	58,3	57,9
Jihomoravský	58,1	57,4
Olomoucký	58,1	57,4
Zlínský	57,6	57,2
Moravskoslezský	58,5	57,6

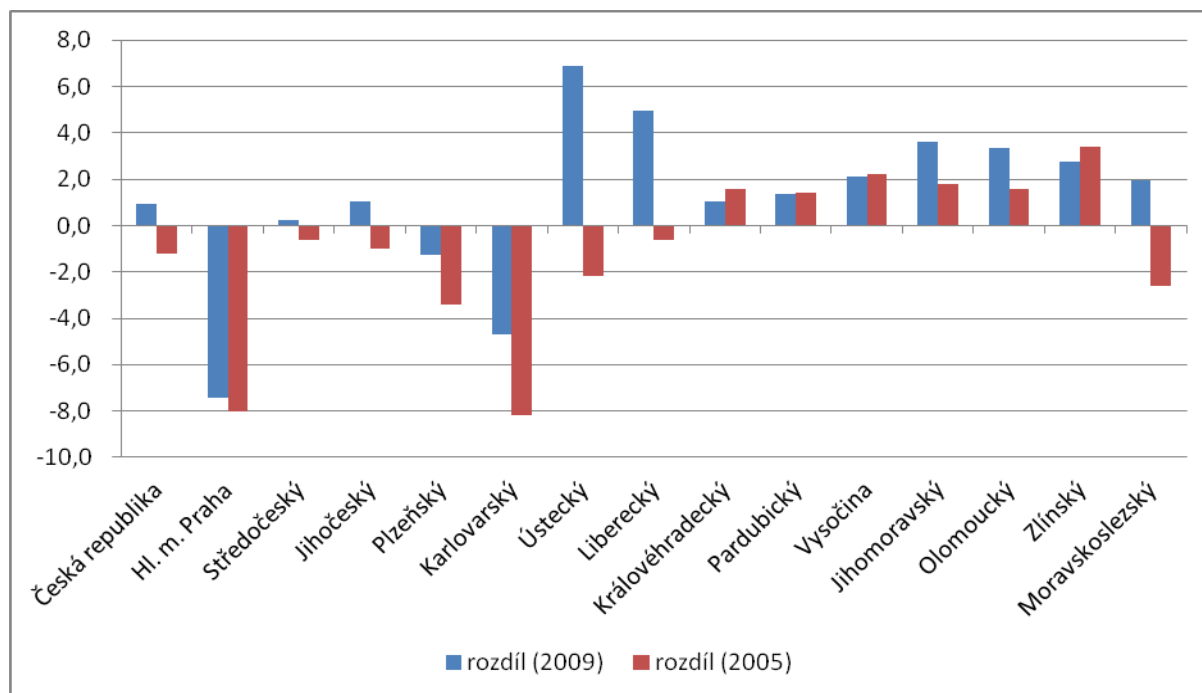
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Tabulka č. 18: Míra ekonomické aktivity 2005, 2009, NUTS III, podíl muži a ženy, rozdíl %

NUTS III	ženy (2005)	muži (2005)	ženy (2009)	muži (2009)	rozdíl (2005)	rozdíl (2009)
Hl. m. Praha	54	46	53,7	46,3	-8	-7,4
Středočeský	50,3	49,7	49,9	50,1	-0,6	0,3
Jihočeský	50,5	49,5	49,5	50,5	-1	1,0
Plzeňský	51,7	48,3	50,6	49,4	-3,4	-1,3
Karlovarský	54,1	45,9	52,3	47,7	-8,2	-4,7
Ústecký	51,1	48,9	46,6	53,4	-2,2	6,9
Liberecký	50,3	49,7	47,5	52,5	-0,6	4,9
Královéhradecký	49,2	50,8	49,5	50,5	1,6	1,0
Pardubický	49,3	50,7	49,3	50,7	1,4	1,3
Vysočina	48,9	51,1	49,0	51,0	2,2	2,1
Jihomoravský	49,1	50,9	48,2	51,8	1,8	3,6
Olomoucký	49,2	50,8	48,3	51,7	1,6	3,4
Zlínský	48,3	51,7	48,6	51,4	3,4	2,7
Moravskoslezský	51,3	48,7	49,0	51,0	-2,6	1,9

Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 80: Míra ekonomické aktivity 2005, 2009, NUTS III a ČR, rozdíl podílu mužů a žen, % (muži – ženy)



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

IV.6 Míra nezaměstnanosti dle VŠPS

NUTS II Regiony soudržnosti

Nejvyšší míre nezaměstnanosti dle VŠPS vykazuje region NUTS II Severozápad. V posledním sledovaném roce 2009 dosáhla míra nezaměstnanosti dle VŠPS 10,3 %. Naopak nejnižší hodnotu vykazuje region soudržnosti Praha.

Tabulka č. 19: Míra nezaměstnanosti dle VŠPS

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Česká republika	4	3,9	4,8	6,5	8,7	8,8	8,1	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1	5,3	4,4	6,7
Praha	2,5	2	2,4	3,3	4	4,2	3,9	3,6	4,2	3,9	3,5	2,8	2,4	1,9	3,1
Střední Čechy	3,8	3,1	3,8	5,4	8	7,5	6,7	4,9	5,2	5,4	5,2	4,5	3,4	2,6	4,4
Jihozápad	2,8	2,8	3,8	5,1	6,5	6	5,7	4,8	5,2	5,8	5,1	4,9	3,5	3,1	5,2
Severozápad	6,2	7,4	8,4	10,3	13,3	13,8	11,7	11,3	11,2	13,1	13,5	12,7	9,5	7,8	10,3
Severovýchod	3,6	3,6	4	5,9	7,7	6,9	6,2	5,3	6,5	6,7	5,6	6,1	4,8	4	7,3

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Jihovýchod	3,4	3,3	3,8	5,3	8,2	7,8	7,8	6,8	7,2	7,9	7,7	7,1	5,2	4	6,5
Střední Morava	4,4	4,3	4,8	6,8	9,6	10,6	9,5	8,8	8,6	9,8	9,7	7,6	5,9	4,9	7,5
Moravskoslezsko	5,8	5,2	8	10,1	13	14,3	14,3	13,3	14,7	14,5	13,9	12	8,5	7,4	9,7

Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Nejvyšší nárůst oproti výchozímu mezi lety 2005 a 2009 byl zaznamenán v regionu soudržnosti Severovýchod. Nárůst byl zaznamenán také v regionu Jihozápad. Ostatní regiony zaznamenaly pokles, stejně jako celá Česká republika.

Tabulka č. 20: Absolutní nárůst míry nezaměstnanosti v letech 2005 až 2009

Území	Absolutní nárůst 2005 - 2009
Česká republika	-1,2
Praha	-0,4
Střední Čechy	-0,8
Jihozápad	0,1
Severozápad	-3,2
Severovýchod	1,7
Jihovýchod	-1,2
Střední Morava	-2,2
Moravskoslezsko	-4,2

Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

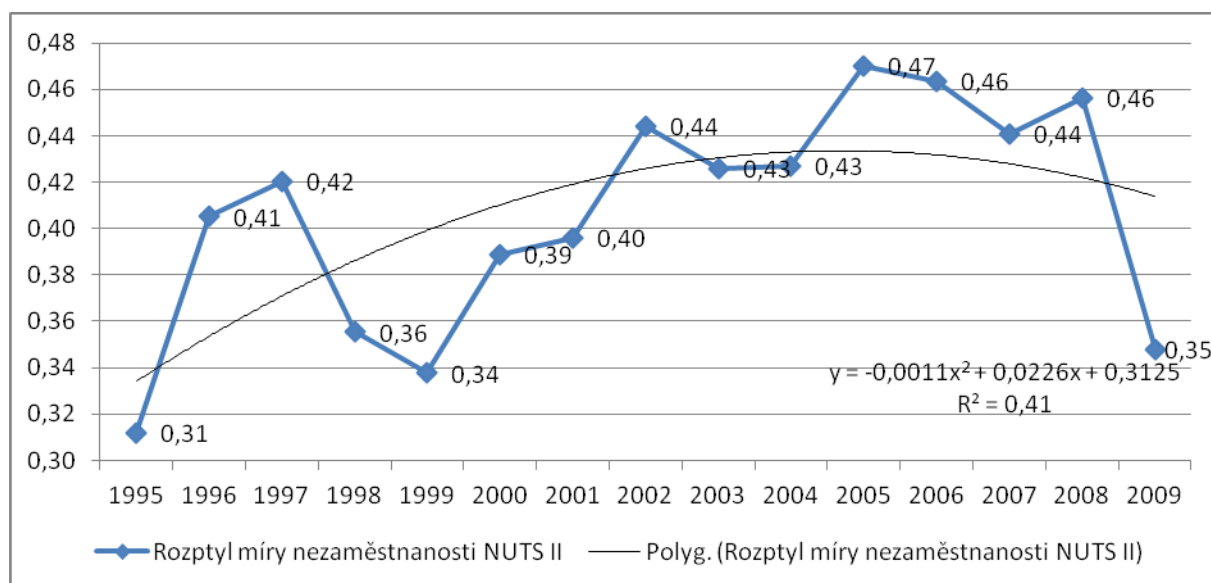
Zda dochází v rámci vývoje míry nezaměstnanosti ke konvergenci či divergenci, není možné jednoznačně určit. Trend je u většiny regionů určitelný jen velmi obtížně (viz Tabulka č. 19, Míra nezaměstnanosti dle VŠPS, ČR = 1). Výjimkou jsou regiony Střední Čechy, který přispívá k divergenci. Naopak ke konvergenci přispívá vývoj regionu NUTS II Moravskoslezsko. Vývoj směrodatné odchylky naznačuje snížení meziregionálních rozdílů a to zejména v porovnání let 2008 a 2009.

Tabulka č. 21: Míra nezaměstnanosti dle VŠPS, ČR = 1

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Praha	0,63	0,51	0,50	0,51	0,46	0,48	0,48	0,49	0,54	0,47	0,44	0,39	0,45	0,43	0,46
Střední Čechy	0,95	0,79	0,79	0,83	0,92	0,85	0,83	0,67	0,67	0,65	0,66	0,63	0,64	0,59	0,66
Jihozápad	0,70	0,72	0,79	0,78	0,75	0,68	0,70	0,66	0,67	0,70	0,65	0,69	0,66	0,70	0,78
Severozápad	1,55	1,90	1,75	1,58	1,53	1,57	1,44	1,55	1,44	1,58	1,71	1,79	1,79	1,77	1,54
Severovýchod	0,90	0,92	0,83	0,91	0,89	0,78	0,77	0,73	0,83	0,81	0,71	0,86	0,91	0,91	1,09
Jihovýchod	0,85	0,85	0,79	0,82	0,94	0,89	0,96	0,93	0,92	0,95	0,97	1,00	0,98	0,91	0,97
Střední Morava	1,10	1,10	1,00	1,05	1,10	1,20	1,17	1,21	1,10	1,18	1,23	1,07	1,11	1,11	1,12
Moravskoslezsko	1,45	1,33	1,67	1,55	1,49	1,63	1,77	1,82	1,88	1,75	1,76	1,69	1,60	1,68	1,45
Rozptyl míry nezaměstnanosti NUTS II	0,31	0,41	0,42	0,36	0,34	0,39	0,40	0,44	0,43	0,43	0,47	0,46	0,44	0,46	0,35

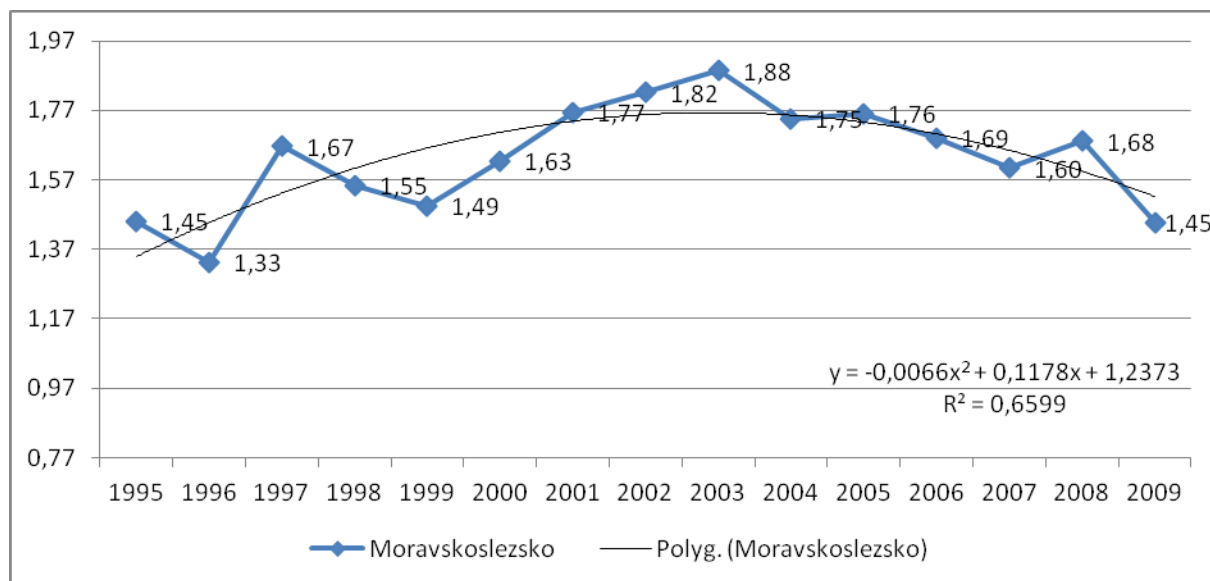
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 81: Vývoj směrodatné odchyly míry nezaměstnanosti, ČR = 1, NUTS II



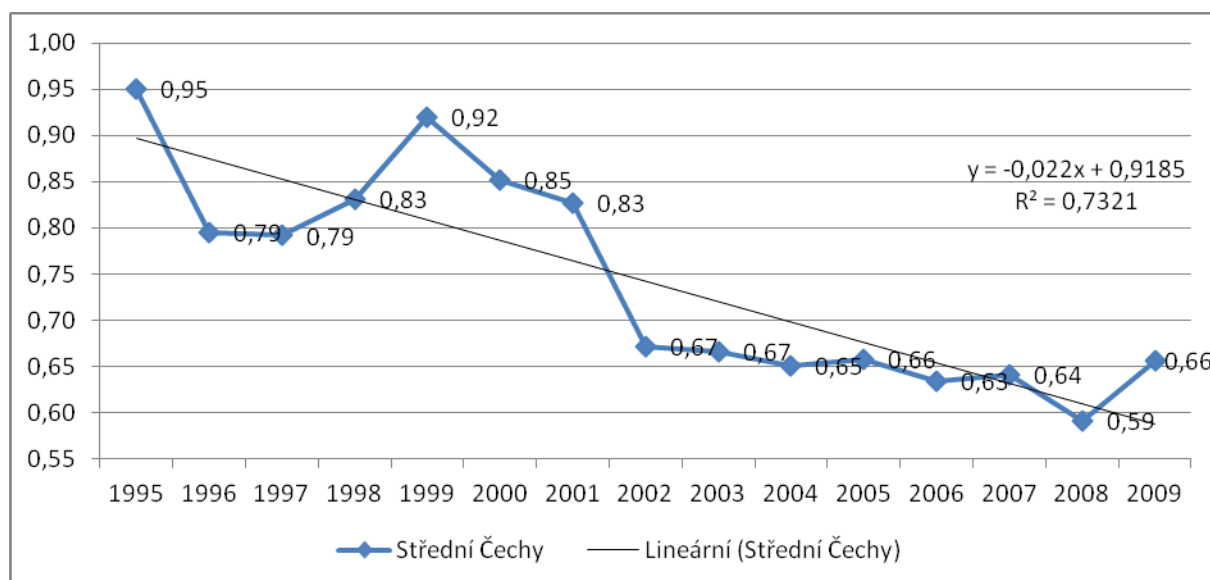
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 82: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS II Moravskoslezsko



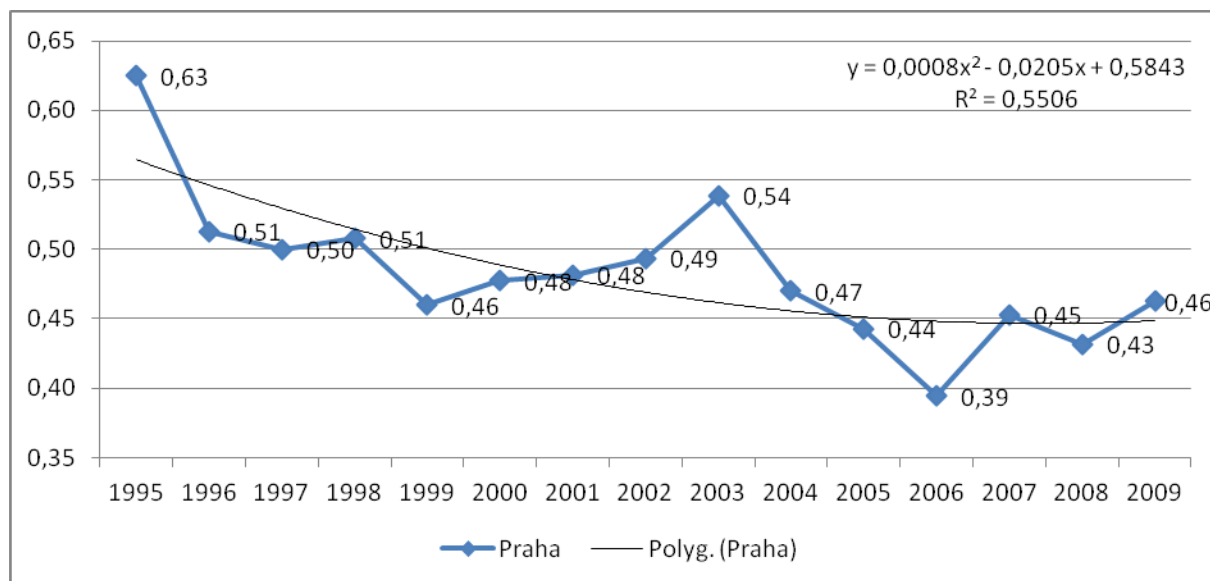
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 83: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS II Střední Čechy



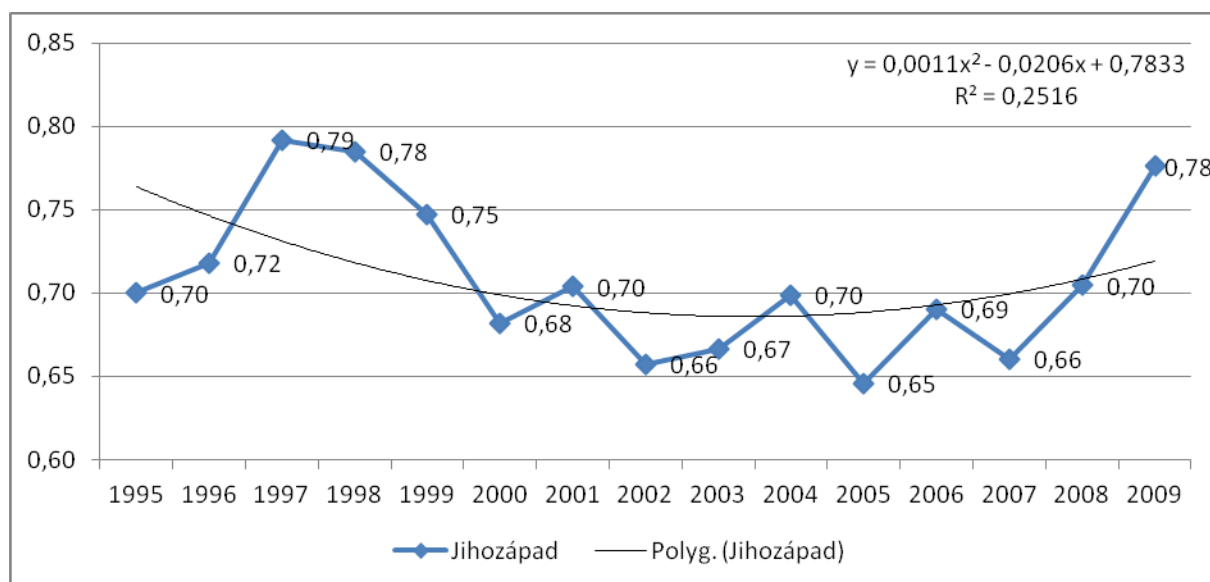
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 84: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS II Praha



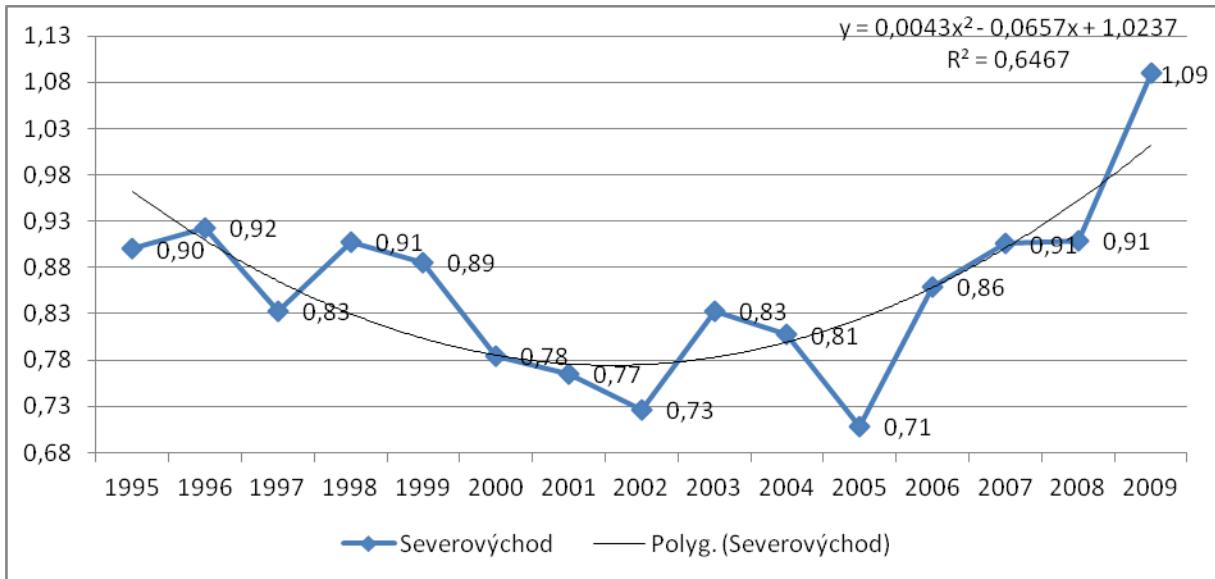
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 85: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS II Jihozápad



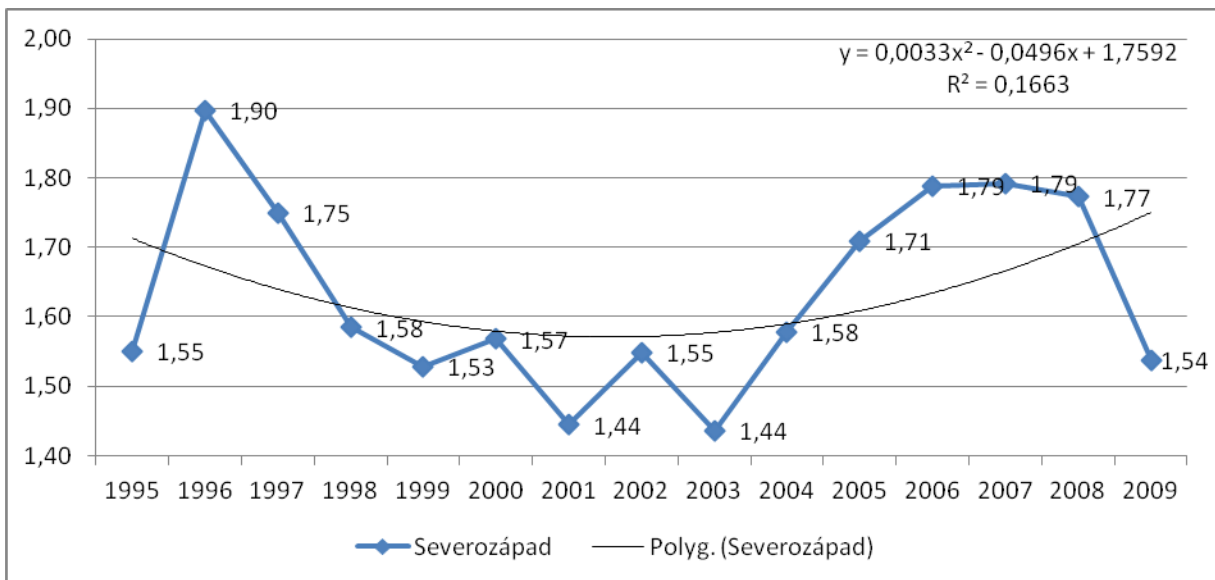
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 86: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS II Severovýchod



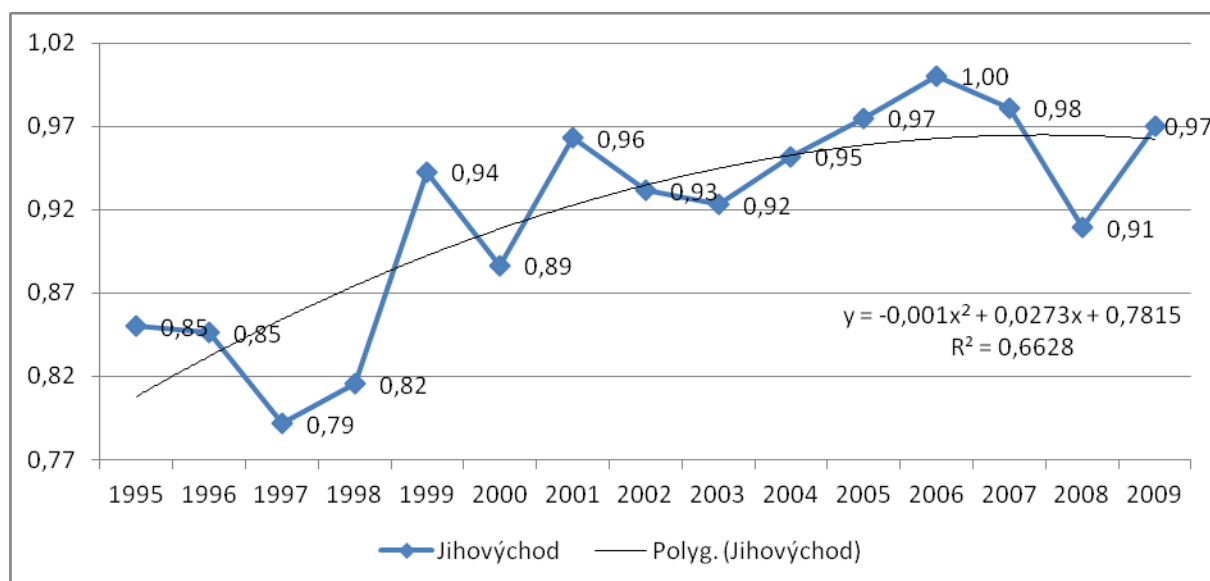
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 87: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS II Severozápad



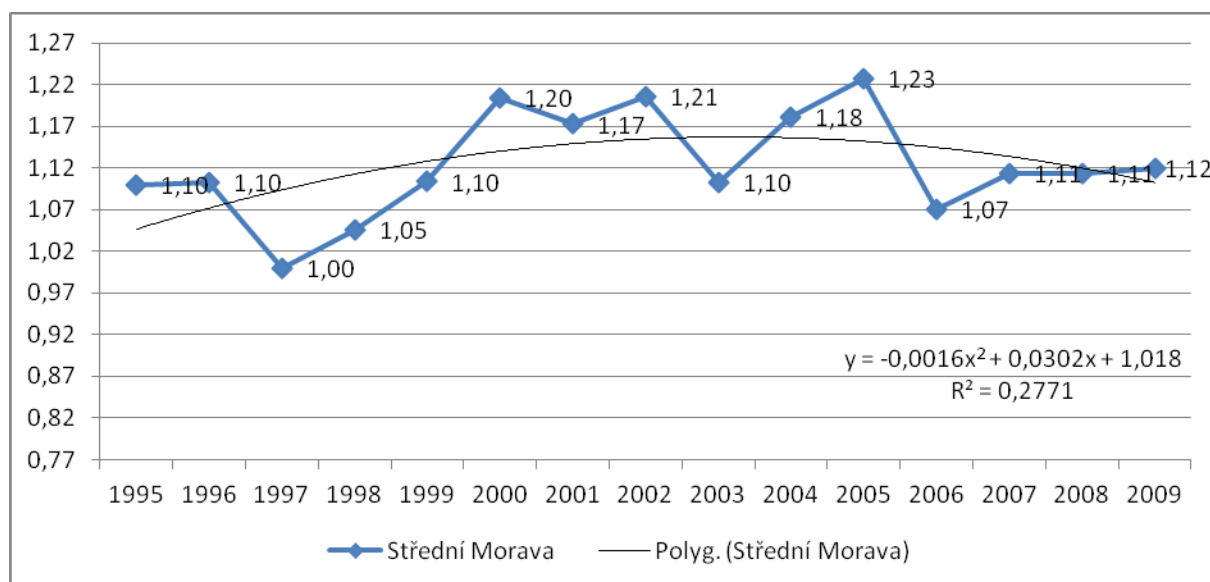
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 88: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS II Jihovýchod



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 89: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS II Střední Morava

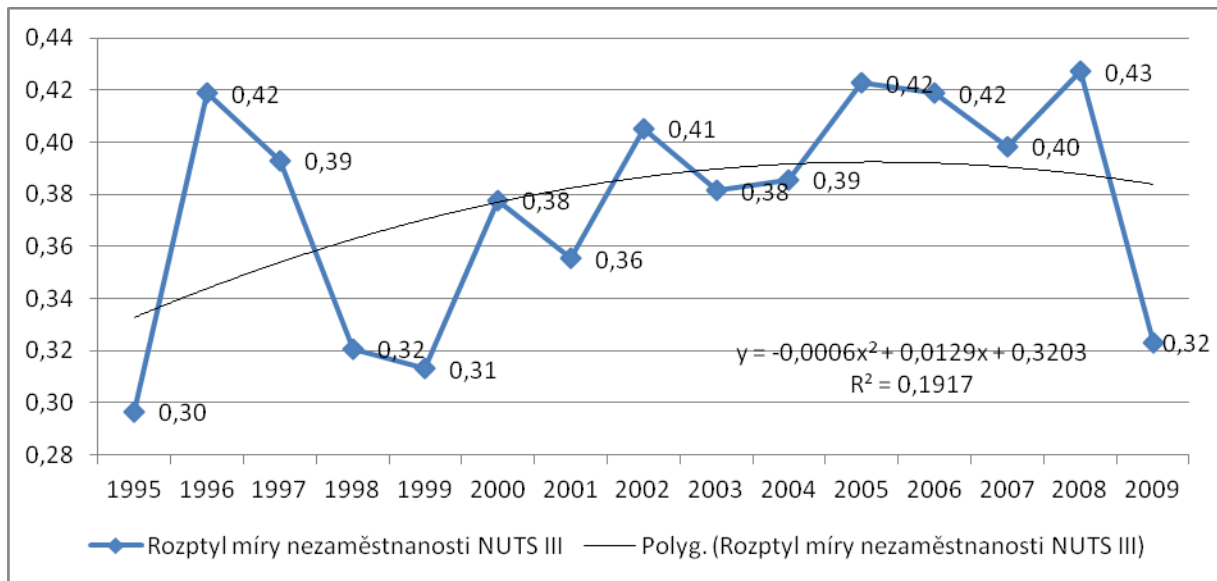


Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

NUTS III kraje

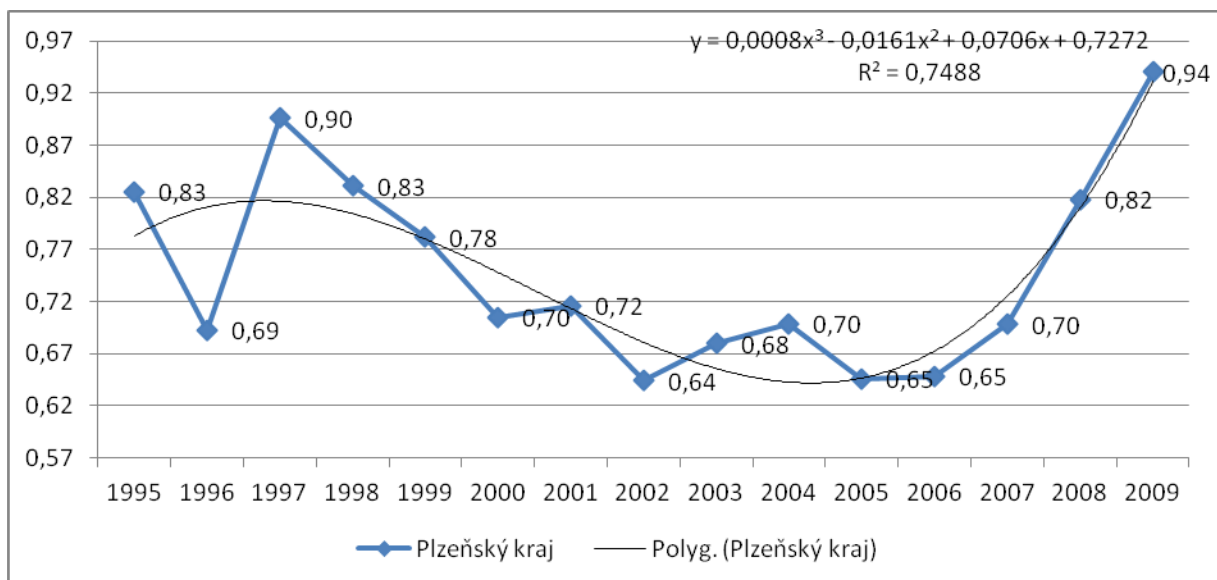
Konvergenci v rámci vývoje míry nezaměstnanosti dle VŠPS ve sledovaném období 2005 až 2009 vykazují kraje Plzeňský, Moravskoslezský a Jihomoravský. Naopak divergenční vývoj lze identifikovat u krajů Karlovarský. Vývoj v ostatních krajích je nejednoznačný. Celkově lze však identifikovat konvergenci projevující se snižujícím je rozptylem.

Graf č. 90: Vývoj rozptylu míra nezaměstnanosti dle VŠPS, ČR = 1, NUTS III



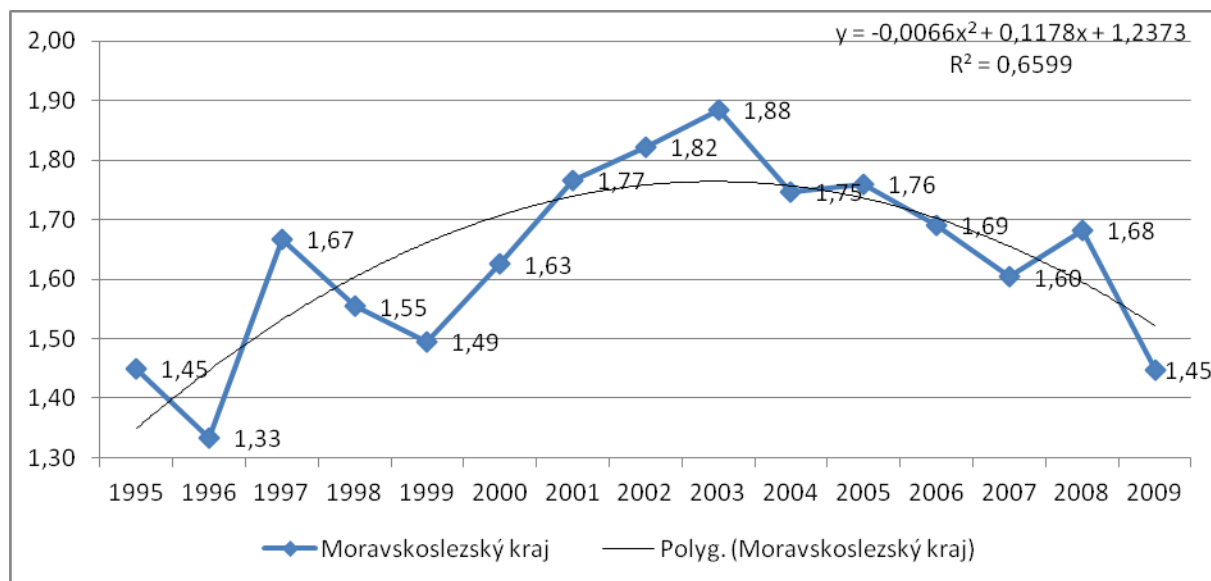
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 91: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Plzeňský kraj



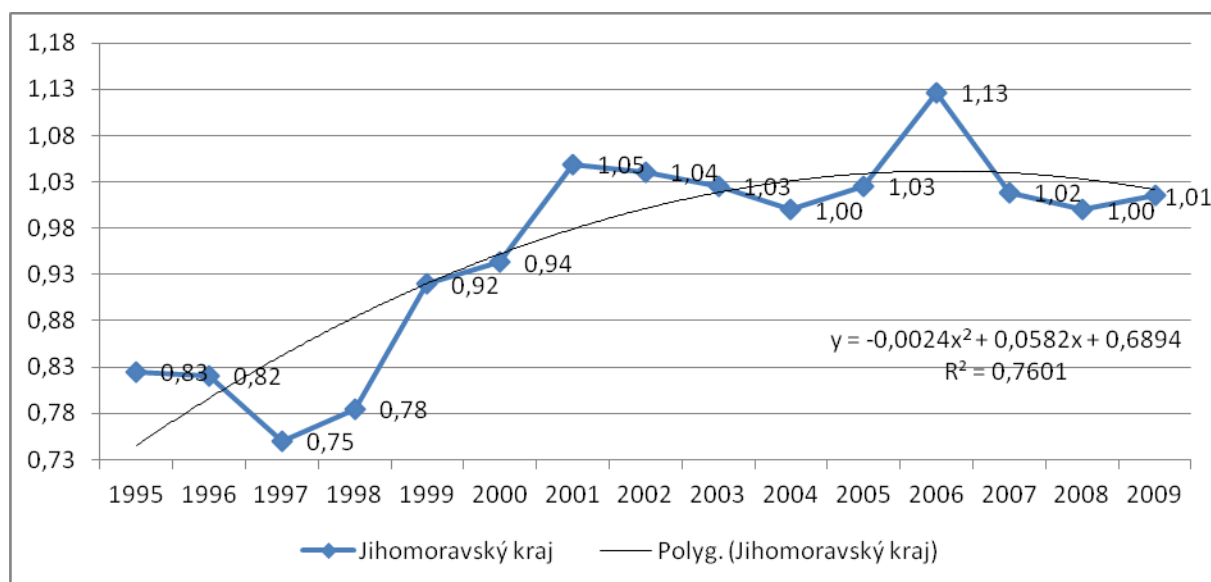
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 92: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Moravskoslezský kraj



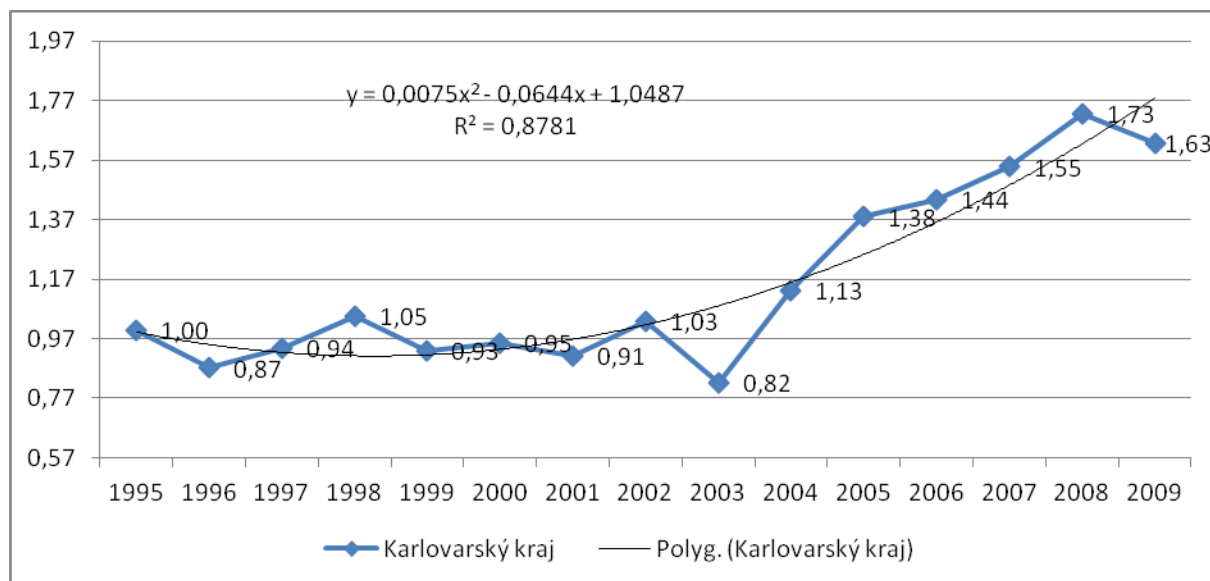
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 93: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Jihomoravský kraj



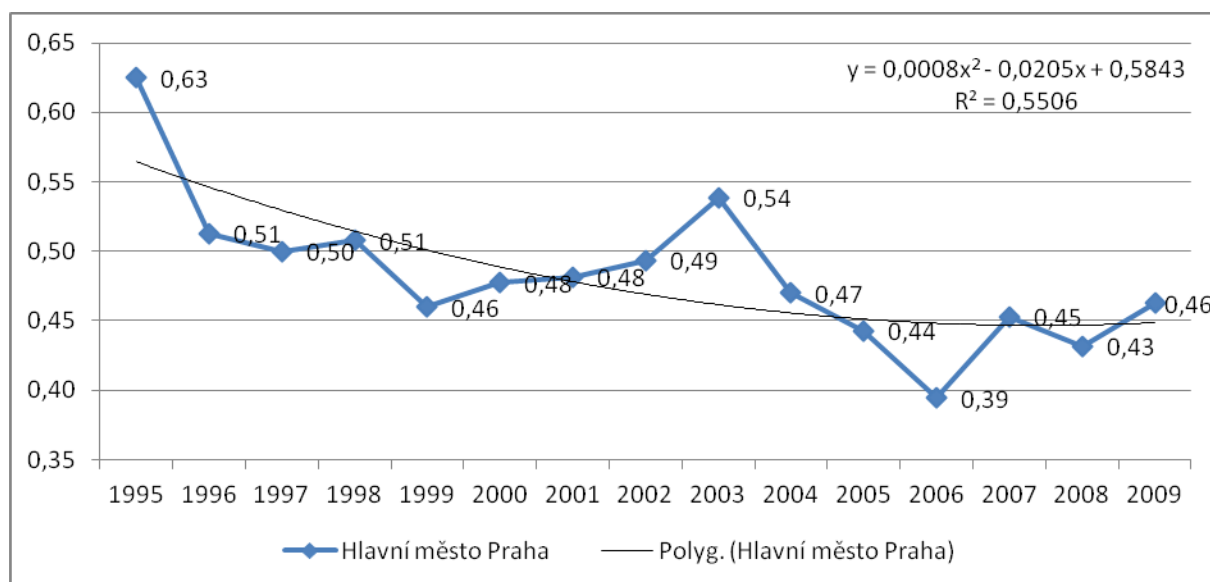
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 94: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Karlovarský kraj



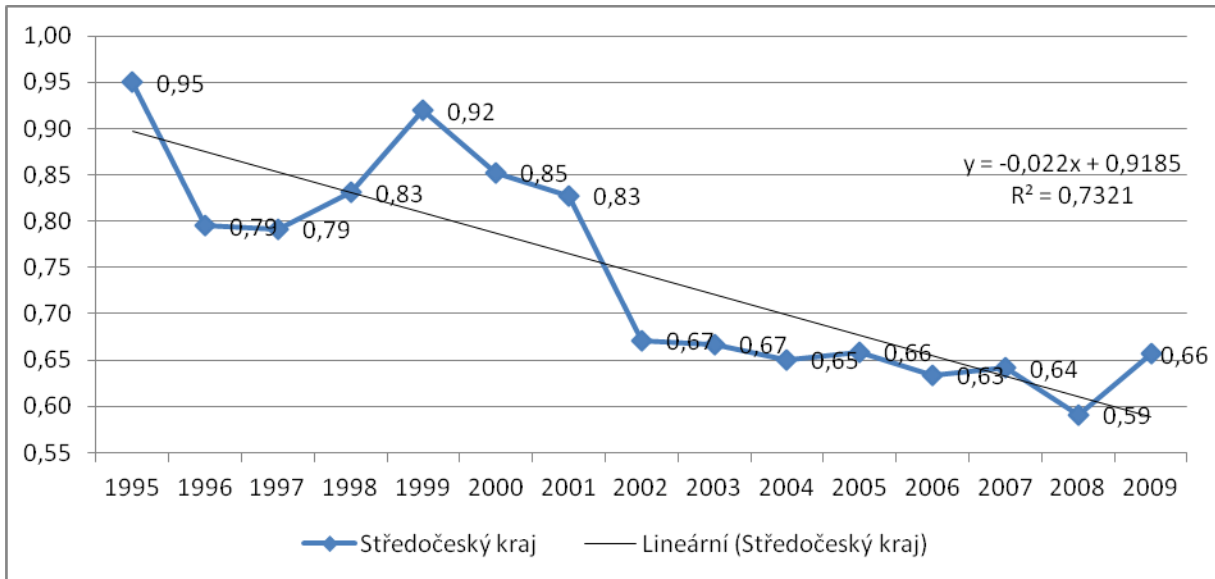
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 95: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Hlavní město Praha



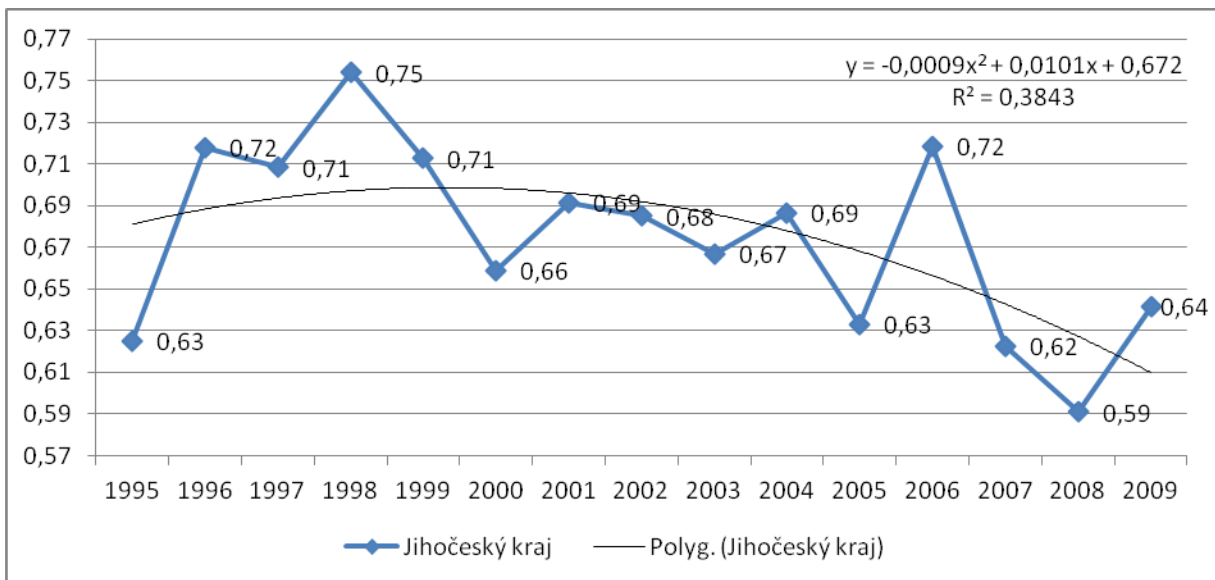
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 96: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Středočeský kraj



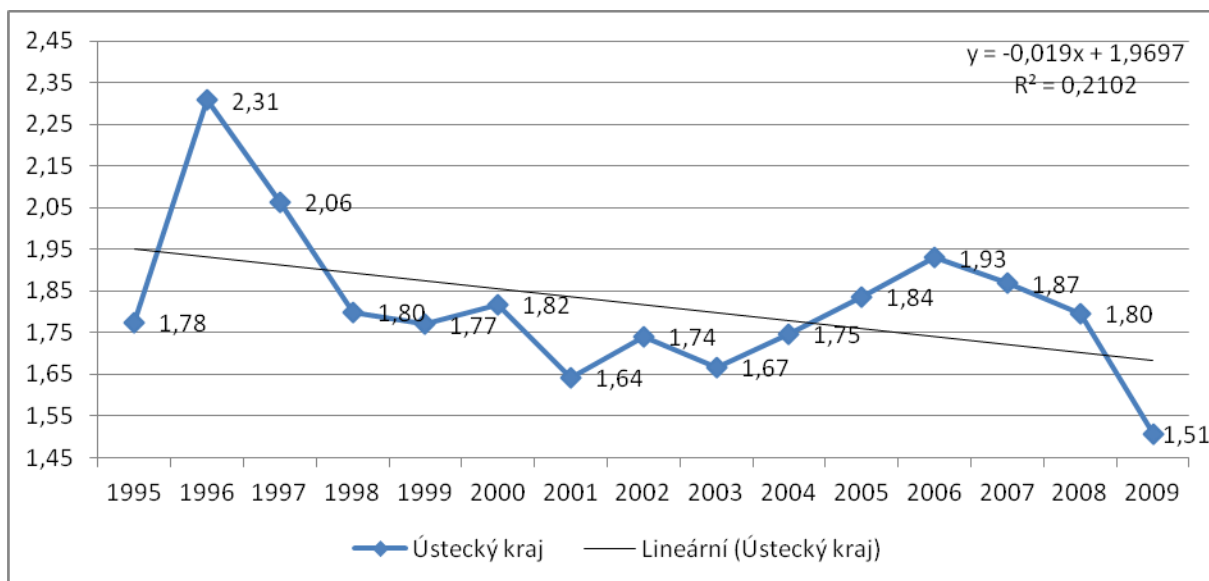
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 97: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Jihočeský kraj



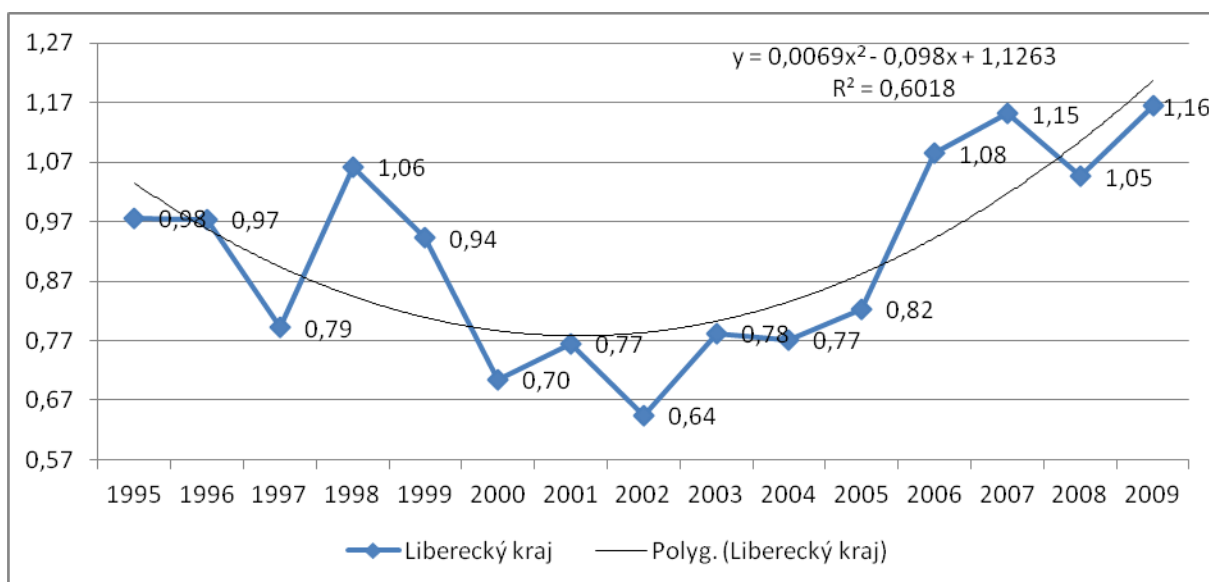
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 98: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Ústecký kraj



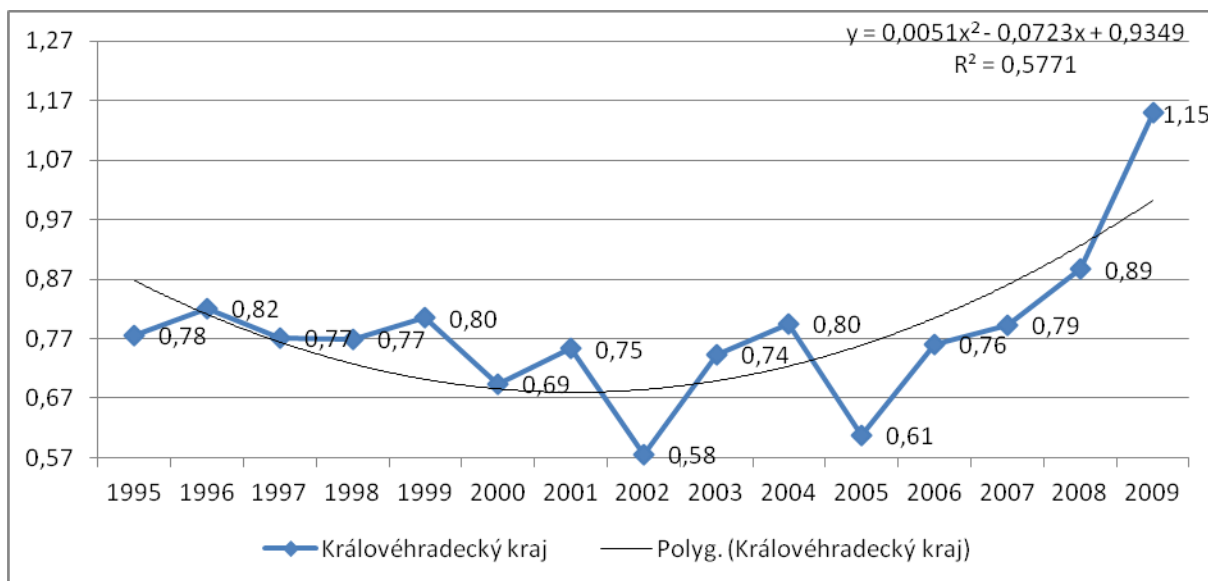
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 99: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Liberecký kraj



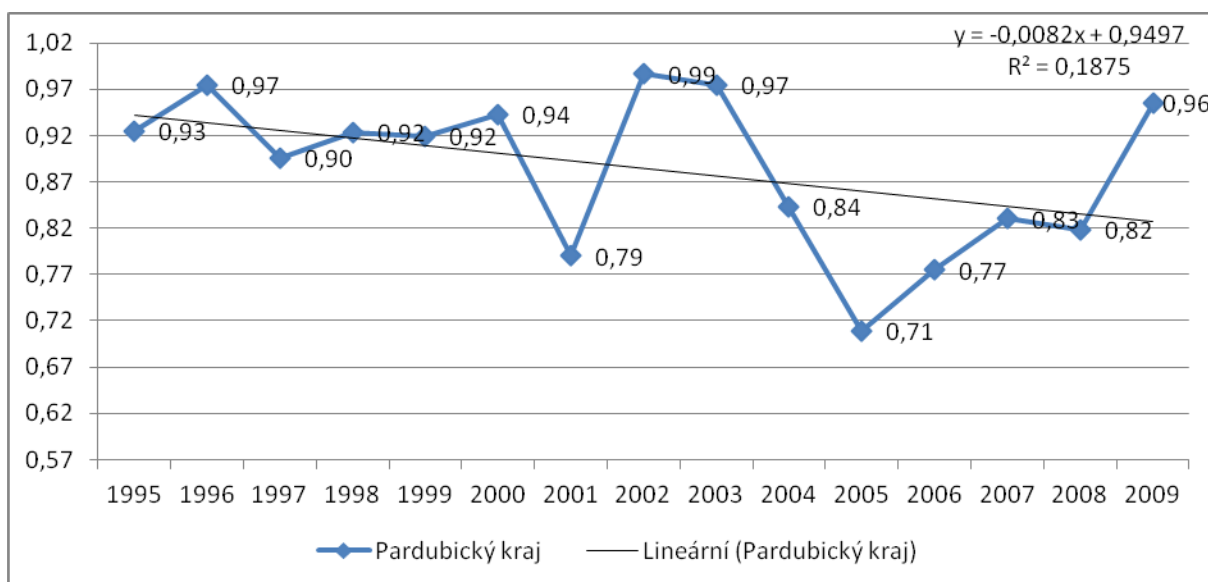
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 100: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Královéhradecký kraj



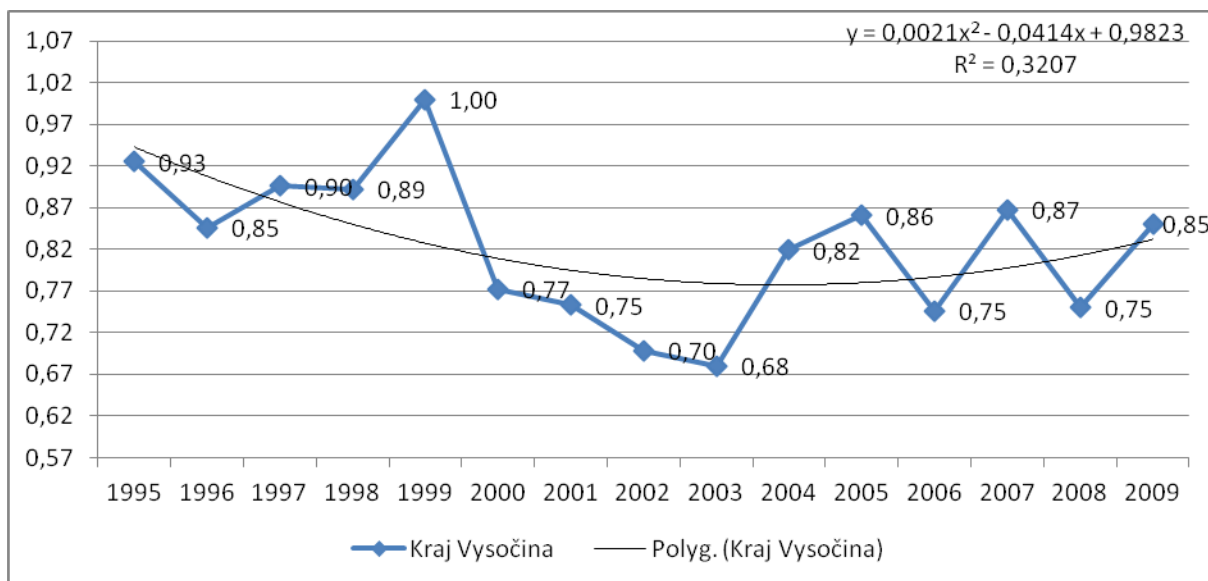
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 101: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Pardubický kraj



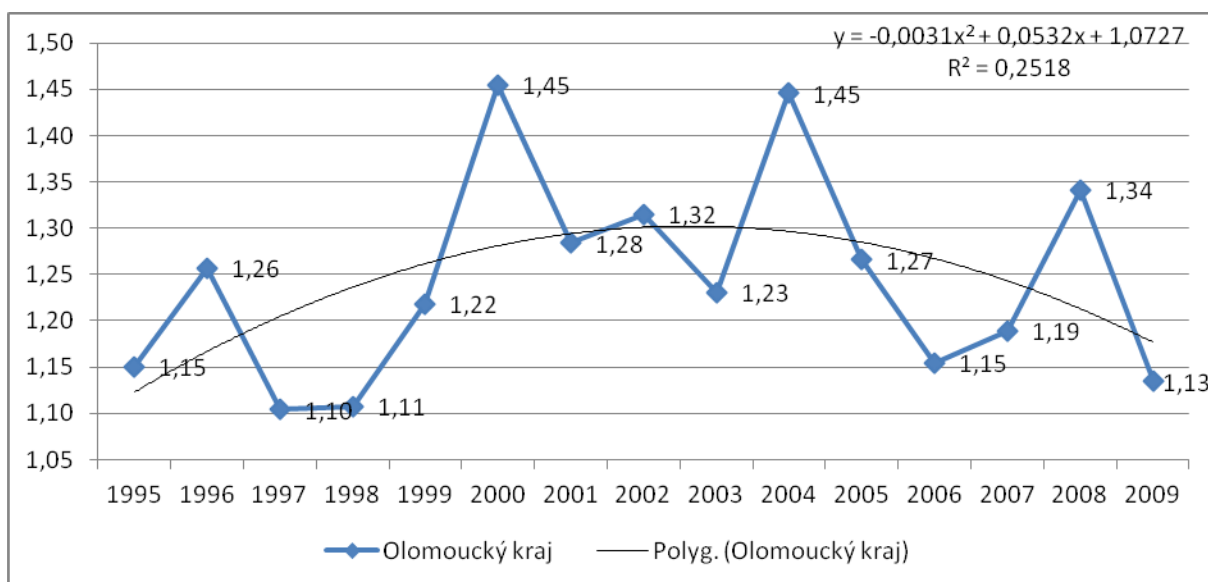
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 102: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Kraj Vysočina



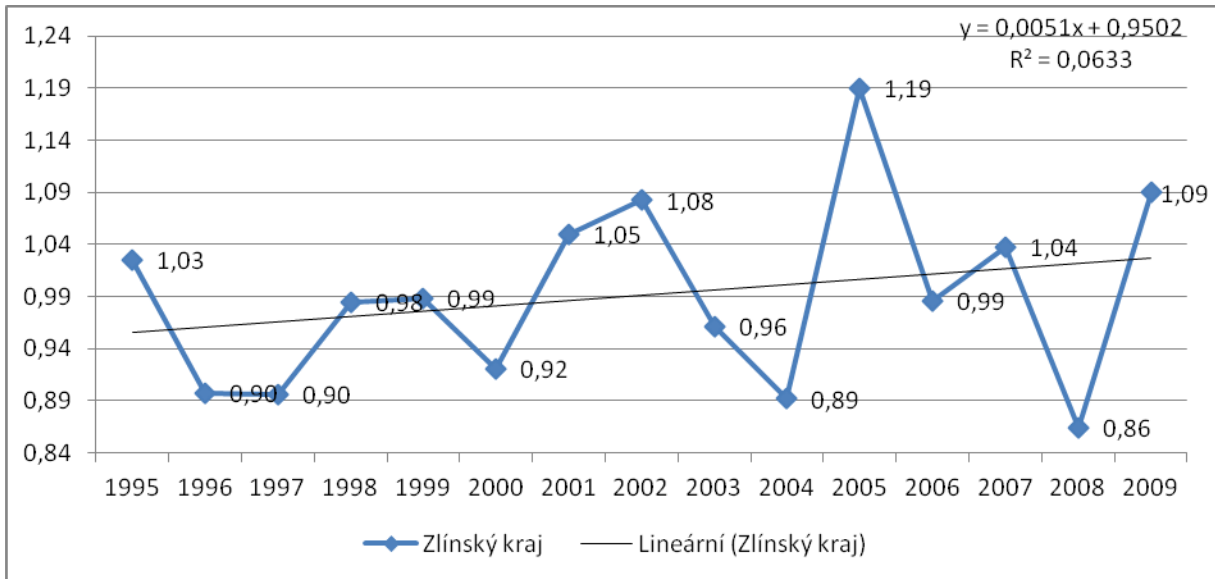
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 103: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Olomoucký kraj



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 104: Vývoj míra nezaměstnanosti dle VŠPS, NUTS III Zlínský kraj

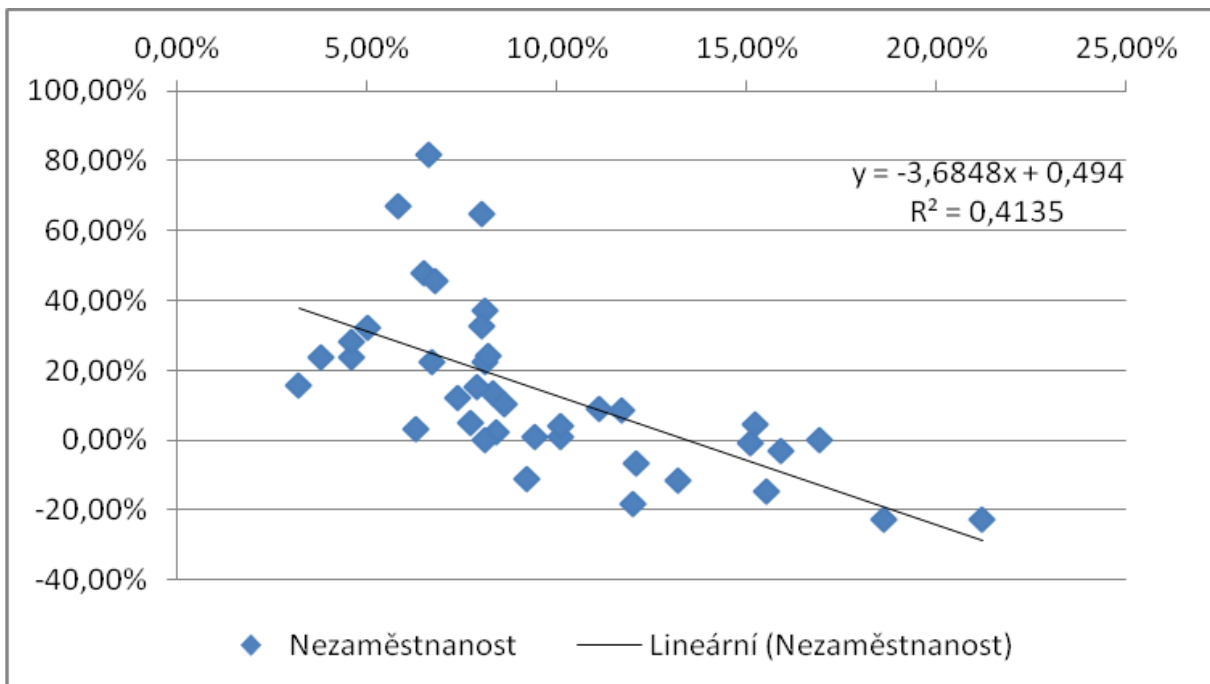


Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

IV.7 Míra nezaměstnanosti (okres)

Vývoj míry nezaměstnanosti na úrovni okresů v letech 2006 a 2009 naznačuje konvergenční charakter (koeficient determinace dosahuje hodnoty 0,4135).

Graf č. 105: Míra nezaměstnanosti, 12/2005, nárůst 12/2005 až 12/2009, okres, %



Zdroj: MPSV, dopočet autoři

Tabulka č. 22: Míra nezaměstnanosti 2005, 2009, nárůst 2005 až 2009, okres, %

Okres	12/2009	12/2005	Nárůst	Okres	12/2009	12/2005	Nárůst
Benešov	5,70%	4,60%	23,91%	Nový Jičín	13,00%	10,90%	19,27%
Beroun	6,60%	5,00%	32,00%	Nymburk	9,30%	8,70%	6,90%
Blansko	11,10%	8,10%	37,04%	Olomouc	11,20%	9,30%	20,43%
Brno-město	8,20%	9,20%	-10,87%	Opava	10,50%	11,50%	-8,70%
Brno-venkov	8,20%	6,70%	22,39%	Ostrava-město	11,30%	14,80%	-23,65%
Bruntál	15,40%	15,90%	-3,14%	Pardubice	6,80%	6,70%	1,49%
Břeclav	12,10%	11,10%	9,01%	Pelhřimov	7,40%	4,90%	51,02%
Česká Lípa	13,20%	8,00%	65,00%	Písek	8,00%	8,50%	-5,88%
České Budějovice	5,90%	4,60%	28,26%	Plzeň-jih	6,80%	4,70%	44,68%
Český Krumlov	10,20%	10,10%	0,99%	Plzeň-město	6,10%	5,50%	10,91%
Děčín	15,00%	15,10%	-0,66%	Plzeň-sever	7,80%	5,80%	34,48%
Domažlice	9,60%	6,50%	47,69%	Praha-východ	3,40%	2,50%	36,00%
Frýdek-Místek	9,80%	12,00%	-18,33%	Praha-západ	4,00%	2,60%	53,85%
Havlíčkův Brod	9,70%	5,80%	67,24%	Prachatice	7,00%	6,40%	9,38%
Hlavní město Praha	3,70%	3,20%	15,63%	Prostějov	9,90%	8,40%	17,86%
Hodonín	15,90%	15,20%	4,61%	Přerov	12,30%	11,60%	6,03%
Hradec Králové	6,50%	6,30%	3,17%	Příbram	9,90%	7,90%	25,32%
Cheb	9,90%	8,10%	22,22%	Rakovník	9,00%	6,70%	34,33%
Chomutov	13,20%	15,50%	-14,84%	Rokycany	8,50%	6,80%	25,00%
Chrudim	10,60%	8,00%	32,50%	Rychnov nad Kněžnou	7,40%	6,20%	19,35%
Jablonec nad Nisou	12,00%	6,60%	81,82%	Semily	10,10%	7,40%	36,49%
Jeseník	16,90%	16,90%	0,00%	Sokolov	13,30%	12,70%	4,72%
Jičín	9,40%	8,30%	13,25%	Strakonice	8,50%	7,30%	16,44%
Jihlava	9,90%	6,80%	45,59%	Svitavy	12,30%	11,70%	5,13%
Jindřichův Hradec	8,30%	7,40%	12,16%	Šumperk	14,60%	12,00%	21,67%
Karlovy Vary	10,50%	10,10%	3,96%	Tábor	9,10%	6,20%	46,77%
Karviná	14,40%	18,60%	-22,58%	Tachov	13,40%	8,60%	55,81%
Kladno	8,60%	8,40%	2,38%	Teplice	13,80%	16,80%	-17,86%

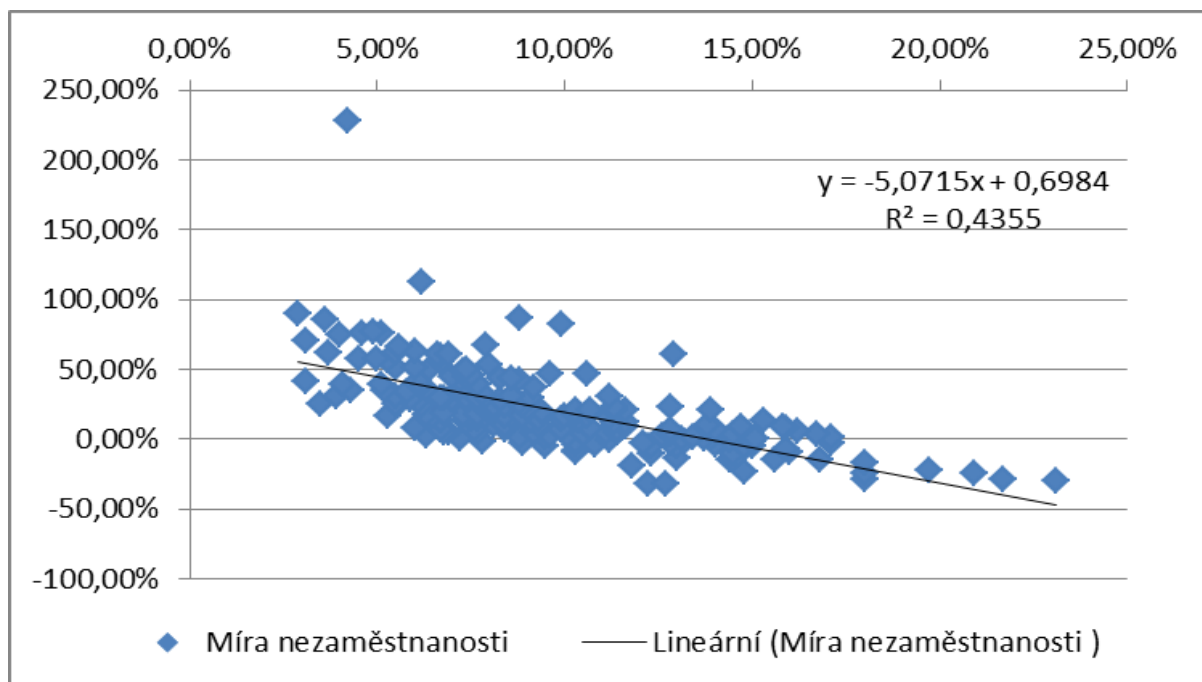
Okres	12/2009	12/2005	Nárůst	Okres	12/2009	12/2005	Nárůst
Klatovy	9,50%	8,60%	10,47%	Trutnov	9,30%	8,50%	9,41%
Kolín	9,10%	7,90%	15,19%	Třebíč	12,80%	13,00%	-1,54%
Kroměříž	12,70%	11,70%	8,55%	Uherské Hradiště	9,60%	7,70%	24,68%
Kutná Hora	9,50%	9,40%	1,06%	Ústí nad Labem	13,40%	13,40%	0,00%
Liberec	10,20%	8,20%	24,39%	Ústí nad Orlicí	10,40%	8,10%	28,40%
Litoměřice	11,30%	12,10%	-6,61%	Vsetín	12,30%	10,80%	13,89%
Louny	11,70%	13,20%	-11,36%	Vyškov	9,70%	8,80%	10,23%
Mělník	8,10%	8,10%	0,00%	Zlín	9,60%	8,00%	20,00%
Mladá Boleslav	4,70%	3,80%	23,68%	Znojmo	15,40%	14,10%	9,22%
Most	16,40%	21,20%	-22,64%	Žďár nad Sázavou	10,60%	8,90%	19,10%
Náchod	8,10%	7,70%	5,19%				

Zdroj: MPSV, dopočet autoři

IV.8 Míra nezaměstnanosti (správní obvod ORP)

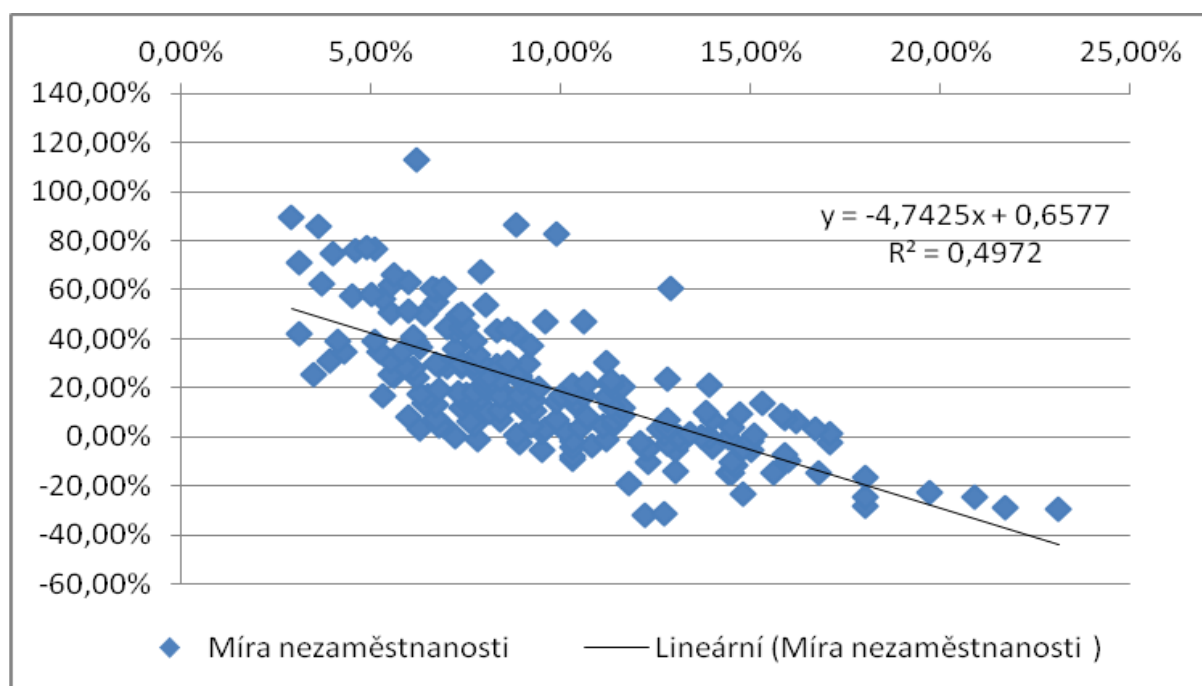
Vývoj míry nezaměstnanosti na úrovni správních obvodů ORP v letech 2006 a 2009 naznačuje konvergenční charakter (koeficient determinace dosahuje hodnoty 0,4355, resp. 0,4972).

Graf č. 106: Míra nezaměstnanosti, 12/2005, nárůst 12/2005 až 12/2009, správní obvod ORP, %



Zdroj: MPSV, dopočet autoři

Graf č. 107: Míra nezaměstnanosti, 12/2005, nárůst 12/2005 až 12/2009, správní obvod ORP, % (bez extrémní hodnoty – Železný Brod)



Zdroj: MPSV, dopočet autoři

Tabulka č. 23: Míra nezaměstnanosti 2005, 2009, nárůst 2005 až 2009, okres, %

Míra nezaměstnanosti	12/2009	12/2005	Nárůst	Míra nezaměstnanosti	12/2009	12/2005	Nárůst
Třinec	8,30%	12,20%	-31,97%	Hořice	10,40%	8,90%	16,85%
Jablunkov	8,70%	12,70%	-31,50%	Židlochovice	7,60%	6,50%	16,92%
Litvínov	16,30%	23,10%	-29,44%	Benešov	6,20%	5,30%	16,98%
Most	15,40%	21,70%	-29,03%	Rožnov pod Radhoštěm	12,40%	10,60%	16,98%
Český Těšín	12,90%	18,00%	-28,33%	Kaplice	11,70%	10,00%	17,00%
Žatec	13,60%	18,00%	-24,44%	Slavkov u Brna	8,80%	7,50%	17,33%
Karviná	15,80%	20,90%	-24,40%	Pardubice	7,40%	6,30%	17,46%
Ostrava	11,40%	14,80%	-22,97%	Cheb	12,10%	10,30%	17,48%
Orlová	15,30%	19,70%	-22,34%	Žďár nad Sázavou	8,60%	7,30%	17,81%
Hlučín	9,60%	11,80%	-18,64%	Nová Paka	9,10%	7,70%	18,18%
Haviřov	15,00%	18,00%	-16,67%	Zlín	8,10%	6,80%	19,12%
Moravské Budějovice	13,30%	15,60%	-14,74%	Olomouc	9,60%	8,00%	20,00%
Kadaň	12,30%	14,40%	-14,58%	Šumperk	13,70%	11,40%	20,18%
Louny	12,40%	14,50%	-14,48%	Lysá nad Labem	11,30%	9,40%	20,21%
Chomutov	14,40%	16,80%	-14,29%	Šternberk	14,00%	11,60%	20,69%
Frýdek-Místek	11,20%	13,00%	-13,85%	Odry	16,80%	13,90%	20,86%
Teplice	12,90%	14,60%	-11,64%	Kopřivnice	13,70%	11,30%	21,24%
Roudnice nad Labem	11,00%	12,30%	-10,57%	Luhačovice	9,70%	8,00%	21,25%
Bohumín	13,00%	14,50%	-10,34%	Bystřice pod Hostýnem	12,50%	10,30%	21,36%
Bílina	14,50%	16,00%	-9,38%	Konice	13,00%	10,70%	21,50%
Valašské Meziříčí	9,40%	10,30%	-8,74%	Chrudim	11,00%	9,00%	22,22%
Nový Bydžov	9,50%	10,30%	-7,77%	Poděbrady	9,90%	8,10%	22,22%
Jeseník	14,80%	15,90%	-6,92%	Telč	13,90%	11,30%	23,01%
Králíky	12,30%	13,00%	-5,38%	Nymburk	10,10%	8,20%	23,17%
Krnov	14,20%	15,00%	-5,33%	Valašské Klobouky	15,80%	12,80%	23,44%
Brno	9,00%	9,50%	-5,26%	Prostějov	9,90%	8,00%	23,75%
Litoměřice	11,60%	12,20%	-4,92%	Semily	10,40%	8,40%	23,81%
Frýdlant nad Ostravicí	11,70%	12,30%	-4,88%	Holice	7,70%	6,20%	24,19%

Míra nezaměstnanosti	12/2009	12/2005	Nárůst	Míra nezaměstnanosti	12/2009	12/2005	Nárůst
Mikulov	14,10%	14,80%	-4,73%	Kolín	10,10%	8,10%	24,69%
Děčín	13,40%	14,00%	-4,29%	Příbram	11,10%	8,90%	24,72%
Opava	9,90%	10,30%	-3,88%	Plzeň	7,00%	5,60%	25,00%
Broumov	10,40%	10,80%	-3,70%	Dobruška	6,90%	5,50%	25,45%
Sokolov	12,40%	12,80%	-3,13%	Hlavní město Praha	4,40%	3,50%	25,71%
Bučovice	11,80%	12,10%	-2,48%	Vodňany	11,10%	8,80%	26,14%
Rumburk	16,70%	17,10%	-2,34%	Neratovice	9,80%	7,70%	27,27%
Milevsko	8,70%	8,90%	-2,25%	Šlapanice	7,80%	6,10%	27,87%
Dvůr Králové nad Labem	10,10%	10,30%	-1,94%	Rakovník	9,50%	7,40%	28,38%
Ústí nad Labem	13,00%	13,20%	-1,52%	Strakonice	9,00%	7,00%	28,57%
Kyjov	14,80%	15,00%	-1,33%	Týn nad Vltavou	7,60%	5,90%	28,81%
Písek	7,70%	7,80%	-1,28%	Uherský Brod	10,70%	8,30%	28,92%
Pohořelice	11,10%	11,20%	-0,89%	Rokycany	8,80%	6,80%	29,41%
Podbořany	14,30%	14,40%	-0,69%	Ivančice	11,80%	9,10%	29,67%
Jindřichův Hradec	7,20%	7,20%	0,00%	Liberec	9,60%	7,40%	29,73%
Moravský Krumlov	13,90%	13,90%	0,00%	Žamberk	8,70%	6,70%	29,85%
Bystřice nad Pernštejnem	13,10%	13,10%	0,00%	Horažďovice	10,00%	7,70%	29,87%
Náměšť nad Oslavou	13,70%	13,70%	0,00%	Rosice	11,20%	8,60%	30,23%
Lipník nad Bečvou	15,20%	15,10%	0,66%	Vsetín	14,60%	11,20%	30,36%
Kladno	8,90%	8,80%	1,14%	Dobříš	10,30%	7,90%	30,38%
Bruntál	17,30%	17,10%	1,17%	Votice	5,10%	3,90%	30,77%
Zábřeh	13,60%	13,40%	1,49%	Nové Město nad Metují	7,20%	5,50%	30,91%
Třebíč	12,90%	12,70%	1,57%	Tišnov	10,40%	7,80%	33,33%
Kutná Hora	9,70%	9,50%	2,11%	Trhové Sviny	7,80%	5,80%	34,48%
Čáslav	10,40%	10,10%	2,97%	Vimperk	7,00%	5,20%	34,62%
Mělník	9,90%	9,60%	3,13%	České Budějovice	5,80%	4,30%	34,88%
Kravaře	13,00%	12,60%	3,17%	Uherské Hradiště	9,80%	7,20%	36,11%
Kralupy nad Vltavou	6,50%	6,30%	3,17%	Kuřim	8,60%	6,30%	36,51%

Míra nezaměstnanosti	12/2009	12/2005	Nárůst	Míra nezaměstnanosti	12/2009	12/2005	Nárůst
Vítkov	17,30%	16,70%	3,59%	Česká Třebová	12,60%	9,20%	36,96%
Český Krumlov	10,90%	10,50%	3,81%	Sedlčany	8,60%	6,20%	38,71%
Bílovec	13,30%	12,80%	3,91%	Jilemnice	10,70%	7,70%	38,96%
Veselí nad Moravou	15,10%	14,50%	4,14%	Mladá Boleslav	5,70%	4,10%	39,02%
Prachatice	7,20%	6,90%	4,35%	Přeštice	7,10%	5,10%	39,22%
Jaroměř	9,60%	9,20%	4,35%	Nepomuk	8,50%	6,10%	39,34%
Náchod	7,10%	6,80%	4,41%	Kostelec nad Orlicí	8,60%	6,10%	40,98%
Nový Jičín	11,60%	11,10%	4,50%	Říčany	4,40%	3,10%	41,94%
Kralovice	8,10%	7,70%	5,19%	Boskovice	12,50%	8,80%	42,05%
Lovosice	12,00%	11,40%	5,26%	Blansko	10,30%	7,20%	43,06%
Hodonín	17,20%	16,20%	6,17%	Česká Lípa	11,90%	8,30%	43,37%
Klatovy	8,10%	7,60%	6,58%	Velké Meziříčí	12,40%	8,60%	44,19%
Sušice	12,20%	11,40%	7,02%	Soběslav	10,10%	7,00%	44,29%
Svitavy	13,70%	12,80%	7,03%	Vysoké Mýto	10,70%	7,40%	44,59%
Karlovy Vary	10,60%	9,90%	7,07%	Ústí nad Orlicí	10,90%	7,50%	45,33%
Blatná	9,00%	8,40%	7,14%	Tachov	14,10%	9,60%	46,88%
Rýmařov	15,00%	14,00%	7,14%	Mohelnice	15,60%	10,60%	47,17%
Rychnov nad Kněžnou	7,20%	6,70%	7,46%	Lanškroun	10,90%	7,30%	49,32%
Moravská Třebová	17,10%	15,90%	7,55%	Hlinsko	11,10%	7,40%	50,00%
Hradec Králové	6,50%	6,00%	8,33%	Domažlice	9,60%	6,40%	50,00%
Litovel	11,60%	10,70%	8,41%	Beroun	8,30%	5,50%	50,91%
Přerov	12,60%	11,60%	8,62%	Tábor	9,10%	6,00%	51,67%
Varnsdorf	17,20%	15,80%	8,86%	Frenštát pod Radhoštěm	12,30%	8,00%	53,75%
Znojmo	16,10%	14,70%	9,52%	Jihlava	10,40%	6,70%	55,22%
Přelouč	8,90%	8,10%	9,88%	Stod	8,30%	5,30%	56,60%
Kraslice	15,20%	13,80%	10,14%	Pacov	7,10%	4,50%	57,78%
Slaný	9,30%	8,40%	10,71%	Pelhřimov	7,90%	5,00%	58,00%
Litomyšl	10,30%	9,30%	10,75%	Aš	10,70%	6,70%	59,70%
Kroměříž	13,00%	11,60%	12,07%	Uničov	20,70%	12,90%	60,47%

Míra nezaměstnanosti	12/2009	12/2005	Nárůst	Míra nezaměstnanosti	12/2009	12/2005	Nárůst
Mariánské Lázně	8,30%	7,40%	12,16%	Chotěboř	10,60%	6,60%	60,61%
Trutnov	10,10%	9,00%	12,22%	Horšovský Týn	11,10%	6,90%	60,87%
Dačice	12,70%	11,30%	12,39%	Nýřany	8,90%	5,50%	61,82%
Hranice	10,30%	9,10%	13,19%	Vlašim	6,00%	3,70%	62,16%
Vrchlabí	7,60%	6,70%	13,43%	Jablonec nad Nisou	9,80%	6,00%	63,33%
Hustopeče	11,80%	10,40%	13,46%	Havlíčkův Brod	9,30%	5,60%	66,07%
Frýdlant	17,40%	15,30%	13,73%	Tanvald	13,20%	7,90%	67,09%
Třeboň	7,30%	6,40%	14,06%	Brandýs nad Labem- Stará Boleslav	5,30%	3,10%	70,97%
Nové Město na Moravě	11,30%	9,90%	14,14%	Mnichovo Hradiště	7,00%	4,00%	75,00%
Jičín	8,80%	7,70%	14,29%	Blovice	8,10%	4,60%	76,09%
Břeclav	11,90%	10,40%	14,42%	Humpolec	9,00%	5,10%	76,47%
Polička	8,60%	7,50%	14,67%	Turnov	8,70%	4,90%	77,55%
Holešov	10,70%	9,30%	15,05%	Stříbro	18,10%	9,90%	82,83%
Vizovice	8,70%	7,50%	16,00%	Hořovice	6,70%	3,60%	86,11%
Ostrov	13,00%	11,20%	16,07%	Nový Bor	16,40%	8,80%	86,36%
Vyškov	10,00%	8,60%	16,28%	Černošice	5,50%	2,90%	89,66%
Český Brod	9,20%	7,90%	16,46%	Světlá nad Sázavou	13,20%	6,20%	112,90%
Otrokovice	9,80%	8,40%	16,67%	Železný Brod	13,80%	4,20%	228,57%

Zdroj: MPSV, dopočet autoři

IV.9 Míra ekonomické aktivity

Míra ekonomické aktivity v České republice vykazovala od roku 1995 do roku 2004 klesající tendenci. Od roku 2005 do 2008 měla rostoucí tendenci. V roce 2009 došlo opět k poklesu.

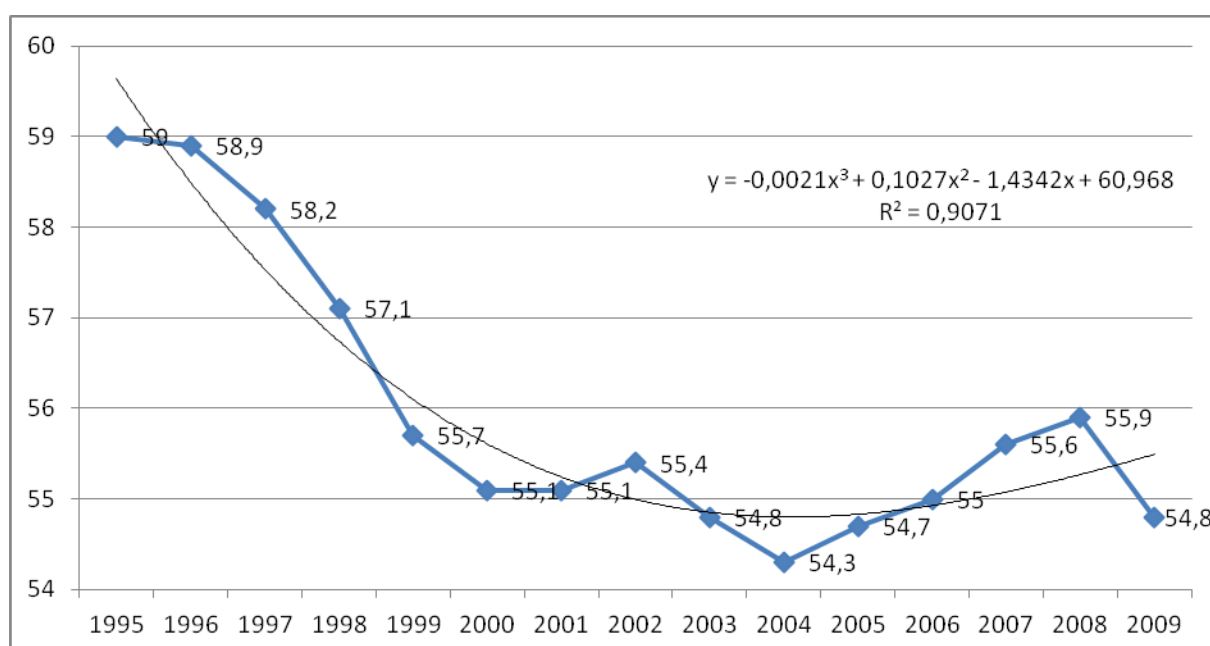
Tabulka č. 24: Míra ekonomické aktivity, %

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Zaměstnanost (ČR)	59	58,9	58,2	57,1	55,7	55,1	55,1	55,4	54,8	54,3	54,7	55	55,6	55,9	54,8
Regiony - NUTS2															
Praha	60,6	60,9	60,8	60,9	60,8	60	60,2	60,3	59,9	58,9	59,9	60,3	60,3	60,2	60,7
Střední Čechy	58,6	59,2	58,9	58,2	56,4	55,8	56,1	57,7	57,1	56,6	56,4	57,1	57,6	58	57
Jihozápad	60,8	60,8	59,9	58	57,2	57,5	57,3	57,3	56,4	56,1	56,9	56,6	57,3	57,8	56,1
Severozápad	59,3	58,2	58	55,9	53,6	53,2	54,4	53,7	53,1	53	52,8	53	53	53,6	52,3
Severovýchod	60,8	59,8	59	57,5	56,5	56,1	56,1	56,6	55,5	54,8	55,3	55,4	55,4	55,3	53,5
Jihovýchod	57,8	57,5	56,8	56,5	55,1	55	54,2	54,3	53,9	53,7	53,7	53,9	55,3	55,1	53,9
Střední Morava	58	57,4	56,6	55,7	54,6	53	52,8	53,2	53,4	52,1	52,2	53,9	54,8	54,6	53
Moravskoslezsko	56,5	57,5	55,7	54,2	51,5	50,2	50,2	50,8	49,5	49,2	50,3	50,5	51,8	53,1	52
Kraje - NUTS3															
Hlavní město Praha	60,6	60,9	60,8	60,9	60,8	60	60,2	60,3	59,9	58,9	59,9	60,3	60,3	60,2	60,7
Středočeský kraj	58,6	59,2	58,9	58,2	56,4	55,8	56,1	57,7	57,1	56,6	56,4	57,1	57,6	58	57
Jihočeský kraj	61,1	60,5	59,9	58,2	57,3	57,6	57,4	57	56,3	56	56,6	56,5	57,7	57,9	56,3
Plzeňský kraj	60,5	61,1	59,9	57,7	57,1	57,4	57,3	57,6	56,4	56,2	57,4	56,7	56,8	57,8	55,8
Karlovarský kraj	62,6	63,1	62,1	59,9	58,9	59,7	58,3	57,4	57,6	55,7	55,9	55,3	56,3	56,2	54,5
Ústecký kraj	58,1	56,4	56,5	54,5	51,7	50,8	53	52,3	51,4	51,9	51,7	52,2	51,8	52,6	51,5
Liberecký kraj	61	60,1	58,5	56,4	56,7	56,7	56,8	57,6	56,2	56,7	55,8	54,6	54,2	53,8	52,8
Královéhradecký kraj	60,6	59,9	59,3	57,5	56,2	57,3	56,5	57,1	55,6	54,1	55,2	56,1	56,2	55,9	53,5
Pardubický kraj	60,8	59,4	59,1	58,3	56,5	54,3	55	55,1	54,9	54	55,1	55,3	55,4	56	54,1
Kraj Vysočina	58	57,7	56,5	56	54,2	55,7	55,7	55,6	54,9	54,7	54,4	55,4	56,9	56,4	54,6
Jihomoravský kraj	57,7	57,4	57	56,8	55,5	54,7	53,6	53,6	53,5	53,2	53,4	53,2	54,5	54,5	53,5

Území	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Olomoucký kraj	58,1	56,9	55,9	55,3	54,5	52,1	52,3	53,5	53,2	51	52,3	53,5	53,9	53,6	53
Zlínský kraj	57,9	57,9	57,5	56,2	54,8	53,9	53,4	52,8	53,7	53,3	52,2	54,3	55,7	55,7	53
Moravskoslezský kraj	56,5	57,5	55,7	54,2	51,5	50,2	50,2	50,8	49,5	49,2	50,3	50,5	51,8	53,1	52

Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

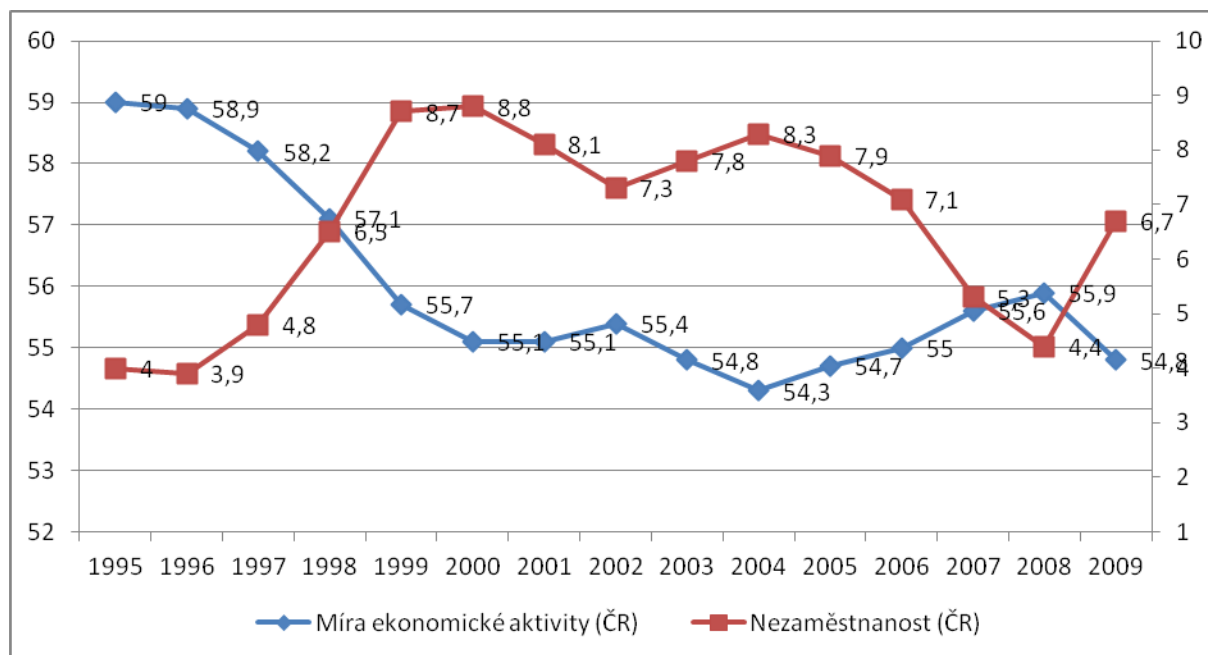
Graf č. 108: Vývoj míry ekonomické aktivity, %, ČR



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Míra zaměstnanosti je nepřímo úměrná míře nezaměstnanosti. Tuto skutečnost dokazuje vývoj v České republice. Korelační koeficient pro roky 1995 až 2009 dosahuje statisticky významné hodnoty -0,79048.

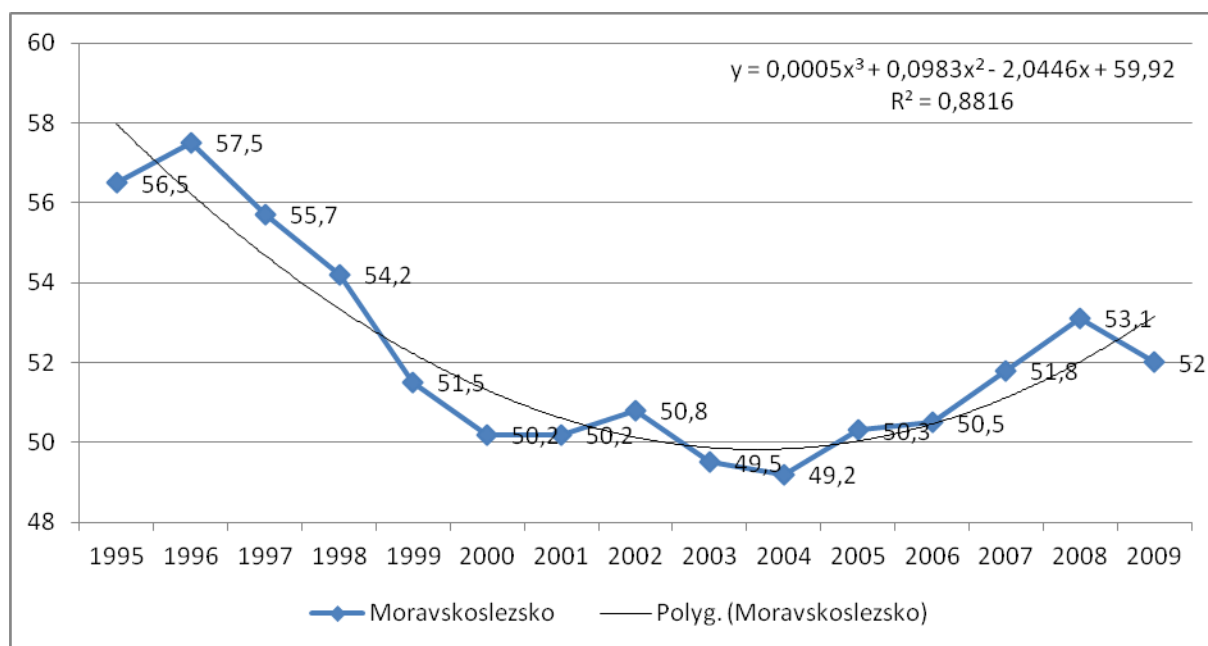
Graf č. 109: Vývoj míry ekonomické aktivity a míry nezaměstnanosti, %, ČR



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Nejnižší míru zaměstnanosti vykazuje region Moravskoslezsko. Region kopíruje vývoj v ČR jako celku.

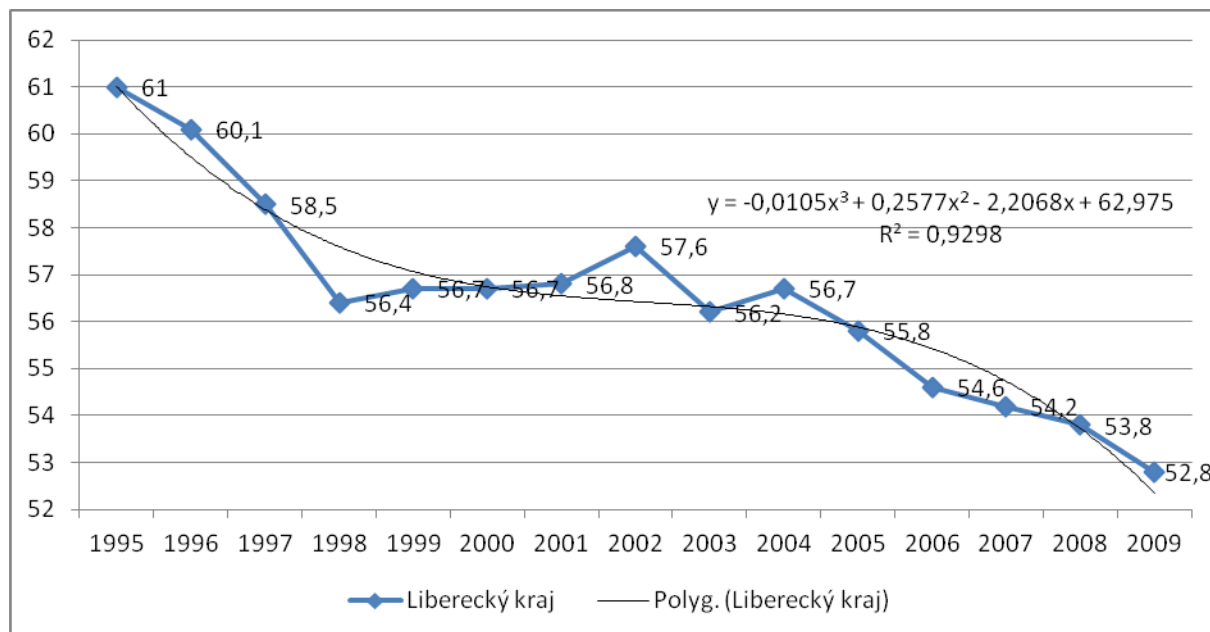
Graf č. 110: Vývoj míry ekonomické aktivity, %, NUTS II Moravskoslezsko



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

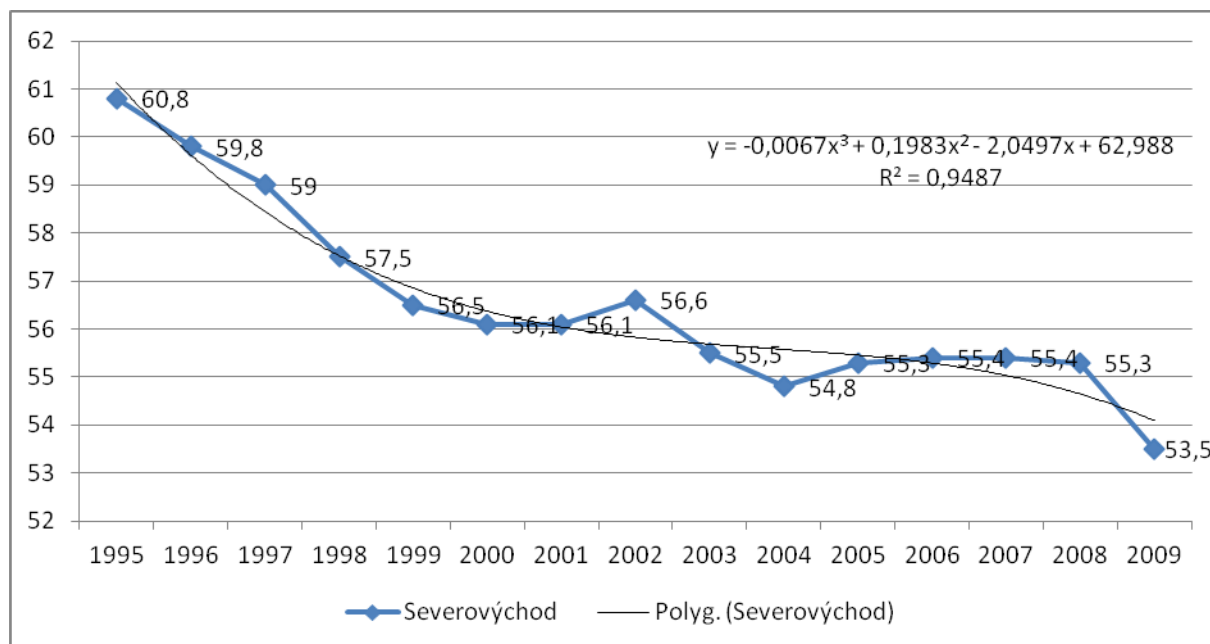
Negativní vývoj zaměstnanosti lze identifikovat v Libereckém kraji, regionu NUTS II Severovýchod, naopak pozitivní vývoj po roce 2004 lze identifikovat v regionu Praha.

Graf č. 111: Vývoj míry ekonomické aktivity, %, NUTS III Liberecký kraj



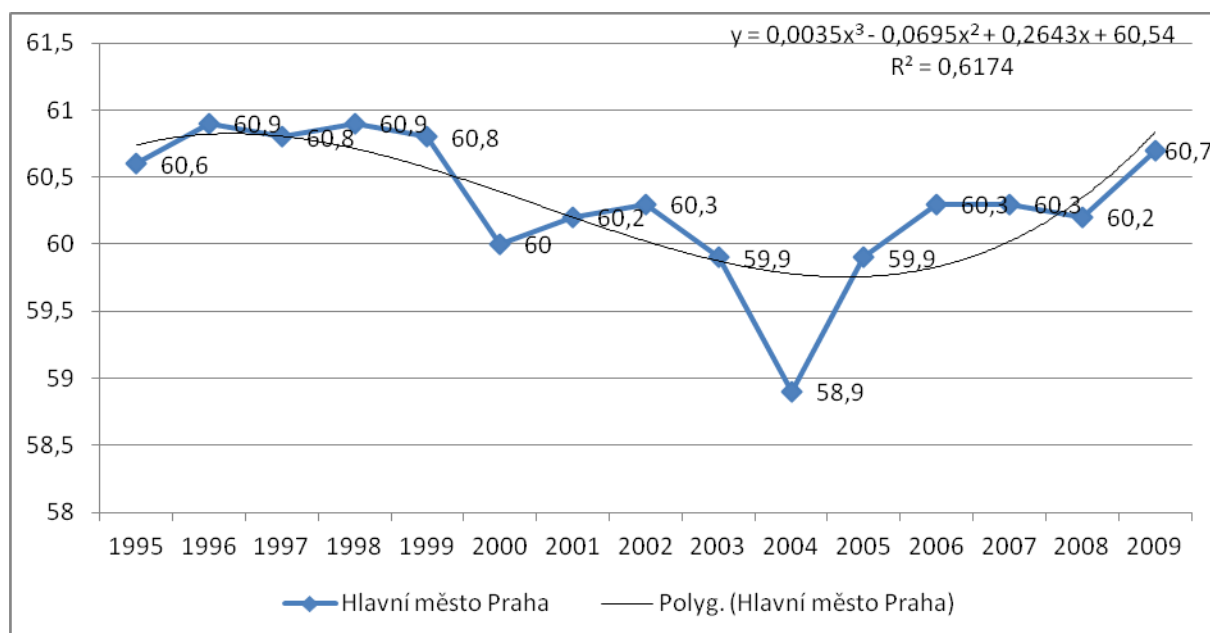
Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 112: Vývoj míry ekonomické aktivity, %, NUTS II Severovýchod



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

Graf č. 113: Vývoj míry ekonomické aktivity, %, NUTS III Hlavní město Praha



Zdroj: ČSÚ, dopočet autoři

IV.10 Průměrná mzda (podnikatelská sféra)

Nejvyšší úroveň mezd v podnikatelské sféře v roce 2009 vykazoval jednoznačně kraj Hlavní město Praha, naopak nejnižší průměrnou mzdu Karlovarský kraj.

Tabulka č. 25: Průměrná mzda v podnikatelské sféře, 2005, 2009, NUTS III, Kč

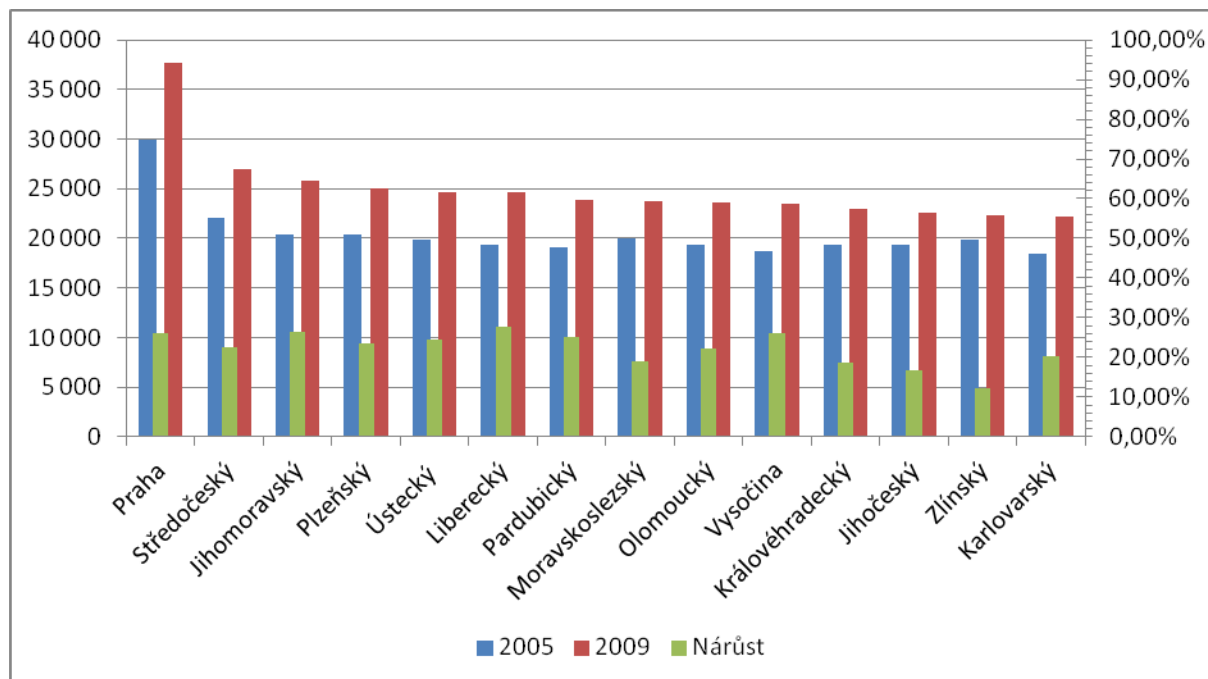
Kraj	2005	2009	Nárůst
Hl. m. Praha	29 889	37 703	26,14%
Středočeský	22 005	26 977	22,59%
Jihomoravský	20 411	25 786	26,33%
Plzeňský	20 320	25 082	23,43%
Ústecký	19 838	24 690	24,46%
Liberecký	19 291	24 666	27,86%
Pardubický	19 107	23 895	25,06%
Moravskoslezský	19 968	23 749	18,94%
Olomoucký	19 377	23 662	22,12%

Kraj	2005	2009	Nárůst
Vysočina	18 663	23 515	26,00%
Královéhradecký	19 321	22 942	18,74%
Jihočeský	19 340	22 556	16,63%
Zlínský	19 903	22 312	12,10%
Karlovarský	18 417	22 157	20,31%

Zdroj: MPSV, dopočet autoři

Nejvyšší nárůst průměrné mzdy v podnikatelské sféře zaznamenal ve sledovaném období 2005 až 2009 Liberecký kraj. Naopak nejnižší nárůst zaznamenal Zlínský kraj.

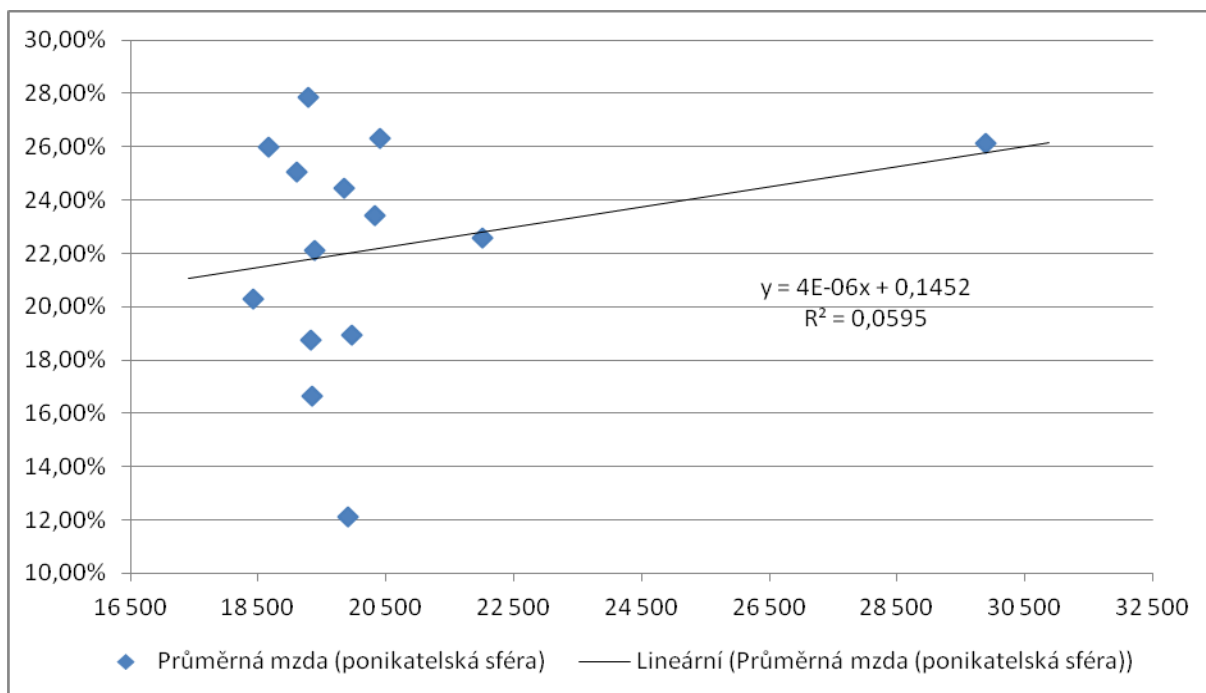
Graf č. 114: Průměrná mzda v podnikatelské sféře, 2005, 2009, NUTS III, Kč



Zdroj: MPSV, dopočet autoři

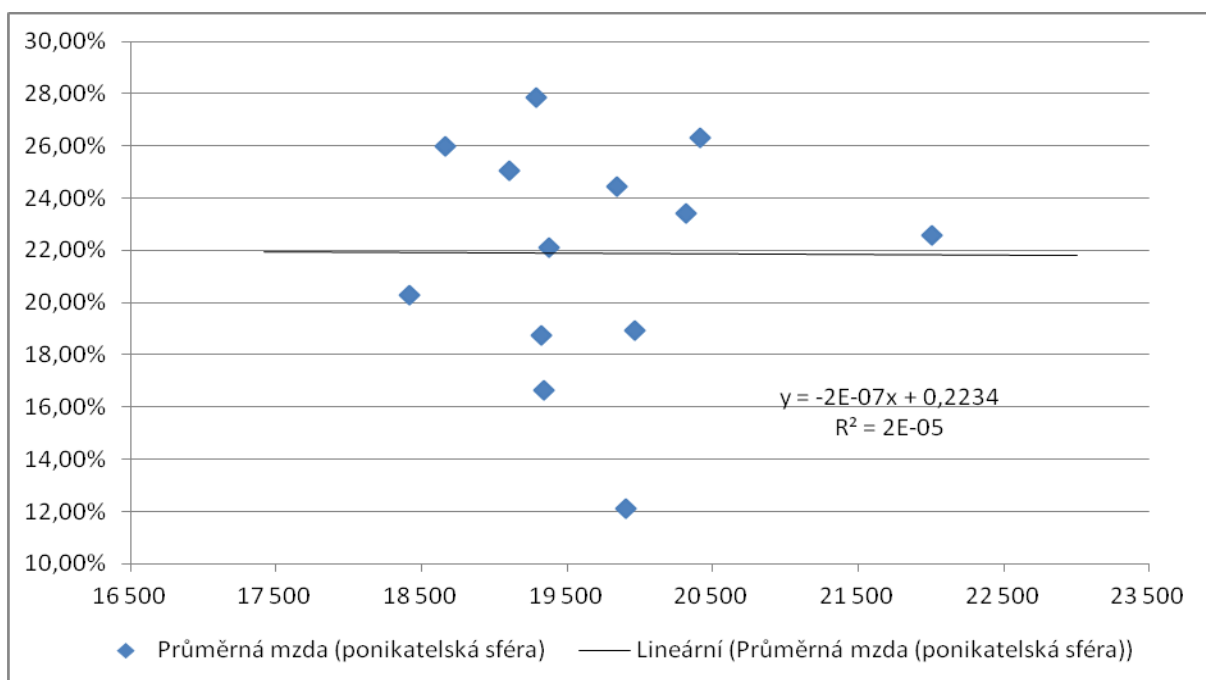
Analýza vztahu průměrné mzdy v podnikatelské sféře v roce 2005 a nárůst do roku 2009 prokazuje divergenci, která má malou statistickou významnost (potvrzuje také případ, kdy není uvažováno Hl. m. Praha).

Graf č. 115a: Průměrná mzda v podnikatelské sféře, 2005, nárůst 2005 až 2009, NUTS III, Kč, %



Zdroj: MPSV, dopočet autoři

Graf č. 115b: Průměrná mzda v podnikatelské sféře, 2005, nárůst 2005 až 2009, NUTS III, Kč, % (bez Hl. m. Praha)



Zdroj: MPSV, dopočet autoři

IV.11 Průměrná mzda (nepodnikatelská sféra)

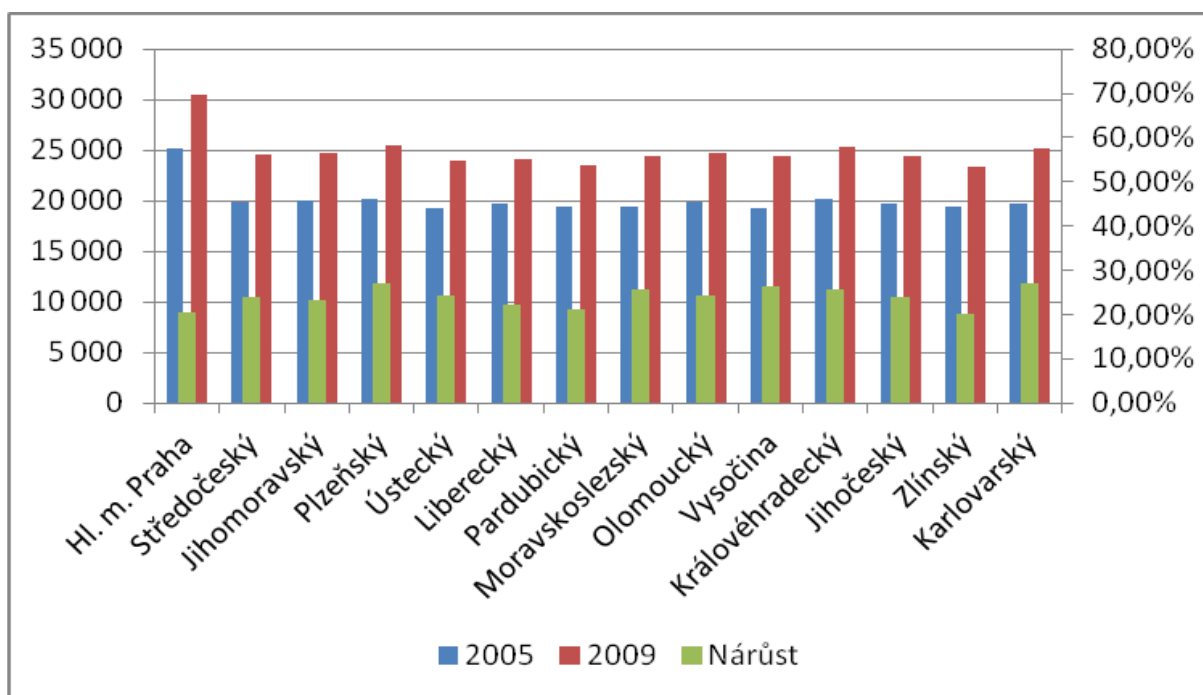
Nejvyšší nárůst průměrné mzdy v nepodnikatelské sféře zaznamenal ve sledovaném období 2006 až 2009 Plzeňský kraj. Naopak nejnižší nárůst vykazoval Zlínský kraj (stejně jako v případě podnikatelské sféry).

Tabulka č. 26: Průměrná měsíční mzda v nepodnikatelské sféře, 2005, 2009, NUTS II, Kč

Kraj	2005	2009	Nárůst
Hl. m. Praha	25 242	30 444	20,61%
Středočeský	19 811	24 575	24,05%
Jihomoravský	20 043	24 683	23,15%
Plzeňský	20 115	25 552	27,03%
Ústecký	19 315	23 983	24,17%
Liberecký	19 686	24 067	22,25%
Pardubický	19 433	23 575	21,31%
Moravskoslezský	19 459	24 445	25,62%
Olomoucký	19 878	24 735	24,43%
Vysočina	19 315	24 423	26,45%
Královéhradecký	20 151	25 332	25,71%
Jihočeský	19 695	24 391	23,84%
Zlínský	19 431	23 338	20,11%
Karlovarský	19 780	25 119	26,99%

Zdroj: MPSV, dopočet autoři

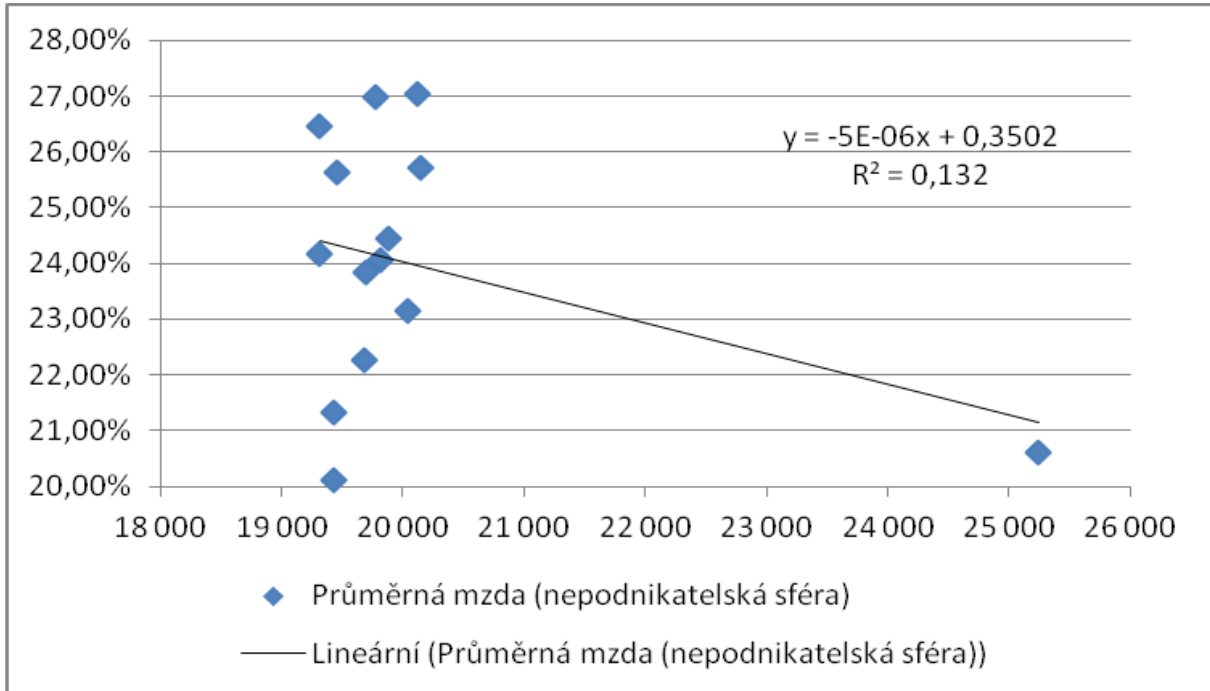
Graf č. 116: Průměrná mzda v podnikatelské sféře, 2005, 2009, NUTS III, Kč



Zdroj: MPSV, dopočet autoři

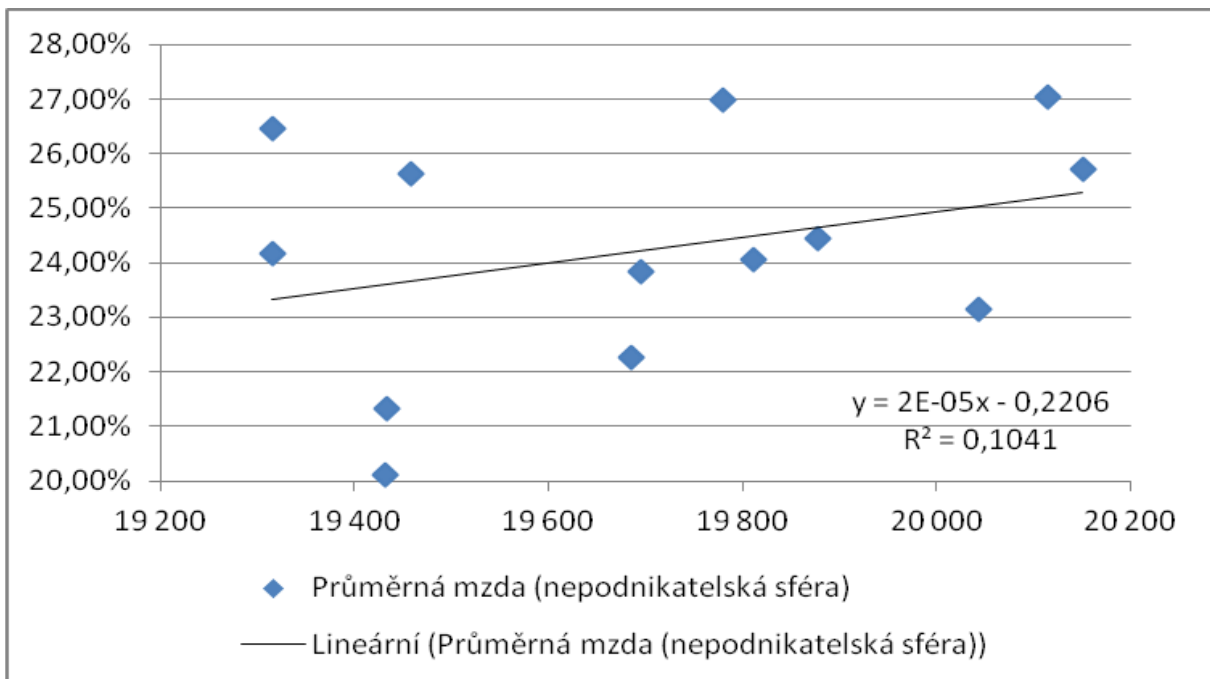
Analýza vztahu průměrné mzdy v podnikatelské sféře v roce 2006 a nárůstu do roku 2009 naznačuje konvergenci. Po odstranění extrémní hodnoty (Hl. m. Prahy) má graf divergenční charakter. Výsledky jsou nejednoznačné.

Graf č. 117: Průměrná mzda v nepodnikatelské sféře, 2005, nárůst 2005 až 2009, NUTS III, Kč, %



Zdroj: MPSV, dopočet autoři

Graf č. 118: Průměrná mzda v nepodnikatelské sféře, 2005, nárůst 2005 až 2009, NUTS III, Kč, % (bez Hl. m. Praha)



Zdroj: MPSV, dopočet autoři

IV.12 Znalostní ekonomika

Struktura zaměstnanosti (podnikatelská sféra)

Strukturu zaměstnanosti charakterizuje Tabulka č. 27. Jako indikátor podílu znalostní ekonomiky lze použít celkový podíl kategorií „zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci“, „vědečtí a odborní duševní pracovníci“ a „techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci“

Tabulka č. 27: Struktura zaměstnanosti v podnikatelské sféře, 2005, 2009, NUTS III, %

Rok	Kraj	Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	Vědečtí a odborní duševní pracovníci	Techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	Nižší administrativní pracovníci	Provozní pracovníci ve službách a obchodu
2009	Hl.m. Praha	9,8	21,5	26,7	11,6	10,7
	Jihočeský	6,2	6,4	19	8,3	6,5
	Jihomoravský	7,4	11,6	20,2	7,6	8,1
	Karlovarský	6,3	3,4	16,2	5,8	7,3
	Vysočina	7,4	4,8	17,6	6,0	7,4
	Královéhradecký	6,1	7,1	18,8	7,7	6,8
	Liberecký	6,5	6,5	18,1	6,8	5,9
	Moravskoslezský	6,7	6,6	18,2	6,7	7,7
	Olomoucký	7,8	7,1	20,7	6,6	5,9
	Pardubický	7,4	7,1	21,0	6,9	6,7
	Plzeňský	6,4	7,5	17,0	7,6	6,4
	Středočeský	6,9	6,4	19,7	8,6	5,7
	Ústecký	6,4	6,6	21,4	6,4	7,3
	Zlínský	6,3	5,8	20,5	6,2	6,3
2005	Hl.m. Praha	10,1	17,0	26,2	11,2	8,4
	Jihočeský	6,2	3,9	19,7	6,8	4,9
	Jihomoravský	6,9	8,5	18,2	6,8	4,9

Rok	Kraj	Zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci	Vědeční a odborní duševní pracovníci	Techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	Nižší administrativní pracovníci	Provozní pracovníci ve službách a obchodu
	Karlovarský	5,9	5,6	15,4	5,5	6,8
	Vysočina	6,0	3,2	18,2	5,0	5,4
	Královéhradecký	7,1	5,2	21,8	6,7	3,2
	Liberecký	6,5	4,7	17,1	5,3	4,9
	Moravskoslezský	6,3	6,6	15,5	5,6	5,7
	Olomoucký	8,1	6,8	19,8	6,8	4
	Pardubický	6,8	8,5	19,2	6,6	4,6
	Plzeňský	5,7	7,0	16,4	5,5	3,2
	Středočeský	6,8	5,5	18,7	7,3	4,5
	Ústecký	6,3	4,1	18,4	6,3	6,5
	Zlínský	6,2	7,9	19,0	6,0	3,7

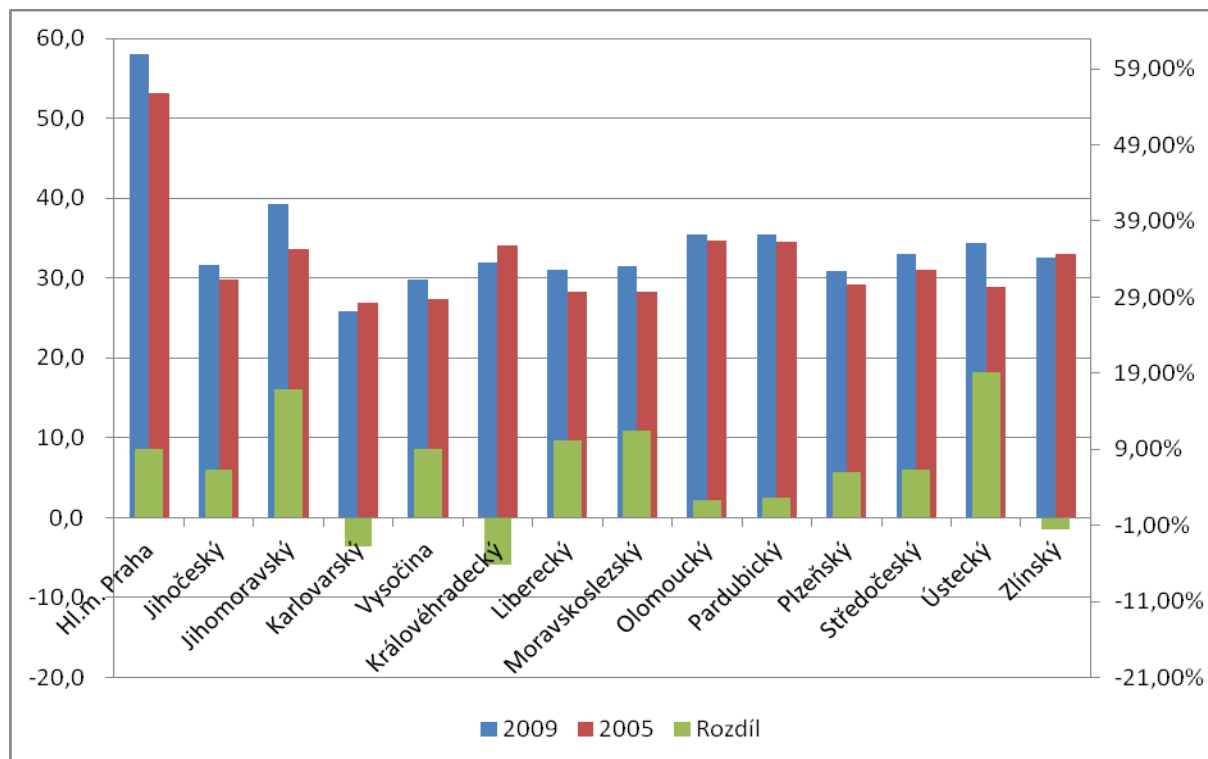
Rok	Kraj	Dělníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	Řemeslníci, výrobci a zpracovatelé	Obsluha strojů a zařízení	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
2009	Hl.m. Praha	0,1	8,7	6,8	4,2
	Jihočeský	3,7	22,2	21,9	5,8
	Jihomoravský	1,2	18,9	18,5	6,5
	Karlovarský	0,7	25,7	25,8	8,8
	Vysočina	3,9	25,3	22,8	4,7
	Královéhradecký	1,6	22,3	23,0	6,6
	Liberecký	0,4	25,0	25,8	4,8

Rok	Kraj	Dělníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	Řemeslníci, výrobci a zpracovatelé	Obsluha strojů a zařízení	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
	Moravskoslezský	0,6	25,3	21,8	6,4
	Olomoucký	2,2	19,7	24,3	5,8
	Pardubický	1,4	23,0	21,4	5,1
	Plzeňský	2,4	23,0	24,1	5,7
	Středočeský	1,5	20,7	23,1	7,4
	Ústecký	0,8	21,0	23,4	6,8
	Zlínský	1,2	24,0	24,0	5,6
2005	Hl.m. Praha	0,1	12,3	8,6	6,2
	Jihočeský	5,6	23,8	22,8	6,2
	Jihomoravský	2,5	25,3	19,9	6,9
	Karlovarský	0,6	30,6	21,9	7,8
	Vysočina	3,9	30,6	22,0	5,8
	Královéhradecký	1,8	22,9	25,2	6,1
	Liberecký	0,7	24,4	30,8	5,7
	Moravskoslezský	1,0	28,5	23,9	6,9
	Olomoucký	1,8	25,2	19,5	7,8
	Pardubický	2,3	21,9	23,9	6,2
	Plzeňský	1,9	27,6	26,5	5,9
	Středočeský	4,1	25,3	21,7	6,0
	Ústecký	0,5	22,3	28,2	7,2
	Zlínský	1,0	28,4	23,1	4,8

Zdroj: MPSV, dopočet autoři

Nejvyšší podíl znalostní ekonomiky vykazuje kraj Hl. m. Praha následovaný Jihomoravským krajem. Nejvyšší nárůst znalostní ekonomiky zaznamenal Ústecký kraj.

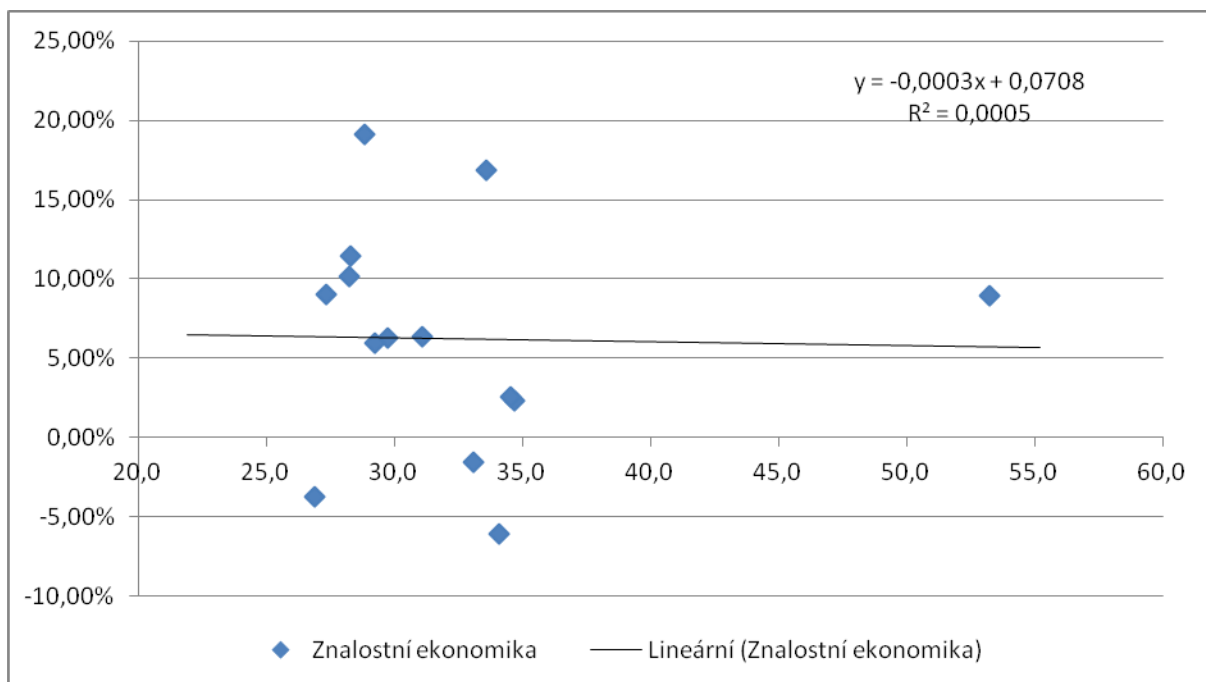
Graf č. 119: Podíl znalostní ekonomiky v podnikatelské sféře, 2005, 2009, rozdíl, NUTS III, %



Zdroj: MPSV, dopočet autoři

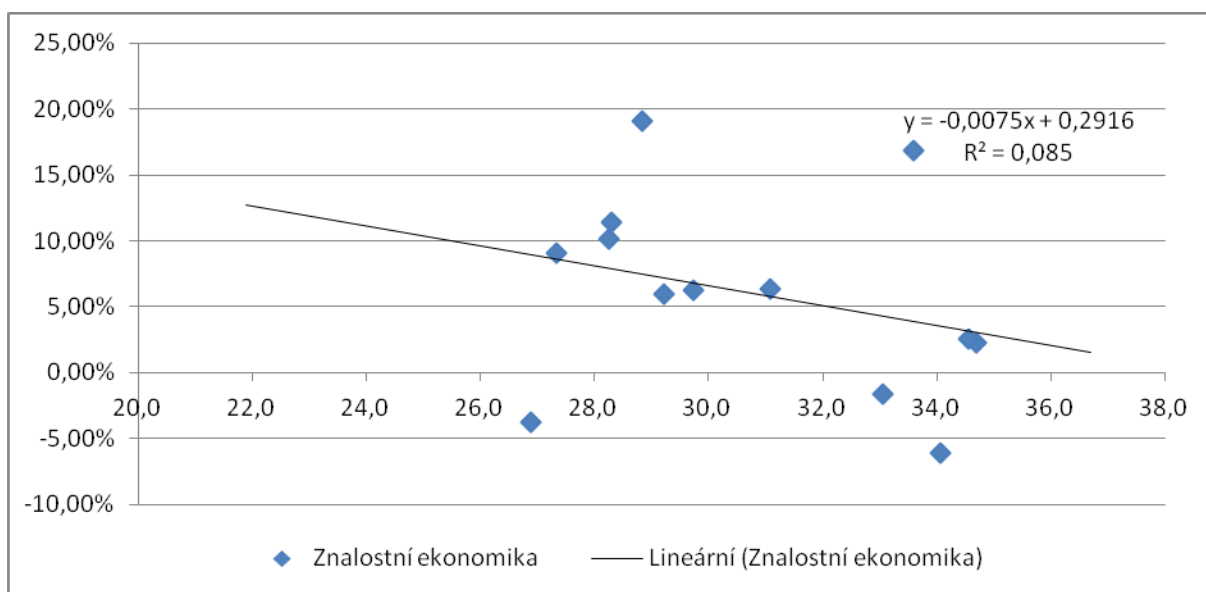
Vývoj podílu znalostní ekonomiky v podnikatelské sféře mezi roky 2005 a 2009 naznačuje konvergenci s malou statistickou významností (potvrzuje také úvaha bez Hl. m. Praha).

Graf č. 120a: Vývoj podílu znalostní ekonomiky v podnikatelské sféře, 2005, nárůst 2005 až 2009, NUTS III, %



Zdroj: MPSV, dopočet autoři

Graf č. 120b: Vývoj podílu znalostní ekonomiky v podnikatelské sféře, 2005, nárůst 2005 až 2009, NUTS III, % (bez Hl. m. Praha)



Zdroj: MPSV, dopočet autoři

V. ZÁVĚR

V.1 Konvergence vs. divergence

Ekonomický výkon (disparitně orientovaný cíl)

Dle korelačního koeficientu dosahují nejvyšší tempo růstu HDP na 1 obyvatele ve sledovaném období 2006 až 2009 regiony soudržnosti NUTS 2 s nejvyšším hodnotou HDP na 1 obyvatele v roce 2005. Korelační koeficient mezi uvedenými ukazateli dosahuje hodnoty 0,67. Vysokou hodnotu tohoto ukazatele způsobuje prohlubující se rozdíl mezi regionem Praha a ostatními regiony. V případě, že Praha není uvažována, dosahuje korelační koeficient hodnoty -0,095, což naznačuje konvergenci (s minimální významností).

Nejvyšší tempo růstu HDP na 1 obyvatele ve sledovaném období 2006 až 2009 dosahuje kraj Hlavní město Praha, který ve výchozím roce 2005 dosahoval zároveň nejvyšší absolutní hodnotu sledovaného ukazatele. Korelační koeficient ve výši 0,3944 naznačuje zvyšování meziregionálních rozdílů. V případě, že kraj Hl. m. Praha není uvažován, dosahuje korelační koeficient hodnoty 0,086, což naznačuje opět divergenci avšak s minimální významností. Divergence tak opět způsobena zejména zvyšováním rozdílu mezi Prahou a ostatními regiony NUTS III.

Vývoj směrodatné odchylky jednoznačně dokládá divergenční charakter vývoje HDP na obyvatele dle jednotlivých regionů NUTS 2. Zatímco v roce 1995 dosahovala směrodatná odchylka hodnoty 26,68, v roce 2004 je to již 39,91 a v posledním sledovaném roce 2009 je to 45,54. Pokud není uvažován NUTS 2 Praha, je směrodatná odchylka podstatně nižší, avšak i v tomto případě lze identifikovat divergenční charakter vývoje regionálního HDP. V roce 1995 dosáhla směrodatná odchylka hodnoty 3,47, v roce 2002 to bylo 6,45 a posledním sledovaném roce 2009 je to 5,50. Vývoj směrodatné odchylky jednoznačně dokládá divergenční charakter vývoje HDP na obyvatele dle jednotlivých krajů. Zatímco v roce 1995 dosahovala směrodatná odchylka hodnoty 20,92, v roce 2004 je to již 31,55 a v posledním sledovaném roce 2009 je to 36,45. Pokud není uvažován kraj Hl. m. Praha, je směrodatná odchylka podstatně nižší, avšak trend je velmi podobný. Tato směrodatná odchylka vzrostla z hodnoty 4,06 v roce 1995 na 7,60 v posledním sledovaném roce 2009.

V ekonomickém výkonu (měřeno HDP) dochází k divergenci a to zejména díky zvyšujícímu se rozdílu mezi Prahou a ostatními regiony.

Příjmy domácností (disparitně orientovaný cíl)

Nejvyšší tempo růstu ČDDD na 1 obyvatele ve sledovaném období 2006 až 2009 vykazují regiony soudržnosti NUTS II s nižší hodnotou ČDDD na 1 obyvatele v roce 2005. Korelační koeficient mezi uvedenými ukazateli dosahuje hodnoty -0,753. Uvedený ukazatel tak

naznačuje konvergenci ekonomického růstu na úrovni NUTS 2. V případě, že není uvažován region Praha, dosahuje korelační koeficient hodnoty -0,079 (statisticky málo významná hodnota). Konvergence je tak významně ovlivněna regionem Praha.

Nejvyšší tempo růstu ČDDD na 1 obyvatele ve sledovaném období 2006 až 2009 dosahuje Ústecký kraj, který se ve výchozím roce 2005 vyznačoval nejnižší absolutní hodnotou sledovaného ukazatele. Korelační koeficient ve výši -0,835 naznačuje snižování meziregionálních rozdílů na úrovni NUTS III. V případě, že není uvažován kraj Hl. m. Praha, dosahuje korelační koeficient hodnoty -0,716 (potvrzuje situaci, kdy je uvažován i kraj Hl. m. Praha).

Jednoznačně konvergenční charakter lze dovodit z analýzy vývoje ukazatele „regionální ČDDD na 1 obyvatele, ČR = 100“, neboť jeho vývoj na úrovni NUTS 3 potvrzuje konvergenci v ekonomickém vývoji ČR. Konvergenci potvrzuje také vývoj směrodatné odchylky.

V oblasti příjmů domácností dochází (měřeno ČDDD) odchází ke konvergenci.

Míra nezaměstnanosti (disparitně orientovaný cíl)

Konvergenci v rámci vývoje míry nezaměstnanosti dle VŠPS ve sledovaném období 2005 až 2009 vykazují kraje Plzeňský, Moravskoslezský a Jihomoravský. Vývoj v ostatních krajích je nejednoznačný.

Celkově lze však identifikovat konvergenci projevující se snižujícím je rozptylem.

Míra ekonomické aktivity (disparitně orientovaný cíl)

Míra ekonomické aktivity v České republice vykazovala od roku 1995 do roku 2004 klesající tendenci. Od roku 2005 do 2008 měla rostoucí tendenci. V roce 2009 došlo opět k poklesu. Míra zaměstnanosti je nepřímo úměrná míře nezaměstnanosti. Tuto skutečnost dokazuje vývoj v České republice. Korelační koeficient pro roky 1995 až 2009 dosahuje statisticky významné hodnoty -0,79048.

Průměrná mzda (disparitně orientovaný cíl)

Analýza vztahu průměrné mzdy v podnikatelské sféře v roce 2005 a nárůst do roku 2009 naznačuje *divergenci, která má však malou statistickou významnost.*

Znalostní ekonomika (disparitně orientovaný cíl)

Jako indikátor podílu znalostní ekonomiky lze použít celkový podíl kategorií „zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci“, „vědečtí a odborní duševní pracovníci“ a „Techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci“. Vývoj podílu znalostní ekonomiky v podnikatelské sféře mezi roky 2005 a 2009 naznačuje *konvergenci s malou statistickou významností.*

Konvergence vůči EU (rozvojově orientovaný cíl)

Ve sledovaném období 2005 až 2009 svou pozici v rámci EU27 vylepšily regiony soudržnosti Praha, Střední Čechy, Severozápad, Jihovýchod, Střední Morava a Moravskoslezsko. Naopak si pohoršily regiony soudržnosti Jihozápad a Severovýchod.

Pokud se zaměříme na kraje, ve sledovaném období 2005 až 2009 svou pozici v rámci EU27 vylepšily kraje Hlavní město Praha, Středočeský, Ústecký, Jihomoravský, Olomoucký, Zlínský. Svou pozici naopak zhoršily kraje Karlovarský, Liberecký. Nejednoznačný je vývoj v krajích Jihočeský, Plzeňský, Královéhradecký, Pardubický, Vysočina a Moravskoslezský. Svou pozici zlepšila také Česká republika jako celek.

V ekonomickém výkonu (měřeno HDP) dochází k divergenci ČR vůči EU.

V.2 Naplnění cílů regionální politiky definovaných Strategií regionálního rozvoje České republiky (NUTS II a III)

Cíle regionální politiky jsou na úrovni NUTS 2 a NUTS 3 naplňovány. Výjimku tvoří ekonomický výkon měřený výší HDP na obyvatele. Dochází ke zvyšování rozdílu mezi Prahou a ostatními regiony. Ostatní ukazatele potvrzují konvergenci i realizaci růstově i disparitně orientovaného cíle.

VI. SYNTÉZA, NÁVRHY A DOPORUČENÍ

Při nastavení strategie politiky soudržnosti v ČR pro období 2007 až 2013 se vycházelo z následujících zásad:

- Strategie musí reflektovat otevřenost české ekonomiky a její zapojení do společného trhu EU, což povede k využití vhodné kombinace endogenních i exogenních faktorů konkurenceschopnosti.
- Nasměrování intervencí do oblastí s vysokým růstovým potenciálem, definovaných věcně i územně.
- Zaměření podpory do hnacích sil růstu a zaměstnanosti s výrazným multiplikačním efektem. Politika soudržnosti v ČR se zaměří na investice hmotného charakteru – rozvoj infrastruktury v oblasti podnikání, V&V a inovací, technické, sociální a zdravotní péče, na systémové změny (veřejná správa, trh práce, rozvoj vzdělávacích systémů, kultury, zdravotnictví) a do rozvoje lidského kapitálu.
- Zlepšení řízení veřejných záležitostí. Politika soudržnosti zaměří své intervence rovněž na modernizaci a zefektivnění veřejné správy v ČR, a to na všech úrovních. Vzhledem k tomu, že efektivní výkon veřejné správy významným způsobem ovlivňuje účinnost intervencí národních a evropských politik na národní, regionální a místní úrovni,

včetně politiky soudržnosti, je tato oblast pokládána za nedílnou součást strategie NSRR.

- Podpora aplikace komplexního přístupu k územní soudržnosti. Politika soudržnosti sleduje vyvážený a harmonický rozvoj území tím, že koncipuje územně vymezené strategie umožňující horizontální provázání intervencí realizovaných prostřednictvím jednotlivých priorit či operačních programů. Prostřednictvím komplexního a strategického přístupu rozvíjí místní potenciál, optimalizuje intervence v území a přispívá tak k udržitelnosti ekonomických a sociálních struktur v jednotlivých typech území (funkční regiony, mikroregiony, městské a venkovské oblasti).
- Udržitelnost hospodářského růstu v úzké souvislosti se zlepšováním stavu životního prostředí. Strategie NSRR pro období 2007 – 2013 vychází z respektu k životnímu prostředí jako základu udržitelnosti rozvoje. Kvalitní životní prostředí je nezbytným předpokladem udržitelnosti hospodářského růstu.
- Rozvojová strategie navržená v NSRR je komplementární s ostatními politikami Společenství realizovanými v ČR i s vlastními politikami ČR. Národní dotační tituly budou postupně harmonizovány tak, aby byly komplementární vůči strategii NSRR, resp. vůči intervencím realizovaným prostřednictvím operačních programů.

Uvedené zásady plně respektovala schválená Strategie regionálního rozvoje ČR ve svých vizích, cílech a prioritách.

Základním hodnotovým hlediskem pro formování strategie byl pro současné programovací období udržitelný rozvoj ve všech jeho dimenzích, tj. ekonomické, sociální a environmentální, tj. zejména:

- konkurenceschopnost spojená s modernizačním úsilím EU (Lisabonský proces) chápáná jako nástroj ekonomické a sociální přeměny (znalostní ekonomika a znalostní společnost). Strategie NSRR navazuje na Národní Lisabonský program 2005-2008 (Národní program reforem ČR), který implementuje ve vybraných oblastech;
- ekonomická soudržnost, tj. snižování výrazných nerovností v ekonomické výkonnosti mezi členskými státy i mezi regiony, jako dlouhodobý strategický cíl politiky soudržnosti;
- sociální soudržnost jako další dlouhodobý strategický cíl politiky soudržnosti zaměřený na kvalitu života obyvatel;
- územní soudržnost usilující o komplexní přístup k rozvoji území;
- rovnost příležitostí pro všechny, s důrazem na rovnost příležitostí mužů a žen. Téma rovných příležitostí se promítá do všech oblastí, ve kterých je potenciálně přítomno

riziko diskriminace z hlediska pohlaví, věku, rasy, zdravotního stavu či náboženství. Klíčovou roli má toto téma v souvislosti se zaměstnaností, řešení problémů nezaměstnanosti a při zajišťování rovných příležitostí pro ženy a muže na trhu práce;

- zlepšování stavu životního prostředí jako základního předpokladu pro udržitelný hospodářský růst a kvalitu života obyvatel.

Vize České republiky po roce 2013 (podle NSRR) ve vztahu ke Strategii regionálního rozvoje

„Česká republika a její regiony se řadí mezi nejrozvinutější země a oblasti Evropy i světa. Společnost i ekonomika prokazují svoji konkurenceschopnost v globální soutěži. Posiluje se postavení ČR ve střeoevropském a evropském kontextu. Česká republika disponuje vyspělou strukturovanou občanskou společností s fungujícím sociálním a občanským dialogem, je atraktivním místem pro své obyvatele, pro občany EU a dalších rozvinutých zemí, domácí i zahraniční investory.

Struktura ekonomiky je zaměřena na progresivní odvětví, ve kterých si ČR vydobyla významné postavení. Motorem konkurenceschopnosti se staly vzdělanost, kulturnost, podnikavost a výzkum a vývoj. ČR je atraktivní turistickou destinací.

Otevřená a vysoce vzdělaná společnost, s rozvinutým, efektivně fungujícím systémem zdravotně-sociální péče, umožňuje plnohodnotné zapojení dříve marginalizovaných skupin obyvatelstva, garantuje rovnost příležitostí a vykazuje vysokou míru soudržnosti, úspěšně řeší důsledky nepříznivé demografické situace v populaci, včetně jejich důsledků na důchodový a zdravotní systém. Trh práce umožňuje hladké vyrovnávání se nabídky po práci s poptávkou a pružné řešení místních problémů. Zvyšuje se zaměstnanost, podstatně klesla míra nezaměstnanosti.

Kvalita životního prostředí se výrazně zvýšila. Byly odstraněny významné staré zátěže, společnost získává a využívává potřebnou energii efektivnějším způsobem, produkuje podstatně méně odpadů a výrazně snížila znečištění životního prostředí. Byl zastaven pokles biodiverzity.

Byly dobudovány hlavní dopravní spojnice, celkově se zvýšila dopravní dostupnost. Kvalita národních a regionálních dopravních komunikací odpovídá standardu nejrozvinutějších zemí. Významná část přepravy je realizována prostřednictvím efektivních a k životnímu prostředí ohleduplnějších způsobů.

Diverzifikovaný rozvoj území ČR, tj. jejích regionů, není v rozporu s posilováním konkurenceschopnosti ani se snižováním neodůvodněných regionálních rozdílů. Došlo k posílení přirozených center na regionální a mikroregionální úrovni, která se stala hnacím motorem růstu regionální a místní ekonomiky a zdroji inovací pro svá zázemí. Došlo k

eliminaci trendů vedoucích ke vzniku novodobých neodůvodněných regionálních disparit, které by vedly k zaostávání rozvoje vybraných regionů, nežádoucím migračním vlnám a oslabování rozvojového potenciálu.

Stát v partnerství s krajskými a obecními samosprávami garantuje minimální úroveň služeb, které jsou poskytovány obyvatelstvu ve veřejném zájmu. Regionální aktéři se prostřednictvím partnerství podílejí na formování a realizaci místních rozvojových strategií.

Byl vytvořen efektivní systém veřejné správy (na všech úrovních správy), který aplikuje moderní způsoby řízení a využívá nejmodernějších informačních a komunikačních technologií pro správu veřejných záležitostí, je schopen aktivně odhalovat a analyzovat problémy a nalézat optimální řešení.“

Uvedené vize byly transformovány přiměřeným způsobem do schválené Strategie regionálního rozvoje ČR. Staly se pilířem při stanovení cílů a priorit SRR ČR, a to v jejich regionální dimenzi, nezbytné nejen pro vlastní strategii, ale i pro další navazující strategické a rozvojové dokumenty na úrovni krajů a regionů soudržnosti.

VI.1 Návrh stěžejních úkolů pro Strategii regionálního rozvoje ČR ve vztahu k Evropské unii pro období po roce 2013

Do Strategie regionálního rozvoje ČR mohou být zapracovány následující hlavní úkoly české regionální politiky:

- dokončení strukturálních změn, podpora venkovských a starých průmyslových regionů v jejich úsilí se těmto změnám přizpůsobit,
- podpora přeshraniční spolupráce v pohraničních oblastech,
- dokončit napojení českých regionů na evropské dopravní sítě, nová orientace dopravních sítí, zlepšení napojení na státy západní, střední a východní Evropy s preferováním dopravy neškodící životnímu prostředí,
- zvyšování vzdělanostní úrovně na regionální úrovni, podpořit moderní přístupy ke vzdělání a získávání dovedností,
- vytvořit systém zavádění inovací a přenosu know-how do podnikatelské sféry,
- komplexní podpora malého a středního podnikání s cílem zvyšování regionální konkurenceschopnosti,
- snížit regionální diference v nezaměstnanosti podporou podnikatelských aktivit v regionech s vysokou mírou nezaměstnaností, zvýšit zaměstnanost zejména u osob ohrožených sociální exkluzí v problémových regionech.

K naplnění strategických představ Společenství a cílů Strategie regionálního rozvoje České republiky mohou být stanoveny následující priority tímto způsobem:

- Regionální konkurenceschopnost a inovace: ty by neměly být zredukovány pouze na technologickou oblast, ale měly by pokrývat všechny aktivity a počítat také se vzdělávací, sociální a regionální oblastí. Podpora by měla být poskytována výzkumným a rozvojovým centrům, malému a střednímu podnikání.
- Atraktivita regionu a kvalita místa se zaměřením na rozvoj podnikatelských aktivit a podnikatelských lokalit, logistiky, zlepšení dopravních spojení a prevence rizik.
- Adaptabilita a kvalifikace pracovních sil se zaměřením na schopnosti a kvalifikaci pro inovačně orientovanou ekonomiku, celoživotní vzdělávání a přístup k zaměstnání pro nezaměstnané se zaměřením na starší osoby, ženy a handicapované osoby.
- Územní spolupráce – měla by se týkat všech výše uvedených priorit.
- Horizontální priorita – podpora učení a inovačních kapacit regionů a jejich populace z pohledu zvyšování vzdělanostní úrovně a dovedností.

Z pohledu SRR ČR je zásadní, že lze očekávat, že intervence Společenství zvýší konkurenceschopnost:

- za prvé celé České republiky,
- a zejména za druhé jejích regionů,

a to posílením báze znalostí a inovací v podnikání, podporou výzkumu a vývoje, vyváženého rozvoje, zlepšením dostupnosti regionů a podporu zaměstnanosti. Česká republika by měla rozvíjet výzkum a inovace, a to zejména disponibilních zdrojů ze strukturálních fondů.

Pro SRR ČR může mít určitý význam koncentrace a koordinace nástrojů politik zabývajících se rozvojem území s cílem zvýšení synergie vzájemných vazeb mezi městy a venkovem – v tomto případě se můžeme zmínit např. o pokračující debatě probíhající na evropské úrovni, která se snaží najít složitou rovnováhu mezi politikou soudržnosti EU na jedné straně (vize polycentrického rozvoje je zde soustředěna na malá a středně velká města, což významně napomáhá vzájemné synergii s venkovskými oblastmi) a politikou konkurenceschopnosti na straně druhé (která je primárně zaměřena na velké metropolitní oblasti a hlavní města). Cílem debaty je zkombinovat tyto dva rozdílné přístupy a předložit pozitivní vizi zaměřenou na velký potenciál malých a středně velkých měst.

Tato debata má z hlediska SRR ČR značný význam, protože s ohledem na roztržštěnou a nehomogenní územní strukturu ČR je potenciál malých a středně velkých měst zcela zásadní. Koncentrace a koordinace nástrojů politik zabývajících se územním rozvojem může spočívat

např. v hledání a stanovení společných cílů pro malá a středně velká města, kladení důrazu na jejich vzájemnou spolupráci a ve vytváření společných možností pro rozvoj území. Nicméně jako zásadně doporučené je nutno reflektovat výše uvedené priority SRR ČR.

VI.2 Návrhy na zlepšení konzistence kohezní politiky a Strategie regionálního rozvoje ČR

Základním problémem vztahu České republiky a potažmo SRR ČR ke kohezní politice Evropské unie pro období 2014-2020 bude zřejmě rozporuplnost vyplývající sice z pomalého, leč doloženého přibližování socioekonomické úrovně českých regionů regionům unijním, konkrétně NUTS 2. V této části studie se s ohledem na unijní jurisdikci a z toho vyplývající regionálně směřovanou podporu zaměřujeme na regiony NUTS 2, tedy regiony soudržnosti. Podle některých analýz, avšak nedokonalých s ohledem na nereflektování posledních trendů vývoje finančních trhů a navazujícímu krizovému vývoji hospodářství nejvýznamnějších zemí světa i EU, lze očekávat u některých českých regionů soudržnosti překročení ukazatele pro zařazení pod cíl konvergence (pokud vezmeme za základ analogii se současným programovacím obdobím).

Ohroženými regiony soudržnosti jsou:

- 1) Střední Čechy,
- 2) Jihozápad,
- 3) Jihovýchod,
- 4) Moravskoslezsko.

Paradoxně by tak mohly být vyřazeny z budoucí jurisdikce cíle 1 (otázka, jak bude tento cíl nazván, ale v zásadě by se mělo asi zase jednat o pomoc zaostávajícím regionům) regiony tvořící souvislé území od západních a středních Čech až po jižní Moravu a snad i severní Moravu. Tedy území sice vykazující relativně vysoké hodnoty HDP/obyvatele, ale mající celou řadu strukturálních a regionálních problémů, navíc velmi sofistikovaných a regionálně disparitních. Jistým problémem zhoršujícím pro Českou republiku uvedenou situaci je již hotové přijetí Chorvatska do EU a zejména s otázkou plánované rozšíření o Turecko. To by celou situaci výrazně změnilo.

Určitým krokem by z pohledu ČR mohl být návrh na ponechání „přechodného“ období pro regiony, které překročily tradičně aplikovaný ukazatel HDP/obyv. pro zařazení regionů NUTS 2 pro nějaký cíl „konvergence“ v budoucím programovacím období. V tomto bodě by mohla ČR poukázat na již opakovaně použitý přístup a získat při vyjednávání „spojence“ z řad zemí původní EU15. Navíc zatím není jisté, zda všechny výše uvedené regiony překročí uvedený ukazatel. S těmito eventualitami je třeba počítat při tvorbě SRR ČR.

Určitá schizofrenní pozice České republiky se ukazuje v případě snad očekávané větší podpory růstových regionů v EU. Tyto regiony nepochybně vytvářejí rozhodující část HDP jednotlivých států a tím i celé EU. V České republice je tomu rovněž tak, kdy rozhodující část českého HDP je, dle některých kvalifikovaných odhadů doplněných ne zcela přesnými propočty, vytvářena dvaceti-třiceti největšími růstovými póly, tedy zpravidla městy nad 50 tisíc obyvatel.

Lze v tomto případě doporučit určitou dvojakost českého přístupu, a to:

- 1) výrazná podpora proloužení stávajícího systému kohezní politiky EU i do dalšího období, tj. na období 2014-2020;
- 2) přiměřená, ale důrazná podpora snahám o podporu růstovým centrům, motorům ekonomického růstu v EU pro období 2014-2020.

Ad 1) jde v zásadě o naplňování základních cílů kohezní politiky EU, uplatnění jejích nosných principů a cílů, pro Českou republiku nepochybně výhodných. Pokud nedojde k výrazné změně pravidel, týkal by se nějaký cíl „konvergence“ většiny českých regionů soudržnosti, nejméně NUTS 2 Severozápad, Severovýchod, Střední Morava a s největší pravděpodobností i NUTS 2 Moravskoslezsko a za určitých statistických okolností i Jihovýchodu a Středních Čech a možná i Jihozápadu. Takže možná všech regionů soudržnosti kromě Prahy. Jisté to však není a je třeba v tomto směru pečlivě vyhodnocovat oficiální údaje ČSÚ a Eurostatu.

Ad 2) Pro Evropskou unii je naprosto nezbytné do budoucna podporovat i růstová centra (nejvýznamnější aglomerace), a to proto, že v období zůstávající se mezinárodní konkurence právě tato růstová centra mohou sehrát rozhodující roli. Klíčová role růstových center z pozice posilování konkurenceschopnosti, zavádění inovací a rozvoje high-tech technologií je nezastupitelná. Tato situace je pro Českou republiku rovněž zajímavá, a to s ohledem na možné zařazení Prahy pod tento cíl a případně dalších českých regionů soudržnosti nesplňujících kritérium HDP/obyvatele, například již uváděný region soudržnosti Střední Čechy, možná Jihozápad i další (viz výše).

Důležité je však nastavení vah mezi oběma přístupy. Lze doporučit cca 75-80 % pro podporu evropských „chudákovů“, tedy regionů zaostávajících ve svém rozvoji, respektive strukturálně postižených regionů. Nejméně 20 % zdrojů by však mělo být směřováno na růstové regiony, které mají rovněž své, někdy velmi specifické problémy, například dopravní (viz Praha) a ekologické.

Doporučení pro budoucí zaměření kohezní politiky (po roce 2014):

Česká republika by se měla zasadit, aby regiony zařazené pod budoucí cíl „konvergence-podpora zaostávajícím regionům“ usilovaly:

- 1) O zlepšení úrovně vzdělání pracovníků a jejich dovedností. Jde o to, že činnosti s vyšší přidanou hodnotou mohou zvýšit poptávku po kvalifikované pracovní síle, což může ovlivnit rovněž rychlost, s jakou budou přijímány nové technologie. Může to výrazným způsobem přispět ke snížení rozdílu v produktivitě.

Nicméně v regionech zařazených do tohoto cíle by se měly postupně umožnit přesuny zaměstnanosti směrem ke službám, a to především takovým, jež nevyžadují příliš vysokou úroveň vzdělání. U těch regionů, jež mají významný podíl zemědělství, by měly pokračovat v modernizaci agrárního sektoru včetně lesnictví a případně rybářství.

Protože průmyslová výroba je v regionech tohoto cíle zpravidla velmi významným odvětvím, je nezbytné, aby kohezní politika umožnila/podpořila výraznou změnu orientace průmyslu směrem k aktivitám s vysokou produktivitou a produktům s vysokou přidanou hodnotou s cílem zabránit specializaci na ta průmyslová odvětví, která jsou zvláště vystavena nevybíravé a nemilosrdné mezinárodní konkurenci a která mají jen omezenou perspektivu růstu.

Zřejmě finančně nejnáročnější oblastí podpor je infrastruktura, a to zejména dopravní a ekologická (environmentální). Zvláště podpora rekonstrukce a dalšího rozvoje silniční sítě a likvidace odpadů by měla být primárním zájmem regionů soudržnosti i celé České republiky.

Zvláštní oblastí zájmu by se měl stát cestovní ruch.

- 2) Pro regiony v budoucnu zařazené pod cíl druhý, snad nějaká variace na současný cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ by měla se stát mimo jiné důležitou podpora regionálních růstových center, protože vysoká míra produktivity v regionech tohoto cíle může dát těmto regionům konkurenční výhodu nejen v rámci EU, ale i celé Evropy a rovněž i ve světě. Tato vysoká produktivita by se měla opřít o investice v oblasti výzkumu a vývoje. Je však třeba uvést, že z pohledu zachování globální konkurenční výhody musí být tyto regiony schopny soutěžit s dalšími světovými konkurenty, kteří do výzkumu a vývoje a vyššího vzdělání investují ještě více. Zásadním momentem tedy by se měla stát podpora ještě vyšších investic do inovací a lidského kapitálu, což by mohlo postupně naplňovat lisabonskou strategii.

Uvedené diskusní záležitosti je třeba přiměřeným způsobem zohlednit při tvorbě SRR ČR. Nicméně některé momenty zajímavé z pohledu SRR ČR budou zřejmě diskutovány ještě v nejbližším období a nelze tedy jednoznačně predikovat výsledek včlenitelný do SRR ČR.

VI.3 Dílčí shrnutí a doporučení

Na základě zjištění vztahu národních strategií, politik a programů k prioritám Strategie regionálního rozvoje uvedených v druhé etapě, lze navrhnout doporučení v následujících oblastech:

- KONCEPČNÍ A SYSTÉMOVÁ SPOLUPRÁCE - Kraje a resorty by měly explicitně stanovovat ve svých programech vazby na indikátorovou soustavu a cíle, priority, resp. prioritní oblastí SRR ČR.
- TEMATICKÁ INTEGRACE - Kraje a resorty by měly opět jasně stanovit svou podporu regionům se soustředěnou podporou státu. Dále by mělo dojít k tematické integraci dotačních programů resortů a krajů.

Pro naplnění výše uvedených doporučení lze navrhnout tato konkrétní opatření:

V rámci SRR ČR by bylo vhodné vymezit akční plány na kratší časová období, protože aktuální potřeby v jednotlivých regionech se často velmi rychle mění a kraje následně z různých důvodů nereflktují SRR ČR jako celek. Toho lze dosáhnout např. vytvořením centrálního metodického nástroje umožňujícího stanovení kvantitativní a kvalitativní vazby na SRR ČR (obdobný koncept použitý u programů financovaných ze SF) nebo vyšší úrovní metodické spolupráce mezi MMR ČR, jednotlivými resorty, kraji a obcemi.

Strategie a programy krajů naplňují cíle Strategie regionálního rozvoje ČR, i když to krajské koncepce a strategie bohužel často explicitně nedefinují; podrobnosti jsou uvedeny ve druhé etapě. Nejzávažnějším zjištěním z pohledu provázanosti vládních politik, zejména regionální a SRR na krajské programy a strategie je, že je jenom minimální vazba konkrétních finančních alokací do regionů se soustředěnou podporou státu ze strany krajů. Tato skutečnost je, a to i při maximálním respektu ke krajské samosprávě, alarmující a bude třeba ji zohlednit v budoucnu tak, aby došlo k výraznějšímu propojení prioritních oblastí v krajských programech a strategiích na SRR. Bude třeba respektovat regionální specifika, a případně zvážit jejich implementaci do SRR v míře relevantní pro republikovou úroveň.

Pro zlepšení situace jak ve vztahu k hodnocení, tak i ve vztahu k naplňování cílů SRR ČR 2007-2013 by bylo vhodné splnit podmínky:

- kraje jednoznačně propojí své strategie, resp. programy s prioritními oblastmi, resp. prioritami SRR ČR 2007-2013;
- období platnosti strategií rozvoje jednotlivých krajů budou srovnatelná, resp. shodná se SRR ČR;
- kraje budou vyhodnocovat dopady intervencí nejenom na straně výsledků, ale především z pohledu dopadů, zejména z pohledu řešení mikroregionálních a meziregionálních specifik.

VI.4 Celkové shrnutí a doporučení

Základní otázkou je do jakých oblastí by se měly primárně soustředit prostředky z politiky soudržnosti v období po r. 2013 s ohledem na potřeby ČR (dopravní infrastruktura,

vzdělávání, věda a výzkum, průmysl) v období po r. 2013, aby se zvýšila konkurenceschopnost ČR a jejích regionů, a to zvláště z pohledu tvorby SRR ČR?

Hlavní snahou České republiky by s ohledem na harmonický rozvoj celého státu a jednotlivých regionů (regionů soudržnosti, respektive krajů), což je hlavním posláním SRR ČR, po roce 2013 mělo být co nejvíce investovat v souladu s oblastmi podpor EU do:

- lidských zdrojů;
- výzkumu a vývoje;
- podpory znalostní ekonomiky;
- a nadále na podporu výstavby hmotné infrastruktury (zejména dopravní), protože infrastruktura je nezbytnou podmínkou pro rozvoj všech ostatních záměrů.

Zásadními prvky pro přípravu SRR ČR z hlediska konzistence k budoucnosti kohezní politiky by měly být následující cíle:

- zajištění inovací a nových technologií v souladu s tezemi a prvky Lisabonské strategie na základě spolupráce mezi univerzitami navzájem, mezi univerzitami a vědecko-výzkumnými institucemi, mezi akademickou, veřejnou a podnikatelskou sférou, mezi soukromou podnikatelskou sférou navzájem apod., včetně výměny vzájemných informací a know-how;
- propojování infrastruktury (tj. zlepšení, silniční, železniční, letecké a příp. i lodní dopravy, dále zajištění obecní/městské infrastruktury – čistírny odpadních vod, kanalizace, odpad, životní prostředí, a další – mělo by se jednat o tzv. „tvrdé“ infrastrukturní projekty),
- propojení obchodu a investic mezi jednotlivými regiony (kraji a mikroregiony) a místy (tj. společné financování některých projektů z prostředků EU a z národních prostředků na regionální či místní úrovni);
- tvorba nových pracovních příležitostí/politika zaměstnanosti;
- udržitelný rozvoj území (včetně posílení spolupráce mezi subjekty zapojenými do těchto projektů);
- síťování měst a venkovských oblastí (networking), včetně koncentrace a koordinace nástrojů politik zabývajících se rozvojem území s cílem zvýšení synergie vzájemných vazeb mezi městy a venkovem.

Při formulování SRR ČR je třeba prosadit efektivnější koordinaci problematiky územní soudržnosti a politiky urbánního rozvoje. Při tom je třeba vycházet z analýz a možností očekávaných oblastí podpor EU, tedy, že urbanizované regiony jsou nejen současnými, ale i

budoucími motory rozvoje v regionech, přičemž „trpí“ určitými problémy. V první řadě jde o nedokončenou transformaci regionální a místní ekonomiky, za druhé se jedná o zhoršující se demografickou a u některých měst i sociální situaci a za třetí složitou a ne zcela vyhovující dopravní infrastrukturu a za čtvrté jen omezeně vyhovující environmentální infrastrukturu (zejména kanalizace a ČOV).

Ve SRR ČR je třeba zvýraznit revitalizaci růstových center, nejdůležitějších dvaceti až třiceti měst v České republice. Těmto růstovým centrům věnovat zvýšenou pozornost, protože jejich multiplikační efekt se projeví nejenom v jejich bezprostředním urbánním okolí, ale i v širším zázemí včetně venkovského prostoru. Právě pozitivní vliv velkých a větších měst na rozvoj venkovských oblastí je nutno podpořit vhodnými opatřeními v budoucnosti.

Případná rizika vyplývající z orientace kohezní politiky do progresivních oblastí nemusí mít nutně v evropském měřítku jenom za důsledek nasměrování prostředků do bohatých regionů Evropy. Jde o to, že kohezní politika si zřejmě ponechá hlavní „tah“ na podporu zaostávajících regionů, což je jeden z hlavních principů a cílů této politiky. Takže nelze očekávat (snad jenom s mírnými, velmi slabými obavami) nasměrování finančních prostředků mimo území ČR. Otázka výhodnosti pro ČR je jasná – mohou být ve SRR ČR podporovány rovněž ty regiony, které budou postupně opouštět první cíl kohezní politiky a které přináší České republice největší výnosy a nejvíce se podílí na tvorbě HDP. A přitom bude podpora zaostávajících a strukturálně postižených regionů jako hlavní cíl kohezní politiky zachována, což je nezbytné i z širších ideově-politických hledisek fungování Evropské unie. V těchto souvislostech je třeba připomenout, že nelze předpokládat zánik kohezní politiky ani po roce 2020. Česká republika tedy může mírně významně participovat na kohezní politice, tedy čerpat finanční prostředky pro rozvoj jak zaostávajících regionů, tak i růstových center a regionů i v dlouhodobém horizontu.

Jinou otázkou je, jaké by mělo být optimální nastavení vah jednotlivých cílů politiky soudržnosti pro optimalizaci příjmů ČR ze SF a FS po r. 2013 s ohledem na celkový objem prostředků na kohezní politiku v rozpočtu EU. S ohledem na předchozí části studie a další materiály zabývající se podobnými úvahami, lze doporučit pro SRR ČR především následující:

- 1) Dobudování dopravní infrastruktury, především však dálniční sítě, rychlostních komunikací a železničních koridorů. V regionech i významných regionálních silnic.

Doporučená alokace: 30 % finančních prostředků.

- 2) Zkvalitnění environmentální infrastruktury, zvláště kanalizačních sítí a čistíren odpadních vod. V menším rozsahu likvidace odpadů a starých ekologických zátěží.

Doporučená alokace: 20 % finančních prostředků.

- 3) Podpora především malého a středního podnikání, a to zvláště s ohledem na inovace, přenos know-how, spolupráce mezi univerzitami, respektive vědecko-výzkumnými institucemi na straně jedné a podnikatelskou sférou na straně druhé.

Doporučená alokace: 20 % finančních prostředků.

- 4) Podpora vzdělávání a kvalifikace pracovních sil se zaměřením na schopnosti a kvalifikaci pro inovačně orientovanou ekonomiku, celoživotní vzdělávání. Jde především o podporu vysokých škol, rozvoj jejich výzkumného a vývojového potenciálu ve vazbě studijní programy. V malé míře musí jít rovněž o profesně orientované vzdělávání, například zkvalitnit a udržet učňovské školství. V této oblasti jsou uvažovány jak investiční projekty, tak tzv. „měkké“ projekty. V podstatě jde o podporu budování hlavní základny znalostní ekonomiky, učících se regionů, související s naplňováním lisabonské strategie.

Doporučená alokace: 20 % finančních prostředků.

- 5) Řešení otázek zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti, sociální exkluzí, diskriminace a rovnosti příležitostí.

Doporučená alokace: 4 % finančních prostředků.

- 6) Přeshraniční spolupráce.

Doporučená alokace 3 % finančních prostředků.

- 7) Ostatní nespécifikovaná podpora.

Doporučená alokace 3 % finančních prostředků.

Předchozím textem – sumárními body - lze považovat za velmi důležitou otázku výhodnosti poměru nastavení vah jednotlivých cílů pro SRR ČR s ohledem na celoevropský kontext za zodpovězenou.

Nicméně je třeba v určitých časových intervalech provádět zevrubnější reflexi a zřejmě i analýzu pro potřeby Strategie regionálního rozvoje České republiky s ohledem na již vzpomínané aktuální globální finanční a hospodářské problémy a jejich dopady na celou ČR a zejména na její jednotlivé regiony. Přes nejrůznější ujišťování o malém vlivu vnějších turbulencí na ekonomiku ČR lze předpokládat regionálně diferencované dopady, které je třeba vyhodnotit a pokud možno zapracovat do „aktualizace“ SRR ČR.

Z řady dokumentů EU a ČR jednoznačně vyplývá výhodnost kohezní politiky pro rozvoj republiky a jejích regionů, protože princip adicionality, tedy spolufinancování je pro ČR výhodný i přes nemalé platby do společného rozpočtu EU. I v budoucnosti bude třeba z pohledu ČR trvat na zachování kohezní politiky, protože platby do společného rozpočtu EU

bude ČR odvádět a způsob realizace kohezní politiky přitom umožní dlouhodobě cílevědomě rozvíjet určitá progresivní odvětví a zejména problémové regiony v souladu s evropskými a světovými trendy – přenos know-how, propojení výzkumu a podnikatelské sféry za účelem zavádění inovací, systematické budování infrastruktury a její propojení na evropské systémy, rozvoj lidských zdrojů zejména propojení akademické sféry na podnikatelskou atd.

Pouze jedině v případě vystoupení ČR z EU lze uvažovat o snížení transferu prostředků mimo český státní rozpočet, nikoliv však o absolutní eliminaci prostředků poskytovaných na kohezní politiku, protože by v tom případě stejně zůstala ČR součástí alespoň některých evropských struktur a „těžila“ by např. z členství v evropském hospodářském prostoru či schengenského systému jisté výhody nejenom politické povahy, ale zejména pozitivní hospodářské efekty. Lze navíc poukázat na příspěvky nečlenských zemí EU na kohezní politiku EU například Norska a Švýcarska (přitom CH ani není členem evropského hospodářského prostoru).

V období 2014 až 2020 se dá rovněž v souladu se stávající agendou pro růst a zaměstnanost, tzv. lisabonskou strategií a snad očekávanou novou či inovovanou staronovou agendou, která bude pravděpodobně reagovat na aktuální ekonomickou situaci ve světě jen omezeně očekávat zásadní změnu zaměření kohezní politiky. Pokud dojde k posunům v názorech na regionální podpory, je třeba, aby do Strategie regionálního rozvoje České republiky byla zapracována jakákoliv nová výraznější změna při zachování nezbytné kontinuity regionální politiky ČR. Takže v zásadě by se mělo jednat podporu dlouhodobých úkolů jako je zlepšování konkurenčního postavení českých regionů, a to zejména tak, aby se lépe vyrovnávaly se strukturálními a globálními změnami a rovněž, aby docházelo ke zlepšování prostředí včetně dopravní infrastruktury a s důrazem na zaměstnanost.